

Bundel - Algemeen Bestuur GGD West-Brabant van 30 maart 2023

- 1 Opening door voorzitter Marian Witte en nadere kennismaking
 1. agenda AB 30 maart 2023.docx
- 2 Schriftelijke mededelingen
 2. Schriftelijke mededelingen vergadering algemeen bestuur 20230330.docx
 - 2.1 E-mail dd 20230328_Verzoek mandaathouder regionale integrale zorgakkoord_IZA-gelden.docx
- 3 Verslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 8 februari 2023
 3. verslag AB 20230208.docx
- 4 Rechtmatigheidsverantwoording
 4. Voorblad AB_rechtmatigheidsverantwoording.docx
 - 4.1. Financiële verordening GGD West-Brabant 2023.docx
 - 4.2. Controleverordening GGD West-Brabant 2023.docx
 - 4.3 Controleprotocol GGD West-Brabant 2023.docx
 - 4.4. Normenkader GGD West-Brabant 2023.docx
 - 4.5. Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023.docx
- 5 Stand van zaken regionaal framework GALA
 5. Voorblad AB_stand van zaken regionale aanpak GALA West-Brabant.docx
- 6 Voorstel wijziging GR GGD WB n.a.v. wetswijziging
 6. Voorblad AB Wijziging wet GR.docx
 - 6.1 Gemeenschappelijke Regeling GGD West-Brabant 2019.pdf
- 7 Draagvlak regionale aanpak schone lucht akkoord
 7. Voorblad AB _ Inventarisatie regionale aanpak SLA.docx
- 8 Toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken gezond gewoon'
 8. Voorblad AB Toekomstvisie 2023-2033.docx
 - 8.1 GGD West-Brabant_ Toekomstvisie Wij maken gezond gewoon.pdf
 - 8.2 GGD West-Brabant - Procesplaat Toekomstvisie.pdf
 - 8.3 GGD-Procesplaat in één oogopslag.pdf
- 9 Concept Beleidsplan 2023-2026 GGD West-Brabant
 9. Voorblad AB Beleidsplan 2023-2026.docx
 - 9.1 Beleidsplan GGD WB 2023-2026.pdf
- 10 Concept Beleidsbegroting 2024 GGD West-Brabant
 10. Voorblad AB Beleidsbegroting 2024.docx
 - 10.1 GGD Beleidsbegroting.pdf
- 11 Begrotingswijziging 2023-inzake CAO (cf. AB-besluit dd. 8 febr. 2023)
 11. Voorblad Begrotingswijziging 2 van 2023 _CAO impact.docx
 - 11.1 Exploitatie overzicht 2e begrotingswijzigingen 2023.xlsx
- 12 Concept Jaarstukken 2022 GGD West-Brabant
 12. AB Voorblad jaarstukken 2022.docx
 - 12.1 Accountantsverslag 2022 (GGD West-brabant) concept 14-3-2023.pdf
 - 12.2 GGD WB Jaarstukken 2022 (concept) - v2.docx
- 13 Rondvraag en sluiting

West-Brabant

Agenda

Vergadering:	Algemeen bestuur GGD West-Brabant
Datum:	30 maart 2023
Tijd:	14-16 uur
Plaats:	Breda ruimte V2.04/05
Afmeldingen:	

Nr.	Tijd	Onderwerp	Doel	Bijlage?
1.	14.00 u	Opening door voorzitter Marian Witte en nadere kennismaking		
2.	14.15 u	Schriftelijke mededelingen	Kennisnemen	Ja
3.	14.25 u	Verslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 8 februari 2023	Vaststellen	Ja
4.	14.30 u	Rechtmatigheidsverantwoording	Vaststellen	Ja
5.	14.35 u	Stand van zaken regionaal framework GALA	Kennisnemen	Ja
6.	14.45 u	Voorstel wijziging GR GGD WB n.a.v. wetswijziging	Kennisnemen	Ja
7.	14.55 u	Draagvlak regionale aanpak schone lucht akkoord	Kennisnemen/ Beraadslagen	Ja
8.	15.05 u	Toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken gezond gewoon'	Vaststellen	Ja
9.	15.10 u	Concept Beleidsplan 2023-2026 GGD West-Brabant	Vaststellen	Ja
10.	15.25 u	Concept Beleidsbegroting 2024 GGD West-Brabant	Vaststellen	Ja
11.	15.40 u	Begrotingswijziging 2023-inzake CAO (cf. AB-besluit dd. 8 febr. 2023	Kennisnemen	Ja
12.	15.45 u	Concept Jaarstukken 2022 GGD West-Brabant	Vaststellen	Ja
13.	16.00 u	Rondvraag en sluiting		

2. Schriftelijke mededelingen vergadering algemeen bestuur 30 maart 2023

2.1 Versterking IZB Pandemische Paraatheid (VIP) en Informatie Voorziening voor 2023/2024 en 2025 - 2027

2.2 Woo verzoek risicoprofielen kinderopvang vanuit het Algemeen Dagblad

GGD West-Brabant heeft een Woo-verzoek ontvangen van het Algemeen Dagblad inzake de risicoprofielen in de Kinderopvang. Alle GGD'en hebben dit verzoek ontvangen en GGDGHOR NL heeft de regie hierop gepakt. We zijn hierover met alle GGD'en collectief in gesprek. Aanleiding zijn de risicoprofielen die niet door SWV geleverd worden. Landelijk ligt er een groot vraagstuk ten aanzien van de kinderopvang, waarvoor in mei ook een Kamerdebat volgt.

In het dagelijks bestuur was behoefte om wat dieper op onze toezichtsrol in de kinderopvang in te gaan en hierover nader geïnformeerd te worden. We zullen daarom in de vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli hierover met u in gesprek gaan.

2.3 Stand van zaken Corona

Sebastiaan Baan licht tijdens de vergadering de stand van zaken mondeling toe.

2.4 Terugkoppeling regiobijeenkomst raden inzake kadernota 2024 d.d. 28 februari

Op 28 februari vond in het raadhuis van Etten-Leur een regiobijeenkomst van de raden plaats. Sebastiaan Baan heeft namens de GGD West-Brabant, als één van de genodigde GR'en, twee 'workshops' over onze kadernota 2024 gegeven. We hadden tijdens deze twee sessies leuke en interessante gesprekken met de raadsleden. Helaas was de opkomst van raadsleden op deze avond gering.

2.5 Start vaccinatiecampagne voorjaar

Van 20 maart t/m 20 april ontvangen we tijdens 16 sessies op 9 locaties verspreid over de regio West-Brabant weer jeugdigen voor de vaccinaties tegen DTP/BMR, HPV en Meningokokken. Alle GGD'ers worden hiervoor ingezet. Daarnaast worden ook collega's van het coronaprogramma en medewerkers van het Rode Kruis ingepland om hierbij te helpen.

3 HPV 18+-campagne

In een aantal gemeenten in West-Brabant konden jongeren tussen de 19 en 27 jaar zich begin maart gratis en zonder afspraak laten inenten tegen het Humaan Papillomavirus (HPV). Dat virus is zeer besmettelijk en kan kanker veroorzaken aan mond- en keelholte, penis, anus, vagina, schaamlippen en de baarmoederhals. Uit onderzoek blijkt dat jongvolwassenen niet of nauwelijks bekend zijn met het virus en dus ook de gevaren ervan niet kennen. Voorheen lag de focus vooral op het vaccineren van jonge vrouwen. Nu kunnen ook volwassen vrouwen én mannen zich laten vaccineren. De verspreiding vindt plaats bij zowel mannen als vrouwen. Door beide geslachten te vaccineren bescherm je dus jezelf en elkaar. We hebben tot nu toe bijna 6.500 vaccinaties gezet in West-Brabant.

4. Stand van zaken innovatietraject GGD Next Level (en verbinding met visie Wij maken gezond gewoon)

Gedurende 20 weken heeft er een innovatietraject bij de GGD West Brabant plaatsgevonden via de VOORT-methodiek. Dit innovatietraject is bedoeld om de GGD toe te laten bewegen naar een Next Level: anders en passend bij de tijd. De opdracht was om verschillende innovatieve concepten te bedenken waardoor wij op een andere en eigentijdse manier een waardevolle bijdrage leveren aan gezondheid en welzijn van onze inwoners. Een diverse groep GGD collega's is met behulp van de VOORT innovatiemethode daarmee aan de slag gegaan. Daarbij waren er 3 uitdagingen (zie afbeelding). Het resulteerde in 800 ideeën en 14 interessante nieuwe concepten waarvan er twee de komende tijd verder uitgewerkt gaan worden. Concept 1 is PULSE. Dit is een andere manier om te bepalen hoe we onze beschikbare tijd zo optimaal mogelijk kunnen besteden. Concept 2 is de gezondheidsavatar.

4 Stand van zaken regionale samenwerkingsagenda IZA

Clemens Piena geeft in de vergadering een mondelingen toelichting over de laatste stand van zaken.

5 Schema met monitoractiviteiten voor de periode 2020-2025

We voeren verschillende onderzoeken uit naar de gezondheid van inwoners in de regio West-Brabant. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de gezondheidsmonitors. In verband met Corona zijn er extra monitors uitgevoerd, of nog gepland. In onderstaand schema is inzichtelijk wanneer de monitors worden afgenomen en wanneer u de resultaten van deze monitors kunt verwachten.

Doelgroep	Afname vragenlijst	Uitkomsten beschikbaar	Extra of regulier
Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen (16-25 jaar)	Voorjaar 2022	Voorjaar 2023	Extra
Gezondheidsmonitor Volwassen & Ouderen	Najaar 2022	20 juni 2023	Extra
Gezondheidsmonitor Jeugd (13-16 jaar)	Najaar 2023	Voorjaar 2024	Regulier
Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen (16-25 jaar)	Voorjaar 2024	Voorjaar 2025	Extra
Gezondheidsmonitor Volwassen & Ouderen	Najaar 2024	Juni 2025	Regulier
Kindmonitor (0-11 jaar)	Najaar 20	Zomer 2026	Regulier

Van: Directiesecretariaat GGD West-Brabant <Directiesecretariaat@ggdwestbrabant.nl>

Verzonden: Tuesday, March 28, 2023 4:13:52 PM

Aan: Directiesecretariaat GGD West-Brabant <Directiesecretariaat@ggdwestbrabant.nl>

Onderwerp: Verzoek mandaathouder regionale integrale zorgakkoord (IZA) gelden.

Beste leden van het algemeen bestuur,

Op 8 februari jl. heeft wethouder C. Piena tijdens de vergadering van het algemeen bestuur GGD West-Brabant de uitvraag gedaan of er gemeenten zijn die mandaathouder willen zijn voor de regionale Integraal zorgakkoord (IZA) gelden. De heer Piena is regionaal kartrekker van de samenwerking tussen onze gemeenten en de zorgverzekeraar. De GGD ondersteunt o.a. de stuurgroep hiervan, waar ook enkelen van u in vertegenwoordigd zijn.

Het IZA vraagt niet-vrijblijvende inzet en activiteiten van gemeenten. Landelijk is er 150 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor hun bijdrage aan de realisatie van de IZA doelen. Deze middelen worden, via een SPUK, beschikbaar gesteld op het niveau van de zorgkantoorregio's. De zorgkantoorregio in West-Brabant is congruent aan de regio van GGD West-Brabant. Om aanspraak te kunnen maken op de middelen is het tenminste nodig dat er een mandaatstructuur in de regio is opgesteld, en onderschreven door alle betrokken colleges (vóór 1 juli 2023). Eén gemeente, de mandaathouder, kan vervolgens de middelen aanvragen en beheren.

Gemeenten die zich kandidaat willen stellen voor de rol van mandaathouder konden dat voor 20 februari jl. kenbaar maken bij wethouder C. Piena. Uiteindelijk hebben twee gemeenten aangegeven dat ze deze rol op zich willen nemen: gemeente Breda en gemeente Oosterhout.

Na bestuurlijk overleg zijn beide partijen gezamenlijk tot het volgende voorstel gekomen:

- Gemeente Breda als mandaathouder en deels bestuurlijk vertegenwoordiger;
- Gemeente Oosterhout als bestuurlijk vertegenwoordiger namens de 16 gemeenten.

Binnen de ontwikkelingen van het Integraal Zorgakkoord wordt ook gesproken over de indeling van onze regio in in ieder geval twee regio's. Een regio rondom het adherentiegebied van het Bravis ziekenhuis (D9, mogelijk met Tholen) en een regio voor het adherentiegebied rondom het Amphibia ziekenhuis. In de uitwerking van deze voorstellen is de huidige lijn dat er een regionaal beeld wordt opgesteld voor de hele Regio West-Brabant en er vervolgens in de twee adherentiegebieden een bestuurlijke tafel wordt georganiseerd waar de diverse (subregionale) partijen bij aansluiten. De verwachting is ook dat voor deze beide regio's wordt gevraagd om één gemeente aan te laten sluiten namens dit deel van de regio.

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GGD op 30 maart a.s. wordt een korte nadere toelichting gegeven op bovenstaand voorstel en het proces om te komen tot een mandaatstructuur. Daarnaast willen we u vragen of u zich herkent in de beide subregio's en of we hiermee u allen een goede positie geven.

De GGD is formeel geen trekker van het Integraal Zorgakkoord, maar vanwege onze ondersteunende rol bij de samenwerking zorgverzekeraars en gemeenten alsmede onze betrokkenheid in de samenwerking met de zorgpartners willen wij dit graag met u bespreken, zodat we gezamenlijk waarborgen dat een ieders belang goed wordt geborgd.

Hartelijke groet,

Sebastiaan Baan
Directeur Publieke Gezondheid

Doornboslaan 225-227, Breda
Postbus 3024, 5003 DA Tilburg
www.ggdwestbrabant.nl

Directiesecretariaat: [088-6392470](tel:088-6392470)
s.baan@ggdwestbrabant.nl

VERSLAG

Vergadering: Algemeen Bestuur
Datum: 8 februari 2023
Tijd: 10.00-12.00 uur
Plaats: GGD West-Brabant, ruimte V2.04/05

Aanwezig: Arjen van Drunen (Breda, DB, wnd. voorzitter), Sebastiaan Baan (secretaris AB en DPG/directeur GGD WB), de wethouders Judith van Loon (Alphen-Chaam), Janneke van der Laak (Baarle-Nassau), Joey van Aken (Bergen op Zoom), Jürgen Vissers (Drimmelen, DB), René Verwijmeren (Etten-Leur), Annemiek van Rooij (Geertruidenberg), Sharona Malfait (Halderberge), Pauline Joosten (Moerdijk), Clemens Piena (Oosterhout, DB), René van Ginderen (Roosendaal), Laura Matthijssen (Rucphen), Lars van der Beek (Woensdrecht), Twan Zopfi (Zundert, DB), Mark van Beers (sectormanager GGD WB), Marleen Bakker (sectormanager a.i. GGD WB), Ergün Metin (concerncontroller), Bianca van Iersel (directiesecretaris, verslag)

Afwezig m.b.v.v.: Boaz Adank (Breda), Esther Prent (Steenbergen), Shah Sheikkariem (Altena), Thérèse Claassen (DPG/directeur GGD HvB), Treja van den Heuvel (sectormanager GGD WB/HvB)

1. Opening

Waarnemend voorzitter dhr. Arjen van Drunen opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Dhr. Boaz Adank (Breda) is afwezig en mw. Esther Prent en dhr. Shah Sheikkariem wilden de vergadering online bijwonen, maar de techniek laat ons helaas in de steek.

Dhr. A. van Drunen geeft aan dat er voor alle bestuurders een GGD-mok en chocolaatjes klaar staat om te proosten op het nieuwe jaar. Deze mok was onderdeel van het kerstpresentje van de GGD aan de medewerkers. Afgesproken wordt dat er volgende keer een gezonde snack op tafel staat i.p.v. koekjes.

2. Mededelingen

- Dhr. S. Baan geeft aan dat momenteel door de GGD het draagvlak voor een regionale aanpak van het Schone Lucht Akkoord wordt onderzocht, zoals het algemeen bestuur in de vorige vergadering heeft verzocht. Dit wordt geagendeerd op de vergadering van 30 maart.
- Twee weken geleden is de campagne voor de HPV-vaccinatie voor 18+ gestart. De opdracht is verleend vanuit VWS aan GGD GHOR NL. De uitvoering gebeurt door de GGD'en. Er zijn momenteel nog veel onduidelijkheden rondom de financiering en verantwoording. Ten aanzien van de financiering zijn er vragen of het beschikbare budget wel kostendekkend is. Nog een

grotere vraag en onduidelijkheid zit met name op de rechtmatigheid. De uitvoering van de campagne wordt, met name, door coronapersoneel uitgevoerd. Dit is doelmatiger omdat zowel de personeelskosten al zijn gemaakt, als ook de vaste kosten zoals de huur van de locaties. Er zijn onduidelijkheden rondom de inzet van coronapersoneel. Weliswaar zou dit als niet rechtmatig bestempeld worden, maar het is wel doelmatige omgang met maatschappelijk geld. Momenteel wordt dit uitgezocht en proberen wij zoveel mogelijk onrechtmatigheid op dit dossier te voorkomen.

- Uit de Kankeratlas is gebleken dat aantal gemeenten hoger scoort voor wat betreft baarmoederhalskanker. Goed om daar in deze HPV-campagne extra aandacht aan te geven. Andere gemeenten in West-Brabant scoren hoger ten aanzien van longkanker. Het werd gewaardeerd dat bestuurders hierover, voorafgaand aan de publicatie, geïnformeerd zijn door de DPG. De GGD en betreffende gemeenten gaan samen kijken hoe we e.e.a. oppakken.
- De GGD werkt samen met GGD Hart voor Brabant op een aantal crisisrollen om de continuïteit beter te waarborgen. Dit leidt voor wat betreft aanrijtijden niet tot problemen. Als er sprake is van een grotere crisis in West-Brabant, is ook de DPG van GGD West-Brabant paraat, naast de DPG van dienst.
- Dhr. E. Metin heeft nog een aantal mondelinge mededelingen van financiële aard:
 - De GGD heeft een brief van de Provincie ontvangen over de (meerjarige) begroting. De bevindingen van de Provincie zijn voor een deel reeds bekend en eerder ook al in het AB besproken. Het oordeel vanuit de Provincie over 2023 luidt dat de begroting 2023 niet sluitend is maar het meerjarige beeld is wel sluitend. Ergün Metin licht nogmaals toe dat er in de werkbegroting een ombuiging vanuit efficiency (kostencategorie overige kosten) is gerealiseerd waardoor onttrekking vanuit de reserve vervangen kan worden door dekking vanuit de exploitatie. Dit is een wijziging vanuit de BBV. De GGD West-Brabant moet dit uiterlijk in de beleidsbegroting 2025 gerealiseerd hebben. Verder zijn er aanbevelingen en actiepunten vanuit de Provincie meegegeven, die richting de beleidsbegroting 2024 zijn opgepakt door de GGD. Er is binnenkort een gesprek tussen de provincie en de GGD.
 - De interim controle 2022 is afgerond en reeds in het DB voorbesproken. Het oordeel van de accountant is dat de interne beheersing van GGD West-Brabant op orde is. Aanbevelingen worden middels een Plan van Aanpak overgenomen in 2023. De jaarrekeningcontrole over het boekjaar 2022 loopt momenteel zodat de jaarstukken 30 maart in de vergadering van het algemeen bestuur besproken kunnen worden.

3. Stand van zaken Corona

Dhr. S. Baan licht aan de hand van een presentatie de stand van zaken van corona kort toe. Met name oudere inwoners (60-plussers) hebben een vaccinatie gehaald in het najaar. De jongeren nauwelijks. De presentatie wordt nagezonden. Waarschijnlijk volgen er voor de ouderen zowel in het voorjaar als najaar vaccinatiecampagnes. Er is een succesvolle pilot geweest bij onze GGD om de grieprik tegelijk met de coronavaccinatie te zetten. Dit heeft wat financiële

knelpunten in het kader van het verdienmodel voor huisartsen. Zij zetten normaliter de griep prik. We zijn in gesprek met de huisartsen om dit zo efficiënt mogelijk te doen. Het is een aanname dat we risicogericht gaan vaccineren aan kwetsbare doelgroepen, in plaats van een massacampagne voor alle inwoners. We weten tot juni 2023 wat onze opdracht is, maar daarna is een en ander nog onduidelijk, zowel op inhoud als financiën. Mogelijk volgt een andere vorm van financiering in het najaar 2023. Vanuit het bestuur wordt gevraagd of corona nog veel gevolgen voor de gezondheid? Nee, dit is niet het geval, maar mensen komen nog steeds door onderliggend lijden in het ziekenhuis. We zien nog geen patroon voor wat betreft long COVID. Hierover is nog geen harde uitspraak gedaan door de wetenschap. Gevraagd wordt of er bij de GGD medewerkers zijn die long COVID hebben, doordat zij in de frontlinie hebben gewerkt, en nu niet meer werkzaam kunnen zijn? Nee hiervan is bij de GGD geen sprake, wel bij de RAV. Mocht dit wel het geval zijn, dan vraagt het bestuur om hen hierover te informeren.

4. Verslag AB 1 december 2022

Geen bijzonderheden.

Het algemeen bestuur stelt het verslag vast.

5. Voordracht nieuwe bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

In de sollicitatiecommissie hebben namens het algemeen bestuur dhr. B. Adank en S. Malfait zitting gehad. Namens de directie had dhr. S. Baan hierin zitting en hij licht kort toe dat de profielschets leidend is geweest. De kandidaat mw. M. Witte heeft bijzondere affiniteit met gezondheid en was werkzaam in de gezondheidszorg. Zij heeft in een eerdere periode zitting gehad in het algemeen bestuur van de GGD West-Brabant namens de gemeente Oosterhout. Het dagelijks bestuur neemt het advies van de commissie over en stelt voor om mevrouw M. Witte voor te dragen als voorzitter van het algemeen en dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant.

Het algemeen bestuur stemt unaniem in met de voordracht en vervolgens benoeming van burgemeester Marian Witte als nieuwe bestuursvoorzitter van GGD West-Brabant. Vanmiddag gaat het persbericht uit en zij zal de vergaderingen van dagelijks en algemeen bestuur in maart voorzitten. Met de benoeming van Marian als vz GGD WB wordt zij tevens voorgedragen als kandidaat voor het DB van de VR MWB.

6. Ontwikkelingen en stand van zaken GALA/SPUK/IZA

Dhr. S. Baan geeft aan dat de afgelopen week het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) is ondertekend. Hierin staat beschreven dat er in elke regio aan het eind van 2023 een regionaal plan van aanpak GALA moet liggen. In het GALA wordt aangegeven dat GGD'en de kennis hebben om gemeenten te ondersteunen bij het opstellen van zo'n regionaal framework. GGD'en kunnen ook een rol spelen in het tot stand brengen van bovengemeentelijke samenwerkingsafspraken. Dhr. T. Zopfi vult aan dat het niet de bedoeling is om nu een definitief besluit te nemen, maar een

aangepast voorstel te sturen, met het verzoek hierop binnen een week te reageren, indien u niet kunt instemmen met dit voorstel. Mw. J. van Loon vindt dit een positieve ontwikkeling, maar mede vanwege het feit dat Alphen-Chaam binnen twee GGD-regio's werkt, heeft de gemeente besloten om graag zelf een voorttrekkende rol in het GALA te nemen. Maar wil hierbij wel graag de verbinding met de regio's houden. De wethouder zal met de ambtenaren bespreken in hoeverre het regioplan de gewenste eigen regie belemmert. Enkele bestuurders geven aan dat men het proces rondom GALA/SPUK als moeizaam heeft ervaren met een te korte doorlooptijd. Dhr. T. Zopfi licht toe dat de termijn niet verruimd kon worden omdat de SPUK-aanvraagregeling voor gemeenten op 31 maart sluit. Voor de zomer moet een regionaal plan, incl. lokale paragrafen, gereed zijn. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten kan de GGD hierin ondersteunen. In afwezigheid van Mw. E. Prent geeft dhr. L. van der Beek aan dat Steenberghe instemt in de ondersteuning van de GGD in regionale aanpak. De ondersteuning en advisering bij de opstelling van een lokale gezondheidsnota is een reguliere basistaak van de GGD. Indien een gemeente de regie en het daadwerkelijk schrijven van deze nota bij de GGD wil beleggen is dit een plustak en kan hiervoor een offerte worden opgevraagd.

De voorzitter concludeert dat er volgende week een aangescherpt voorstel vanuit de GGD naar gemeenten wordt verzonden en dat de reactietermijn voor gemeenten dan vervolgens een week is. Het algemeen bestuur stemt hiermee in.

Dhr. C. Piena heeft een vraag vanuit de samenwerkingsagenda / traject rondom IZA: Het IZA vraagt niet-vrijblijvende inzet en activiteiten van gemeenten. Landelijk is er 150 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor hun bijdrage aan de realisatie van de IZA doelen. Deze middelen worden, via een SPUK, beschikbaar gesteld aan de regio's, te weten de samenwerkingsregio's met de zorgverzekeraar en zorgkantoor. Om als regio aanspraak te kunnen maken op de middelen is het tenminste nodig dat er een mandaat- en samenwerkingsstructuur in de regio is opgesteld. Eén gemeente (mandaathouder) kan de middelen dan aanvragen en beheren. Het is dus vooral een governance rol in o.a. de financiële verantwoording vanuit de 16 gemeenten. Zijn er gemeenten die mandaathouder willen zijn en alle bijbehorende verantwoordelijkheden op zich willen nemen? Gemeenten die hiervoor open staan kunnen dat voor 15 februari aan Clemens Piena laten weten. In de stuurgroep van de regionale samenwerking zal nagedacht worden over het proces om te komen tot een voorstel voor de mandaat- en samenwerkingsstructuur.

7. Toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon'

Dhr. A v Drunen geeft aan enthousiasme bij de Bredase raadsleden te hebben geproefd over de toekomstvisie. Dhr. R. Verwijmeren geeft aan dat de visie in Etten-Leur niet zo goed ontvangen is in de gemeenteraad. Men vond de doelen van de GGD te abstract en weinig concreet. Dhr. L. van der Beek reageert dat in Woensdrecht het juist zeer goed is ontvangen. Men is daar vol lof, met

name over het proces, waarin de raad goed meegenomen is. Dhr. S. Baan licht toe dat we raadswebinars hebben georganiseerd en hierop ook enkel positieve reacties hebben ontvangen. We zijn daarnaast te allen tijde bereid om met gemeenten nader over onze visie in gesprek te gaan. Op 28 februari is de GGD aanwezig bij de regionale raadsbijeenkomst om toelichting te geven op de kadernota 2024. In een aantal gemeenten is de visie nog niet voor zienswijze in de Raad behandeld. Daarom besluit het algemeen bestuur om de toekomstvisie 2023-2033 nog niet definitief vast te stellen, maar dit in de vergadering van 30 maart te doen. De toekomstvisie is wel de basis voor het (concept) beleidsplan 2023-2026 en de (concept) beleidsbegroting 2024, die beiden ook ter besluitvorming voorliggen op 30 maart. Daarna gaan deze voor zienswijzen richting gemeenten.

8. Kadernota GGD West-Brabant 2024

Dhr. S. Baan licht de kadernota inhoudelijk en financieel kort toe. De basis van deze nota is de toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon'. De kadernota is de basis voor de begroting 2024, die eind maart in concept in de vergadering van het algemeen bestuur voorgelegd wordt, waarna verzending aan de gemeenteraden plaatsvindt. Op 6 juli wordt de beleidsbegroting 2024 definitief vastgesteld. Ten aanzien van de financiën geeft dhr. E. Metin aan dat in de tabel op pagina 21 bij de gemeentelijke bijdrage 2023 nog geen rekening gehouden is met de CAO-stijging in 2023 en de kosten van informatiebeveiliging. Deze aanpassingen worden, indien een en ander dan bekend is, al wel verwerkt in de begroting 2024.

Het algemeen bestuur stelt de kadernota 2024 vast en deze zal ter kennisname worden verzonden aan de colleges en raden.

9. Doorkijk op de impact van CAO- en prijsinflatie

Dhr. S. Baan geeft aan dat de macro economische ontwikkelingen grote gevolgen hebben voor onze begroting. Met name twee ontwikkelingen zorgen voor grote uitdagingen. Ten eerste de nieuwe CAO en ten tweede de stijgende kosten door de prijsinflatie. De GGD heeft een aantal scenario's uitgewerkt zoals toegezegd in de vergadering van het algemeen bestuur van december 2022. Het is de vraag welke scenario werkelijkheid gaat worden voor zowel lonen als prijzen. Zowel voor 2023 als voor 2024 is het voorstel om een incidentele begrotingswijziging voor de nieuwe CAO in te dienen. Ten aanzien van de stijgende prijzen wordt vooralsnog niet gekozen om direct een begrotingswijziging voor te leggen, maar wordt getracht om 2023 te overbruggen door mogelijk het positieve resultaat over 2022 (referentiekader BURAP 2022) toe te voegen aan de algemene reserve om hieruit mogelijke tekorten te onttrekken. Mw. J. van Loon vraagt hoe de GGD dit voor de komende jaren gaat opvangen? Is dit incidenteel? Dhr. S. Baan antwoordt dat dit deels vanuit het Rijk wordt opgevangen. We kijken tegelijkertijd naar het optimaliseren van de bedrijfsvoering in het kader van efficiency en we zijn in gesprek met onze aanbieders om tot een maximum aan prijsverhogingen te komen. Dhr. E. Metin vult aan dat de inflatie met name een

uitdaging is voor 2023 en 2024. Lokale overheden en het Rijk kennen beiden de trap-op en trap-af systematiek. De kostenstijging als gevolg van de nieuwe CAO worden door het Rijk pas toegekend aan gemeenten bij de index van 2025. Dit is de systematiek die we met elkaar hebben afgesproken. We lopen twee jaar achter op de werkelijke indexering. Mocht de nieuwe CAO op korte termijn bekend zijn, dan proberen we het aandeel over 2024 in de beleidsbegroting op te nemen.

Het algemeen bestuur stelt dit voorstel vast.

10. Ontwikkelingen binnen de Forensische Geneeskunde

Dhr. M. van Beers licht dit agendapunt toe. Forensische Geneeskunde bestaat uit 2 onderdelen, te weten de wettelijke taak op de lijkschouwing bij een niet-natuurlijke dood. Daarnaast voeren we arrestantenzorg uit. Ook worden forensisch artsen ingezet op hun expertise bij kindermishandeling, zedendelicten, etc. Het aanbod in casuïstiek stijgt, maar de beschikbare menskracht stijgt helaas niet. Er is hier sprake van serieuze personele krapte. De artsenpopulatie is relatief oud en soms zelfs ver boven de pensioengerechtigde leeftijd. We zijn nu bezig om te kijken of functiedifferentiatie kan bijdragen aan de oplossing van dit knelpunt. Bij de GGD Zeeland is de situatie nog extremer. Daar worden huisartsen ingezet, ondersteund door een FG-arts via een VR-bril. In onze regio draaien we gezamenlijk diensten met de andere regio's in de politieregio om zo de continuïteit te kunnen waarborgen. 70% van de werkzaamheden bestaat nu uit de markttaak arrestantenzorg en dit is nodig om de wettelijke taak van de lijkschouw te kunnen bekostigen. We krijgen niet altijd en mogelijk steeds vaker het rooster niet gevuld, hoewel we er alles aan doen. Soms zetten we zelfs artsen vanuit Friesland in. We kunnen nu niet altijd onze contractuele afspraken met de politie en het Openbaar Ministerie nakomen. Het OM en de politie zijn van deze problematiek op de hoogte. Dhr. S. Baan vult aan dat er geen jonge aanwas is om dit beroep uit te oefenen. Er wordt getracht om dit landelijk op de agenda te krijgen. De landelijke claim van meerdere miljoenen is slechts voor een klein deel gehonoreerd. Het is overigens wel een markt waarbij de professional (FG-arts) zich bewust is van de waarde die hij heeft. Als dit zo doorzet zullen we de gemeentelijke lijkschouw niet meer kunnen uitvoeren of mogelijk anders moeten inrichten. De knelpunten zijn met name de 'standaard' beloning die bij dit vak hoort en de aantrekkelijkheid van dit vakgebied. Dit staat op de landelijke agenda. Het maatschappelijke belang is momenteel schrijnend. Het bestuur oppert dat er mogelijk een kans ligt om onze burgemeesters in stelling te brengen om bijvoorbeeld een opinieartikel te schrijven. Er ligt een duidelijke opgave hiervoor. Het voorstel is dat de DPG dit meeneemt in de landelijke regiegroep, die met een aantal ministeries schakelt. Er wordt daar ingebracht om toch een andere invalshoek te kiezen. Je ziet ook andere GGD'en op dit gebied met elkaar concurreren. Dit is niet wenselijk.

Het algemeen bestuur neemt kennis van de ontwikkelingen binnen de Forensische Geneeskunde.

11. Rondvraag en Sluiting

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

De waarnemend voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging aan de aanwezigen.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

West-Brabant

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum	30 maart 2023
Onderwerp	Aanpassing verordeningen
Agendapunt	4
Portefeuille	Dagelijks Bestuur

Omschrijving Na vaststelling van het wetsvoorstel voor de rechtmatigheidsverantwoording moet het (GGD-)bestuur vanaf het boekjaar 2023 in de jaarstukken zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven. De externe accountant geeft dan alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De rol van accountant en bestuur veranderen dus. Daardoor is het nodig om een aantal verordeningen aan te passen. Wij bieden u ter vaststelling enkele verordeningen, een protocol en een normenkader aan. Met als leidraad de VNG-modelverordening verduidelijkten we de verordeningen op een aantal punten en maakten de tekst leesbaarder. We schraptten de bijlagen: het zijn standaardtoelichtingen van de VNG die inhoudelijk niets toevoegen. Na vaststelling brengen we alle regelingen en het beleid samen in het interne controleplan dat we in 2023 vaststellen. Voor de uitvoering en de borging van het werk na de invoering trekken we samen op met de GGD Hart voor Brabant en RAV Brabant Midden-West-Noord (en Hét Servicecentrum). Hieronder een korte toelichting op de verschillende stukken.

Financiële verordening

Met deze verordening - verplicht op grond van artikel 212 van de Gemeentewet - voldoet u aan de regels rond het financieel beheer en werkt u de artikelen 16 en 20 uit van onze gemeenschappelijke regeling. De inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de vorige versie zijn:

- We voegen paragraaf 3 over de rechtmatigheidsverantwoording toe. We verhogen daarbij de verantwoordingsgrens van 1% naar 3%. Dit heeft geen effect op de uit te voeren werkzaamheden. Omdat we intern niet alleen de rechtmatigheid maar ook de getrouwheid van de jaarstukken controleren blijven we, vanuit efficiency, de interne controle met een grens van 1% tolerantie uitvoeren. Echter omdat op dit moment de regelgeving en de interpretatie hiervan nieuw is voor ons en onze accountant kunnen in de praktijk interpretatieverschillen ontstaan in de exacte

- uitvoering. Door de verantwoordingsgrens op 3% te stellen creëren we hier ruimte voor en ondervangen we het risico op vertraging van de jaarrekening 2023 e.v. als gevolg van deze interpretatieverschillen. De verhoging van 1% naar 3% heeft geen invloed op de diepgang van de interne controlewerkzaamheden (zoals gezegd blijven we deze met een grens van 1% uitvoeren). Daarnaast is ook de informatievoorziening aan uw bestuur gewaarborgd door het vaststellen van een separatie rapporteringstolerantie van €100.000 voor rechtmatigheidsbevindingen.
- Artikel 23 breidden we uit met een verduidelijking dat het dagelijks bestuur in de paragrafen bedrijfsvoering van begroting en jaarstukken een toelichting opneemt op alle afwijkingen in rechtmatigheid.

Controleverordening en -protocol

De controleverordening is verplicht op grond van artikel 213 van de Gemeentewet. De volgorde van de artikelen pasten we aan naar de VNG-modelverordening, inhoudelijk zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de vorige versie.

Als uitwerking van artikel 2, lid 5 van de controleverordening bieden we u een controleprotocol aan met aanpassingen in het overzicht van wet- en regelgeving die gelden voor de GGD. Er zijn veel wijzigingen in de controleverordening als gevolg van de invoering van de rechtmatigheids-verantwoording:

- Een uiteenzetting onder artikel 2 over de (9) rechtmatigheidscriteria die het getrouwheidsoordeel afdekt en de criteria voor het rechtmatigheidsoordeel.
- Een uitgebreidere toelichting van het voorwaardencriterium bij artikel 4.
- Artikel 5 verviel, omdat het rechtmatigheidsoordeel geen onderdeel meer is van de reikwijdte van de accountantscontrole.

Omdat u het controleprotocol voor meerdere jaren vaststelt en het normenkader wijzigt bij wijzigingen in wet- en regelgeving, staat het normenkader in een apart stuk. U actualiseert het zo nodig jaarlijks. Deze versie van het normenkader is ten opzichte van de eerdere versie geactualiseerd en uitgebreid met een aparte sectie van relevante wet- en regelgeving van het primaire proces van de GGD.

Rechtmatigheid is gericht op wet- en regelgeving met daarin financiële beheershandelingen. In het vorige normenkader stond in onderdeel B alle wet- en regelgeving zonder financiële beheershandelingen. In het nieuwe normenkader is deze wet- en regelgeving niet langer opgenomen. Natuurlijk moet de GGD deze regels ook naleven, maar bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording spelen ze geen rol.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij de rechtmatigheidscontrole van de jaarrekening moet u nagaan of de GGD interne procedures heeft die opzettelijk misbruik en oneigenlijk gebruik tegengaan van gelden, subsidies of bijdragen. Wij hadden nog geen apart beleid hiervoor en we stelden het nu vast; u ontvangt het ter kennisnamen.

- Beslispunt(en)** Het algemeen bestuur wordt gevraagd om de volgende stukken vast te stellen
- de Financiële verordening GGD West-Brabant 2023;

- de Controleverordening GGD West-Brabant 2023;
- het Controleprotocol GGD West-Brabant 2023;
- het Normenkader GGD West-Brabant 2023;
- het Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023.

- Eerdere besluiten**
- AB 01-12-2022: vastgesteld het Controleprotocol 2022.
 - AB 27-01-2022: vastgesteld de Financiële verordening 2022.
 - AB 27-01-2022: vastgesteld nota reserves en voorzieningen 2022.
 - AB 08-07-2020: vastgesteld het ambitieniveau, de verantwoordingsgrens en het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Gevolgen

Besluit Het algemeen bestuur stelt de volgende stukken vast:

- de Financiële verordening GGD West-Brabant 2023;
- de Controleverordening GGD West-Brabant 2023;
- het Controleprotocol GGD West-Brabant 2023;
- het Normenkader GGD West-Brabant 2023;
- het Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

- Bijlage(n)**
1. Financiële verordening GGD West-Brabant 2023.
 2. Controleverordening GGD West-Brabant 2023.
 3. Controleprotocol GGD West-Brabant 2023.
 4. Normenkader GGD West-Brabant 2023.
 5. Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023.

Financiële verordening GGD West-Brabant 2023

Het algemeen bestuur van de GGD West-Brabant;

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur;
- gelet op artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de *Financiële verordening GGD West-Brabant 2023*

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de GGD West-Brabant en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- GGD: GGD West-Brabant
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de GGD West-Brabant, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het dagelijks bestuur, waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

1. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur een programma-indeling vast.
2. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur per programma vast:
 - a. de taakvelden, en
 - b. de beleidsindicatoren. Het voorstel van het dagelijks bestuur bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
3. Het algemeen bestuur stelt vast over welke onderwerpen zij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. De GGD heeft op dit moment één programma: het programma Publieke gezondheid.
2. In de begroting en de jaarstukken staan de baten en lasten per programma.
3. In de begroting en de jaarstukken zit een overzicht van de baten en lasten per taakveld.
4. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt:
 - a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven, en
 - b. in aanvulling op het bepaalde in de artikelen 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming en de investeringen.

West-Brabant

5. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
6. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten worden posten van materiële omvang afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Het dagelijks bestuur biedt voor 1 februari aan het algemeen bestuur een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar. Het algemeen bestuur stelt deze nota voor 15 april vast.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het algemeen bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft het algemeen bestuur aan van welke nieuwe investeringen zij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur als zij verwachten, dat de lasten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. Het algemeen bestuur geeft aan of zij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het programma of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
4. Indien na het constateren van een (dreigende) overschrijding er geen bestuursvergadering meer is in het lopende begrotingsjaar dan is het dagelijks bestuur bevoegd om uitgaven voor deze investeringen toch te doen voor zover deze passen binnen het beleid van de GGD. Daarnaast dient het dagelijks bestuur over deze investeringen te rapporteren in de jaarrekening en/of het jaarverslag waarin deze uitgaven tot uiting komen.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

1. De directie informeert het dagelijks bestuur door middel van bestuursrapportages over de realisatie van de begroting over minimaal de eerste 6 maanden van het boekjaar.
2. De bestuursrapportages gaan in op de afwijkingen met betrekking tot de totale baten en lasten, de geleverde goederen en diensten en de voorgenomen investeringen.
3. In de bestuursrapportage staat een toelichting op de materiële afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting.
4. Indien eerder dan de genoemde periode in lid 1 het opstellen van een tussentijdse rapportage noodzakelijk is, kan de directie besluiten tot een extra bestuursrapportage waarbij rekening wordt gehouden met de bepalingen in de leden 2 en 3.

Artikel 7. Informatieplicht

1. Het dagelijks bestuur verstrekt het algemeen bestuur inlichtingen over het aangaan van verplichtingen rond:
 - a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten;
 - b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties; en
 - c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,
2. wanneer het algemeen bestuur daarom vraagt of als het uitoefenen van deze bevoegdheden van het dagelijks bestuur ingrijpende gevolgen heeft voor de GGD.

Artikel 8. Jaarstukken

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het dagelijks bestuur het algemeen bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

West-Brabant

2. Het dagelijks bestuur zendt de concept-jaarstukken over het voorgaande jaar naar het Algemeen Bestuur en de raden van de in de GGD deelnemende gemeenten.
3. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast en zendt deze aan de gedeputeerde staten.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 9. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het algemeen bestuur stelt vast op welke wijze zij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de GGD, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) nader toegelicht. Hiervoor wordt een rapporteringstolerantie gehanteerd van 0,1% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan reserves), met een ondergrens van €100.000.

Artikel 10. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur jaarlijks ter kennisname een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. Indien uit de actualisatie van het normenkader wijzigingen blijken, wordt het gewijzigde normenkader ter vaststelling aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Artikel 11. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het algemeen bestuur is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
 - d. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de GGD.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het algemeen bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 12. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en eigendommen bij financiële beheershandelingen.

West-Brabant

-
2. Het dagelijks bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen van de gemeenschappelijke regeling en haar eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 13. Waardering en afschrijving vaste activa

1. In de nota waardering en afschrijving worden de regels opgenomen voor de waardering en afschrijving van de vaste activa.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur eenmaal per vier jaar een nota waardering en afschrijving aan. Het algemeen bestuur stelt deze nota vast.

Artikel 14. Reserves en voorzieningen

1. In de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het dagelijks bestuur biedt het algemeen bestuur eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door het algemeen bestuur vastgesteld en behandelt in ieder geval:
 - a. de vorming en besteding van reserves;
 - b. de vorming en besteding van voorzieningen, en
 - c. bij welke specifiek benoemde producten en/of taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. het specifieke doel van de reserve;
 - b. het bestedingsplan van de reserve
 - b. de voeding van de reserve;
 - c. de maximale hoogte van de reserve, en
 - d. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.
5. Als de GGD specifieke budgetten niet volledig besteed in een jaar kan het algemeen bestuur besluiten hiervoor een bestemmingsreserve te vormen. Het bestuur bepaalt deze specifieke budgetten in het voorstel voor de aanvraag of hij benoemt ze bij het vaststellen van de begroting.

Artikel 15. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van goederen, werken en diensten hanteert de GGD een systeem van kostentoerekening en betreft daarbij de directe kosten en de indirecte kosten.
2. Bij de kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa.
3. Voor de inzet van materiële activa rekent de GGD naast directe kosten, indirecte kosten en afschrijvingskosten, de rente voor de financiering toe van het actief. Deze rente is een vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen en van eigen vermogen.

Artikel 16. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken aan overheidsbedrijven of derden met welke activiteiten de GGD in concurrentie treedt met marktpartijen, het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden of het verstrekken van kapitaal aan overheidsbedrijven en derden wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht respectievelijk een vergoeding van tenminste de geraamde kosten van de verstrekte middelen.
2. Indien wordt afgeweken van het in lid 1 bepaalde, doet het dagelijks bestuur een voorstel voor

West-Brabant

een besluit van het algemeen bestuur waarin het publieke belang van de activiteit, het verstrekken van de lening of garantie respectievelijk van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

3. Bestuursbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:
 - a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
 - b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
 - c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden.

Artikel 17. Financieringsfunctie

1. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf als de wettelijke kasgeldlimiet, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet financiering decentrale overheden, of de wettelijke renterisiconorm, bedoeld in artikel 1, onder h, van de Wet financiering decentrale overheden dreigt te overschrijden.
2. Bij het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal bedingt het dagelijks bestuur indien mogelijk zekerheden.
3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grote van het risico dat de GGD met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in het budget voor deze voorziening, doet het dagelijks bestuur vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan het algemeen bestuur voor een begrotingswijziging.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 18. Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur de onderdelen op die artikel 13 van het BBV verplicht stelt.

Artikel 19. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Het dagelijks bestuur neemt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken in ieder geval de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het dagelijks bestuur brengt in beeld of de weerstandscapaciteit van de GGD toereikend is in relatie tot de risico's.

Artikel 20. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het dagelijks bestuur neemt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken in ieder geval de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 21. Bedrijfsvoering

1. Het dagelijks bestuur neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
 - a. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 9 overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
 - b. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;

West-Brabant

- c. rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
- d. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Artikel 22. Verbonden partijen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het dagelijks bestuur in de paragraaf verbonden partijen de onderdelen op die artikel 15 van het BBV verplicht stelt.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
 - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de GGD als geheel en in de afdelingen;
 - b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
 - c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
 - d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het beleid van de GGD;
 - e. het afleggen van verantwoording door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

1. Het dagelijks bestuur draagt in ieder geval zorg voor:
 - a. een eenduidige indeling van de GGD en een eenduidig toewijzing van de taken aan de onderdelen;
 - b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
 - c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
 - d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
 - e. de te maken afspraken met de organisatieonderdelen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
 - f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productenraming en de productrealisatie;
 - g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
 - h. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van regelingen en eigendommen van de gemeenschappelijke regeling, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 25. Interne controle

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het dagelijks bestuur daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 21, lid 1 onder a. Daarnaast informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het dagelijks bestuur zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de GGD met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registre goederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal per jaar. Bij afwijkingen in de administratie neemt het dagelijks bestuur maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 26. Intrekking oude verordening

De financiële verordening GGD West-Brabant 2022 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt indien en voor zover deze op moment van vaststelling van deze verordening nog niet zijn opgesteld.

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Deze verordening heet: *Financiële verordening GGD West-Brabant 2023*.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 30 maart 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Controleverordening GGD West-Brabant 2023

Het algemeen bestuur van de GGD West-Brabant;

- gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur ;
- gelet op artikel 213, eerste lid, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de *Controleverordening GGD West-Brabant 2023*.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- accountant: een door het algemeen bestuur aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- accountantscontrole: controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;
- deelverantwoording: een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van de organisatie van de GGD, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
- GGD: GGD West-Brabant;
- jaarrekening: jaarrekening van de GGD als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;
- managementletter: verslag van de accountant gericht aan het bestuur met belangrijke bevindingen en adviezen voor verbetering van de interne beheersing en actuele ontwikkelingen;
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een accountant.
2. Het dagelijks bestuur bereidt de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. Het algemeen bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door het dagelijks bestuur en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbases; en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d. de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering, zoals de managementletter;
 - f. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
 - g. de eventuele producten of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
4. In afwijking van het derde lid, aanhef, kan het algemeen bestuur in het programma van eisen opnemen, dat het algemeen bestuur jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de onder f en g genoemde onderdelen vaststelt.
5. Het algemeen bestuur stelt de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.

West-Brabant

6. Het dagelijks bestuur legt een controleprotocol ter vaststelling voor aan het algemeen bestuur met nadere aanwijzingen voor de uitvoering van de accountantscontrole die voor de accountant mede uitgangspunt vormt voor het opstellen van zijn jaarlijks controleplan.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in artikel 213a Gemeentewet voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.
3. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en nemen hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het dagelijks bestuur bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur aangewezen accountant, indien dit in het belang van de GGD is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:
 - a. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de organisatie;
 - b. De accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan een vertegenwoordiger van de organisatie van de GGD uit.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor accountantscontrole.
2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.
3. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening tijdig aan het algemeen bestuur, samen met de controleverklaring en het verslag van bevindingen, zodat vaststelling door het algemeen bestuur kan plaatsvinden uiterlijk 14 juli van elk jaar volgend op het begrotingsjaar.
4. Alle informatie die aan afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.
5. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur zo veel mogelijk gebruik van het namens het dagelijks bestuur uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.
6. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de GGD en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering van de ambtelijke organisatie.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen van de GGD.
2. De accountant is bevoegd om van alle in de organisatie werkende personen mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat de in de organisatie werkende personen hieraan hun medewerking verlenen.

West-Brabant

3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle in de organisatie werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het algemeen bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het dagelijks bestuur.
2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen die niet van bestuurlijk belang zijn aan de daarvoor in aanmerking komende medewerkers van de GGD.
3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt indien wenselijk en/of noodzakelijk voorafgaand aan de behandeling van de jaarstukken in het algemeen bestuur het verslag van bevindingen met het algemeen bestuur.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Deze verordening is van toepassing op de accountantscontroles vanaf de jaarrekening (en deelverantwoordingen) over 2023.
3. Deze verordening heet: *Controleverordening GGD West-Brabant 2023*.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 30 maart 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

CONTROLEPROTOCOL GGD WEST-BRABANT

1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van GGD West-Brabant (verder: GGD).

Het algemeen bestuur dient via het vaststellen van dit controleprotocol te (her)bevestigen:

- de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstolerantie ten behoeve van de accountantscontrole.

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan:

- de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de GGD.

Het Intern controleplan van de GGD biedt achtergrondinformatie omtrent de uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) als instrument voor de controle op de rechtmatigheid door het dagelijks bestuur.

1.1 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), art. 213, schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in artikel 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door het algemeen bestuur benoemde accountant. Met ingang van 2023 wordt het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening van de GGD.

Voor een toelichting op het begrip rechtmatigheid in relatie tot de (accountants)controle bij de GGD wordt onder meer verwezen naar het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), Notitie Rechtmatigheidsverantwoording (Commissie Bado) en de Kadernota Rechtmatigheid van het de Commissie Begroting en Verantwoording (BBV). Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen" in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen". In het kader van de rechtmatigheidscontrole worden negen rechtmatigheidscriteria onderkend:

- Calculatiecriterium
- Valuteringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheidscriterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium
- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium

Afgedekt door balans en overzicht van baten en lasten (getrouwheidsoordeel)

Afgedekt door rechtmatigheidsverantwoording

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Ondanks dat deze criteria door de accountantscontrole worden afgedekt, worden ze door de organisatie, de verbijzonderde interne controle, waar van toepassing ook meegenomen bij de rechtmatigheidscontrole. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt aandacht besteed aan volgende criteria:

- Het begrotingscriterium;
- Het voorwaardencriterium;
- Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium).

Deze rechtmatigheidsverantwoording dient door het dagelijks bestuur te worden afgegeven. Een nadere toelichting over deze 3 criteria is opgenomen in paragraaf 4.

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording als een onderdeel van de jaarrekening, vast. In de controleverklaring wordt geen afzonderlijk oordeel meer gegeven over het aspect van de rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De accountant zal toetsen of de jaarrekening getrouw is, en toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave geeft. De controle van de jaarrekening door de accountant is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- De getrouwheid van de door het dagelijks bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording;
- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- Het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.
- De bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen, bedoeld in art 58a van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Bij de controle zijn de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zijn gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet, het besluit Accountantscontrole decentrale overheden, de Kadernota Rechtmatigheid alsmede de uitgangspunten en standpunten van de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van het NBA, bepalend voor de uit te voeren werkzaamheden.

3 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyses, vastgestelde toleranties en statische deelwaarnemingen en extrapolaties. De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zo in dat hij voldoende zekerheid krijgt over het getrouwe beeld van de jaarrekening met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie.

3.1 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheid in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat deze de bruikbaarheid van de jaarrekening beïnvloeden voor de oordeelsvorming door de gebruikers. De goedkeuringstoleranties zijn bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring. Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden schrijft de minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voor. Deze eisen zijn:

	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (deskundige oordeelsvorming). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van deskundige oordeelsvorming.

3.2 Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering door de accountant (voor zover het getrouwheid betreft) plaats. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen. Bij overschrijding van de rapporteringstolerantie voor fouten of onzekerheden op het gebied van getrouwheid vindt rapportering door de accountant plaats in het verslag van bevindingen. Voor de GGD wordt een rapporteringstolerantie vastgesteld van €125.000.

4 Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) dat "de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de gemeentelijke verordeningen".

De controle op rechtmatigheid is gericht op de naleving van externe en interne regelgeving, zoals die opgenomen zijn in het normenkader. Omdat het controleprotocol voor meerdere jaren wordt vastgesteld en het normenkader wijzigt zodra sprake is van wijzigingen in wet- en regelgeving is het normenkader opgenomen in een los document. Het normenkader wordt indien nodig jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door het algemeen bestuur. De controle op rechtmatigheid is uitsluitend van toepassing voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. De standaardtekst zal door de GGD opgenomen worden in de jaarrekeningen vanaf 2023 (invoeringsjaar).

Het kader van de (financiële) rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit de volgende criteria:

- begrotingscriterium
- voorwaardencriterium
- misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

Bovenstaande criteria komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. Rechtmatigheidscriteria die ook de getrouwheid raken zijn geen onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Bijvoorbeeld: dat een post in de jaarrekening niet voldoet aan de uitgangspunten van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording, maar maakt onderdeel uit van het getrouwheidsoordeel van de accountant.

4.1 Het begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten, zoals weergegeven in de jaarrekening, hoger zijn dan de begrote bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is – voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft – mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het algemeen bestuur. Voor de afsluitende oordeelsvorming is zijn kaders opgenomen in de financiële verordening. Het bepalen óf respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan ons als algemeen bestuur.

4.2 Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Dit criterium spits zich toe op de toetsing van de juistheid en volledigheid van de gegevens die door belanghebbenden, waaronder de GGD zelf, verstrekt moeten worden om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet.

Onder misbruik wordt verstaan: "Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheids-subsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen". In het geval van misbruik is tevens sprake van een onrechtmatigheid.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: "Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving, maar in strijd met het doel en de strekking daarvan".

In verschillende wet- en regelgeving zijn bepalingen opgenomen die misbruik en oneigenlijk gebruik tegen gaan, zoals het overleggen van bepaalde gegevens bij een aanvraag. Daarnaast zijn ook in verschillende door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen en besluiten criteria opgenomen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik. Als er naar aanleiding van de verbijzonderde interne controle bevindingen zijn die duiden op misbruik of oneigenlijk gebruik, zal dit in de paragraaf bedrijfsvoering nader worden toegelicht.

De GGD dient effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik (afgekort M&O) te voorkomen. De controle richt zich op:

- Toetsing in hoeverre in bestaande procedures deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik zijn genomen alsmede de werking van de getroffen maatregelen vaststellen.
- Actualiteit van het M&O-beleid.

4.3 Het voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door de GGD is aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant kan worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) regelgeving van de GGD. Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen de GGD voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de wet- en regelgeving. In het normenkader zijn de interne en externe regels opgenomen, die het dagelijks bestuur in zijn controle van het voorwaardencriterium moet betrekken. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- Recht, voorwaarden waaronder het in aanmerking komen voor een recht dan wel een verplichting bestaat op een recht. Heeft bijvoorbeeld iemand die een betaling van de GGD ontvangt recht op grond van de regelgeving op deze betaling?
- Hoogte, de hoogte van het recht dan wel de verplichting op een recht. Is bijvoorbeeld het door de GGD betaalde bedrag wel juist berekend? Zijn de juiste formules, tarieven en andere aspecten die de hoogte van het te betalen bedrag bepalen wel juist toegepast?
- Duur, de termijnen van de verstrekking, toekenning of werkingsperiode van het recht dan wel de verplichting op een recht). Is wel voldaan aan de in regelgeving opgenomen termijnen van betaling, verstrekking, toekenning en werkingsperiode?
- De bevoegdheden;
- Het voeren van een administratie;
- Het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- Aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

Inzake het voorwaardencriterium worden de volgende uitgangspunten voor het jaar 2023 en verder vastgesteld:

- Rechtmatigheid richt zich op de financiële rechtmatigheid. Wet- en regelgeving uit het normenkader wordt dus alleen betrokken in de VIC op rechtmatigheid voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- Voorwaarden zoals gesteld in hogere wetgeving behoren vanzelfsprekend tot het normenkader.

- Voorwaarden zoals gesteld in eigen interne regelgeving behoren alleen tot het normenkader voor zover het bepalingen betreft inzake recht, hoogte en duur. Hiermee worden bepalingen bedoeld die aangeven voor wie een subsidie, bijdrage of uitkering bedoeld is, hoe hoog die moet zijn en voor welke periode die geldt. Nevenvoorwaarden zoals de termijn van aanlevering van verantwoordingen, de vorm van de verantwoording en allerlei andere formele vereisten worden hiermee buiten het normenkader gehouden. Dat wil overigens niet zeggen dat hier niets mee gedaan wordt.
- Indien en voor zover bij de controle financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door het algemeen bestuur of hogere overheden vastgestelde regels en kaderstellende besluiten betreft. Met andere woorden: interne regels van het dagelijks bestuur naar ambtelijke organisatie en andere dan kaderstellende besluiten van het dagelijks bestuur vallen hier buiten.

Mocht tijdens de toetsing toch blijken dat het normenkader niet juist of compleet is en dit consequenties heeft gehad voor de controles, dan geeft het dagelijks bestuur in de bedrijfsvoeringsparagraaf in de jaarstukken aan welke wet- en regelgeving het betreft.

5 Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Interim-controles

Voor de jaarrekeningcontrole voert de accountant een zogenaamde interim-controle uit. Hij brengt over de uitkomsten van die tussentijdse controle een verslag uit en rapporteert bestuurlijk relevante zaken – op grond van de overeengekomen rapportagewensen - ook aan het dagelijks bestuur.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet brengt de accountant over de controle een verslag van bevindingen uit aan het algemeen bestuur. In dit verslag rapporteert hij of de opzet en uitvoering van het financiële beheer en/of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, geeft de accountant weer in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. Hij rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de GGD gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring

In de controleverklaring geeft de accountant op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van zijn controle weer, zowel van de getrouwheid als van de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat hij de jaarrekening kan vaststellen en decharge kan verleden aan het dagelijks bestuur voor het gevoerde beleid.

Slotbepaling

1. Dit protocol treedt in werking op 1 januari 2023, onder gelijktijdige intrekking van het *Controleprotocol GGD West-Brabant 2021*.
2. Dit protocol geldt voor de accountantscontroles vanaf de jaarrekening (en deelverantwoordingen) over 2023.
3. Dit protocol heet: *Controleprotocol GGD West-Brabant*.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 30 maart 2023.

de voorzitter,

de secretaris

M. Witte

S. Baan

Bijlagen:
Bijlage 1: Rapportagemomenten

Bijlage 1: Rapportagemomenten

De volgende standaard rapportagemomenten worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Verslag van bevindingen interim-controle	Na afronding van de interim-controle.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), de VIC op rechtmatigheid, beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen.	dagelijks bestuur
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Wettelijk: De vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties. Relatie tussen de controletolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen.	algemeen bestuur
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Het oordeel van de accountant over de mate waarin de rekening een getrouw beeld geeft i.o.m. verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	algemeen bestuur

Normenkader 2023 GGD West-Brabant

De jaarstukken van de GGD dienen rechtmatig tot stand te komen. Dat wil zeggen dat de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen. Rechtmatigheid omvat drie criteria die relevant zijn bij de totstandkoming van het rechtmatigheidsoordeel:

Het normenkader dient ter invulling van het voorwaardencriterium. Het normenkader is de set aan regelgeving waaraan de GGD in het kader van de rechtmatigheid moet voldoen. Voorheen maakte het normenkader onderdeel uit van het controleprotocol. Omdat het controleprotocol meer gericht is op de accountantscontrole (en daarmee de getrouwheid van de jaarrekening van de GGD) is met ingang van 2023 een onderscheid gemaakt tussen het controleprotocol (primair gericht op getrouwheid) en het normenkader (primair gericht op rechtmatigheid). In het normenkader gaat het zowel om Europese regelgeving, wettelijke bepalingen als eigen regelgeving, zoals nota's vastgesteld door het algemeen bestuur. In dit kader zijn bij de wettelijke bepalingen alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen en niet de wettelijke bepalingen rond bijvoorbeeld naleving van privacyregels. Uiteraard moet de GGD deze regels ook naleven, maar bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording spelen deze geen rol. Voor verordeningen geldt dat alle verordeningen voor zover deze bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen onderdeel uitmaken van het normenkader. Ook andere besluiten van het algemeen bestuur met een kaderstellend karakter en die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, zijn een verplicht onderdeel van het normenkader (begroting, bestuursbesluiten over investeringsvoorstellen, beleidsnota's).

Het normenkader omvat de inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving, van andere overheden en van de GGD zelf. Bij regelgeving die niet afkomstig is van de GGD, moet onder meer gedacht worden aan:

- Europese richtlijnen, denk hierbij bijvoorbeeld aan de regels die gelden voor aanbesteden.
- Wetten in formele zin, zoals de Wet financiering decentrale overheden (FIDO).
- Algemene Maatregelen van Bestuur, zoals het Uitvoeringsbesluit WNT
- Ministeriële regeling, zoals Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo)

West-Brabant

Slotbepaling

1. Dit normenkader treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Dit normenkader geldt voor de accountantscontroles vanaf de jaarrekening (en deelverantwoordingen) over 2023.
3. Dit normenkader heet: Normenkader GGD West-Brabant 2023.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 30 maart 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage: het normenkader voor 2023 e.v.

Wet- en regelgeving met financiële beheershandelingen

Taakveld / dienst	Sector	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
GGD Algemeen bestuur en ondersteunende processen	Directie	Algemeen financieel middelenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentewet • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) • Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) • Algemene wet bestuursrecht • Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) • Mededingingswet • Wet Normering Topinkomens 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant • Organisatieverordening • Financiële verordening • Controleverordening • Besluiten van algemeen bestuur • Nota reserves en voorzieningen • Nota waardering en afschrijving vaste activa
	HSC	Treasurybeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Wet financiering decentrale overheden (FIDO) • Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (UFDO) • Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden • Regeling schatkistbankieren decentrale overheden 	
	HSC	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale verzekeringswetten • Wet op de loonbelasting 1964 • CAO SGO • Pensioenwetgeving • Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) 	
	HSC	Personeel	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsregels WNT • Regeling controleprotocol WNT • Uitvoeringsbesluit WNT • Uitvoeringsregeling WNT 	
	HSC	Btw-wetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet op het BTW-compensatiefonds • Wet op de omzetbelasting (1968) 	<ul style="list-style-type: none"> • Overeengekomen btw-vrijstellingen inzake GHOR, GMV en GGD • Kostenverdeelovereenkomst HSC
	HSC	VPB wetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen 	

	Kapitaallasten en overige lasten	Inkopen en contractbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Europese aanbestedingsrichtlijnen • Europese staatssteunregels • Aanbestedingenwet • Aanbestedingsbesluit • Gids Proportionaliteit (= flankerend beleid bij de Aanbestedingswet 2012 en voor niet-Europese aanbestedingen) 	
	Baten aanvullend	Opbrengsten	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidievoorwaarden en beschikkingen • Wet Markt en Overheid 	

Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023

1. Inleiding

Voor u ligt het M&O beleid van de GGD West-Brabant. Dit beleid betreft een overkoepelend beleid met daarin opgenomen de algemene uitgangspunten voor M&O, de risico's en ook de maatregelen ter voorkoming en afdoening misbruik en oneigenlijk gebruik. Rechtmatigheid is een van de essentiële pijlers van een goed bestuur. De GGD moet publieke gelden rechtmatig verwerven en besteden.

Eén van de rechtmatigheidscriteria, die zijn verankerd in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), is het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Bij de rechtmatigheidscontrole van de jaarrekening dient nagegaan te worden of de GGD over interne procedures beschikt die opzettelijk misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden, subsidies of bijdragen, etc. zoveel mogelijk ondervangen of voorkomen. Tegelijkertijd merken wij op dat, gelet op de aard van de activiteiten van de GGD, het M&O criterium slechts beperkt speelt. Zo is zeer beperkt sprake van eigen beleid voor inwoners, bedrijven of instellingen op grond waarvan voorzieningen worden verstrekt maar is met name sprake van uitvoering van landelijk beleid.

Met ingang van het verslagjaar 2023 legt het dagelijks bestuur zelf in de jaarstukken verantwoording af aan het algemeen bestuur over de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Het dagelijks bestuur dient in dit kader een uitspraak te doen in hoeverre misbruik en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen en bestreden, en of de getroffen maatregelen werken. Het M&O criterium dient samen met het begrotingscriterium en het voorwaarden criterium als basis voor de afgifte van de rechtmatigheidsverantwoording.

Het vertrouwen van de GGD in een goed gebruik door haar afnemers en instellingen/bedrijven staat voorop. Vanuit het maatschappelijk perspectief bezien, staat het optreden van de GGD dan ook in een proportionele verhouding tot eventuele fouten of een onjuist gebruik.

Er kunnen zich echter ook situaties van (pogingen tot) misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden voordoen. Daarvoor moet de GGD waarborgen en (preventieve) maatregelen treffen, dit M&O beleid biedt hiervoor de nodige handvatten.

De (financiële) inzet van de GGD komt alleen ten goede aan de inwoners, bedrijven en instellingen die daar recht op hebben. Middelen die worden aangewend worden dan ook getoetst aan vigerende wet- en regelgeving en interne integriteitsregelingen/afspraken.

2. Doelstelling en uitgangspunten

De aanleiding voor het opstellen van een (overkoepelend) M&O beleid hangt met name samen met de wettelijke verplichting om over de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties verantwoording af te leggen in de begroting en in de jaarrekening. Tot op heden was hiervoor geen overkoepelend beleid, maar werd rechtmatigheid van baten en lasten getoetst op basis van separate documenten.

2.1. Definities en afbakening M&O beleid

De commissie BBV heeft in de Kadernota Rechtmatigheid de volgende definities van misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen.

Definitie **misbruik**: Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te

laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Het betreft hier een bewuste misleiding om onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Misbruik kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen.

Niet elke misstap (fout) geldt als misbruik. Bij het maken van fouten is er meestal geen sprake van een opzettelijke handeling. Daarnaast is het begrip misleiding van betekenis in deze definitie. Misleiding heeft betrekking op het bewust verborgen houden van het misbruik.

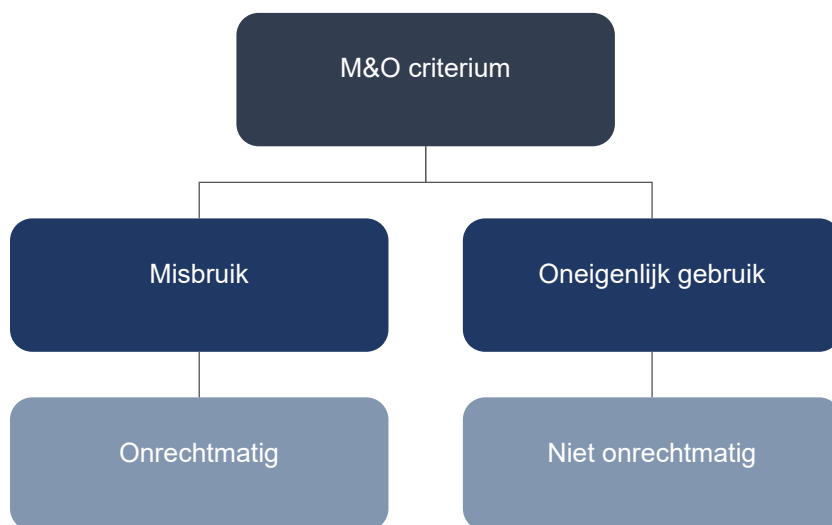
Definitie **oneigenlijk gebruik**: Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Als wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt ("de mazen van de wet") is het noodzakelijk dat wet- en regelgeving worden aangepast en/of duidelijker moet worden toegelicht.

De afbakening van het M&O beleid is extern gericht, namelijk op de inwoner, instelling of organisatie die via de GGD gebruik maakt van overheidsregelingen. Interne regelingen vallen niet onder de werking van dit beleid. Interne regelingen worden wat betreft eventueel misbruik of oneigenlijk gebruik onder het integriteitsbeleid geschaard.

Het M&O beleid ziet verder toe op de publiekrechtelijke taakuitoefening van de GGD. Privaatrechtelijk handelen, zoals de aan- en verkoop van goederen en diensten, vormt geen onderdeel van dit beleid aangezien het geen regelingen van de GGD betreft.

Samengevat relateren misbruik en oneigenlijk gebruik op de volgende wijze aan rechtmatigheid:

2.2. Doelstelling M&O beleid

Het M&O beleid heeft tot doel het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden. Daarmee bestaat het zowel uit preventief beleid als repressief beleid. Bij M&O beleid is met name van belang om vast te stellen dat in de bedrijfsvoering effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik dan wel oneigenlijk gebruik te voorkomen dan wel tijdig op te sporen, en daarnaast dat de wet- en regelgeving duidelijk en te handhaven is.

M&O beleid draagt bij aan een transparante en consistente dienstverlening en bedrijfsvoering van de GGD. Het draagt daarnaast ook bij aan een zorgvuldige aantoonbare afweging van welke

West-Brabant

beheersmaatregelen noodzakelijk zijn en welke doeltreffend zijn, afgezet tegen de inspanning die het kost (kosten/baten beoordeling, voor zover dit kwantificeerbaar is).

2.3. Uitgangspunten

Aan het M&O beleid van de GGD liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- De GGD werkt vanuit een basishouding van vertrouwen in een juiste omgang met de regelingen van de GGD door haar inwoners en instellingen/bedrijven.
 - Maatregelen die worden getroffen ter bevordering van een juist gebruik van deze regelingen zijn proportioneel. Dat wil zeggen dat zij in verhouding staan tot de risico's die worden gelopen.
 - Voorkomen is beter dan genezen. De inzet van beleid en maatregelen is met name gericht op preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik.
 - Na constatering van een overtreding wordt de rechtmatige situatie zo snel mogelijk hersteld en zo nodig en indien mogelijk bestraft (boete).
 - De teamleider waar de betreffende regelingen worden uitgevoerd is verantwoordelijk voor het daadwerkelijk treffen/uitvoeren van M&O beheersmaatregelen.
 - Het M&O beleid wordt eens in de twee jaar geactualiseerd, op basis van ontwikkelingen in wetgeving en ervaring met de maatregelen en controles.
- Het M&O beleid kent een beleidseigenaar: de concerncontroller

2.4. Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen en verantwoordelijkheden zijn in lijn met de inrichtingsprincipes van onze organisatie. De teamleider van het team waar de betreffende regelingen worden uitgevoerd is verantwoordelijk voor het treffen van passende M&O beheersmaatregelen voor zijn of haar specifieke risicogebied. De sectormanagers zien erop toe dat de teamleiders deze taak oppakken en dat waar nodig risico's en beheersmaatregelen tijdig worden besproken. Daar waar sectormanagers ook de functie van teamleider vervullen ziet de secretaris hierop toe. Het dagelijks bestuur vervult een kaderstellende rol door het beleid en de periodieke actualisaties daarvan vast te stellen en ook in te brengen in het algemeen bestuur.

3. Beheersmaatregelen

Regelingen en processen (of onderdelen daarvan) kunnen het risico van misbruik of oneigenlijk gebruik met zich meedragen. Dat is met name het geval als er sprake is van afhankelijkheid van gegevens die derden aan de GGD verstrekken. Wettelijke eisen en minimumnormen verbinden aan de meeste regelingen de verplichting om maatregelen ter bestrijding van fraude en misbruik te treffen.

Dat zijn maatregelen uit landelijke wetgeving en lokale regelgeving die sowieso worden ingezet. Daarnaast zijn er extra beheersmaatregelen denkbaar die het risico van misbruik en oneigenlijk gebruik verder kunnen terugdringen. Extra beheersmaatregelen worden alleen daar ingezet waar het risico dit vraagt in combinatie met een kosten baten afweging. Tevens zijn beheersmaatregelen die intern zijn gericht relevant. Het gaat dan om zaken zoals functiescheiding, toegangsrechten tot applicaties, regelmatige controle daarvan, het vastleggen van gebeurtenissen in loggings, en rapportages over deze maatregelen. In de maatregelen kan een onderscheid worden aangebracht tussen preventieve en repressieve maatregelen (of een mix daarvan).

3.1. Preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen zijn maatregelen die liggen vóór het moment van het ontvangen van een voorziening. Preventieve maatregelen betreffen regelgeving, voorlichting en controle vooraf. Zij zijn gericht op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen.

3.1.1. Regelgeving

Heldere en eenduidige regelgeving beperkt de ruimte voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Onder regelgeving wordt verstaan: verordeningen, beleidsregels, nadere regels en richtlijnen van de GGD zoals vastgelegd in processen en interne afspraken. Adequate en handhaafbare regelgeving is een belangrijke beheersmaatregel in het kader van M&O beleid en voldoet in dat verband aan de volgende eisen:

- eenvoud, inzichtelijkheid en begrijpelijkheid;
- er gelden eenduidige definities;
- het doel en de doelgroep van de regeling is nauwkeurig bepaald;
- rechten, plichten en voorwaarden zijn opgenomen;
- er zijn geen overbodige en/of met elkaar strijdige bepalingen;
- de afhankelijkheid van gegevens afkomstig van derden is zoveel mogelijk beperkt;
- mogelijke maatregelen of mogelijke sancties bij geconstateerd misbruik en oneigenlijk gebruik zijn in de regeling opgenomen;
- ingangsdata en overgangsregels zijn in de regeling opgenomen.

3.1.2. Controle vooraf

Controle in de uitvoering is een middel om (de kans op) misbruik of oneigenlijk gebruik te signaleren. Mogelijke M&O gevallen kunnen al in een vroegtijdig stadium worden waargenomen. Controle vooraf van gegevens wordt uitgevoerd tot aan het moment van het verlenen van de voorziening en geldt daarmee als preventieve maatregel. Controle vooraf richt zich op de toetsing van de juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt. De GGD-medewerker gaat na of door de inwoners, bedrijven of instellingen aan de voorwaarden wordt voldaan. Door betrokkene(n) aangeleverde gegevens worden indien mogelijk geverifieerd. Uitgangspunt is dat voordat de voorziening wordt verstrekt, een andere medewerker controleert of deze werkzaamheden zichtbaar, volledig en juist zijn uitgevoerd (vier-ogen principe).

3.2. Repressieve maatregelen

Repressieve maatregelen zijn maatregelen die na het moment van beschikken, betalen of ontvangen worden genomen. Het gaat om controle achteraf waarbij M&O kan worden vastgesteld en maatregelenbeleid.

3.2.1. Controle achteraf

Controle van gegevens achteraf wordt uitgevoerd na het innen van bedragen, dan wel nadat voorziening is verstrekt. Daarmee is het een repressieve maatregel. Controles achteraf kunnen (evenals bij controles vooraf) integraal, steekproefsgewijs of incidenteel worden uitgevoerd. Manieren om te controleren kunnen zijn: verzoeken om inlichtingen, inspecties, waarneming, bevestigingen, herberekeningen, cijferanalyses en het opnieuw uitvoeren van controles.

In de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) zal vanaf 2023 aandacht zijn voor M&O.

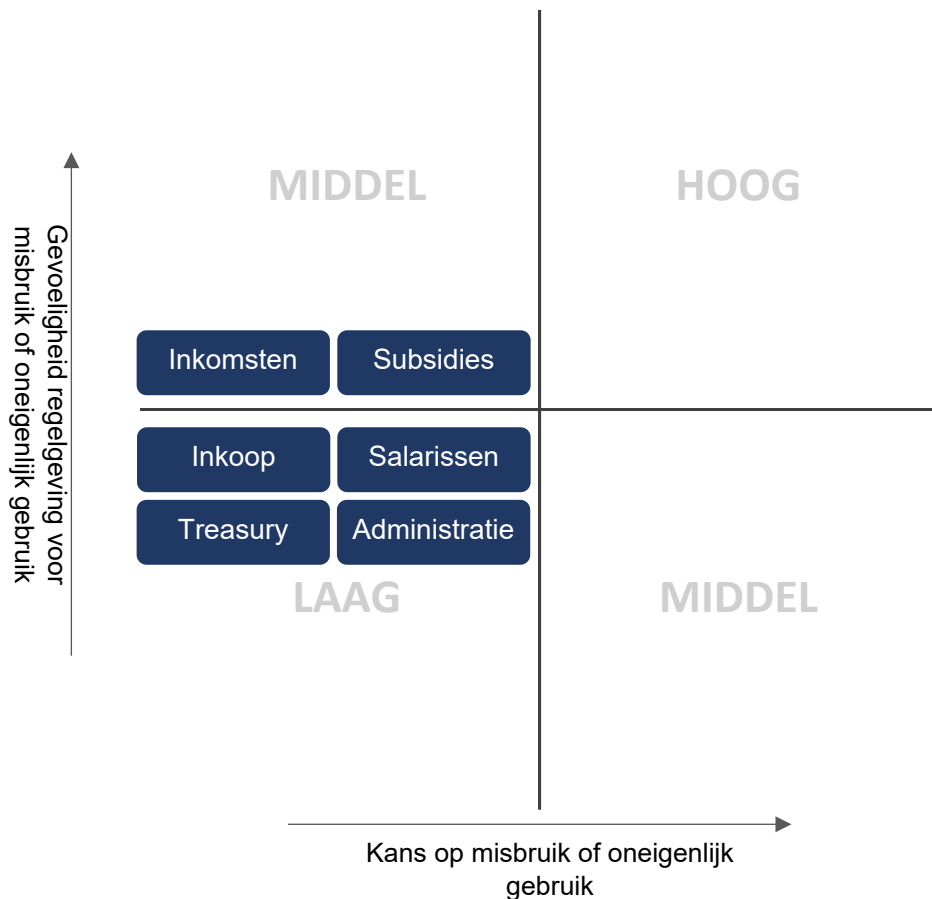
3.2.2. Maatregelen(beleid)

Maatregelen worden opgelegd als reactie op een vaststelling van misbruik, alleen misbruik is immers onrechtmatig en moet worden hersteld en/of beboet. Maatregelenbeleid is vereist om adequaat te reageren op geconstateerd misbruik en/of oneigenlijk gebruik. Maatregelenbeleid moet voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur. Dit houdt onder andere in dat maatregelen en sancties proportioneel moeten zijn in relatie tot het vergrijp. Uitgangspunt is dat het behaalde voordeel wordt teruggevorderd en er indien nodig een boete wordt opgelegd. Concreet leidt het tot terugvordering van te veel betaalde bedragen of naheffing van ten onrechte gederfde ontvangsten.

In bepaalde gevallen kan ook de ontbinding van een overeenkomst of de intrekking van een erkenning als niet-financiële sancties worden opgelegd. Ingeval van een fraude of diefstal wordt na afweging (eventueel) aangifte gedaan bij de politie. Van maatregelen(beleid) gaat een afschrikkende uit en het draagt om die reden eveneens bij aan het voorkomen en beperken van misbruik van regelingen.

4. Risicogebieden

M&O-beleid wordt toegepast bij regelingen waar een risico bestaat op misbruik en oneigenlijk gebruik. Afhankelijk van de misbruikgevoeligheid van een regeling worden de beheersmaatregelen bepaald. Hieronder is aangegeven hoe de belangrijkste processen van de GGD geassocieerd kunnen worden als risico in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik.

De inhoudelijke risicoanalyse, dus de risico's en beheersmaatregelen per proces, wordt geïntegreerd met de bredere risicoanalyse die ook toeziet op risico's op fouten en fraude. Om die reden wordt geen inventarisatie van risico's opgenomen in deze nota.

5. Verantwoording

Om inzicht te krijgen in de wijze waarop het M&O beleid wordt uitgevoerd en wordt nageleefd, moet er verantwoording worden afgelegd. Dit wordt gerealiseerd door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de reguliere planning- en controlcyclus. In het kader van de verantwoording worden in ieder geval de volgende stappen ondernomen:

- Vanaf de jaarrekening 2023 wordt waar relevant verantwoordingsinformatie over het M&O beleid opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering;
- Bij het verrichten van verbijzonderde interne controles, en onderzoeken wordt aandacht besteed aan het M&O beleid;
- Bij het opstellen van procesbeschrijvingen, in het kader van de administratieve organisatie, wordt rekening gehouden met M&O -gevoelige aspecten.

6. Slotbepaling

1. Dit beleid treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Dit beleid geldt voor de accountantscontroles vanaf de jaarrekening (en deeltverantwoordingen) over 2023.
3. Dit beleid heet: *Beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik GGD West-Brabant 2023*.

Vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van 9 maart 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum	30 maart 2023
Onderwerp	Stand van zaken regionale aanpak GALA West-Brabant
Agendapunt	5.
Portefeuille	Dagelijks bestuur

Omschrijving *Aanleiding*

In de laatste AB-vergadering op 8 februari 2023 is afgesproken om het ondersteuningsvoorstel GALA/SPUK voor instemming aan onze gemeenten voor te leggen. Het GALA is een ontwikkeling ter versterking van de publieke gezondheid in West-Brabant. Om de echte versnelling te kunnen maken in onze regio ziet het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant het belang van regionale samenwerking en wil de GGD de gemeenten in West-Brabant ondersteunen door het opstellen van het regionaal framework voor het integraal plan GALA met daarbij een lokaal advies.

Instemming werd gevraagd om samen te werken met gemeenten en de GGD in een regionale aanpak GALA onder de volgende condities:

1. Elke gemeente, die meedoet, betaalt € 5.000 aan de GGD (gefinancierd uit het € 7.400 ondersteuningsbudget, dat elke gemeente ontvangt om een integraal lokaal plan te maken). Dit betreft dus het opstellen van het plan, de aangevraagde gelden via de brede Spuk zijn in te zetten voor de daadwerkelijke (lokale) uitvoering;
2. De GGD investeert zelf ook € 3.000 per deelnemende gemeente;
3. Via de brede SPUK kan aanspraak gemaakt worden op overkoepelende ondersteuning (versterking kennisfunctie GGD, coördinatiekosten regionale aanpak preventie). Deze gelden stelt de deelnemende gemeente ter beschikking aan de GGD.

Op moment van schrijven hebben veertien gemeenten ingestemd met deelname aan een regionale GALA-aanpak. De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau hebben niet ingestemd met het voorstel omdat zij de focus willen houden op de lokale uitvoering, mede omdat zij voor een groot deel hun samenwerking binnen het sociaal domein hebben met aanbieders en de GGD in de regio Hart voor Brabant. Ze blijven wel met beide GGD'en in gesprek over de GALA-aanpak.

Wat houdt deelname in en wat levert het op?

Ervan uitgaande dat er 14 gemeenten deelnemen aan de regionale aanpak, betekent dit dus dat er 14 x € 8.000,- beschikbaar is voor:

1. Het in kaart brengen van de (gezondheids)situatie, via dataverzameling en verbinding met data uit andere domeinen;
2. Het bieden van ondersteuning bij het stellen van lokale beleids- en gezondheidsdoelen en het adviseren over gepaste interventies om deze doelen te behalen;

Concreet levert de GGD het volgende op:

- Een regionaal framework van/over de doelen in het GALA en concreet over de 15 items uit de brede SPUK, met specifiek een beeld van/over risicogroepen regionaal en lokaal;
 - (aankomende) Gezinnen in kwetsbare situatie,
 - mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden,
 - met psychische kwetsbaarheid,
 - kwetsbare ouderen, waaronder ouderen met een valrisico,
 - mensen met een rook, gok- drugs- of alcoholverslaving,
 - kinderen en volwassenen met overgewicht;
- Regionaal advies in de vorm van het regionaal framework over effectieve en erkende preventieve activiteiten voor de populatie als geheel en voor bovengenoemde risicogroepen in het bijzonder;
- Lokale paragraaf met daarin, in afstemming met de gemeente, een doorvertaling van het regionale framework naar de lokale situatie en een advies over de kansen die er liggen voor regionale samenwerking

Dit doet de GGD vanuit de bril:

- Health in all Policies: Vanuit publieke gezondheid, gezondheidszorg, sociaal domein en fysieke inrichting bijdragen aan gezondheid van onze burgers;
- Positieve gezondheid: versterken van het normale leven, focus op participatie i.p.v. accent op ziekte;
- Preventie vanuit de lokale basisvoorzieningen en lokale vindplaatsen (scholen, welzijnswerk, huisarts)

Om de inzet van de GGD op het GALA, zoals hierboven beschreven, te realiseren heeft de GGD een projectleider, Tamara Klaassen, hiervoor aangesteld die de sturing heeft op de te leveren resultaten. Daarnaast is inzet nodig vanuit verschillende benodigde expertises. Zo is er beleidscapaciteit nodig en expertise vanuit onze onderzoekers om de data van de regio en de afzonderlijke gemeenten te duiden en in kaart te brengen in een regio beeld. Verder worden preventieadviseurs ingezet om te komen tot een advies over de onderbouwde/bewezen effectieve interventies en de toepassing daarvan op het regionale/gemeentelijke niveau. Waar nodig worden ook andere teams betrokken zoals JGZ (jeugd) en GMV (leefomgeving) vanuit hun expertise.

Procesvoorstel regionale aanpak GALA

Voor de periode 2024 – 2026 stelt het GALA als eis dat er een plan van aanpak wordt opgesteld waaruit blijkt dat de verschillende interventies en aanpakken hun plek hebben in een samenhangende integrale blik op het bevorderen van de (positieve) gezondheid van inwoners en mensen met gezondheidsachterstanden in het bijzonder.

Om hier toe te komen ziet de GGD het volgende proces voor zich, waarbij we inzetten op twee sporen die parallel aan elkaar lopen:

1. De GGD West-Brabant zorgt voor het **regionaal framework**, waarin op de doelen van het GALA en de items in de brede SPUK data en kennis vanuit onderzoek, beleid en preventie bij elkaar wordt gebracht. Hierin worden de uitkomsten van het GGD panel meegenomen. (zie voorbeeld: [Gemeenten valpreventie - Positief ouder worden](#)).
2. Gemeenten en GGD West-Brabant werken samen aan het **opstellen van de lokale paragraaf** van aanpak dat als basis dient voor de DUS-I aanvraag, waarbij de gemeente leidend is en GGD een adviserende rol heeft vanuit haar regionale kennisfunctie. In dit proces zijn/gaan we met de gemeenten die meedoen met de betrokken ambtenaren cyclisch in gesprek waarbij we kijken naar: welke lokale coalitie lopen er al, welke hiervan wil de gemeente behouden en/of versterken, welke ondersteuning is wenselijk in die gemeente en hoe brengen we de regionale en lokale kennis samen om te komen tot het integrale plan. Om deze kennis samen te brengen en te verbinden met o.a. het sociale domein denkt de GGD aan het organiseren van twee interactieve werksessies per deelnemende gemeente, waarbij we in de eerste sessie inzoomen op 'wat we al weten, wat we nog missen en wie wat ophaalt'. In de andere sessies wordt de kennis uit het regionale framework gezamenlijk samengevat, trekken we conclusies en maken we afspraken voor de eerste periode en kijken we vooruitkijken naar het vervolgtraject vanaf oktober 2023.

Tijdspad

6 februari – 31 maart	Indienen eerste aanvraag SPUK 2023 via het DUS-I (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen) door gemeenten;
1 maart	Start samenwerking gemeenten en GGD West-Brabant om te komen tot een regionaal framework en integraal plan per gemeente;
April	Eerste werksessie gemeenten en GGD;
Juni	Tweede werksessie gemeenten en GGD;
September	Derde werksessie gemeenten en GGD;
30 september 2023	Gemeente dient concept integraal plan in bij VNG en VSG ter Toetsing;
Oktober	Toetsing VNG en VSG op integraal plan per gemeente;
31 oktober 2023	Gemeente dient het integraal plan via DUS-I. Is tevens deadline voor aanvraag extra onderdelen 2024-2026.

Beslispunt(en) We vragen het algemeen bestuur om kennis te nemen van de stand van zaken rondom de regionale aanpak GALA West-Brabant.

**Eerdere
besluiten**

Gevolgen

Besluit Het algemeen bestuur neemt kennis van de stand van zaken rondom de regionale aanpak GALA West-Brabant.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n)

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum 30 maart 2023
Onderwerp Wijziging wet GR
Agendapunt 6.
Portefeuille Dagelijks bestuur

Omschrijving Op 1 juli 2022 trad de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: de wet) in werking. Deze wet maakt samenwerking mogelijk tussen bijvoorbeeld gemeenten. In een gemeenschappelijke regeling (hierna: regeling) draagt het bestuur bevoegdheden over aan (het bestuur van) een samenwerkingsverband. De afgelopen jaren bleek uit verschillende onderzoeken dat gemeenteraden en -raadsleden een te grote afstand ervaren tot deze regelingen. Met de wetswijziging wil het rijk hun betrokkenheid en invloed bij het bestuur van een samenwerkingsverband vergroten. De wet introduceert nieuwe instrumenten waarmee raden hun controlerende en kaderstellende taken beter kunnen uitvoeren. Dit voorstel gaat over het toepassen van deze nieuwe instrumenten.

De wetgever was er zich van bewust dat er regelingen zijn in veel verschillende soorten en maten. Daarom koos hij er meestal voor om geen harde bepalingen in de nieuwe wet op te nemen, maar alleen de verplichting om daarover afspraken te maken. Er is dus nog veel ruimte voor de regelingen en hun bestuur om er een eigen invulling aan te geven. De gemeentebesturen moeten de wetswijziging verwerken in hun regelingen vóór 1 juli 2024. De GGD West-Brabant zet met dit voorstel een eerste stap in dit proces en we voeren daarvoor overleg met andere partijen, zoals andere gemeenschappelijke regelingen, een regiovertegenwoordiging van burgemeesters en griffiers van gemeenteraden.

De uitgangspunten

Het AB-lid is aanspreekpunt

De GGD is een collegeregeling omdat de (hoofd)taak – het uitvoeren van de Wet publieke gezondheid – een taak is van burgemeester en wethouders. Het algemeen en dus ook het dagelijks bestuur van de GGD bestaat dan ook (alleen) uit collegeleden, meestal wethouders. Zij zijn, in dit AB, de 'eigenaar' van de GGD. De

rol van de gemeenteraad is: kaders stellen en controleren. Hij heeft deze mogelijkheden:

1. Het collegelid heeft een actieve en passieve informatieplicht naar de gemeenteraad (artikel 169 Gemeentewet). Dit geldt ook voor het handelen als AB-lid van een regeling.
 2. De (hele) raad kan het eigen AB-lid ter verantwoording roepen (artikel 16, lid 1 van de wet).
 3. Een raadslid kan het AB om inlichtingen vragen (artikel 17) waarop de regeling moet antwoorden. Het gaat dan niet alleen over informatie over besluiten, maar over alles dat de raad behoort te weten om zijn taak goed te kunnen vervullen.
- Dit alles maakt duidelijk dat het eerste aanspreekpunt voor de raad het eigen AB-lid is. De wetwijziging brengt daar geen verandering in.

Uitgangspunt 1: het eerste aanspreekpunt voor de gemeenteraad is het eigen AB-lid.

Regelingen verschillen

Het is begrijpelijk dat een gemeente die in meerdere regelingen samenwerkt, uniformiteit wil in het besturen van die regelingen. Daarnaast is er vaak de wens om ook binnen een vakgebied (bijvoorbeeld de GGD'en) eenzelfde set met afspraken te maken. De wetgever koos er juist voor om geen uniforme afspraken in de wet op te nemen:

Er zijn te veel verschillen tussen de regelingen waardoor er verschillende modellen denkbaar of zelfs nodig zijn. Wij denken ook dat gemeenten per regeling zullen zoeken naar een passende uitwerking.

Uitgangspunt 2: de afspraken passen bij de omvang, taak en bevoegdheden van de regeling.

Meer inhoudelijke betrokkenheid

De wet geeft de gemeenteraden meer sturingsmogelijkheden, maar: het zijn vooral instrumenten. In de voorbereiding van de wetwijziging kwam de vraag op of deze er echt toe bijdragen dat de raad meer invloed krijgt. Terwijl er vooral behoefte is om meer het inhoudelijke debat met elkaar te voeren. Daar willen we dus vooral op investeren.

Uitgangspunt 3: de instrumenten vooral inzetten om inhoudelijke betrokkenheid te creëren en te vergroten.

Een P&C-cyclus

Met de begroting bepaalt de regeling hoe zij de middelen gaat besteden. Hiervoor heeft de wet al veel bepalingen, zoals het bekendmaken en de zienswijze door de raad. Nu veranderen de termijnen: de gemeenteraad krijgt meer tijd voor zijn zienswijze: van 8 naar 12 weken tussen het toesturen van de begroting aan de raad en het aanbieden aan het AB. Ook de datum van vaststelling verschuift naar september. Bij verschuiving naar september moet het DB zijn reactie op de zienswijze formuleren tijdens de zomervakantie en moet het AB twee keer bijeen komen: een keer voor de

jaarstukken en een keer voor de begroting. Dat zal men praktisch lastig vinden. We willen het proces daarom graag afronden, zoals reeds nu het geval is, voor de zomervakantie waarbij we de begroting dan tijdig toesturen en de raden in juni hun zienswijze kunnen geven, of de zomervakantie nu vroeg valt of laat.

Uitgangspunt 4: voor de P&C-cyclus gelden de wettelijke termijnen en de afspraken daarover.

Voorstel aan het algemeen bestuur

1. [Zienswijzen](#)

In de regeling kan staan voor welke besluiten de raden hun zienswijze kunnen geven. De GGD vraagt nu de zienswijzen van de raden al de begroting en ook bij het beleidsplan.

Wij stellen voor om dit nu ook vast te leggen in de regeling. De werkwijze daarbij kan gelijk zijn aan de werkwijze bij de begroting.

2. [Actieve informatieplicht](#)

In de wet staat nu een nieuw lid dat regelt dat het bestuur de raden alle inlichtingen geeft die zij nodig hebben. De regeling moet bepalen hoe. Het zal hier niet zozeer gaan om informatie over de formele besluiten, maar meer om inhoudelijke informatie, bijvoorbeeld jaarplannen.

Wij stellen voor om de raden na elke AB-vergadering te informeren over de besluiten die het bestuur nam en/of nog gaat nemen.

3. [Gemeenschappelijke adviescommissie](#)

Als alle raden samen dat besluiten, stelt het AB een adviescommissie in. Die adviseert dan het algemeen bestuur en alle gemeenteraden. Zij kan:

- het bestuur van de regeling adviseren over voorgenomen besluiten;
- zelf aandacht vragen voor een onderwerp;
- standpunten van de raden voorbereiden en daarover adviseren.

Er gaan geen bevoegdheden naar zo'n commissie: zij heeft geen (formele) rol in de besluitvorming en de raden blijven hun zienswijzen geven. Het kost wel tijd, van bijvoorbeeld het raadslid dat lid wordt en dan in de commissie het standpunt inbrengt van zijn hele raad. En ook de doorlooptijd van besluiten kan langer worden.

Wij denken dat er, naast de mogelijkheden die er al zijn, niet veel thema's zijn waarvoor zo'n nieuwe commissie de geschiktste vorm is. Ook in relatie tot de andere aanpassingen, zie hierboven.

Als alle raden aangeven dat zij zo'n commissie nuttig vinden, werken we daar natuurlijk aan mee.

4. [Betrekken van inwoners](#)

De regeling moet bepalen of en hoe de GGD de inwoners en belanghebbende burgers betreft bij het beleid, volgens de regels die de [Algemene wet bestuursrecht](#) daarvoor stelt.

De GGD heeft een klantenpanel. We vinden het vooral van belang dat de GGD vooral wettelijke taken en het gemeentelijk beleid uitvoert, met hun eigen participatietrajecten. We doen daarom geen voorstel om hierover iets in de regeling op te nemen.

5. [Evaluatie van de regeling](#)

In de regeling moeten bepalingen staan over de evaluatie van de regeling. Het is goed om met enige regelmaat te evalueren hoe het gaat, ook al is de regeling, zoals bij de GGD, een wettelijk verplichte. Een evaluatie één keer per raadsperiode, mogelijk aansluitend aan het beleidsplan, lijkt ons dan een goed moment. We kunnen dan bespreken hoe de ervaringen zijn van raadsleden, wethouders en ambtenaren. Afhankelijk van de resultaten kan dit leiden tot het aanpassen van de werkwijzen of de regeling zelf.

We stellen voor om een bepaling op te nemen voor een evaluatie in het derde jaar van elke raadsperiode, voor het eerst in 2025.

Beslispunt(en) We vragen het algemeen bestuur om:

1. in te stemmen met de uitgangspunten 1 t/m 4 van dit voorstel;
2. in te stemmen met de voorstellen 1 t/m 5, incl. de tijdspaden, voor de aan te passen onderdelen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij gestreefd wordt naar zoveel mogelijk harmonisatie met de overige GR'en in West-Brabant;
3. in te stemmen om een aangepaste GR voor GGD West-Brabant voor besluitvorming op het AB van 6 juli 2023 te agenderen.

Eerdere besluiten

Gevolgen Aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling GGD West-Brabant cf. het voorstel.

Besluit Het algemeen bestuur:

1. stemt in met de uitgangspunten 1 t/m 4 van dit voorstel;
2. stemt in met de voorstellen 1 t/m 5, incl. de tijdspaden, voor de aan te passen onderdelen in de gemeenschappelijke regeling, waarbij gestreefd wordt naar zoveel mogelijk harmonisatie met de overige GR'en in West-Brabant;
3. stemt in om een aangepaste GR voor GGD West-Brabant voor besluitvorming op het AB van 6 juli 2023 te agenderen.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n)

Instellingsbesluit van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Altena, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert houdende regels omtrent de GGD West-Brabant (Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant)

Geldend van 31-12-2019 t/m heden

Intitulé

Instellingsbesluit van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Altena, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert houdende regels omtrent de GGD West-Brabant (Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant)

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht, en Zundert;

Overwegende dat

- ingevolge artikel 14 van de Wet publieke gezondheid de gemeenten zorgen voor de instellingen instandhouding van gemeentelijke gezondheidsdiensten;
- de gemeenten een hechte samenwerking bij de publieke gezondheid wenselijk vinden;
- de gemeenten daartoe een openbaar lichaam willen instellen waaraan zij bevoegdheden willen overdragen en middelen ter beschikking willen stellen;
- door het bestuur en het beheer van het openbaar lichaam de gemeentebesturen zoveel mogelijk betrokken moeten blijven bij die belangenbehartiging;
- de financiële risico's voor de gemeenten door een adequate bedrijfsvoering zo laag mogelijk moeten blijven;
- gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen;

BESLUITEN:

onder gelijktijdige intrekking van de Regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant vast testellen de **Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant**

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

1. Deze regeling verstaat onder:
 - publieke gezondheidszorg: de gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder begrepen het voorkómen en het vroegtijdig opsporen van ziekten;

- wet: Wet gemeenschappelijke regelingen;
 - regeling: Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant;
 - gemeenten: aan de regeling deelnemende gemeenten;
 - college: college van burgemeester en wethouders van een gemeente;
 - raad: raad van een gemeente;
 - gedeputeerde staten: college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant;
 - GGD: Gemeentelijke Gezondheidsdienst West-Brabant;
 - geneeskundige hulpverlening: geneeskundige hulpverlening zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's;
 - basistaken: de taken die de gemeenten wettelijk verplicht zijn af te nemen van de GGD ende taken die de gemeenten collectief willen afnemen zoals het algemeen bestuur die heeft aangewezen;
 - aanvullende taken: taken die een gemeente boven de basistaken kan afnemen op basis van afspraken met de GGD.
2. Waar de regeling artikelen van de Gemeentewet of een andere wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing verklaart, wordt in die artikelen in plaats van 'de gemeente', 'de raad', 'burgemeester en wethouders' en 'de burgemeester' respectievelijk gelezen: 'de GGD', 'het algemeen bestuur', 'het dagelijks bestuur' en 'de voorzitter'.

Artikel 2 Het openbaar lichaam

Er is een openbaar lichaam: de *GGD West-Brabant*, gevestigd te Breda.

Hoofdstuk 2 Doel en taken

Artikel 3 Doel

1. Het doel van deze regeling is: het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid.
2. De gemeenten houden de GGD in stand en zo nodig andere vormen van organisatie op het gebied van de publieke gezondheid.

Artikel 4 Taken

1. De gemeenten dragen aan de GGD de uitvoering op van gemeentelijke taken in de Wet publieke gezondheid en van de toezichtstaken in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.
2. Gemeenten of derden kunnen aan de GGD de uitvoering opdragen van taken voor degeneeskundige hulpverlening en van andere taken.
3. Het algemeen bestuur stelt tenminste een maal per vier jaar de basistaken vast.
4. De aanvullende taken zijn zo beschreven dat een gemeente op basis hiervan kan besluiten tot afname op contractbasis.

Hoofdstuk 3 De bestuursorganen

Artikel 5 Het algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur bestaat uit evenveel leden als het aantal gemeenten. Iedere gemeentewordt door één lid vertegenwoordigd.
2. Elk college wijst dit lid uit zijn midden aan, zo spoedig mogelijk na de benoeming van dewethouders na de verkiezing van de leden van de raad.
3. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op de dag waarop de wethouders van degemeente aftreden, als bedoeld in artikel 42 van de Gemeentewet.
4. Als een lid van het algemeen bestuur ophoudt lid van het college te zijn, eindigt ook zijnlidmaatschap van het algemeen bestuur. Het college voorziet zo spoedig mogelijk in devacature en deelt de voorzitter dit binnen één week mee.
5. Het college kan een door hem aangewezen lid ontslaan als dit zijn vertrouwen niet meer heeft, nadat dit lid zich heeft kunnen verantwoorden. De artikelen 49 en 50 van de Gemeentewet zijn dan van toepassing.
6. Het college waarvan het algemeen bestuur een lid aanwijst als lid van het dagelijks bestuurheeft het recht een tweede lid van het algemeen bestuur aan te wijzen. Het bepaalde in deleden 3 tot en met 5 van dit artikel is van toepassing op deze leden.
7. Wanneer het in lid 6 genoemde eerst aangewezen lid geen deel meer uitmaakt van hetdagelijks bestuur, vervalt het recht van het college om een tweede lid in het algemeen bestuuraan te wijzen.
8. Het algemeen bestuur kan zich laten bijstaan door een of meer adviseurs.

Artikel 6 Het dagelijks bestuur

1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden de voorzitter en tenminste drie andere leden vanhet dagelijks bestuur aan. De voordracht van deze leden gebeurt:
 - voor een lid: door de gezamenlijke leden in het algemeen bestuur van de gemeenten metmeer dan 100.000 inwoners;
 - voor een lid: door de gezamenlijke leden in het algemeen bestuur van de gemeenten met 40.000 tot 100.000 inwoners;
 - voor twee leden: door de gezamenlijke leden in het algemeen bestuur van gemeenten met minder dan 40.000 inwoners.
2. Het dagelijks bestuur bestaat naast de leden genoemd in lid 1 van dit artikel uit twee leden diehet algemeen bestuur aanwijst op grond van hun deskundigheid op het terrein van de publiekegezondheidszorg en/of financiën en bedrijfsvoering. Deze twee leden zijn geen lid van hetalgemeen bestuur of het bestuur van een gemeente en kunnen, als het algemeen bestuurdaartoe besluit, een vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in dekosten ontvangen.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur ontslag te verlenen als ditlid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Op het ontslagbesluit is artikel 4:8van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing.
4. Hij die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt ook op lid van het dagelijks bestuurte zijn.
5. Als tussentijds een plaats in het dagelijks bestuur beschikbaar komt, kiest het algemeenbestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid.
6. Onverminderd het bepaalde in lid 3 van dit artikel en van lid 4 van artikel 5 blijft hij die geenlid meer is van het dagelijks bestuur zijn zetel waarnemen totdat zijn opvolger die heeftaanvaard.
7. Het dagelijks bestuur kan zich laten bijstaan door een of meer adviseurs.

Artikel 7 De voorzitter

1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden de voorzitter en een plaatsvervangend voorzitteraan.
2. De voorzitter vertegenwoordigt de GGD in en buiten rechte. Hij kan deze vertegenwoordigingopdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

3. De voorzitter en de secretaris ondertekenen de stukken die van het openbaar lichaam uitgaan.

Het algemeen bestuur kan de voorzitter toestaan de ondertekening op te dragen aan desecretaris.

Hoofdstuk 4 Werkwijze

Artikel 8 Het algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal en verder zo dikwijls als devoorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig vindt of tenminste drie leden dit schriftelijkverzoeken, onder opgave van de te behandelen onderwerpen.
2. Het algemeen bestuur besluit met meerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij elk lid één stem heeft. Geen stemrecht hebben de leden van het dagelijks bestuur waarvan degemeenten een tweede lid als bedoeld in artikel 5, lid 6 aanwijzen.
3. Voor het vaststellen van de begroting is daarnaast een meerderheid nodig van de leden die intotaal tenminste de helft vertegenwoordigen van het aantal inwoners van de gemeentenwaarvan de leden een stem uitbrengen.

Artikel 9 Het dagelijks bestuur

1. Aan het dagelijks bestuur behoren alle bevoegdheden behalve de volgende bevoegdheden vanhet algemeen bestuur:
 - het besluiten over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing, zoals bedoeld in hoofdstuk7;
 - het vaststellen van de jaarrekening en het vaststellen en/of wijzigen van de begroting ende basistaken;
 - het besluiten tot het oprichten van en deelnemen in stichtingen, maatschappen,vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen.
2. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste zesmaal per jaar en verder zo dikwijls als devoorzitter dit nodig vindt of tenminste drie leden van het dagelijks bestuur dit schriftelijkverzoeken, onder opgave van de te behandelen onderwerpen, waarna de vergadering binnenviertien dagen plaatsvindt.
3. De artikelen 56 en 58 van de Gemeentewet over de werkwijze bij en het stemmen tijdens devergaderingen zijn van overeenkomstige toepassing. Elk lid heeft in de vergadering van hetdagelijks bestuur één stem.
4. De stemming in het dagelijks bestuur geschiedt mondeling, tenzij de voorzitter of één van deleden verzoekt om schriftelijke stemming.
5. Het dagelijks bestuur kan zijn bevoegdheden binnen nadere voorwaarden mandateren aan dedirectie en houdt daarop toezicht. Een organisatieverordering beschrijft de relatie tussen hetdagelijks bestuur en de directie.

Artikel 10 Verantwoording en inlichtingen

1. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuurverantwoording schuldig over het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuurvoor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Het algemeen bestuur is verplicht de colleges en/of de raden desgevraagd en in ieder gevalbinnen zes weken te informeren en inlichtingen te geven over alle zaken over deze regeling.
4. Het algemeen bestuur is bevoegd om, gevraagd of ongevraagd, aan een of meer colleges en/ofraden advies te geven of voorstellen te doen, die hij in verband met deze regeling nodig vindt.

5. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter zijn verplicht de door een of meer leden van de raad van een gemeente gevraagde inlichtingen te verstrekken. Zij verstrekken deze inlichtingen zo spoedig mogelijk nadat daarom is gevraagd.
6. Elk lid van het algemeen bestuur is daarnaast verplicht de door een of meer leden van het college of de raad van zijn gemeente gevraagde inlichtingen te verstrekken. Hij verstrekt deze inlichtingen zo spoedig mogelijk nadat hem daarom is gevraagd.
7. Elk lid van het algemeen bestuur is aan het college en de raad van de gemeente waarvan het college hem als lid heeft aangewezen verantwoording schuldig voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid. Hij legt deze verantwoording zo spoedig mogelijk af nadat het college of de raad hem daarom heeft gevraagd.

Artikel 11 Commissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies van advies, commissies ter behartiging van bepaalde belangen en klantenpanels instellen.
2. Het dagelijks bestuur regelt de werkwijze van deze commissies en klantenpanels.

Hoofdstuk 5 Organisatie

Artikel 12 De directie

1. De GGD heeft een directie die belast is met de dagelijkse leiding en het beheer van de dienst. Het algemeen bestuur benoemt, schorst en ontslaat de directie.
2. Het dagelijks bestuur stelt in een organisatieverordening regels vast over de inrichting van de organisatie, de medische verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden van de directie en de wijze waarop het dagelijks bestuur toeziet op de uitvoering daarvan.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten om een tweehoofdige directie aan te stellen.
4. De directie is secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur.
5. Bij een tweehoofdige directie functioneert de door het dagelijks bestuur aangewezen directeurs secretaris.
6. De secretaris woont de vergaderingen bij van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en heeft daarin een adviserende stem.

Artikel 13 Archief

1. Het dagelijks bestuur zorgt voor het archief, op basis van het bepaalde in de Archiefwet.
2. De directie is belast met het beheer van de archiefbescheiden.

Hoofdstuk 6 Financiën

Artikel 14 Financiën

1. De deelnemende gemeenten zullen er steeds voor zorgen dat de GGD altijd over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen, mits de GGD binnen de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders blijft.
2. Als aan het algemeen bestuur blijkt dat een gemeente weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet hij onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek om over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.

3. Het dagelijks bestuur stelt bij of krachtens de Financiële verordening en een Nota reserves en voorzieningen, beiden vastgesteld door het Algemeen Bestuur, nadere regels voor de financiële administratie van het geldverkeer.

Artikel 15 Meerjarenbeleidsplan, kaderbrief en begroting

1. Het algemeen bestuur stelt vierjaarlijks, bij de aanvang van een nieuwe raadsperiode, een meerjarenbeleidsplan vast waarin de financiële en inhoudelijke vooruitzichten worden uiteengezet. Het stelt voorafgaand aan die vaststelling de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid hun zienswijze op het beleidsplan in te dienen. De jaarlijkse begroting dient te passen binnen deze kaders.
2. Het in het vorige lid genoemde meerjarenbeleidsplan is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de gemeenschappelijke regeling over een periode van vier jaar te evalueren.
3. Jaarlijks vóór 1 februari zendt het dagelijks bestuur aan de raden van de deelnemende gemeenten een brief met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders. In deze brief zijn de door de deelnemende gemeenten gegeven richtlijnen verwerkt. Afwijken van deze richtlijnen kan alleen als het algemeen bestuur hiertoe besluit. Daarnaast bevat de kaderbrief de belangrijkste opgaven voor het komende jaar. Voorstellen voor nieuw beleid, die niet door de deelnemende gemeenten zijn opgenomen in de richtlijnen, worden in deze kaderbrief gedaan en expliciet vermeld als nieuw beleid.
4. Jaarlijks uiterlijk 15 april zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting voor het volgende begrotingsjaar, vergezeld van een toelichting, aan de leden van het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten met het verzoek aan de raden om hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen.
5. Als de raming van de door elke gemeente verschuldigde bijdrage(n) is gebaseerd op het aantal inwoners, is dit het aantal inwoners per 1 januari van het jaar vóór het kalenderjaar conform de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek.
6. De zienswijzen van de raden dienen uiterlijk 1 juli door de gemeenschappelijke regeling te zijn ontvangen. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijzen bij de ontwerpbegroting zoals hij deze aanbiedt aan het algemeen bestuur. Daarna stelt het algemeen bestuur de begroting vast.

Artikel 16 De jaarrekening

Het dagelijks bestuur stelt de jaarrekening op over het voorgaande jaar. Hij stuurt deze naar de gemeenten en naar de accountant, met het verzoek zo spoedig mogelijk het accountantsrapport uit te brengen.

Hoofdstuk 7 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 17 Toetreding

1. Voor de toetreding van een gemeente volstaat het besluit van het college van die gemeente. Die toetreding heeft de instemming nodig van het algemeen bestuur.
2. Aan de toetreding kan het algemeen bestuur voorwaarden verbinden.

Artikel 18 Uittreding

1. Een gemeente kan uittreden doordat het college een daartoe strekkend besluit stuurt aan het algemeen bestuur. Voor deze uittreding geldt een opzegtermijn van een kalenderjaar en zij treedt in werking op de datum die het besluit aangeeft.
2. De uittredende gemeente is gedurende de drie jaren na afloop van het begrotingsjaar waarin de uittreding plaatsvindt een bijdrage verschuldigd van respectievelijk 100%, 66% en 33%.
3. Aan de uittreding kan het algemeen bestuur verdere voorwaarden verbinden.

Artikel 19 Wijziging

1. Zowel het dagelijks bestuur als een college kan aan het algemeen bestuur voorstellen doen over het wijzigen van deze regeling. Het algemeen bestuur kan ook zelfstandig besluiten tot een voorstel tot wijziging.
2. Wanneer het algemeen bestuur instemt met een voorstel tot wijziging, stuurt het dagelijks bestuur dit als voorstel naar de colleges.
3. Deze regeling wordt gewijzigd als tenminste drie vierde van de colleges van de deelnemende gemeenten daarmee heeft ingestemd.
4. Indien in een wijziging niet is bepaald wanneer deze in werking treedt, gaat de wijziging in op de eerste dag na die van bekendmaking in de Staatscourant door het gemeentebestuur van de gemeente Breda.

Artikel 20 Opheffing

1. De regeling wordt opgeheven, wanneer de colleges van tenminste drievierde van de gemeenten daartoe besluiten.
2. Bij opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie, gehoord de colleges.
3. Bij opheffing blijven de organen van het openbaar lichaam zo nodig in functie totdat deliquidatie is beëindigd.

Hoofdstuk 8 Slot

Artikel 21

1. Deze regeling heet: *Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant* en geldt voor onbepaalde tijd.
2. Het gemeentebestuur van de gemeente Breda draagt zorg voor bekendmaking van het besluit tot vaststelling van de regeling, van de besluiten tot wijziging en opheffing van de regeling en van de besluiten tot toetreding en uittreding in de Staatscourant en stuurt deze besluiten naar gedeputeerde staten.
3. In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het algemeen bestuur.

Ondertekening

Aldus besloten door

*het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Aalburg, d.d. 16 december 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen-Chaam, d.d. 14 oktober 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Baarle-Nassau d.d. 23 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen op Zoom, d.d. 11 november 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, d.d. 16 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Drimmelen, d.d. 2 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Etten-Leur, d.d. 29 oktober 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Geertruidenberg, d.d. 25 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Halderberge, d.d. 30 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk, d.d. 7 oktober 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oosterhout;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roosendaal, d.d. 9 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rucphen, d.d. 12 augustus 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenbergen, d.d. 9 september 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Werkendam, d.d. 7 oktober 2014;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht;
het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woudrichem, d.d. 21 juli 2014;*

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zundert, d.d. 16 december 2014.

Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant - toelichting

Deze regeling sluit zoveel mogelijk aan bij de bepalingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen/of de Gemeentewet. Waar die bepalingen verplicht zijn, staan ze meestal niet in deze regeling. Hieronder volgt een toelichting op enkele artikelen en nadere informatie over enkele puntennadere. Overal waar in de regeling 'hij' of 'zijn' staat, zou ook 'zij' of 'haar' kunnen staan.

Aanhef

De wet zegt dat gemeenten een gezondheidsdienst instellen en in stand houden voor de uitvoering van een aantal taken en dat ze dit doen samen met andere gemeenten. Daarom stellen de gemeenten deze gemeenschappelijke regeling vast. De regeling sluit aan bij de Wet publieke

gezondheid (hierna: de wet), die in de plaats kwam van o.a. de Wet collectieve preventie volkgezondheid.

De gemeente formuleert zijn gezondheidsbeleid en stuurt de GGD vanuit dat kader aan.

De uitgangspunten bij de vormgeving van de bestuurlijke structuur zijn:

- gemeenten voeren de regie en moeten de GGD zo nodig direct kunnen inzetten.
- er moet ruimte zijn voor gemeenten om de GGD individueel en gezamenlijk aan te sturen;
- de GGD functioneert binnen die kaders als een zelfstandige, professionele organisatie;
- gemeenten moeten kunnen ingrijpen als de GGD de taken niet goed uitvoert.

De GGD moet dus genoeg keuzevrijheid bieden en flexibel aansluiten op de lokale wensen. Hij moet ook werken met een slagvaardige bedrijfsvoering, die leidt tot het behalen van de doelen. Daarbij kunnen de gemeenten, via het algemeen bestuur, inhoudelijke kaders stellen en toezichthouden op het beheer van de GGD. Het algemeen bestuur zal zich daarbij vooral richten op de beleidskaders, de begroting en de rekening. Het dagelijks bestuur richt zich vooral op het toezicht op de directie.

Artikel 4 Taken

Artikel 4 van de regeling sluit aan bij de wettelijke taken en de bepalingen in artikel 14 van de wet:

Artikel 2

1. Het college van burgemeester en wethouders bevordert de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.
2. Ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak draagt het college van burgemeester en wethouders in ieder geval zorg voor:
 - a. het verwerven van, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking;
 - b. het elke vier jaar, voorafgaand aan de opstelling van de nota gemeentelijke gezondheidsbeleid, bedoeld in artikel 13, tweede lid, op landelijk gelijkvormige wijze verzamelen en analyseren van gegevens over deze gezondheidssituatie;
 - c. het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen;
 - d. het bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's, met inbegrip van programma's voor de gezondheidsbevordering;
 - e. het bevorderen van medisch milieukundige zorg;
 - f. het bevorderen van technische hygiënezorg;
 - g. het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen;
 - h. het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders.

(...)

Artikel 5

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.
2. Ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak draagt het college van burgemeester en wethouders in ieder geval zorg voor:
 - a. het op systematische wijze volgen en signaleren van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van jeugdigen en van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren,
 - b. het ramen van de behoeften aan zorg,
 - c. de vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, met uitzondering van het perinatale onderzoek op phenylketonurie (PKU), congenitale hypothyroïdie (CHT) en adrenogenitaal syndroom (AGS) en het aanbieden van vaccinaties voorkomend uit het Rijksvaccinatieprogramma,
 - d. het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding,
 - e. het formuleren van maatregelen ter beïnvloeding van gezondheidsbedreigingen.

(...)

Artikel 6

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de uitvoering van de algemene infectieziektebestrijding, waaronder in ieder geval behoort:
 - a. het nemen van algemene preventieve maatregelen op dit gebied,
 - b. het bestrijden van tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen, inclusief bron- en contactopsporing,
 - c. bron- en contactopsporing bij meldingen als bedoeld in de artikelen 21, 22, 25 en 26. (...)

Artikel 14

1. Ter uitvoering van bij of krachtens deze wet opgedragen taken dragen de colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's, via het treffen van een gemeenschappelijke regeling zorg voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio.

(...)

4. Met inachtneming van bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels, staat het college van burgemeester en wethouders vrij om de uitvoering van de taken of onderdelen van taken, bedoeld in de artikelen 2, tweede lid, onder h, en 5, tweede lid, onder a tot en met d, over te laten of mede over te laten aan een ander dan de gemeentelijke gezondheidsdienst.

Uit lid 4 van artikel 14 van de wet blijkt een gemeente de jeugdgezondheidszorg ook (mede) kan overlaten aan andere organisaties dan de gemeentelijke gezondheidsdienst. In West-Brabant gebeurt dit in een aantal gemeenten ook, voor de zorg voor de 0- tot 4-jarigen. Voor de andere wettelijke taken staat de koppeling met de GGD in lid 1 van artikel 14. Het algemeen bestuur bepaalt de omvang en de inhoud van het pakket bij de vaststelling van de basistaken en in de (jaarlijkse) begroting.

Artikel 8 Het algemeen bestuur

Dit artikel beschrijft onder andere de besluitvorming in het algemeen bestuur. Het streven is: besluiten in consensus, maar toch is, als dat niet lukt, een nauwkeuriger beschrijving nodig. De algemene regel (in lid 2) is gelijk aan de besluitvorming in de gemeenteraad: het algemeen bestuur besluit met (absolute) meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Voor het vaststellen van de begroting moeten die stemmen daarnaast ook de meerderheid vertegenwoordigen van de inwoners van de gemeenten (waarvan de leden hun stem uitbrachten). Daardoor weegt in die besluiten ook het financieel belang van elke gemeente mee.

Artikel 11 Commissies

Bij een besluit over het instellen van een commissie volgt het algemeen bestuur de daarvoor geldende (wettelijke) regels (Wet gemeenschappelijke regelingen).

Artikel 14 Middelen

Artikel 194 en 195 van de Gemeentewet luiden:

Artikel 194

1. Indien de raad weigert verplichte uitgaven op de begroting te brengen, doen gedeputeerde staten dit.
2. Indien de raad bovendien weigert in voldoende dekking van in het eerste lid bedoelde uitgaven te voorzien, verminderen gedeputeerde staten daartoe hetzij het bedrag voor onvoorziene uitgaven, hetzij indien dit bedrag niet toereikend is, overige niet-verplichte uitgaven.

Artikel 195

Gedeputeerde staten dragen zo nodig aan de bevoegde gemeenteambtenaar de betaling op ten laste van de gemeente van hetgeen als verplichte uitgaaf op de begroting is gebracht.

Artikel 15 De begroting

Vóór de begroting stelt het algemeen bestuur een kadernota vast. Hierin staan de hoofdlijnen van het beleid voor de komende jaren en de globale financiële gevolgen daarvan. Het algemeen bestuur bespreekt deze nota in april. Gemeenten kunnen hierdoor tijdig invloed uitoefenen. Daarnaast stelt het dagelijks bestuur in december een beheersbegroting vast, die de middeleninzet beschrijft van personeel, huisvesting en kapitaallasten

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

West-Brabant

Vergadering Algemeen Bestuur

Datum	30 maart 2023
Onderwerp	Inventarisatie draagvlak regionale aanpak Schone Lucht Akkoord (SLA)
Agendapunt	7.
Portefeuille	Dagelijks bestuur

Omschrijving *Aanleiding*

Op de AB-vergadering van 1 december 2022 is door de AB-leden besloten om de opdracht aan de GGD te geven om te peilen of er draagvlak is onder de gemeenten voor een regionale aanpak van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Op dit moment hebben twee gemeenten (Breda en Etten-Leur) in de regio West-Brabant het akkoord ondertekend. Het doel van het Schone Lucht Akkoord is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Het is een akkoord tussen Rijk, alle provincies en een groot aantal (94) gemeenten. Samen streven de deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016.

Gezond en Actief Leven Akkoord

In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) dat getekend werd op 6 februari 2023 wordt het SLA ook genoemd. Als één van de acties voor gemeenten is hierin het volgende opgenomen: 'Gemeenten verkennen de mogelijkheid om bij het Schone Lucht Akkoord (SLA) aan te sluiten als dit niet al het geval is.'

Provincie Noord-Brabant

De provincie gaat komend jaar via een pilot Regionale samenwerking nog meer Brabantse gemeenten stimuleren om toe te treden tot het Schone Lucht Akkoord (SLA). Daarnaast zal de provincie kennisdeling met gemeenten stimuleren voor het toepassen van inzichten op het gebied van luchtkwaliteit in omgevingsvisies en – plannen.

Bijeenkomst SLA

Op 21 maart 2023 organiseert de GGD een bijeenkomst voor de ambtenaren milieu en volksgezondheid van de gemeenten in West-Brabant. Hier informeert de GGD de gemeenten over luchtkwaliteit en de effecten daarvan op de gezondheid. Daarnaast geeft de provincie een toelichting op de eerdergenoemde pilot en deelt Gemeente

Oss haar ervaringen met betrekking tot de totstandkoming van de regionale ondertekening van het Schone Lucht Akkoord in de regio Noordoost Brabant. Vanwege het geringe aantal (zes) aanmeldingen vindt de bijeenkomst in een afgeslankte vorm plaats.

Aan het eind van de bijeenkomst is onder de ambtenaren geïnventariseerd of de gemeenten regionaal willen samenwerken aan het Schone Lucht Akkoord. Deze inventarisatie wordt mondeling met u gedeeld tijdens het AB van 30 maart 2023 en zullen we met u bespreken welke eventuele vervolgstappen wenselijk zijn.

Beslispunt(en) We vragen het algemeen bestuur om:

1. Kennis te nemen van deze inventarisatie naar het draagvlak voor een regionale aanpak SLA;
2. Tijdens de vergadering te beraadslagen over eventueel vervolg op deze inventarisatie.

**Eerdere
besluiten**

Gevolgen

Besluit Het algemeen bestuur:

1. Heeft kennis genomen van deze inventarisatie naar het draagvlak voor een regionale aanpak SLA;
2. Heeft tijdens de vergadering beraadslaagd over eventueel vervolg op deze inventarisatie.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n)

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum	30 maart 2023
Onderwerp	Toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken gezond gewoon'
Agendapunt	8.
Portefeuille	Dagelijks bestuur

Omschrijving In de algemeen bestuursvergadering van 1 december j.l. heeft u de conceptversie van onze toekomstvisie vastgesteld. Deze is vervolgens voor zienswijzen aan uw colleges en raden verzonden. In uw vergadering van 8 februari j.l. heeft u besloten om besluitvorming over de toekomstvisie uit te stellen en dit opnieuw te agenderen voor de vergadering van het algemeen bestuur op 30 maart 2023.

Er zijn geen zienswijzen op de toekomstvisie binnengekomen bij de GGD. Een aantal gemeenten heeft aan ons aangegeven deze toekomstvisie niet voor zienswijze aan de raden te hebben voorgelegd, maar via een raadsinformatiebrief de raad te hebben geïnformeerd over de toekomstvisie.

In januari zijn er twee raadswebinars georganiseerd waarin we met raadsleden nader in gesprek zijn gegaan over de visie en deze verder hebben toegelicht. Dit waren mooie sessies met waardevolle gesprekken, waarin de vraag vanuit de raden om nauwe samenwerking met gemeenten op deze toekomstvisie door ons zeker is gehoord en omarmd.

Uiteraard blijft de uitnodiging staan om desgewenst bij raadsvergaderingen aan te sluiten en het gesprek hierover met uw raad aan te gaan. U kunt hiervoor contact opnemen met Bianca van Iersel, directiesecretaris, via b.iersel@ggdwestbrabant.nl of via 06-42336895.

Vertaling toekomstvisie 2023-2033 naar ambities voor de komende vier jaar

Na definitieve vaststelling van de toekomstvisie is het werk nog niet klaar. De vaststelling vormt het startschot voor het daadwerkelijk werken aan de ambities uit de toekomstvisie. Er is een vertaling gemaakt van de lange termijn ambities naar

doelen en te behalen resultaten in het beleidsplan voor 2023-2026 voor de GGD West-Brabant. We maken monitoring van de voortgang hierin mogelijk. Deze GGD-ambities worden vervolgens weer vertaald naar onze jaarlijkse beleidsbegroting en vervolgens intern naar de sector- en teamplannen.

Het (concept) beleidsplan 2023-2026 en de (concept) beleidsbegroting 2024 worden ook in deze vergadering aan u ter vaststelling voorgelegd, waarna ze voor zienswijzen aan uw colleges en raden worden aangeboden.

We willen het gezonde geluid laten horen om samen met gemeenten, partners en collega's te werken aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant!

Beslispunt(en) Het algemeen bestuur wordt gevraagd onze toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' 2023-2033 vast te stellen.

Eerdere besluiten 1 december 2022- AB-besluit: vaststelling van de concept toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' 2023-2033.

Gevolgen Vertaling van deze toekomstvisie naar het beleidsplan 2023-2026 en de beleidsbegroting 2024 e.v.

Besluit Het algemeen bestuur stelt onze toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' 2023-2033 vast.

de voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n)

- GGD West-Brabant - Toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' 2023-2033;
- GGD West-Brabant - procesplaat toekomstvisie;
- GGD West-Brabant - procesplaat in één oogopslag.

**WIJ MAKEN
GEZOND
GEWOON**

Hart voor Brabant

West-Brabant

WIJ MAKEN GEZOND GEWOON

Stel je eens voor...

een samenleving waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden. Waar onze omgeving zo is ingericht dat gezonde keuzes de meest logische keuzes zijn. En waar gezondheid als vanzelfsprekend bovenaan iedere agenda staat.

Makkelijk? Zeker niet! Noodzakelijk? Zeker wel! Een andere keuze is er niet. Alleen als we de handen ineenslaan is er een toekomst. Voor iedereen en overal. Volgens het gedachtegoed van positieve gezondheid. Daarom laten we ons geluid horen: gedurfd waar dat moet, vernieuwend waar dat kan en altijd eerlijk.

GEWOON GEZOND

Gezondheid vanzelfsprekend maken. Dat is ons doel.

Wat we daarmee bedoelen? Nou, dit dus:

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. Maar natuurlijk vergeten we niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en gezond ouder worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Wie gezond zijn al gewoon vindt, kan het zelf. En wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

ONS GEZONDE GELUID

Als GGD zijn we het geweten van de gezonde samenleving, met een eigen geluid:

EERLIJK GELUID

Wij vertellen het eerlijke verhaal, ook als dat niet het leukste verhaal is. Dat ondersteunen we met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. We weten als geen ander hoe we deze schat aan informatie moeten duiden en welke verbanden we kunnen leggen om keuzes te kunnen onderbouwen.

GEDURFD GELUID

Ons geluid moet gehoord worden. Alleen dan kunnen we het effect bereiken dat we willen. We blijven gezondheid agenderen en werken samen om ons geluid nog luider te laten klinken.

VERNIEUWEND GELUID

We vernieuwen en experimenteren, om mensen te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. We weten wat goed gaat en kijken van daaruit verder. We schuwen de nieuwste mogelijkheden en technologieën niet en durven af te wijken van wat vertrouwd is.

ZO MAKEN WE SAMEN

**GEZOND
GEWOON**

GEZOND GELUID

PROCESPLAAT

DE VISIE - VAN AANLEIDING TOT UITVOERING

Hart voor Brabant

West-Brabant

AANLEIDING

Stel je voor. We schieten tien jaar door in de tijd. Waar staan we dan als het gaat om publieke gezondheid? En welke rol heeft de GGD daarin? Die vragen waren de aanleiding om te werken aan een toekomstvisie op publieke gezondheid. Samen met bestuurders, GGD-collega's, partners en inwoners.

Als GGD Hart voor Brabant en GGD West-Brabant werken we aan een toekomstvisie die richting geeft. Om in de toekomst én morgen het juiste te doen. Hoe dit traject eruit zag? Dat delen we in deze procesplaat.

WAAROM HEET DIT TRAJECT GEZOND GELUID?

Werken aan de publieke gezondheid doen we samen, met partners én inwoners. En dat gezonde geluid klinkt alleen wanneer we hierin samen optrekken. Vergelijk het met een muziekband, waarin ieder lid afzonderlijk zijn eigen plan trekt. De muziek klinkt dan nergens naar. Maar als de spelers samen hun ritme en partij op elkaar afstemmen ontstaat er magie. Dat effect, dat willen we met gezond geluid bereiken. Een gezond geluid, voor de publieke gezondheid van de toekomst.

DE STAPPEN TOT NU TOE

SEPTEMBER

VERKENNEN

We startten met de verkenningsfase. In gesprekken met bestuurders, experts en managers onderzochten we welke thema's belangrijk zijn om te bespreken voor de toekomstvisie. Dat leidde tot acht verschillende thema's: bevorderen van gezond leven, gezonde levensloop, gezonde en veilige leefomgeving, weg met de gezondheidskloof, gezondheid van de jeugd, gezondheid van ouderen, klaar voor het onverwachte en tot slot datagedreven gezondheid.

VISIE CAFÉS

We organiseerden zes Visie Cafés, zowel online én offline verspreid over het werkgebied van zowel GGD Hart voor Brabant als GGD West-Brabant. Op een interactieve manier gingen we over de acht thema's in gesprek. Met een flash forward-audiofragment naar hoe de toekomst er over 10 jaar uit zou kunnen zien en interactieve werkvormen haalden we in totaal ruim 2000 (?) post-its vol input op. Aan de sessies deden ruim 200 deelnemers mee - vanuit een brede groep organisaties, de GGD-en, bestuurders en raadsleden.

OKTOBER

POP UPS

We wilden zoveel mogelijk perspectieven verzamelen rondom de publieke gezondheid van de toekomst, maar sommige doelgroepen zijn wat lastiger te bereiken. Daarom gingen we - naast de Visie Cafés - ook de straat op. We reisden onze regio's door en spraken meer dan 90 inwoners over wat zij belangrijk vinden als het gaat om publieke gezondheid in de toekomst. Op basis van prikkelende stellingen gingen we samen in gesprek. Dat leverde veel mooie inzichten op!

RODE DRAAD

Na alle input van de Visie Cafés en de Pop Ups verzameld te hebben, destilleerden we een rode draad uit alle inzichten. Geen gemakkelijke opgave, dus des te belangrijker om te checken of we inderdaad de juiste punten te pakken hebben. We checkten de rode draad met een brede groep betrokkenen én bestuurders.

NOVEMBER

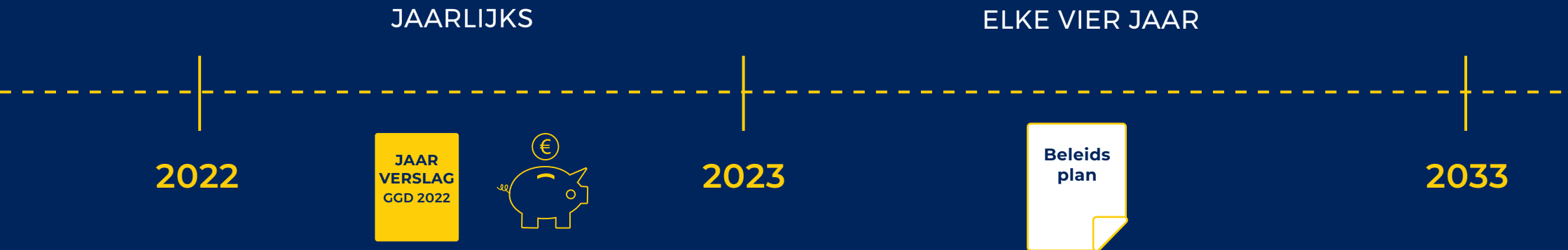

DECEMBER

VISIETEKST

Hieruit rolden de eerste versies van de visietekst 'Wij maken gezond gewoon'. Gekozen is voor een korte en krachtige visie voor de komende tien jaar. Deze visie wordt de komende periode getoetst én uitgewerkt in een beleidsplan. Daarin wordt de visie vertaald naar concrete doelen en acties voor de komende 4 jaar.

HOE NU VERDER?

De komende tijd staat in het teken van de definitieve visietekst en uitwerking van de visie in het beleidsplan. De vervolgstappen op een rijtje:

- > In gesprek met gemeenteraden (jan/ feb 2023)
- > De visie definitief maken (maart 2023)
- > Het vierjarenbeleidsplan - met de visie als leidraad - uitwerken (feb 2023)
- > Vertalen naar de jaarplannen waarin we de voortgang meten en benutten om onze doelen te behalen (jaarlijks vanaf juli 2023)

EN NU... BEGINT HET PAS!

Is de visie vastgesteld en uitgewerkt? Dan begint het werk pas. Gezond gewoon maken, dat is waar we ons voor inzetten. En dat vraagt ongewone acties. Iedere dag weer. Zo maken we samen het verschil. En maken we gezond gewoon.

VAN

(((♥)))

GEZOND GELUID

IN 2022

NAAR

♥

WIJ MAKEN GEZOND GEWOON

IN 2033

INWONERS

VISIE CAFÉS

PARTNERS

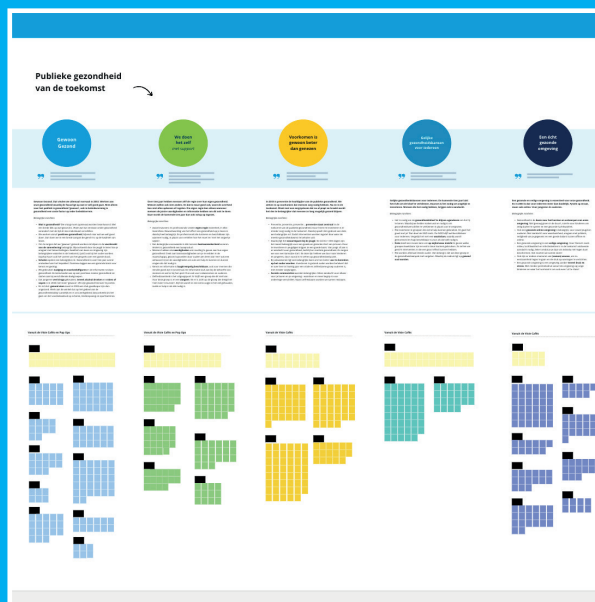
GGD-ERS

RAADSLEDEN

POP UPS

BESTUURDERS

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum 30 maart 2023

Onderwerp Concept beleidsplan 2023-2026

Agendapunt 9.

Portefeuille Dagelijks bestuur

Omschrijving Eind 2022 hebben wij onze toekomstvisie voor Publieke Gezondheid voor de komende tien jaar opgesteld. Een visie voor een langere periode, omdat de uitdagingen van vandaag de dag ook een langere adem vragen van de GGD en van de samenleving. Op basis van de toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' hebben we een beleidsplan gemaakt voor de jaren 2023 tot en met 2026.

In de toekomstvisie zijn de volgende thema's benoemd:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet;
2. Zelf, maar niet alleen;
3. Overall om ons heen, binnen en buiten;
4. Iedereen verschillend, allemaal gelijk.

De ambities en doelen op de thema's willen we onder andere bereiken door ons 'Gezonde Geluid' te laten horen! Een eerlijk, gedurfd en vernieuwend geluid:

- Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek;
- Gedurfd doordat we het eerlijke, onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken;
- Vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding met onze partners en steeds vanuit het uitgangspunt van Positieve Gezondheid.

Om 'wij maken gezond gewoon' waar te maken moeten we dus soms ook dingen doen die we (nog) niet als vanzelf doen, maar die wel hard nodig zijn om ons gezonde geluid te laten horen. Dat vraagt om lef en het uitbreiden en slim inzetten van ons netwerk. Tegelijk met de beleidsplan wordt ook de beleidsbegroting 2024 ter vaststelling voorgelegd. Daarin worden de ambities en doelen van het beleidsplan vertaald naar doelen en resultaten voor het jaar 2024.

Op bovengenoemde thema's uit de toekomstvisie en ontwikkelingen sorteren we voor met de volgende ambities in 2024:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Ambitie: In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

We werken samen met onze gemeenten verder aan het verbinden van regionale en lokale partijen uit het sociaal, omgevings- en (publieke) zorgdomein. We willen komen tot regionale preventienetwerken. De GGD pakt hierin haar rol als adviseur en uitvoerder en waar mogelijk ook als coördinator/regisseur. We dragen bij aan het waarmaken van de regionale en lokale doelstellingen uit de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We streven ernaar om de principes van vitaliteit en positieve gezondheid leidraad te laten zijn voor beslissingen en initiatieven binnen elk beleidsdomein. Ofwel Health-In-All-Policies. Duurzaamheid en effectiviteit zijn daarbij vanzelfsprekend.

2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Ambitie In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

Alle kinderen in West-Brabant moeten gezond kunnen opgroeien en alle inwoners van West-Brabant verdienen het om gezond en gelukkig oud te worden. Dit raakt direct aan onze publieke verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor die groepen in de samenleving die een verhoogd gezondheidsrisico lopen. Al bij de geboorte heeft niet elk kind de mogelijkheden om gezond groot te worden. Met het programma Kansrijke Start zijn we er, vanaf -9 maanden, vroeg bij en hebben we extra aandacht voor kinderen en gezinnen die in armoede leven. We willen ongelijk investeren in gelijke gezondheidskansen. Hierbij werken we vanuit een gezamenlijke aanpak met andere beleidsterreinen en bouwen we onze structurele inzet van ervaringskennis nog verder uit.

3. Overal om ons heen, binnen en buiten

Ambitie: In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling

Een gezonde leefstijl is beter vol te houden als de mogelijkheden om te bewegen en te ontspannen aantrekkelijk zijn en als de verleidingen voor ongezond gedrag beperkt zijn. Het gezond inrichten van de fysieke leefomgeving kan duurzaam bijdragen aan het verminderen van volksziektes door beweging te stimuleren.

De GGD wil ervoor zorgen dat gemeenten, mede door het gebruik van de Brabantse Omgevingsscan gezondheid meewegen en meenemen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een gezonde leefomgeving levert winst op voor alle inwoners, maar

nog meer voor inwoners in achterstandswijken. Dus pleiten we voor een gebiedsgerichte aanpak.

4. *Zelf, maar niet alleen*

Ambitie: In 2027 is de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant

Gezondheid is iets heel persoonlijks. Wat voor de één gezond is, hoeft dat nog niet te zijn voor een ander. Daarom zetten we in op ieders eigen regie, met positieve gezondheid als leidraad. Om zelf te bepalen welke stap nodig is om gezonder te worden, moet je in staat zijn om de nodige kennis tot je te nemen en eigen te maken. Deze kennis naar onze inwoners brengen, zien wij als een belangrijke taak voor de GGD. Er is al veel kennis over gezondheid beschikbaar, maar deze moet soms nog toegankelijk worden gemaakt. Daarom is het belangrijk dat niet alleen de GGD, maar ook onze partners werken vanuit dezelfde gedachte van positieve gezondheid en eigen regie. Door dit gedachtegoed te verspreiden en borgen onder gemeenten en ketenpartners, dragen we bij aan een preventie infrastructuur die iedereen in West-Brabant de mogelijkheid biedt om naar eigen kunnen gezond te zijn.

Mochten er vanuit het zienswijzetraject in het beleidsplan 2023-2026 aanpassingen plaatsvinden waaruit blijkt dat voornoemde ambities voor 2024 hierop niet aansluiten, dan zal er een inhoudelijke begrotingswijziging volgen voor 2024.

Wat is het vervolgproces?

Na vaststelling van dit concept beleidsplan 2023-2026 wordt dit voor zienswijze vóór 15 april 2023 aan uw gemeenteraden aangeboden. In uw vergadering van 6 juli 2023 wordt het beleidsplan ter definitieve vaststelling geagendeerd.

Beslispunt(en) Het algemeen bestuur wordt gevraagd het concept beleidsplan 2023-2026 vast te stellen.

Eerdere besluiten AB 1 december - vaststelling (concept) Toekomstvisie 2023-2033

Gevolgen verzending voor zienswijze aan gemeenteraden vóór 15 april 2023.

Besluit Het algemeen bestuur stelt het concept beleidsplan 2023-2026 vast.

De voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n) 1. Concept Beleidsplan 2023-2026

Samen

**WIJ MAKEN
GEZOND
GEWOON**

Beleidsplan 2023-2026

INHOUDSOPGAVE

- 1** Van toekomstvisie naar beleidsplan
- 2** Voorkomen als het kan, beschermen als moet
 - Onze ambitie
 - Ons geluid
- 3** Iedereen verschillend, allemaal gelijk
 - Onze ambitie
 - Ons geluid
- 4** Overal om ons heen, binnen en buiten
 - Onze ambitie
 - Ons geluid
- 5.** Zelf maar niet alleen
 - Onze ambitie
 - Ons geluid
- 6.** Een gezonde organisatie

VOORWOORD

Wij maken samen gezond gewoon'. Dat is de toekomstvisie op publieke gezondheid, die we begin 2023 met elkaar hebben vastgesteld. De komende tien jaar is die ambitie het leidende principe bij alles wat we doen. Een visie voor een langere periode, omdat de uitdagingen van vandaag de dag ook om een langere adem vragen. Niet alleen van de GGD, ook van de samenleving. We hebben gewerkt aan een gezamenlijke visie, omdat publieke gezondheid immers niet alleen van de GGD is. Om echt het verschil te kunnen maken, hebben we alle schakels in het netwerk van publieke gezondheid nodig. Samen zorgen we ervoor dat positieve gezondheid echt een thema van ons allemaal wordt en als vanzelf wordt meegenomen bij ieder maatschappelijk vraagstuk.

Onze visie is tot stand gekomen door onszelf de vraag te stellen: Hoe ziet de publieke gezondheid eruit in 2033? Samen met GGD Hart voor Brabant zijn we op zoek gegaan naar het antwoord op die vraag. Daarbij hebben we onze medewerkers, bestuurders, ketenpartners en inwoners betrokken. We organiseerden zes Visie Cafés in onze werkgebieden en spraken met ongeveer tweehonderd collega's, bestuurders, raadsleden en ketenpartners. Ook zijn we de straat opgegaan om de input van inwoners op te halen.

Een visie voor de lange termijn vraagt natuurlijk wel om doelen op de korte termijn. In dit beleidsplan vind je daarom hoe wij in de periode 2023 – 2026 willen werken aan het vanzelfsprekend maken van het onderwerp gezond gewoon. Om onze doelen te bereiken, laten wij ons gezonde geluid horen: eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen

met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. Gedurfd doordat we het onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken. En vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding en samenwerking met onze partners en steeds vanuit het principe van positieve gezondheid.

We streven er ook in de komende beleidsperiode naar dat iedereen in West-Brabant de kans krijgt om gezond, veilig en gelukkig op te groeien, te leven en te werken!

Marian Witte, bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

Sebastiaan Baan, directeur Publieke Gezondheid

1. VAN TOEKOMSTVISIE NAAR BELEIDSPLAN

VAN TOEKOMSTVISIE NAAR BELEIDSPLAN

Dit beleidsplan is afgeleid van onze toekomstvisie die is opgebouwd uit vier thema's (blauw). Op elk van die thema's laten wij ons gezonde geluid horen (geel).

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. Maar natuurlijk vergeten we niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

EERLIJK GELUID

Wij vertellen het eerlijke verhaal, ook als dat niet het leukste verhaal is. Dat ondersteunen we met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. We weten als geen ander hoe we deze schat aan informatie moeten duiden en welke verbanden we kunnen leggen om keuzes te kunnen onderbouwen.

VERNIEUWEND GELUID

We vernieuwen en experimenteren, om mensen te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. We weten wat goed gaat en kijken van daaruit verder. We schuwen de nieuwste mogelijkheden en technologieën niet en durven af te wijken van wat vertrouwd is.

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Wie gezond zijn al gewoon vindt, kan het zelf. En wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

GEDURFD GELUID

Ons geluid moet gehoord worden. Alleen dan kunnen we het effect bereiken dat we willen. We blijven gezondheid agenderen en werken samen om ons geluid nog luider te laten klinken.

2. VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is dé sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in, vanuit het principe van positieve gezondheid. Maar natuurlijk blijven we ook klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Voorkomen is beter dan genezen. Nu én in de toekomst. Daarom richten we ons vooral op preventie. Zodat mensen zo lang mogelijk gezond blijven. We bevorderen en beschermen de gezondheid van mensen in West-Brabant. En we helpen mensen het zelf te doen. Met als doel om vroeg gezondheidsrisico's op te sporen en hierop in te spelen. Door preventie is het voor veel mensen mogelijk om gezonder te leven én gezond oud te worden!

Maar preventie helpt ook bij het samen voorkomen van onnodige zorgkosten. En bij het toegankelijk houden van de zorg voor mensen die het het hardste nodig hebben. Maar bovenal doen we dit omdat je met een betere gezondheid meer tijd over hebt voor een leuker en gelukkiger leven! En door het slim inzetten van data kunnen we dat ook steeds beter. Op die manier weten we waar en bij wie we moeten adviseren om de gezondheidswinst te vergroten.

Preventie betekent ook dat we de gezondheid beschermen waar dat nodig is. Beschermen tegen gezondheidsrisico's waar je jezelf niet tegen kunt wapenen; bijvoorbeeld als het gaat om milieu, luchtkwaliteit en infectieziekten. Ook dan kan de samenleving vertrouwen op de kracht van de GGD. Als stabiele en betrouwbare organisatie staan wij klaar om mensen te helpen als dat nodig is. Hierbij zijn impactvolle, effectieve interventies de basis van onze preventie-infrastructuur.

Ambitie: In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We maken data en kennis over gezondheid voor iedereen beschikbaar en bruikbaar.
- We versterken onze pandemische paraatheid en integreren de opgebouwde structuren in onze reguliere organisatie.
- We zetten meerdere regionale vaccinatie- en expertisecentra op.
- We versterken onze samenwerking met de andere Brabantse GGD'en en het wetenschappelijke veld.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan het gezamenlijk aansluiten van de drie Brabantse GGD'en bij diverse werkplaatsen van universiteiten en het beschikbaar stellen voor burgers van verschillende dashboards met gezondheidsinformatie.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We versterken onze regionale preventieve rol en werken hierbij in nauwe verbinding met onze regionale en landelijke partners.
- We zijn dé toegankelijke en laagdrempelige adviseur over preventie en publieke gezondheid.
- We kiezen samen met (keten) partners alleen voor interventies en aanpakken die échte impact maken.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan een proactieve en coördinerende (advies)rol op de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord in de regio en aan versterking van de samenwerking met het bedrijfsleven.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We werken aan één gezamenlijk JGZ-aanbod voor heel Noord-Brabant.
- We onderzoeken de mogelijke inzet van innovatieve oplossingen zoals 'serious gaming' en avatars.
- We zoeken de samenwerking op met minder of niet vanzelfsprekende partners in de publieke gezondheid.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan samenwerking met deurwaarders, postbezorgers en woningcorporaties om kwetsbare inwoners eerder te bereiken en te helpen.

3. IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Iedereen is anders. Zelf doen werkt voor heel veel mensen goed, maar niet voor iedereen. Om te achterhalen wie het wel en niet zelf kan, hebben we veel waardevolle informatiebronnen. Door data te duiden en te combineren, weten we welke groepen zich in kwetsbare situaties bevinden of gaan bevinden. Zo kunnen we de mensen die extra hulp nodig hebben, gericht bijstaan en helpen. We vormen een vangnet voor mensen die vastlopen en het niet zelf kunnen.

Hoe groot de verschillen tussen individuen ook zijn, we spreken pas over een succes als er gelijke gezondheidskansen zijn voor iedereen. Hoe kleiner de verschillen, hoe gelukkiger we als samenleving zijn. Daarom maken we helder wat er nodig is om gezondheidsverschillen te verkleinen in plaats van te vergroten. We blijven dit onderwerp op de agenda zetten en laten dit niet los voordat die gelijke gezondheidskansen echt werkelijkheid zijn. Daar maken we ons sterk voor.

Ambitie: In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We hebben continu in beeld hoe het met onze inwoners gaat.
- We achterhalen welke groepen extra aandacht nodig hebben, door gebruik te maken van kennis uit (wetenschappelijke en aanvullende) onderzoeken en ervaringskennis van onze inwoners. We koppelen deze kennis aan de data van onze (keten)partners. We willen ongelijk investeren in gelijke gezondheidskansen.
- We leggen middels health in all policies actief de verbinding met andere domeinen zoals wonen, economie en veiligheid.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan het koppelen van de data uit onze gezondheidsmonitor aan onder andere de cijfers van het CBS, om zo de doelgroepen beter in beeld te brengen.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We passen onze dienstverlening aan voor mensen bij wie we op een andere manier hetzelfde bereiken (o.a. meer zelfzorg). We besteden meer tijd aan mensen in een (potentieel) kwetsbare situatie.
- We zetten innovaties in (via/door het netwerk) waarmee we problemen vanuit de basis aanpakken en oplossen, samen met partners en de doelgroep.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan de pilot 'Rookvrij leven voor iedereen' in twee wijken in Breda en Roosendaal. Het gaat hierbij om een 2,5 jarig traject -gericht op lage SES- in een coalitie met welzijnsorganisaties, ervaringsdeskundigen, sleutelfiguren en Stoppen met Roken aanbieders.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We maken het beleid samen met de doelgroep en ervaringsdeskundigen.
- We werken digitaal waar het kan en face-to-face waar het moet.
- Samen met publieke en private (keten)partners experimenteren we met nieuwe aanpakken die de gezondheidsverschillen echt kleiner maken.

We denken hierbij aan het samen met (keten)partners ontdekken van het gebruik van ervaringskennis in beleid en aan de inzet van de doorbraakmethode (Instituut Publieke Waarden).

4. OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Hoe mooi zou het zijn: een omgeving die is ontworpen en ingericht om ons gezond te maken en te houden. Met genoeg groen in de buurt, ruimte voor kinderen om veilig buiten te spelen en een gezonde luchtkwaliteit. Zo kunnen inwoners ontsnappen aan druk en stress en krijgen ze de mogelijkheid om even 'uit te staan'. Gezond wonen is daarbij een belangrijk element. We hebben aandacht voor zowel de leefomgeving en werkomgeving als de sociale omgeving. Door die omgeving vaker te benaderen vanuit het gezondheidsperspectief, kunnen we eenzaamheid tegengaan en zelfredzaamheid en de mentale gezondheid bevorderen. Buiten en binnen.

Niet alleen een gezonde buitenwereld, ook een gezonde virtuele wereld is belangrijk. Zowel voor jongeren als ouderen. Met aandacht voor weerbaarheid, omgaan met prikkels, veiligheid van je gegevens en een gezonde balans tussen offline en online.

Ambitie: In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We gaan vanaf de start van ontwikkelingstrajecten het eerlijke gesprek met onze gemeenten en partners aan. Dit doen we op basis van data, onder andere uit de BROS vanuit de 'kwaliteitsimpuls advisering omgevingsvisies en omgevingsplan'.
- We geven samen met ketenpartners een onderbouwd, objectief en onpartijdig gezondheidsadvies op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en infectieziektevraagstukken.

We denken hierbij ook aan advies over wijkinrichting ter bevordering van mentale gezondheid, gelijke gezondheidskansen en gezond ouder worden.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We onderzoeken op welke plekken de impact op gezondheid het grootst is, zodat we aan de juiste tafel of in het juiste netwerk ons geluid kunnen laten horen.
- We agenderen dit voortdurend bij gemeenten en in het netwerk.
- We geven uitgesproken adviezen aan de gemeenten over de inrichting van een gezonde, duurzame en (sociaal) veilige leefomgeving.
- We adviseren om goed onderbouwde en effectieve interventies/aanpakken in te zetten en hierop verder te bouwen met evaluaties en onderzoek.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan een verbod op frituurzaken in de buurt van scholen. Ook denken we aan intensivering van de samenwerking met nutsbedrijven, deurwaarders et cetera.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We adviseren samen mét onze partners.
- We versterken de samenwerking met minder vanzelfsprekende partners.
- We verleggen de focus van de negatieve effecten van de omgeving op gezondheid naar hoe de omgeving zo kan worden ingericht dat deze juist gezondheid bevordert.
- We adviseren op 'nieuwe' thema's zoals klimaat, straling, energie, duurzaamheid en economie maar ook op een gezonde balans tussen de online en offline omgeving.
- We voeren samen met inwoners innovatieve projecten uit..

We denken hierbij bijvoorbeeld aan samenwerking met het bedrijfsleven. We denken ook aan de inzet van een app zoals 'de veehouderij & gezondheid app' om de impact van een veehouderij op de positieve gezondheid van omwonenden inzichtelijk te maken.

5. ZELF, MAAR NIET ALLEEN

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Maar niemand hoeft het alleen te doen. Wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden.

Stel je een toekomst voor waarin mensen in staat zijn voor zichzelf te zorgen en daarbij bewuste gezondheidskeuzes maken. Hoe mooi zou het zijn als we die zelfredzaamheid bereiken. Voor zowel inwoners als professionals is (zoveel mogelijk) eigen regie enorm belangrijk, in elke levensfase. Een toekomst waarin inwoners kunnen vertrouwen op professionals die luisteren en beschikbaar zijn wanneer dat nodig is en niet langer vertellen hoe het moet en 'met het vingertje wijzen'.

Om ervoor te zorgen dat mensen zelf de regie kunnen nemen en houden, is kennis en informatie laagdrempelig beschikbaar, ook voor mensen die minder goed zijn in de Nederlandse taal. Jongeren, volwassenen en ouderen hebben elk hun eigen informatiebehoefte en manieren om die informatie te vinden en toe te gaan passen. Aan ons de opdracht om hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Zo bieden we mensen de mogelijkheid om passende vaardigheden te ontwikkelen waarmee ze invulling geven aan hun eigen gezondheid. Denk daarbij aan basisvaardigheden om je te redden in de maatschappij, gezond opvoeden door ouders, maar ook hoe je hulp kunt en durft te vragen als dat nodig is omdat je het bijvoorbeeld moeilijk vindt om de gezonde keuze zelf te maken.

Ambitie: In 2027 zijn de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- Via data en informatie geven we inzicht in wat een goede keuze is en wat dit kan betekenen voor je gezondheid.
- We zetten onze expertise op het gebied van Preventie en Gezondheid laagdrempelig in voor onze inwoners en partners en we delen onze kennis lokaal, regionaal en landelijk.
- We helpen mensen om zelf keuzes te maken en niet die verantwoordelijkheid van hen over te nemen.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan de coronamonitor t/m 2025 en het regiobeeld IZA. We denken ook aan uitvoering van 'wij zijn zelf het medicijn': wat je zelf nu al kunt doen om de kans op onder andere dementie te verkleinen.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We werken digitaal waar het kan, face-to-face waar het moet.
- We maken onze dienstverlening nog persoonlijker, waardoor die beter aansluit bij ieders behoefte.
- We versterken de omgeving rondom het kind in hun opvoedrol en leggen meer regie bij jeugdigen neer.
- We vertrouwen op onze inwoners en geven hen de regie om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

We denken er hierbij bijvoorbeeld aan om samen met (keten)partners meer gebruik te maken van steungezinnen en buddy's, zodat we inwoners met minder gezondheidsvaardigheden beter kunnen ondersteunen.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We leren mensen -collectief en zo nodig individueel- zo vroeg mogelijk gezondheidsvaardigheden aan. Dat doen we op basis van effectieve programma's en met inzet van ervaringsdeskundigheid.
- Via 'slimme richtlijnen' en slimme technieken zoals smartglasses zetten we beslissingsondersteuning in.
- We maken ons aanbod digitaal beschikbaar, juist ook buiten kantoor tijden ('s avonds, in de weekends en op feestdagen).
- We passen onze locaties aan aan de behoefte van onze inwoners; bijvoorbeeld door openingstijden te veranderen en door te werken met mobiele locaties.
- Samen met ons netwerk geven we maatwerkadvies en zorgen we voor een gezamenlijk 'vangnet'.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan digitale gesprekstoetsen, zoals DIGIZ, om de zorgbehoeften van ouders en jeugdigen efficiënter scherp te krijgen en zorg op maat te leveren.

**6. OM DIT TE BEREIKEN WERKEN
WE BINNEN DE GGD SAMEN
IN EEN GEZONDE ORGANISATIE**

OM DIT TE BEREIKEN WERKEN WE BINNEN DE GGD SAMEN IN EEN GEZONDE ORGANISATIE

Binnen onze GGD werken we samen als gedreven en bevlogen professionals die er bewust voor kiezen om zich in te zetten voor de publieke gezondheid in West-Brabant. Na een intensieve coronaperiode hebben we in 2022 onze organisatie verder doorontwikkeld. We willen toegroeien naar een robuuste, duurzame en toekomstbestendige GGD. De samenleving wordt steeds complexer en maakt grote veranderingen door. Er is sprake van technologische vernieuwingen en verdergaande digitalisering. Maar we zien ook schaarste op de arbeidsmarkt, toenemende gezondheidsverschillen, polarisatie en wantrouwen naar de overheid. Voor onze inwoners willen we relevant zijn en blijven. Door voortdurend lerend mee te bewegen met onze samenleving leveren we een waardevolle bijdrage aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners.

Dit doen we onder andere als volgt:

- We benutten inzichten uit onderzoek, monitors en data om voortdurend te leren en de juiste beslissingen te nemen, op alle niveaus van de organisatie. Daarbij maken we beter gebruik van data die we al hebben, maken we nieuwe data beschikbaar en brengen we data van verschillende domeinen en partners samen.
- We werken met elkaar samen in zelfstandige teams, ondersteund door managers. We werken zo eenvoudig mogelijk, hebben samenwerkingsafspraken gemaakt op basis van onze GGD-waarden en hebben afgesproken welke gedrag daarbij hoort. De medische lijn is geborgd in een zorginhoudelijke structuur, waarin naast de zorginhoudelijke ontwikkelingen ook het kwaliteitsbeleid en de vakbekwaamheid zijn belegd.
- We zorgen voor duurzaamheid in het werk binnen onze organisatie door medewerkers te binden, te boeien en te laten bloeien. Daarbij maken we gebruik van een strategische personeelsplanning.

- We brengen focus aan in onze activiteiten.
- We borgen trajecten in ons werk en onze dagelijkse bedrijfsvoering zodra dat kan.
- We werken zoveel mogelijk samen aan onze Publieke Gezondheid met GGD Hart voor Brabant en andere GGD'en.

Vanuit een innovatietraject wil de GGD toe bewegen naar een Next Level: anders en passend bij de tijd. Met als ambitie om gezaghebbend, baanbrekend en duurzaam te zijn op het terrein van Publieke Gezondheid. Een innovatieve organisatie met veranderkracht en een divers personeelsbestand. Wat betekent dat voor de organisatie van ons werk? En hoe blijven we in de toekomst een aantrekkelijk werkgever? Dat gaan we met elkaar bepalen in de komende periode.

Indicatoren

Bij nieuwe ambities en doelen horen ook nieuwe indicatoren. In 2023 gaan we deze, samen met onze gemeenten, formuleren en zullen we ze opnemen in onze begrotingen en jaarstukken. We willen indicatoren die meetbaar zijn en waarmee we indien nodig kunnen bijsturen. Zo kunnen we de voortgang op onze doelen monitoren en ons hierover richting het bestuur jaarlijks verantwoorden.

Samen

**WIJ MAKEN
GEZOND
GEWOON**

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum 30 maart 2023

Onderwerp Concept beleidsbegroting 2024

Agendapunt 10.

Portefeuille Dagelijks bestuur

Omschrijving Met inachtneming van de vastgestelde kaders 2024 in het AB op 8 februari 2023 is de concept beleidsbegroting voor 2024 opgesteld. Deze kaders van de beleidsbegroting hebben we met de ambtenaren volksgezondheid en financiën besproken afgelopen maand. We hebben de kadernota 2024 daarnaast toegelicht in de regiobijeenkomst voor gemeenteraadsleden op 28 februari jl. De concept begroting 2024 willen we graag met u bespreken.

Wat vraagt uw aandacht in deze beleidsbegroting?

Inhoudelijke kaders 2024: op basis van de toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon'. Afgelopen najaar hebben we met ons bestuur, collega's, gemeenten, overige partners en inwoners onze toekomstvisie voor de komende tien jaar opgesteld. Hierin zijn de volgende thema's benoemd:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet;
2. Zelf, maar niet alleen;
3. Overal om ons heen, binnen en buiten;
4. Iedereen verschillend, allemaal gelijk.

De ambities en doelen op dit thema willen we onder andere bereiken door ons 'Gezonde Geluid' te laten horen! Een eerlijk, gedurfd en vernieuwend geluid:

- Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek;
- Gedurfd doordat we het eerlijke, onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken;
- Vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding met onze partners en steeds vanuit het uitgangspunt van Positieve Gezondheid.

Om 'wij maken gezond gewoon' waar te maken moeten we dus soms ook dingen doen die we (nog) niet als vanzelf doen, maar die wel hard nodig zijn om ons gezonde geluid te laten horen. Dat vraagt om lef en het uitbreiden en slim inzetten van ons netwerk. Tegelijk met deze beleidsbegroting wordt ook het beleidsplan GGD West-Brabant 2023-2026 ter vaststelling voorgelegd. Daarin wordt de toekomstvisie vertaald naar doelen en resultaten voor de komende vier jaar.

Onze wettelijke taken en onze strategische ambities worden steeds beïnvloed door de ontwikkelingen van binnen en buiten de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen die wij nu zien voor 2024 zijn onder meer de totstandkoming van de landelijke akkoorden IZA en GALA, de versterking van de Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid, de inrichting van een regionaal vaccinatie-expertisecentrum, de doorontwikkeling van onze organisatie en de gevolgen van een aantal macro-economische ontwikkelingen. De index in onze beleidsbegroting 2024 is niet dekkend voor de gevolgen van inflatie door macro economische ontwikkelingen. Daarnaast lopen de onderhandelingen voor een nieuwe CAO tussen de bonden. Uitkomst van deze onderhandeling zal leiden tot hogere loonkosten. Gevolgen van deze loonkostenstijging als gevolg van een nieuwe CAO zullen wij incidenteel over 2023 en 2024 als begrotingswijziging aan u voorleggen ter besluitvorming.

Op bovengenoemde thema's uit de toekomstvisie en ontwikkelingen sorteren we voor met de volgende ambities in 2024:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

In 2024 werken we samen met onze gemeenten verder aan het verbinden van regionale en lokale partijen uit het sociaal, omgevings- en (publieke) zorgdomein. We willen komen tot regionale preventienetwerken. De GGD pakt hierin haar rol als adviseur en uitvoerder en waar mogelijk ook als coördinator/regisseur. We dragen bij aan het waarmaken van de regionale en lokale doelstellingen uit de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We streven ernaar om de principes van vitaliteit en positieve gezondheid leidraad te laten zijn voor beslissingen en initiatieven binnen elk beleidsdomein. Ofwel Health-In-All-Policies. Duurzaamheid en effectiviteit zijn daarbij vanzelfsprekend.

2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Alle kinderen in West-Brabant moeten gezond kunnen opgroeien en alle inwoners van West-Brabant verdienen het om gezond en gelukkig oud te worden. Dit raakt direct aan onze publieke verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor die groepen in de samenleving die een verhoogd gezondheidsrisico lopen. Al bij de geboorte heeft niet elk kind de mogelijkheden om gezond groot te worden. Met het programma Kansrijke Start zijn we er, vanaf -9 maanden, vroeg bij en hebben we extra aandacht voor kinderen en gezinnen die in armoede leven.

In 2024 blijven we investeren in een gezamenlijke aanpak met andere beleidsterreinen en bouwen we onze structurele inzet van ervaringskennis nog verder

uit. In 2024 gaan we ons verder verdiepen in de verschillende groepen inwoners die elk op hun eigen manier te maken hebben met ongelijke gezondheidskansen. Bijvoorbeeld arbeidsmigranten, jongeren met drugsgebruik of mensen met een verstandelijke beperking. Door deze verdieping kunnen we onze investering in gelijke gezondheidskansen samen mét en dóór hen gericht vormgeven.

3. Overal om ons heen, binnen en buiten

Een gezonde leefstijl is beter vol te houden als de mogelijkheden om te bewegen en te ontspannen aantrekkelijk zijn en als de verleidingen voor ongezond gedrag beperkt zijn. Het gezond inrichten van de fysieke leefomgeving kan duurzaam bijdragen aan het verminderen van volksziektes door beweging te stimuleren.

De GGD wil ervoor zorgen dat gemeenten, mede door het gebruik van de Brabantse Omgevingsscan gezondheid meewegen en meenemen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een gezonde leefomgeving levert winst op voor alle inwoners, maar nog meer voor inwoners in achterstandswijken. Dus pleiten we voor een gebiedsgerichte aanpak. In 2024 geven we onze gemeenten gezondheidsadviezen bij de (her)inrichting van de fysieke leefomgeving.

4. Zelf, maar niet alleen

Gezondheid is iets heel persoonlijks. Wat voor de één gezond is, hoeft dat nog niet te zijn voor een ander. Daarom zetten we in op ieders eigen regie, met positieve gezondheid als leidraad. Om zelf te bepalen welke stap nodig is om gezonder te worden, moet je in staat zijn om de nodige kennis tot je te nemen en eigen te maken. Deze kennis naar onze inwoners brengen, zien wij als een belangrijke taak voor de GGD. Er is al veel kennis over gezondheid beschikbaar, maar deze moet soms nog toegankelijk worden gemaakt. Daarom is het belangrijk dat niet alleen de GGD, maar ook onze partners werken vanuit dezelfde gedachte van positieve gezondheid en eigen regie. Door dit gedachtegoed te verspreiden en borgen onder gemeenten en ketenpartners, dragen we bij aan een preventie infrastructuur die iedereen in West-Brabant de mogelijkheid biedt om naar eigen kunnen gezond te zijn.

We streven er ook in 2024 naar dat iedereen de kans krijgt om gezond, veilig en gelukkig op te groeien, te werken en te leven in West-Brabant. We dragen hieraan bij door steeds het gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier.

Mochten er, naar aanleiding van het zienswijzetragect, bij de vaststelling van het beleidsplan 2023-2026 aanpassingen plaatsvinden waaruit blijkt dat voornoemde ambities voor 2024 hierop niet aansluiten, dan zal er een inhoudelijke begrotingswijziging plaatsvinden voor 2024.

Wat is het vervolgproces?

We vragen u om deze concept beleidsbegroting vast te stellen, waarna we dit concept vóór 15 april 2023 voor zienswijze aan uw Raden sturen. Over de kaders van deze beleidsbegroting zijn we reeds met de ambtenaren volksgezondheid, financiën en raden in gesprek geweest.

Beslispunt(en) Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- de concept beleidsbegroting 2024 vast te stellen;
- in te stemmen deze concept beleidsbegroting 2024 vóór 15 april 2023 voor zienswijze aan te bieden aan de Raden in West-Brabant.

Eerdere besluiten AB 8 februari 2023 vaststelling kadernota 2024

Gevolgen Dit concept wordt voor zienswijze aan de Raden aangeboden, waarna definitieve vaststelling volgt in de vergadering van het AB van 6 juli 2023.

Besluit Het algemeen bestuur:

- stelt de concept beleidsbegroting 2024 vast;
- stemt in om deze concept beleidsbegroting 2024 vóór 15 april 2023 voor zienswijze aan te bieden aan de Raden in West-Brabant.

De voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n) Concept Beleidsbegroting 2024

samen

**WIJ MAKEN
GEZOND
GEWOON**

BELEIDSBEGROTING 2024

GGD WEST-BRABANT

VOOR EEN GEZOND, VEILIG
EN GELUKKIG WEST-BRABANT

Concept voor het Algemeen bestuur | maart 2023

INHOUD

PAG

VOORWOORD	3
1. INLEIDING	4
GGD WEST-BRABANT IN ÉÉN OOGOPSLAG	6
2. AMBITIES EN DOELEN 2024	7
3. PRESTATIE-INDICATOREN	17
4. TOTAALKOSTEN PER GEMEENTE	18
5. SAMENWERKINGSVERBANDEN	24
6. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	26
7. FINANCIERING	28
8. WEERSTANDSVERMOGEN	31
9. EXPLOITATIERESULTAAT	35
10. INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	37
11. BIJLAGEN	39
RESERVES EN VOORZIENINGEN	
- BIJDRAGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN	
- VERBONDEN PARTIJEN VOOR DE GEMEENTEBEGROTINGEN 2024	
- DIT IS DE GGD	
- OVERZICHT TOEPASSING RICHTLIJNEN NOTA VERBONDEN PARTIJEN	

VOORWOORD

Voor u ligt onze beleidsbegroting voor 2024. Met deze eerste begroting van ons nieuwe bestuur en vanuit onze nieuwe toekomstvisie geven we inzicht in onze doelen voor 2024 en geven we aan binnen welk financieel kader we deze willen bereiken. Corona is nog steeds in ons midden en onze organisatie levert nog altijd een bijdrage aan de bestrijding van het virus. Hoe de situatie is in 2024, is nog niet in te schatten. De coronakosten komen vooralsnog ten laste van VWS en als het onverhoopt nodig is stellen we voor het programma Corona Next Step weer een afzonderlijke begroting voor 2024 op, die we te zijner tijd ter besluitvorming aan ons bestuur zullen voorleggen. Vanuit de GHOR waarborgen we ook in 2024 de zorgcontinuïteit in onze regio en vanuit onze bedrijfsvoering zijn we druk met de noodzakelijke doorontwikkeling en beveiliging van onze systemen en databases. Het is fijn om nu weer volop aan de slag te zijn met onze reguliere werkzaamheden en weer nauw in contact te staan met onze collega's, gemeenten en andere partners, maar vooral ook met de inwoners van West-Brabant zelf.

Als uitvoeringsorganisatie van de Publieke Gezondheid blijven we ons, namens de zestien West-Brabantse gemeenten, inzetten voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van iedereen in de regio. Dit is onze wettelijke taak vanuit de Wet Publieke Gezondheid, de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Wet Kinderopvang.

We houden de gezondheid in de gaten, stimuleren gezond gedrag en beschermen mensen tegen bedreigingen zoals besmettelijke ziektes. De samenleving is in beweging en wij bewegen daarin mee. Gezondheid is een groot goed en verdient een stevige plaats in het leven van iedereen om mee te kunnen doen. Door intensief samen te werken met gemeenten, andere GGD'en, zorgpartners en ondernemers uit de regio willen we de gezondheidskansen voor iedereen vergroten. Mensen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gezondheid, maar vertrouwen ook op de overheid voor steun en bescherming. Na de coronacrisis is er landelijk veel aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl, onder andere vanuit het Integraal Zorg Akkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Als GGD omarmen we dit en grijpen we alle kansen aan om bij te dragen aan meer gezonde levensjaren erbij voor alle West-Brabanders.

We streven er ook in 2024 naar dat iedereen in West-Brabant de kans krijgt om gezond, veilig en gelukkig op te groeien, te leven en te werken!

Namens het Dagelijks Bestuur van de GGD West-Brabant, 9 maart 2023

De voorzitter,
Mw. M. Witte

De secretaris,
Dhr. S. Baan

01. INLEIDING

INLEIDING

Sinds 2020 heeft de minister van VWS een stevig beroep op de GGD gedaan en hebben we jaren gewerkt vanuit een dubbele opdracht: enerzijds de uitvoering van het coronabeleid en anderzijds ons reguliere werk dat bovendien sterk werd, en nog steeds wordt, beïnvloed door de gevolgen van de coronacrisis. Voor het beheersen en bestrijden van het coronavirus hebben wij het programma 'Corona next step' ingericht. We hopen dat dit programma in 2024 is afgeschaald en volledig is ingebed in onze reguliere GGD-organisatie. Mocht dit niet het geval zijn, dan zullen we daarover afzonderlijk verantwoording afleggen in onze jaarstukken.

Leeswijzer en vervolg

In deze beleidsbegroting laten we eerst de GGD in één oogopslag zien. Daarna beschrijven we onze ambities en doelen, met als basis onze toekomstvisie tot 2033 en het beleidsplan 2023-2026. In 2023 formuleren we samen met onze gemeenten nieuwe indicatoren, die passen bij de doelen in ons beleidsplan. Deze zullen eind 2023 via een begrotingswijziging aan ons bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd. Vervolgens gaat het in hoofdstuk 4 over de gemeentelijke bijdragen 2024. De wettelijk verplichte onderwerpen en de financiële begroting voor 2024 volgen daarna.

De begroting is opgezet volgens de kaders die ons Algemeen Bestuur op 8 februari 2023 heeft vastgesteld. Hierbij zijn de richtlijnen vanuit de Nota Verbonden Partijen zo veel mogelijk toegepast (zie bijlage). Na vaststelling van de concept beleidsbegroting door het Algemeen Bestuur op 30 maart 2023 kunnen de gemeenteraden van West-Brabant hun zienswijze kenbaar maken. Deze worden meegenomen in de bespreking en vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur op 6 juli 2023.

DE GGD IN EEN OOGOPSLAG

MENSEN EN WERKGEBIED

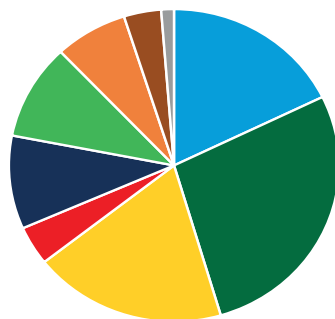
Ruim **714.426** inwoners in 16 gemeenten, waarvan

- kinderen 0 t/m 18 jaar 123.297
 - 11.772 kinderen 0 t/m 3 jaar
 - 111.525 kinderen 4 t/m 18 jaar
- volwassenen 19 t/m 65 jaar 432.298
- ouderen ouder dan 65 jaar 158.831

Bijdragen door gemeenten (o.b.v. gemeentelijke bijdrage) aan de PRODUCTEN

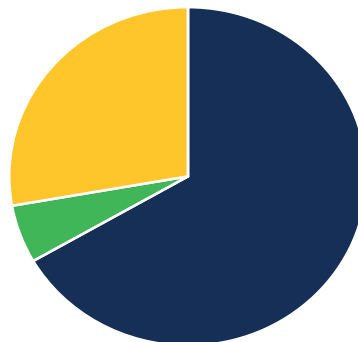
- Infectieziektenbestrijding € 4.277.422
- Jeugdgezondheid € 11.206.357
- Rijksvaccinatieprogramma € 968.671
- Lokaal gezondheidsbeleid € 2.320.799
- Gezonde en veilige leefomgeving € 2.376.426
- Kwetsbare groepen € 1.718.025
- CAO impact € 878.000
- Informatie beveiliging € 300.000

- Infectieziektenbestrijding
- Jeugd en gezin 4-18 jarige
- Jeugd en gezin 0-4 jarige
- RVP
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Gezonde en veilige leefomg.
- Kwetsbare groepen
- CAO impact
- Informatie beveiliging

INKOMSTEN

- Inkomsten totaal € 36 miljoen
- Gemeentelijke bijdrage € 24 miljoen
- Opbrengst uit tarieven € 2 miljoen
- Overige opbrengsten € 10 miljoen

- Gemeentelijke bijdrage
- Opbrengst uit tarieven
- Overige opbrengsten

02. AMBITIES EN DOELEN 2024

INLEIDING

In dit hoofdstuk geven we onze ambities weer en beschrijven we per ambitie welke doelen we willen bereiken in 2024. Begin 2023 hebben wij onze toekomstvisie voor Publieke Gezondheid voor de komende tien jaar vastgesteld. Een visie voor een langere periode, omdat de uitdagingen van vandaag de dag ook een langere adem vragen van de samenleving, onze gemeenten en daarmee ook van onze GGD. Hoe ziet de publieke gezondheid eruit in 2033? Naar de antwoorden op die vraag zijn we samen met onze medewerkers, ketenpartners en inwoners op zoek gegaan. Het resultaat is onze Toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken samen gezond gewoon'. Een visie voor de lange termijn vraagt natuurlijk wel om doelen op de kortere termijn. Daarom hebben we in ons beleidsplan 2023-2026 nagedacht over wat we in de eerste paar jaar moeten doen om samen met gemeenten en onze partners in 2033 gezond gewoon te hebben gemaakt.

De thema's van deze toekomstvisie en de ambities uit het beleidsplan zijn leidend voor onze doelen in 2024. Deze doelen willen we onder andere bereiken door ons 'Gezonde Geluid' te laten horen. Om 'wij maken samen gezond gewoon' waar te maken moeten we soms ook dingen doen die we (nog) niet als vanzelf doen, maar die wel hard nodig zijn om ons gezonde geluid te laten horen. Dat vraagt om lef en het uitbreiden en slim inzetten van ons netwerk.

Ons gezonde geluid is eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. Gedurfd doordat we het onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken. En vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding met onze partners en steeds vanuit het uitgangspunt van Positieve Gezondheid.

AMBITIE 1

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

AMBITIE: *In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.*

Om iedereen in staat te stellen elke dag gezonde keuzes te maken en zo gezond mogelijk te leven, is verbreding en verdieping van het huidige preventiebeleid nodig. Zaken als woonomgeving, gezinssituatie, veiligheid, armoede, schulden, (digitale) vaardigheden, taalkennis, sociale netwerken en etnische achtergrond zijn immers van grote invloed op de gezonde keuzes die mensen kunnen maken. Om effectief aan preventie te werken moeten we niet alleen de individuele leefstijlkeuzes van mensen willen beïnvloeden, maar moeten we ook structureel de maatschappelijke factoren aanpakken die van invloed zijn op ongezondheid. Inzetten op individuele leefstijlinterventies is dweilen met de kraan open als we niet tegelijk ook de oorzaken van ongezondheid aanpakken.

Daarom richten onze preventie-activiteiten zich zowel op de fysieke als mentale gezondheid van mensen. En daarnaast nadrukkelijk ook op het gezonder maken van de sociale en fysieke leefomgeving waarbinnen het gedrag van mensen tot stand komt. De focus ligt daarbij op gezondheid en vitaliteit. Ons preventiebeleid moet inclusief en effectief zijn voor iedereen in West-Brabant.

Ook corona heeft ons geleerd dat gezondheid niet vanzelfsprekend is voor ons allen als individu, maar ook als samenleving. Om op een eventuele infectieziektecrisis beter voorbereid te zijn, zijn er landelijk middelen ter beschikking gesteld voor de versterking van de infectieziektebestrijding. In 2023 en 2024 groeien we daarom toe naar een robuustere infectieziekte-

AMBITIE 1

bestrijding binnen de GGD en sluiten we aan bij de landelijke organisatiestructuur.

In 2024 werken we samen met onze gemeenten verder aan het verbinden van regionale en lokale partijen uit het sociaal, omgevings- en (publieke) zorgdomein. Zo willen we komen tot regionale preventienetwerken. De GGD heeft hierin meerdere rollen, zoals adviseur en uitvoerder van de Publieke Gezondheid en waar gewenst ook als coördinator of regisseur. We dragen bij aan het waarmaken van de regionale en lokale doelstellingen uit de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We streven ernaar om de principes van vitaliteit en positieve gezondheid leidraad te laten zijn voor beslissingen en initiatieven binnen elk beleidsdomein. Ofwel, Health-In/With-All-Policies. Duurzaamheid en effectiviteit zijn daarbij vanzelfsprekend.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

1.1 Eerlijk geluid

- We maken proactief gebruik van de gegevens uit onze gezondheidsmonitors en koppelen die aan andere databronnen om zo preventie in de regio en lokaal vorm te geven.

1.2 Gedurfd geluid

- We adviseren gemeenten en andere (keten)partners in het kiezen voor interventies en aanpakken die échte impact maken.

1.3 Vernieuwend geluid

- We geven onze regionale kennis- en adviesrol vorm door ons proactief in te zetten in het Gezond en Actief Leven Akkoord en maken daarvoor een regionaal framework.
- We versterken onze pandemische paraatheid en infectieziektebestrijding in onze reguliere organisatie door inzet van meer én andere functies.

AMBITIE 2

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

AMBITIE: *In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.*

Alle kinderen in West-Brabant moeten gezond kunnen opgroeien. Alle inwoners van onze zestien gemeenten verdienen het om gezond, veilig en gelukkig oud te worden. Dat is makkelijker opgeschreven dan voor elkaar gekregen. Maar het raakt wel direct aan onze publieke verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor die groepen in de samenleving die een verhoogd gezondheidsrisico lopen. Al bij de geboorte heeft niet elk kind de mogelijkheden om gezond groot te worden. Met het programma Kansrijke Start zijn we er, vanaf -9 maanden, vroeg bij. We vervolgen onze inzet via de community-aanpak, die we verder uitbreiden. Extra aandacht hebben we voor kinderen en gezinnen die in armoede leven.

Iedereen krijgt ten minste de kans om te kiezen voor een gezond, veilig en gelukkig leven. Dat betekent: informatie over gezondheid kunnen lezen, begrijpen en toepassen En het houdt in: eigen regie hebben, wat soms pas kan als randvoorwaarden op andere beleidsterreinen daarvoor ruimte bieden (o.a. veiligheid, wonen, schuldhulpverlening). Gezondheidskansen vergroten vraagt om een aanpak van het hele systeem en inbreng van alle betrokkenen. Daarbij zijn de inwoners zelf het meest belangrijk. Met de inbreng van hun ervaringen (ervaringskennis) verbinden zij hun leefwereld met onze systeemwereld en zijn we pas echt in staat om te werken aan gelijke gezondheidskansen. In 2024 blijven we investeren in een gezamenlijke aanpak met andere beleidsterreinen en bouwen we onze structurele inzet van ervaringskennis nog verder uit.

AMBITIE 2

In 2024 gaan we ons verder verdiepen in de verschillende groepen inwoners die elk op hun eigen manier te maken hebben met ongelijke gezondheidskansen. Bijvoorbeeld: arbeidsmigranten, jongeren met drugsgebruik en mensen met een verstandelijke beperking. Door deze verdieping kunnen we onze investering in gelijke gezondheidskansen samen mét en dóór hen gericht vormgeven.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

2.1 Eerlijk geluid

- We versterken het inzicht in de verschillen op wijkniveau door gebruik te maken van de data uit onze gezondheidsmonitors en gegevens die we hebben uit bijvoorbeeld de dashboards van de jeugdgezondheidszorg.

2.2 Gedurfd geluid

- We ontwikkelen de aanpak van gelijke gezondheidskansen door waarbij we (collectieve) preventie zo inzetten dat we tijd en capaciteit vrijspelen om extra te investeren in de doelgroep die het harder nodig heeft.

2.3 Vernieuwend geluid

- We starten met de toepassing van Health in All Policies en ervaringskennis in onze dagelijkse werkzaamheden.

AMBITIE 3

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

AMBITIE: *In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling*

Een gezonde leefstijl is beter vol te houden als de mogelijkheden om te bewegen en te ontspannen aantrekkelijk zijn en de verleidingen voor ongezond gedrag beperkt zijn. Het gezond inrichten van de fysieke en sociale leefomgeving kan duurzaam bijdragen aan het verminderen van volksziektes door beweging te stimuleren. Het kan ook gezondheidsrisico's verminderen, bijvoorbeeld door bij gebiedsontwikkeling nog meer rekening te houden met luchtkwaliteit en schaduwrijke (speel- en sport) plekken die beschermen tegen uv-straling (huidkanker is een van de meest voorkomende en beïnvloedbare soorten kanker). Eenmalige investeringen in de fysieke leefomgeving kunnen een blijvend effect hebben op gezond gedrag en gezonde omstandigheden. Zo nodigen speelplaatsen en wandelroutes uit tot bewegen en zorgt het omleiden van verkeer voor minder fijnstof en geluidhinder.

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

3.1 Eerlijk geluid

- We versterken de integrale advisering over de leefomgeving door intern en extern meer in te zetten op kennisdeling. We adviseren onder meer op basis van de Brabantse Omgevingscan en het GezondheidsInformatieKnooppunt.

AMBITIE 3

3.2 Gedurfd geluid

- We adviseren integraal aan en in samenwerking met meerdere domeinen bij gemeenten, zoals ruimtelijke ordening, milieu en het sociaal domein, alsook onze (keten)partners.
- We werken een stappenplan uit om de in 2023 ondertekende Green Deal te implementeren voor een duurzame en toekomstbestendige GGD-organisatie .

3.3 Vernieuwend geluid

- We integreren ook andere thema's als mentale gezondheid, jeugdgezondheidszorg en gelijke gezondheidskansen verder in onze advisering over de gezonde leefomgeving.

De GGD wil ervoor zorgen dat gemeenten door het gebruik van de Brabantse Omgevingscan gezondheid meewegen en meenemen bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Een gezonde leefomgeving levert winst op voor alle inwoners, maar nog meer voor inwoners in achterstandswijken. Dus pleiten we voor een gebiedsgerichte aanpak. In 2024 geven we onze gemeenten gezondheidsadviezen bij de (her)inrichting van de fysieke leefomgeving, onder meer vanuit de businesscase diensten Gezonde Leefomgeving. Op verzoek van de gemeenten breiden we onze diensten uit in het kader van de Omgevingswet met:

1. Adviezen over de omgevingsvisie (volgens de Kernwaarden gezonde leefomgeving);
2. Adviezen over omgevingsplannen (1 advies per gemeente per 7 jaar);
3. Adviezen aan/voor omgevingstafels: gemiddeld 2 adviezen per gemeente per jaar.

Indien een gemeente meer adviezen wil bij 2. en 3. dan wordt dit een plustaak in plaats van een basistaak. De kosten voor deze structurele uitbreiding zijn beperkt: € 95.000, per inwoner: € 0,13.

AMBITIE 4

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

AMBITIE: *In 2027 is de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.*

Gezondheid is iets heel persoonlijks. Wat voor de één gezond is, hoeft dat nog niet te zijn voor een ander. Daarom zetten we in op ieders eigen regie, met positieve gezondheid als leidraad. Om zelf te bepalen welke stap nodig is om gezonder te worden, moet je in staat zijn om de nodige kennis tot je te nemen en je eigen te maken. Deze kennis naar onze inwoners brengen, zien wij als een belangrijke taak voor de GGD. Er is al veel kennis over gezondheid beschikbaar, maar deze moet soms nog toegankelijker worden gemaakt. Dit doen we al door het inzetten van bijvoorbeeld de Ouderchat en JouwGGD, maar we kunnen hier nog veel meer mee doen. Daarom gaan we onze data nog toegankelijker en persoonlijker maken en werken we waar mogelijk steeds meer datage-dreven, als organisatie en met onze ketenpartners. Als onze inwoners goed geïnformeerd zijn over gezonde leefstijl en ergens terecht kunnen met hun vragen, geeft dit hen de mogelijkheid om zelf te kiezen wat voor hen belangrijk is voor een betere gezondheid.

We vinden het ook belangrijk dat onze partners werken vanuit dezelfde gedachte van positieve gezondheid en eigen regie. Door dit gedachtegoed te verspreiden en te borgen onder gemeenten en ketenpartners, dragen we bij aan een preventie-infrastructuur die iedereen in West-Brabant de mogelijkheid biedt om naar eigen kunnen gezond te zijn. In die infrastructuur willen we gaan werken met 'aandachtsfunctionarissen positieve gezondheid'. Zij kunnen de boodschap van eigen regie en preventie binnen hun organisatie verspreiden en versterken. De GGD heeft de expertise in huis om professionals hierin te trainen. Zo vormen we samen een stevig netwerk waarin we iedereen de vrijheid geven om eigen keuzes te maken, maar waarbij we ze ook helpen om dit te leren als het nu nog te lastig is om het zelf te doen.

AMBITIE 3

We willen in 2024 bijdragen aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

4.1 Eerlijk geluid

- We investeren in de heldere taal van de kennis en informatie die we beschikbaar hebben, zodat het aansluit op de doelgroep.

4.2 Gedurfd geluid

- We stimuleren de eigen regie door inwonerbetrokkenheid een plek te geven in de publieke gezondheid.

4.3 Vernieuwend geluid

- We maken onze dienstverlening persoonlijker door verder te werken aan de digitalisering, zoals we ook doen met de inzet van JouwGGD en de Ouderchat.

03. PRESTATIE-INDICATOREN

Bij nieuwe ambities en doelen horen ook nieuwe indicatoren. In 2023 gaan we deze, samen met onze gemeenten, formuleren en zullen we ze opnemen in ons beleidsplan 2023-2026, onze begrotingen en jaarstukken. We willen indicatoren die meetbaar zijn en waarmee we kunnen bijsturen als dit nodig is. Zo kunnen we de voortgang op onze doelen monitoren en ons hierover richting het bestuur en onze gemeenten jaarlijks verantwoorden.

04. TOTAALKOSTEN PER GEMEENTE

Naast voortzetting van de kaders 2023 voor de beleidsbegroting 2024 is er een beperkt aantal onderwerpen die in deze beleidsbegroting zijn opgenomen. Het betreft de autonome ontwikkelingen als indexering, het effect van het principe-akkoord van de CAO en de financiële implicaties van de Omgevingswet.

Indexering

Voor het financieel kader voor de algemene bijdrage komt de indexering uit op 3,61%. Dit percentage is conform de afgesproken systematiek berekend. De indexatiemethode is conform onderstaande tabel tot stand gekomen.

Jaar	Loonvoet	Loonkosten% van begroting	Prijsindex	Overige kosten % van begroting	Index	Bron
2024	4,2	65%	2,5	35%	3,61	September-circulaire 2022

In de meerjarenbegroting hebben we de baten geïndexeerd met 3,61%, de salariskosten met 4,2% en de overige kosten met 2,5%.

Impact nieuwe CAO

Op 21 februari 2023 is een principeakkoord over de nieuwe CAO bereikt. In de nieuwe cao's is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. De salarisstijging varieert gemiddeld van ruim 13% aan de basis tot ruim 12% in schaal 5 en bijna 7% in schaal 11.

Medewerkers krijgen daarnaast een extra vakantiedag en een extra feestdag erbij en een vergoeding voor hybride werken van € 3 per dag. Het zogenoemde derde ziektejaar wordt afgeschaft en vervangen door een werkgeversbijdrage aan een individuele arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Voor 2024 is de vaste verhoging van €240 (op basis van fulltime) en de indexatie van 2% verwerkt.

Het verwachte financiële effect komt hiermee uit op €1,3 miljoen waarvan een bedrag van €0,4 miljoen reeds is verwerkt in de indexatie van de beleidsbegroting 2023. Het netto-effect komt hiermee uit op €0,9 miljoen. Dit effect is reeds verwerkt in de beleidsbegroting 2024 en daarmee in de deelnemersbijdrage 2024.

Financiële implicaties Omgevingswet

In lijn met de afspraken in de kadernota zijn de financiële implicaties van de Omgevingswet verwerkt. Brabant breed wordt voor de basistaken 3 fte aangetrokken. De kosten van de extra formatie van 3 fte, voor de structurele uitbreiding van onze dienstverlening vanuit het basispakket voor deze diensten, zijn beperkt: € 345.000,- voor alle Brabantse GGD'en.

We slaan dit op basis van het solidariteitsprincipe om over het aantal inwoners waardoor dit resulteert in een bedrag van € 0,13 per inwoner en totaal €95.000,- (€ 94.696). De hogere baten uit plustaken zijn een schatting en hebben wij geraamd op € 302.000,-. Daarbij bestaat het risico dat de omzet van plustaken kan veranderen zonder dat de GGD de organisatie hierop kan aanpassen. Dit komt omdat we vanwege de specifieke kennis maar zeer beperkt met een flexibele schil zullen werken. Het is onzeker of de Omgevingswet ingaat per 2024 of dat dit toch weer wordt uitgesteld. Ons voorstel voor aanvullende dienstverlening is onlosmakelijk verbonden met de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Verlaging van de GHOR-begroting

Bij GHOR Midden- en West-Brabant zal in 2024 een verdere efficiëncyslag plaatsvinden. Dit resulteert in een daling van de bijdrage vanuit de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant van €95.000,-. Door deze daling en het toepassen van de indexering zal de bijdrage vanuit de Veiligheidsregio voor 2024 €2.491.000,- bedragen. Het team GHOR Midden- en West-Brabant wordt gefinancierd door de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (93,65%), GGD West-Brabant (3,19%) en GGD Hart voor Brabant (3,16%). Voor de totale begroting van GHOR Midden- en West-Brabant betekent dit in 2024 een efficiëncyslag van €102.000,-.

Ontwikkeling in gemeentelijke bijdrage	Totaal GGD
Gemeentelijke bijdrage (beleidsbegroting) 2023	21.790.197
Indexering	
Totaal	695.837
- Correctie indexering (prijs) a.g.v. inflatie	(PM)
- Correctie a.g.v. nieuwe CAO (lonen)	878.000
Wijziging inwoner aantallen	
Basistaken	47.628
JGZ 0-4 jaar	55.109
JGZ 4-18 jaar	50.700-
Hogere rijksbijdrage DUUP	122.676
Impact omgevingswet	95.000
Impact wet open overheid (Woo)	20.000
Impact huisvestingskosten CB locaties	91.953
- Correctie op post huisvesting a.g.v. inflatie	(PM)
Totaal gemeentelijke bijdrage basistaken 2024	23.745.700

Samenvatting van de ontwikkelingen en het financieel effect op de gemeentelijke bijdrage

Op basis van de opstelling op de vorige pagina hebben de volgende ontwikkelingen een financieel effect op de gemeentelijke bijdrage voor 2024:

Ontwikkeling	Financieel effect (in €)
De basistaken worden geïndexeerd met het indexatiepercentage zoals voorgeschreven in de kadernota 2024.	695.837
In 2023 is een principeakkoord vastgesteld voor de CAO. Het effect van dit akkoord is doorgerekend en verwerkt in de gemeentelijke bijdrage 2024.	878.000
De gemeentelijke bijdrage is deels gebaseerd op de inwoneraantallen. Deze inwoneraantallen worden vermenigvuldigd met een bijdrage voor de betreffende groep.	52.037
De rijksbijdrage DUUP stijgt waardoor dit ook is verwerkt in de gemeentelijke bijdrage.	122.676
Als gevolg van de extra adviestaken bij invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024 slaan we dit op basis van het solidariteitsprincipe om over het aantal inwoners waardoor dit resulteert in een bedrag van € 0,13 per inwoner.	95.000
In de meicirculaire van 2021 zijn gemeenten geïnformeerd over de compensatie van de meerkosten die zij maken in verband met de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). Als GGD ontvangen we deze bijdrage niet en daarom is deze toegerekend aan de gemeenten.	20.000
Er is sprake van een forse toename van de kosten van de consultatiebureau (CB)-locaties. Het verwachte effect hiervan is doorberekend in de bijdrage.	91.953
Totaal effect op de gemeentelijke bijdrage	1.955.503

GEMEENTELIJKE BIJDAGEN / OVERZICHT PER GEMEENTE:

Gemeenten	aantal inw.	aantal kinderen 0 tm 3	aantal kinderen 4 tm 18	producten								
				Infectie- ziekte- bestrijding	Jeugd en gezin 4-18 jarige	Jeugd en gezin 0-4 jarige	RVP	Lokaal gezond- heidsbeleid	Gezonde en veilige leefomg.	Kwetsbare groepen	CAO Impact	GGD West- Brabant
Altena	57.009	2.460	10.177	341.167	607.335	934.621	138.833	185.107	189.544	137.030	70.062	2.603.699
Alphen-Chaam	10.425	404	1.599	62.418	67.126	159.913	21.931	33.866	34.678	25.070	12.812	417.814
Baarle-Nassau	6.931	219	992	41.499	49.677	87.175	12.610	22.516	23.056	16.668	8.518	261.720
Bergen op Zoom	67.894	-	10.563	406.486	610.322	0	49.886	220.547	225.833	163.265	83.439	1.759.778
Breda	184.702	1.223	29.316	1.106.027	1.866.820	494.289	182.611	600.097	614.480	444.236	226.991	5.535.551
Drimmelen	27.476	921	4.018	164.502	181.246	400.656	52.603	89.254	91.393	66.072	33.767	1.079.493
Etten-Leur	44.152	1.690	7.569	264.325	537.433	628.941	100.741	143.415	146.852	106.166	54.261	1.982.135
Geertruidenberg	21.944	813	3.507	131.358	234.813	321.240	49.277	71.271	72.979	52.760	26.968	960.665
Halderberge	30.770	1.055	4.670	184.148	288.601	433.794	62.436	99.913	102.308	73.963	37.815	1.282.977
Moerdijk	37.313	-	5.717	223.432	366.508	0	28.696	121.227	124.133	89.741	45.856	999.593
Oosterhout	56.535	2.168	8.853	338.474	467.689	794.018	120.443	183.645	188.047	135.948	69.479	2.297.743
Roosendaal	77.244	-	11.758	462.638	706.503	0	58.350	251.013	257.030	185.818	94.930	2.016.281
Rucphen	23.326	-	3.117	139.603	149.549	0	14.355	75.745	77.560	56.072	28.667	541.550
Steenbergen	24.333	-	3.482	145.734	183.898	0	16.836	79.071	80.966	58.534	29.904	594.942
Woensdrecht	22.112	-	3.188	132.404	182.171	0	15.700	71.838	73.560	53.180	27.175	556.027
Zundert	22.260	819	2.999	133.207	146.807	305.214	43.362	72.274	74.006	53.503	27.357	855.729
TOTAAL	714.426	11.772	111.525	4.277.422	6.646.496	4.559.861	968.671	2.320.799	2.376.426	1.718.025	878.000	23.745.700

MEERJARENOVERZICHT PER GEMEENTE

Gemeenten	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2024	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2025	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2026	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2027	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2028
Altena	2.584.398	2.677.695	2.774.360	2.874.514	2.978.284
Alphen-Chaam	414.284	429.239	444.735	460.790	477.424
Baarle-Nassau	259.374	268.737	278.438	288.490	298.904
Bergen op Zoom	1.736.792	1.799.490	1.864.452	1.931.759	2.001.495
Breda	5.714.895	5.921.203	6.134.958	6.356.430	6.585.897
Drimmelen	1.070.190	1.108.824	1.148.852	1.190.326	1.233.297
Etten-Leur	1.967.187	2.038.202	2.111.782	2.188.017	2.267.004
Geertruidenberg	953.236	987.648	1.023.302	1.060.243	1.098.518
Halderberge	1.272.560	1.318.499	1.366.097	1.415.413	1.466.510
Moerdijk	986.960	1.022.589	1.059.505	1.097.753	1.137.382
Oosterhout	2.278.603	2.360.860	2.446.087	2.534.391	2.625.883
Roosendaal	1.990.130	2.061.974	2.136.411	2.213.535	2.293.444
Rucphen	533.653	552.918	572.878	593.559	614.986
Steenbergen	586.703	607.883	629.828	652.565	676.122
Woensdrecht	548.540	568.343	588.860	610.118	632.143
Zundert	848.193	878.812	910.538	943.408	977.465
TOTAAL	23.745.700	24.602.917	25.491.082	26.411.310	27.364.759

FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

De bijdragen per gemeente in het meerjarenoverzicht worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met het afgesproken percentage van de kadernota. In het meerjarenoverzicht zijn nog geen andere ontwikkelingen verwerkt.

05. SAMENWERKINGSVERBANDEN

HET SERVICE CENTRUM (HSC)

Het Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten. De samenwerking en de verdeling van de kosten en risico's zijn vastgelegd in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening'. Zowel de kosten als de risico's zijn over de deelnemende partijen verdeeld, waarmee het risico van Btw-heffing is afgedekt. GGD Hart voor Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van HSC wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

BUREAU GEZONDHEID, MILIEU EN VEILIGHEID (GMV)

Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de GGD'en in Brabant hun krachten op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Tilburg. De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoneraantallen. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder. De aansturing wordt gedaan door de directeur van de GGD West-Brabant.

GHOR MIDDEN- EN WEST-BRABANT

De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de GGD West-Brabant hebben sinds 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening', met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen. De Directeur Publieke Gezondheid West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekostigt de GHOR-taken. Daarvoor legt de VRMWB middels haar jaarstukken inhoudelijk en financieel verantwoording af. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant.

STICHTING WESTWEST

Sinds januari 2021 neemt de GGD deel aan Stichting WestWest. De stichting is zeven jaar geleden opgericht om in West-Brabant West de samenwerking in de transmurale zorg te bevorderen. De stichting heeft ten doel om, gezamenlijk met de deelnemers, de ketenzorg rondom de burger met zorg- of hulpvragen in westelijk West-Brabant te organiseren. De samenwerking is vastgelegd in een aansluitingsovereenkomst. De Directeur Publieke Gezondheid neemt deel in het bestuur van de stichting.

06. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kwaliteit van onze gebouwen werkt stimulerend voor het primaire proces. Daarnaast is het van belang dat de waarde van de gebouwen op peil blijft. De aantrekkelijkheid van het gebouw en zijn omgeving kunnen dit bevorderen. Voor de hoofdvestiging, maar ook voor de nevenlocaties indien van toepassing, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen.

Voor overige kapitaalgoederen zoals multifunctionals, archiefstellingen, telefooncentrales en dergelijke zijn onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. In het geval van lease of huur wordt het onderhoud in de betreffende contracten meegenomen.

De investeringsbegroting 2024 bedraagt:

Omschrijving	Beleidsbegroting 2023 (in duizenden euro's)	Beleidsbegroting 2024 (in duizenden euro's)
Bouwkosten/Verbouwingen	250	250
Bedrijfsauto	0	0
Inventaris	250	250
Telefooninstallatie	0	0
Apparatuur/programmatuur	200	200
Medische inventaris	50	50
Totaal investeringen	750	750

In voorgaande jaren is in verband met de coronacrisis een aantal investeringen uitgesteld. Deze worden in 2024 en verder ingehaald. Op dit moment zijn er veel ontwikkelingen binnen onze GGD (Corona, dienstverlening van morgen investeringen, verdere digitalisering) die ook hun invloed hebben op de investeringen die zullen plaatsvinden. In 2024 willen we concreet stappen gezet hebben naar een meerjaren-investeringsoverzicht om zo ook beter grip te krijgen op het structurele effect op de daarmee samenhangende kapitaals- en onderhoudslasten.

07. FINANCIERING

LIQUIDITEITSBEHEER

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdragen en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd.

KASGELDBEHEER

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentraal overheidsorgaan in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (8,2%). In de onderstaande tabel staat de positie van de GGD West-Brabant. Onderstaande opstelling laat zien dat de vlottende schulden onder de kasgeldlimiet blijven.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot 2023	Begroot 2024
Omvang kasgeldlimiet		
1 Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	2.687	2.911
2 Omvang vlottende korte schuld		
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	5.630	4.693
Schuld in rekening-courant	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	7.525	1.664
	13.155	6.357
3 Vlottende middelen		
Contante in kas	-	-
Tegoeden in rekening-courant	-	-
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	15.355	9.074
	15.355	9.074
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-2.200	-2.717
Toegestane kasgeldlimiet	2.687	2.911
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4.887	5.628

RENTERISICONORM

De renterisiconorm heeft als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van één jaar of langer te beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. .

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Renterisico				
1 Renteherzieningen op leningen o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2 Betaalde aflossingen	263	263	263	263
3 Renterisico (1+2)	263	263	263	263
4 Rente-risiconorm	7.100	7.322	7.578	7.844
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	6.837	7.059	7.315	7.581
5b Overschrijding rente-risiconorm (3 > 4)	nvt	nvt	nvt	nvt
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal	35.498	36.611	37.888	39.219
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4 Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)	7.100	7.322	7.578	7.844

Het overzicht laat zien dat er voldoende ruimte is ten opzichte van de renterisiconorm.

OVERZICHT LENINGEN

Voor de uitvoering van het huisvestingsplan zijn in 2006 leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inwendige aanpassing van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor een periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant restsom € 1.625.000 na 30 jaar)

Omschrijving	Ingangsdatum	Eind datum	Hoofdsom	Rente perc.	Saldo begin 2024	Aflossingen 2024	Rente 2024	Saldo eind 2024
BNG nr. 40.102214	16-10-2006	tot 1-7-2028	2.000.000	4,20%	500.000	100.000	18.900	400.000
BNG nr. 40.102215	02-07-2007	tot 1-7-2038	6.500.000	4,31%	4.062.500	162.500	171.592	3.900.000
Totaal langlopende leningen			8.500.000		4.562.500	262.500	190.492	4.300.000

VOORSCHRIFTEN OP BASIS VAN HET BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING (BBV) VOOR DECENTRALE OVERHEDEN

Het Rijk heeft op 17 maart 2016 het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gepubliceerd. De wijzigingen beogen de toegankelijkheid van de begrotingen en jaarrekeningen van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen te vergroten, door de wijze waarop cijfers worden gepresenteerd te veranderen en daarin meer eenheid te brengen.

Voorgeschreven wordt dat de ramingen en realisatiecijfers in het kader van de begrotingsuitvoering opgesteld worden aan de hand van vastgestelde taakvelden. Aan de afzonderlijke taakvelden worden vervolgens de bijbehorende baten en lasten toegerekend. In het onderstaande overzicht is de begroting 2024 van de GGD West-Brabant onderverdeeld naar de taakvelden.

	Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	50	-50
0.4 Overhead	1.500	10.000	-8500
0.10 Mutaties reserves	251	174	77
0 Bestuur en ondersteuning	1.751	10.224	-8.473
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.200	2.200	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	300	150	150
1 Veiligheid	2.500	2.350	150
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	800	700	100
6.5 Arbeidsparticipatie	50	75	-25
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	45	45	0
6 Sociaal domein	895	820	75
7.1 Volksgezondheid	30.351	22.104	8.248
7 Volksgezondheid en milieu	30.351	22.104	8.248

Met ingang van de begroting 2017 schrijft het BBV voor dat we de overheadkosten begroten op een centrale begrotingspost. In deze begrotingspost zijn de huisvestingslasten, de automatiseringslasten en diverse materiële overheadlasten (drukwerk, catering et cetera) opgenomen. Daarnaast zijn de personele lasten opgenomen van die functies die we op grond van de 'notitie overhead' van de commissie BBV kwalificeren als overhead.

In de begroting per taakveld is terug te vinden welke baten en lasten voor de GGD West-Brabant in het taakveld 0.4 overhead zijn opgenomen.

08. WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen, zonder direct een aanvullende bijdrage van deelnemende gemeenten te hoeven vragen.

BELEID OMTRENT WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICO'S

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de *beschikbare* weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- de *benodigde* weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's, wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.

Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd of in de maximale omvang zullen voordoen.

KENGETALLEN

De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de GGD West-Brabant.

Kengetallen	Begroot 2024	Begroot 2023	Begroot 2022	Realisatie 2022
Netto schuldquote	3%	10%	15%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3%	10%	15%	2%
Solvabiliteitsratio	36%	25%	30%	35%
Weerstandsvermogen	105%	90%	73%	105%

Zoals aangegeven onder het beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's is de streefverhouding van het weerstandsvermogen 100% voor GGD West-Brabant. In de beleidsbegroting 2024 is het geprognostiseerde weerstandsvermogen 105% waardoor we iets hoger dan het streefpercentage uitkomen. Dit geeft GGD West-Brabant ruimte om onvoorziene risico's of risico's die nadelig uitvallen op te vangen. Gezien de complexe omgeving waarin de GGD acteert is een weerstandsvermogen van 105% passend.

BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

(in duizenden euro's)

Specificatie weerstandscapaciteit	Beleidsbegroting 2024	Beleidsbegroting 2023	Beleidsbegroting 2022	Realisatie 2022
Algemene Risico Reserve GGD West-Brabant	1.900	1.766	969	1.900
Bestemmingsreserve risico plustaken	852	852	852	852
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2	2	2	2
Totaal	2.754	2.620	1.823	2.754

BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT OP BASIS VAN DE RISICO-INVENTARISATIE

Wij definiëren een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

Het MT heeft met adviseurs een omgevingsanalyse en risicomanagementsessie gedaan, met het oog op het identificeren van strategische en externe risico's. Dit is onderdeel van de planning & control cyclus en daarbij worden maatregelen getroffen, kansen bepaald en financiële impact bepaald. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere planning en verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken. Uitgedrukt in een percentage is de dekkingsratio 105%.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico (x € 1.000)	Verwacht risico (x € 1000) 2021	Verwacht risico (x € 1000) 2022	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.000	300	300	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiële richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen. Gemeente Breda is bezig met een aanbesteding van JGZ. JGZ kan volledig overgaan naar Jong JGZ, echter kan ook het JGZ-deel overkomen naar GGD WB.	nvt
	Onvoldoende uitvoering van basistaken door met name onvoldoende formatie en opgeleid personeel.		30%	1.000	0	300	Kwetsbaarheid rondom een aantal specialistische functies zoals (fragiel) functie artsen (onvoldoende capaciteit / beperkte beschikbaarheid op de markt om bereikbaarheidsdiensten te kunnen draaien of zelfs spreekuren afzeggen), naast imagoschade ondervinden we financiële hinder door het inhuren van duurdere personeel t.o.v. vast personeel.	normale verantwoordelijkheid van teams en management.
	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken		30%	1.000	300	300	Dit zijn de aanvullende opdrachten (die niet via basispakket lopen). Het staat de gemeente vrij of ze extra diensten wil afnemen bij GGD. Gezien de financiële uitdagingen van de gemeenten heeft de GGD aangeboden aan deze specifieke gemeenten om de mogelijkheden tot bezuinigingen te zoeken in relatie tot de plustaken. Kans wordt groter dat gemeente hier gebruik van gaan maken. Uitdaging wordt groter in sociaal domein en kan effect hebben op financiën plustaken.	meer werken met flexcontracten of alternatieve opbrengsten zoeken. Daarnaast door samenwerkingsovereenkomsten af te spreken kunnen we ruim jaar van te voren ervoor zorgen dat frictie minder een groot knelpunt wordt.
	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4.		30%	250	75	75	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiële richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen	nvt
	Friciekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten.		5%	580	29	29	Huisartsenpilot, bijdrage GGD WB (250k), Team onderzoek 330. Kans verlaagd naar 5%	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel
	Reizigerszorg		50%	300	424	150	Kans ingeschat als 50% dat inkomsten van reizigerszorg met 30% terug zullen lopen als gevolg van minder afname van producten bij reizigerszorg. Dit heeft te maken met veranderingen in vergoedingen van zorgverzekeraars en de blijvende verwachte gevolgen van de coronacrisis en wereldwijde invloeden. Minder kosten voor aanschaf vaccins is rekening mee gehouden in de berekening.	
	Bestemmingsreserve frictiekosten					-163	Bestemmingreserve frictie kosten wordt in mindering gebracht van de verwachte frictiekosten uit de risico analyse.	

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico (x € 1.000)	Verwacht risico (x € 1000) 2021	Verwacht risico (x € 1000) 2022	Toelichting	Mitigeren van risico
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen (huisartsenpilot, GMV, cultuur subsidie)	Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap besteede middelen. Ook voor participerende partners.	10%	485	49	49	Huisartsen pilot bijdrage GGD WB opgenomen 250K, GMV realisatie 1.25 mln. (eigen bijdrage GMV 235K).	
	Betalen vennootschapsbelasting overheidsbedrijven	Voor het (netto) rendabele gedeelte van de markttaken is de GGD VPB-plichtig	100%	0	0	0	VPB moet betaald worden als er op bepaalde activiteiten winst wordt behaald. Dit is geen risico maar een verplichting. Er is een voorziening voor opgenomen in de balans.	geen actie nodig
Primaire taken	Gezamenlijke dossiervoering Kidos met 3 organisaties kan niet meer onder huidige privacy regels.	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Analyse is inmiddels uitgevoerd. Jong JGZ heeft enkel een raadpleegfunctie voor historie. TWB en GGD kunnen nog steeds gebruik maken van Kidos, echter ieder enkel gegevens raadplegen vanuit eigen entiteit.	90%	200	180	180	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Bedrag is nog niet bekend en is ingeschat op 200K. Ontvlechting heeft plaats gevonden. zie Kolom D.	RoI bestuur: bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.
	Tariefsdaling op de uitvoering IJGZ door GGD	De uitvoering van het nieuwe basispakket in JGZ voor die gemeenten waar de GGD deze verzorgt van 0-18, gaat gepaard met een efficiëncy afspraak, die door de integrale uitvoering moet worden gerealiseerd.	0%	400	0	0	Normaal bedrijfsvoeringsrisico	verantwoordelijkheid van teams en management.
	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casüstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is.	10%	500	50	50	Risico ligt bij de 16 gemeente en niet bij GGD zelf.	nvt
	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	10%	150	45	15	Iedere GGD maakt obv de landelijke kostprijsberekeningen individuele afspraken met de politie	
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheids risico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek	10%	500	50	50	aanbesteding 250+250K	geen actie nodig
	Toenemende compliance eisen (AVG)	Maximale boete bij niet voldoen aan AVG eisen.	30%	700	210	210	AVG 2% van de omzet (verhoogd naar 30% gezien ervaringen en stijging activiteiten covid-19)	AVG plan van aanpak strak uitvoeren
	Hoger kostenniveau HSC; GGD West Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners.	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	5%	300	15	15	Kans is aangepast naar laag. De investeringen van afgelopen jaren resulteert in een lager risico. Er zijn geen signalen dat de GGD komende jaren nog financieel zal moeten bijbetalen.HSC heeft inmiddels een reele begroting t.o.v. de taken die uitgevoerd worden.	Via controllersoverleg en stuurgroep strategische samenwerking invloed op beleid HSC
	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuïteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen in zeer afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stroomuitval o.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccianties.	5%	147	7	7	10% vd loonkosten van 1 dag en 65k voorraad op 3 locaties	Geen actie, veelal externe oorzaken
	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg	90%	600	540	540	Huurcontract is 10jaar. opzeggen huurcontract VR kan pas na 5 jaar. 5 jaar geen huuropbrengst :782.487. Boete 195.000. Daadwerkelijk huurdersrisico 587.487. Huur is opgezegd per 2023, waardoor dit risico nu zeer reeel is.	Huurder heeft daadwerkelijk opgezegd, wordt nu gezocht naar nieuwe huurder
	Hoofdkantoor kosten			PM	PM	PM	2026 reservering huisvesting leeg. Per 2025 moet er structureel evenwicht zijn.	acti vervroegd door gesprekken met provincie. Per 2025 moet er structurele dekking zijn voor hoofdkantoor
	Oninbaarheid debiteuren		100%	32	0	0	bedrag 0 omdat er een voorziening dubieuze debiteuren is gevormd	voorziening dubieuze debiteuren
	Mobiliteit personeel		70%	506	354	354	1,5% van aantal FTE (150K per FTE)	te voorzien als het concreet wordt
TOTAAL				8.650	2.465	2.624		

9. EXPLOITATIERESULTAAT

	Beleids begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000
Baten				
Gemeentelijke bijdrage	23.746	24.603	25.491	26.411
Opbrengst uit tarieven	1.947	2.017	2.090	2.165
Overige opbrengsten	9.510	9.853	10.209	10.578
Vrijval voorziening	44	44	4	4
Totaal baten	35.246	36.517	37.794	39.158
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	22.690	23.643	24.636	25.671
Personeel derden	962	986	1.011	1.036
Overige personeelskosten	987	1.012	1.037	1.063
Kapitaallasten	617	617	617	617
Materiele Kosten Hét Service Center	2.200	2.255	2.311	2.369
Overige bedrijfskosten	7.677	7.745	7.933	8.132
Rente lasten	190	179	168	157
Totaal lasten	35.324	36.437	37.714	39.045
Totaal saldo van baten en lasten	-77	80	80	113
Toevoeging bestemmingsreserve monitors	-18	-18	-18	-18
Toevoeging bestemmingsreserve huisvesting	-156	-156	-156	-156
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	251	94	94	94
	77	-80	-80	-80
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0	33

10. INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Presentatie van het structureel begrotingssaldo (bedragen x €1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo van baten en lasten	-77	80	80	113
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	77	-80	-80	-80
<i>Begrotingssaldo na bestemming</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>33</i>
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	77	-80	-80	-80
Structureel begrotingssaldo	-77	80	80	113

De incidentele baten zijn de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves. In 2024 zet de GGD nog eenmalig een deel van de reserve huisvesting in ter dekking van structurele lasten. Vanaf 2025 laat bovenstaand overzicht zien dat er sprake is van een meerjarig structureel sluitende begroting.

11. BIJLAGEN

RESERVES EN VOORZIENINGEN

NAAM	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 1-1-2023	TOENAMES IN 2023	AFNAMES IN 2023	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR 31-12-2023	TOENAMES IN 2024	AFNAMES IN 2024	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR 31-12-2024
RESERVES							
Algemene risicoreserve	1.899.625	-	-	1.899.625	-	-	1.899.625
Bestemmingsreserve risico plustaken	852.251	-	-	852.251	-	-	852.251
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000	-	-	2.000	-	-	2.000
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	582.856	-	-	582.856	-	-	582.856
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.169.677	150.000	-252.000	2.067.677	156.486	-251.000	1.973.163
Bestemmingsreserve frictiekosten	162.877	-	-	162.877	-	-	162.877
Bestemmingsreserve monitors	133.419	17.500	-	150.919	17.500	-	168.419
Bestemmingsreserve moderne dienstverlening	164.336	-	-	164.336	-	-	164.336
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	300.000	-	-	300.000	-	-	300.000
TOTAAL RESERVES	6.267.041	167.500	-252.000	6.182.541	173.986	-251.000	6.105.527
VOORZIENINGEN							
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	27.526	-	-	27.526	-	-	27.526
Voorziening verlofsaldi	128.560	-	-	128.560	-	-	128.560
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv GMV	348.987	-	-145.500	203.487	-	-43.500	159.987
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv reizigersplatform	14.000	-	-	14.000	-	-	14.000
TOTAAL VOORZIENINGEN	519.073	0	-145.500	373.573	0	-43.500	330.073
TOTAAL RESERVES & VOORZIENINGEN	6.786.113	167.500	-397.500	6.556.113	173.986	-294.500	6.435.599

BIJDAGEN DEELNEMENDE GEMEENTEN

Gemeenten	Aantal kinderen			Bijdrage per inwoner/kind			Basistaken							Indexeringsbedragen					Totaal 2024	Totaal 2023	Gemeenten
	per 1-1-2022	0 tm 3 jaar	4 tm 18 jaar	per inwoner basispakket	0 tm 3 jaar	4 tm 18 jaar	Basistaken	aanvullende financiering DUUP	nieuwe omgevingswet	Wet open overheid (Woo)	Bijdrage basispakket JGZ 0 tm 3 jarigen	Basistaken (4-18)	Bijdrage Rijkvaccinatieprogramma	Huisvesting 0-4 jarigen	Indexatie Bijdrage per inwoner basispakket	Indexatie bijdrage per kind 0-4 jaar	Indexatie bijdrage per kind 4-18 jaar	CAO Impact 2023			
Altena	57.009	2.460	10.177	12,90	310	57,5	797.822		7.581	1.596	761.542	585.381	138.833	145.587	26.549	27.492	21.132	70.062	822		
Alphen-Chaam	10.425	404	1.599	12,90	310	57,5	145.970		1.386	292	125.066	91.974	21.931	30.332	4.855	4.515	3.320	12.812	-28.169		
Baarle-Nassau	6.931	219	992	12,90	310	57,5	97.050		194	922	67.796	57.060	12.610	16.932	3.228	2.447	2.060	8.518	-9.443		
Bergen op Zoom	67.894	-	10.563	12,90	-	57,5	950.600		9.028	1.901	607.584	49.886	-	-	-	31.618	21.934	83.439	-19.196		
Breda	184.702	1.223 *	29.316	12,90	310	57,5	2.586.562	241.877	24.561	5.171	378.604	1.686.256	182.611	102.017	86.014	13.668	60.874	226.991	119.690		
Drimmelen	27.476	921	4.018	12,90	310	57,5	384.700		3.654	769	285.114	231.115	52.603	105.249	12.795	10.293	8.343	33.767	-58.213		
Etten-Leur	44.152	1.690	7.569	12,90	310	57,5	618.143		5.871	1.236	523.173	435.369	100.741	86.881	20.561	18.887	15.717	54.261	86.347		
Geertruidenberg	21.944	813	3.507	12,90	310	57,5	307.187		2.918	614	251.680	201.723	49.277	60.474	10.219	9.086	7.282	26.968	25.808		
Halderberge	30.770	1.055	4.670	12,90	310	57,5	430.632		4.092	861	326.596	268.618	62.436	95.408	14.329	11.790	9.697	37.815	10.285		
Moerdijk	37.313	-	5.717	12,90	-	57,5	522.517		4.962	1.045	328.842	28.696	-	-	17.376	0	11.871	45.856	25.795		
Oosterhout	56.535	2.168	8.853	12,90	310	57,5	791.546		7.518	1.583	671.148	509.225	120.443	98.642	26.328	24.228	18.383	69.479	-59.919		
Roosendaal	77.244	-	11.758	12,90	-	57,5	1.081.942		10.271	2.162	676.320	58.350	-	-	35.972	0	24.415	94.930	5.768		
Rucphen	23.326	-	3.117	12,90	-	57,5	326.464		3.102	653	179.290	14.355	-	-	10.863	0	6.472	28.667	-36.213		
Steenbergen	24.333	-	3.482	12,90	-	57,5	340.817		681	0	200.285	16.836	-	-	11.332	0	7.230	29.904	-23.617		
Woensdrecht	22.112	-	3.188	12,90	-	57,5	309.639		619	0	183.374	15.700	-	-	10.297	0	6.620	27.175	-7.823		
Zundert	22.260	819	2.999	12,90	310	57,5	311.504		2.960	623	253.538	172.502	43.362	42.523	10.366	9.153	6.227	27.357	-31.923		
TOTAAL	714.426	11.772	111.525	12,90	310	57,5	10.003.095	241.877	95.000	20.000	3.644.258	6.414.918	968.671	784.045	332.701	131.558	231.579	878.000	-	23.745.700	21.790.197

* aantal 0-4 jarigen in buitengebied (dorpen) Breda

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN VOOR DE GEMEENTEBEGROTINGEN 2024

Naam: GGD West-Brabant

Vestigingsplaats: Breda

begroting 2023	1-1-2024	31-12-2024
Eigenvermogen	6.183	6.106
Vreemd vermogen	10.500	10.500
Financieel resultaat 2021		-

x € 1.000

Bron: begroting 2024

Gemeente	Belang begroot 2024	
	€	%
Altena	2.584.398	10,88%
Alphen-Chaam	414.284	1,74%
Baarle-Nassau	259.374	1,09%
Bergen op Zoom	1.736.792	7,31%
Breda	5.714.895	24,07%
Drimmelen	1.070.190	4,51%
Etten-Leur	1.967.187	8,28%
Geertruidenberg	953.236	4,01%
Halderberge	1.272.560	5,36%
Moerdijk	986.960	4,16%
Oosterhout	2.278.603	9,60%
Roosendaal	1.990.130	8,38%
Rucphen	533.653	2,25%
Steenbergen	586.703	2,47%
Woensdrecht	548.540	2,31%
Zundert	848.193	3,57%
TOTAAL	23.745.697	100,00%

DIT IS DE GGD

In het overzicht hieronder zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het Algemeen Bestuur heeft besloten (Binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten.).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en betalen.

Opbrengsten

Gemeentelijke bijdragen	€ 24	miljoen
Opbrengst uit tarieven	€ 2	miljoen
Overige opbrengsten	€ 10	miljoen

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR (€ 2,5 miljoen)
- Opbrengsten uit subsidies
- Opbrengsten plusproducten gemeenten

Werkzaamheden	basispakket	plustaken	overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht WMO		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Gemeentelijke bijdrage per inwoner algemeen: €33,00 (rekening gehouden met 0-4 en 4-18 tarieven)

Jaarlijkse stijging door indexatie

Stijging 2020: impuls proactieve taak infectieziektebestrijding.

OVERZICHT TOEPASSING RICHTLIJNEN NOTA VERBONDEN PARTIJEN

Op deze en de volgende pagina's zijn de richtlijnen van de 16 West-Brabantse gemeenten voor de kaderbrief en begroting opgenomen die de gemeenten hebben afgesproken voor alle gemeenschappelijke regelingen. In de tweede kolom is aangegeven of én eventueel hoe dit binnen de GGD West-Brabant is toegepast.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
1	Alle 16 gemeenten	<p>We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting 2024-2027 aanbiedt aan de deelnemers.</p> <p>De GR vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting 2024. In de begroting 2024 neemt de GR ook een overzicht op met de bijdragen 2024 t/m 2027 per deelnemer.</p>	<p>Dit punt is overgenomen. Tevens is dit een wettelijke eis t.a.v. meerjarenbegroting. Een meerjarenoverzicht per gemeente voor de jaren 2022-2027 is beschikbaar. Hierbij merken we op dat de toekomstige bijdragen gebaseerd zijn op de prognoses van het aantal inwoners en kinderen per gemeenten.</p>
2	Alle 16 gemeenten	<p>De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.</p>	<p>Hier voldoen we aan.</p> <p>Binnen de GGD maken we geen gebruik van geprognosticeerde balans. Het begin- en eindvermogen van onze balans baseren wij op realisatie en laten wij terugkomen in de jaarstukken van de GGD.</p>
3	Alle 16 gemeenten	<p>De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven.</p> <p>Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de GR deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt.</p> <p>Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de GR in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan.</p>	<p>Het overzicht is opgenomen onder de tabel reserves en voorzieningen. De bijlage reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting 2024 is een overzicht van de jaren 2023 en 2024. Er zit geen verder toekomstig verloop in. Het doel van de reserves is onderdeel van de nota reserves en voorzieningen en wordt toegelicht in de jaarrekening. Dit wordt niet apart in de begroting aangegeven.</p>

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
4	Alle 16 gemeenten	<p>De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting 2024 stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering en de prijsontwikkeling uit de septembercirculaire 2022 (of een actuelere circulaire).</p> <p>Ook wijzigt de bijdrage wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.</p>	<p>Zie ook de reactie bij punt 1.</p> <p>De begroting 2024 wordt opgesteld op basis van een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage t.o.v. van voorgaand jaar (2023). Uitzondering hierop is de CAO en indexering. Dit is een structurele autonome ontwikkeling die jaarlijks in de begroting verwerkt wordt. Het Algemeen Bestuur heeft op 28 januari 2021 bij de vaststelling van de kadernota dit onderwerp expliciet besproken en ingestemd met de wijze waarop indexering toegepast wordt.</p>
5	Alle 16 gemeenten	In de ontwerpbegroting worden de mogelijkheden beschreven om de bijdrage van de deelnemende gemeenten te verminderen, bijvoorbeeld door besparingen voor te stellen of beleidsinhoudelijke keuzes aan te geven.	Deze zienswijze hebben we niet verwerkt in de beleidsbegroting 2024. We kunnen wel in gesprek met gemeenten over de afname van plusproducten.
6	Alle 16 gemeenten	<p>Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers.</p> <p>De GR kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.</p>	Indien 2024 een positief resultaat laat zien zal het DB hiervoor mogelijk een expliciet en gemotiveerd voorstel tot resultaatbestemming voorleggen aan het AB van de GGD West-Brabant.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Financiële richtlijnen:	
7	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Breda Bergen op Zoom Drimmelen Etten-Leur Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Roosendaal Rucphen Steenbergen Zundert	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de GR de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen.	Dit punt is overgenomen.
8	Geertruidenberg	Indien gedurende het begrotingjaar 2024 grote kostenstijgingen plaatsvinden, als gevolg van uitzonderlijke gebeurtenissen, worden uitgaven boven de begroting ter besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.	Dit punt is overgenomen.
9	Roosendaal	Alle begrotingswijzigingen dienen voor een zienswijze te worden voorgelegd aan de gemeenteraden.	Indien het een begrotingswijziging betreft met impact op de inwonersbijdrage, wordt dit voor zienswijze aan de gemeenteraden voorgelegd.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
1	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Bergen op Zoom Breda Drimmelen Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Roosendaal Rucphen Steenbergen Woensdrecht Zundert	De GGD voert in West-Brabant de in de Wet Publieke gezondheid (Wpg) aan de gemeenten opgedragen taken uit. Op onderdelen betreft dit ook taken die vallen onder de Jeugdwet, Omgevingswet, wet op de Kinderopvang en de wet op de Veiligheidsregio's. Leidraad in het handelen van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.	Bij al onze werkzaamheden wordt een zorgvuldige regionale en/of lokale beleidskeuze gemaakt, in samenspraak met gemeenten en onze partners.
2	Alle 16 gemeenten	De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2024 duidelijk weer op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan de in het Meerjarenbeleidskader 2023 – 2026 opgenomen ambities. Daarbij dient u goed notie te nemen van: a. de door de VNG uitgebrachte propositie 'De winst van het sociaal domein' (met als uitgangspunten o.a. 'kansengelijkheid' en 'gezond leven makkelijker maken') en het VNG- Koersdocument 'Met daadkracht naar veerkracht'.	Dit punt is overgenomen. De doelen van de beleidsbegroting 2024 zijn gebaseerd op de thema's uit de toekomstvisie 2023-2033, de ambities uit het beleidsplan 2023-2026 en landelijke en regionale ontwikkelingen en op deze wijze ook herleidbaar terug te vinden in de tekst.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
		<p>b. de Gezamenlijke gezondheidsambitie 'Vooruitzien naar een Gezonder Nederland' van VNG en de zorgverzekeraars. In West-Brabant bent u bij de regionale uitwerking van deze ambitie partij.</p> <p>c. ontwikkelingen op lokaal niveau, zoals lokale preventieakkoorden en -aanpakken, JOGG en gemeentelijke gezondheidsvisies en – nota's. Samen met gemeenten en lokale partners werkt u hierbij aan de uitwerking en realisering van doelen en ambities.</p>	
3	Alle 16 gemeenten	Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. Door de noodgedwongen grootschalige inzet vanuit de GGD ter beteugeling van de Coronacrisis heeft het actualiseringstraject van de prestatie-indicatoren vertraging opgelopen. In de loop van 2022 heeft de GGD samen met een ambtelijke werkgroep de optimalisering van deze indicatoren weer ter hand genomen. Wij gaan ervan uit dat de GGD de geactualiseerde indicatoren opneemt in de Beleidsbegroting 2024.	In 2023 worden nieuwe indicatoren bepaald in samenspraak met onze gemeenten. Deze indicatoren moeten aansluiten op de ambities en doelen uit het nieuwe beleidsplan 2023-2026, zodat hierop kan worden verantwoord. De indicatoren worden in 2023 via een begrotingswijziging voor 2024 in de begroting verwerkt.
4	Alphen-Chaam Altena Baarle-Nassau Bergen op Zoom Breda	In eendrachtige samenwerking met de landelijke overheid, RIVM en GGD GHOR Nederland behoren de GGD' en goed toegerust en voorbereid te zijn op mogelijke oplevingen van COVID-19 dan wel op een door een andere zoönose/virus veroorzaakte	Dit punt is overgenomen en komt terug in de doelen op beleidsambitie 1.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Reactie GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
	Drimmelen Geertruidenberg Halderberge Moerdijk Oosterhout Rosendaal Rucphen Steenbergen Woensdrecht Zundert	<p>gezondheidscrisis. De raad verwacht dat de GGD West-Brabant in afstemming met de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant en omringende GGD'en werkt aan een robuustere organisatie die het makkelijker maakt om snel en adequaat in te spelen op grote crisissituaties in de regio.</p> <p>Wij gaan ervan uit dat u:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. in de kaders en daaropvolgende Beleidsbegroting 2024 een beschrijving geeft van hoe deze robuustere organisatie eruit gaat zien. b. de raad informeert over de stand van zaken rond de samenwerking tussen de GGD'en in Brabant, Zeeland en Limburg bij door infectieziekten veroorzaakte gezondheidscrises. 	

samen

**WIJ MAKEN
GEZOND
GEWOON**

West-Brabant

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum 30 maart 2023
Onderwerp 2^e Begrotingswijziging 2023 CAO
Agendapunt 11.
Portefeuille Dagelijks bestuur

Omschrijving **Begrotingswijziging CAO impact 2023**

In het algemeen bestuur van 08 februari is het algemeen bestuur geïnformeerd naar aanleiding van de macro economische omstandigheden. Hierbij zijn de ontwikkelingen van een aanstaande nieuwe CAO evenals ontwikkeling prijsstijging besproken. Het algemeen bestuur heeft ingestemd om de CAO stijging voor 2023 middels een begrotingswijziging voor te leggen en voor 2024 indien haalbaar op te nemen in onze beleidsbegroting voor 2024.

Inmiddels is op 21 februari 2023 een principeakkoord bereikt over de CAO van 2023. Middels deze begrotingswijziging wordt het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur op de hoogte gebracht over het effect van de CAO wijziging. De structurele effecten van deze CAO wijzigingen zijn al in de beleidsbegroting van 2024 verwerkt en zoals besproken komen wij hierbij met een begrotingswijziging voor het effect van de CAO impact op 2023.

In het nieuwe CAO akkoord zijn de onderstaande afspraken gemaakt;

Salaris

De salarissen stijgen per 2 januari 2023 met € 240,- bruto o.b.v. een fulltime dienstverband (36 uur) en daarna nog met 2%. Door de salarissen met een bedrag te verhogen, valt dit voor medewerkers in een lagere salarisschaal gunstiger uit. Zij gaan er omgerekend procentueel meer op vooruit dan medewerkers in een hogere salarisschaal.

Salarisgebouw

Het salarisgebouw wordt aangepast aan het minimumsalaris van € 2.184,- (€ 14,- per uur). De periodieken onder het maandbedrag van € 2.184,- worden geschrapt. Het instapniveau blijft € 2.184,- per maand. Alle huidige medewerkers die nu het minimum van € 2.184,- verdienen, krijgen een extra bevordering zodat meer mensen van de salarisverhoging profiteren.

Thuiswerkvergoeding

Per 1 mei 2023 ontvangen medewerkers die volgens afspraak thuis werken, een vergoeding van € 3,- netto per dag.

Verlof en vitaliteit

Alle medewerkers hebben vanaf 2023 recht op zeven bovenwettelijke vakantiedagen (bovenop de wettelijke 20 dagen). Vanaf 5 mei 2024 geldt 5 mei als doorbetaalde feestdag om stil te staan bij vrijheid en democratie.

Bovenwettelijk sociale zekerheid

Vanaf 2024 krijgen medewerkers bij langdurige ziekte het eerste jaar volledig (100%) doorbetaald. Na één jaar krijgt de medewerker 70% van het salaris doorbetaald.

Impact nieuwe CAO voor de GGD WB in 2023

Voor de GGD West-Brabant betekent de nieuwe CAO dat de salarissen per 2 januari 2023 stijgen met € 240,- bruto o.b.v. een fulltime dienstverband (36 uur) en daarna nog met 2%. Voor 2023 betekent dit een CAO-stijging van 1.285K voor totaal GGD West-Brabant. Deze CAO-stijging wordt gecorrigeerd met de loonvoet die al was opgenomen in de index van de beleidsbegroting 2023. Waardoor er nog een CAO-impact van 878K in deze 2e begrotingswijziging voor 2023 is opgenomen.

De extra kosten in verband met de stijging van de thuiswerkvergoeding van €2,00 naar €3,00 euro zijn niet opgenomen in de begrotingswijziging. Het voorstel is om het effect hiervan in de lopende begroting op te vangen. Op basis hiervan is het financieel overzicht als volgt:

Salarissen 2023 zonder CAO impact	20.396.000
CAO Impact 2023 <i>(€ 240,- bruto o.b.v. een fulltime dienstverband (36 uur) en nog eens 2%)</i>	1.285.879
Loonvoet in index opgenomen	-408.000
Totaal Impact CAO 2023	877.879

- Beslispunt(en)** Het algemeen bestuur wordt gevraagd:
- met de 2^e begrotingswijziging 2023-CAO in te stemmen;
 - deze voor zienswijze aan te bieden aan de gemeenteraden.

Eerdere besluiten AB februari 2023 Macro economische omstandigheden 2023 - 2024
AB december 2022 eerste begrotingswijziging 2023
AB juli 2022 Beleidsbegroting 2023

- Besluit** Het algemeen bestuur:
- stemt in met de 2e begrotingswijziging 2023- CAO;
 - biedt deze voor zienswijze aan de gemeenteraden aan.

De voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n) 1. Exploitatie overzicht beleidsbegroting 2023 met impact CAO verhoging.

Bijlage 1: Exploitatie overzicht beleidsbegroting 2023 met impact CAO verhoging

	Beleids begroting 2023 € x 1000	1e begrotings- wijziging 2023 (CNS) € x 1000	2e begrotings- wijziging 2023 (CAO) € x 1000	Begroting na wijziging 2023 € x 1000
Baten				
Inkomensoverdrachten Rijk	-	21.413	-	21.413
Gemeentelijke bijdrage	21.790	-	878	22.668
Opbrengst uit tarieven	1.854	-	-	1.854
Overige opbrengsten	8.644	-	-	8.644
Rente baten	225	-	-	225
Totaal baten	32.513	21.413	878	54.804
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	20.396	-	878	21.274
Personeel derden	775	18.810	-	19.585
Overige personeelskosten	941	-	-	941
Kapitaallasten	657	-	-	657
Materiele Kosten Hét Service Center	2.067	-	-	2.067
Overige bedrijfskosten	7.520	2.604	-	10.124
Rente lasten	225	-	-	225
Totaal lasten	32.580	21.413	878	54.871
Totaal saldo van baten en lasten	-67	0	0	-67
Toevoeging reserves	-185	-	-	-185
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	252	-	-	252
	67	0	0	67
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0	0

begrotingswijzigingen 2023

1. Corona Next Step - 1e half jaar 2023:

De regeling op de meerkosten ten aanzien van Corona blijft voorlopig intact. Op basis daarvan zijn de specifieke meerkosten als begrotingswijziging doorgevoerd. Dit betreffen extra gemaakte kosten die direct aan Corona activiteiten zijn toe te wijzen (bron- en contactonderzoek, bemonstering, etc.). Deze begrotingswijziging ziet toe op de extra kosten over het eerste half jaar 2023 en worden ontvangen via het ministerie van VWS c.q. resulteren niet in een toename van de gemeentelijke bijdrage. Voor het eerste half

2. CAO impact 2023:

De salarissen stijgen per 2 januari 2023 met € 240,- bruto o.b.v. een fulltime dienstverband (36 uur) en daarna nog met 2%. Voor 2023 betekent dit een CAO-stijging van 1.285K voor totaal GGD West-Brabant. Deze CAO-stijging wordt gecorrigeerd met de loonvoet die al was opgenomen in de index van de beleidsbegroting 2022. Waardoor er nog een CAO-impact van 878K in deze 2e begrotingswijziging voor 2023 is opgenomen. De extra kosten in verband met de stijging van de thuiswerkvergoeding van €2.00 naar €3.00

	Beleids begroting 2023	1e begrotings- wijziging 2023 (CNS)	2e begrotings- wijziging 2023 (CAO)	Begroting na wijziging 2023
	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000	€ x 1000
Baten				
Inkomensoverdrachten Rijk	-	21.413	-	21.413
Gemeentelijke bijdrage	21.790	-	878	22.668
Opbrengst uit tarieven	1.854	-	-	1.854
Overige opbrengsten	8.644	-	-	8.644
Rente baten	225	-	-	225
Totaal baten	32.513	21.413	878	54.804
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	20.396	-	878	21.274
Personeel derden	775	18.810	-	19.585
Overige personeelskosten	941	-	-	941
Kapitaallasten	657	-	-	657
Materiele Kosten Hét Service Center	2.067	-	-	2.067
Overige bedrijfskosten	7.520	2.604	-	10.124
Rente lasten	225	-	-	225
Totaal lasten	32.580	21.413	878	54.871
Totaal saldo van baten en lasten	-67	0	0	-67
Toevoeging reserves	-185	-	-	-185
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	252	-	-	252
	67	0	0	67
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0	0

West-Brabant

Vergadering algemeen bestuur

Datum 30 maart 2023

Onderwerp Concept Jaarstukken 2022

Agendapunt 12

Portefeuille Dagelijks bestuur

Omschrijving De jaarstukken 2022 zijn in concept gereed en de controle door de accountant Verstegen is nagenoeg afgerond. De definitieve controleverklaring verwachten we snel te ontvangen. In dit voorblad treft u een korte samenvatting van de concept jaarrekening 2022 van GGD West-Brabant.

1) Algemeen toelichting (financiële) resultaat jaarrekening

Voor 2022 is er een resultaat van **€437.000 (positief)** gerealiseerd.

Het resultaat van 2022 is een verzameling van een aantal voordelige (V) als negatieve (N) ontwikkelingen uit de exploitatiebegroting 2022.

Wij zien net als in voorgaande jaren helaas een negatieve trend rondom onze formatie en bezetting. Het invullen van vacatures blijft een enorme uitdaging. Met name bij een aantal specialistische vacatures zoals artsen en verpleegkundigen. Dit resulteert financieel in een positieve resultaat binnen de exploitatie.

Een tweede groot component met een voordelige effect op onze exploitatie is het gevolg van onderbesteding op een aantal out of pocket budgetten o.a. als gevolg van Covid. In Q1 en Q2 van 2022 zijn hierdoor minder opleidingen gevolgd en ook minder dienstreizen. Ten derde zijn we terughoudend geweest in vervangingsinvesteringen. Naast economische afschrijvingen kijken wij nauwlettend ook naar technische afschrijvingen van onze (roerende/onroerende)activa. Wel zijn dit incidentele voordelige resultaten aangezien we hier te maken hebben met uitgestelde investeringen.

Naast ontwikkelingen met een voordelige financiële effect zijn er ook uiteraard nadelige ontwikkelingen geweest in 2022. Belangrijkste ontwikkeling hierbij was met name het negatieve resultaat op onze (markt)taak Reizigers. Zoals verwacht is de realisatie op

opbrengsten achtergebleven op de begroting 2022. Echter hadden wij rekening gehouden met hogere verliezen. Doordat beperkingen voor reizen in 2022 in Q1 snel ingetrokken werden (wereldwijd) heeft dit product zich sneller hersteld richting voor covid periode dan verwacht. Het resultaat over 2022 is circa 10-15% achtergebleven op de begroting. Voor komende jaren blijven wij deze ontwikkeling in de gaten houden.

2) Controleverklaring en accountantsverslag

Sinds 2020 ontvangt de GGD op zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring. Ook voor **2022** verwachten we wederom een **goedkeurende** verklaring ontvangen op zowel **getrouwheid** als op **rechtmatigheid** in lijn met het concept accountantsverslag van Verstegen.

Hieronder een aantal belangrijke bevindingen uit het concept accountantsverslag van Verstegen:

A. Voorbereiding en samenwerking

Wij merken op dat de controle van de jaarrekening door uw organisatie hoge prioriteit heeft gekregen en goed is voorbereid. De samenwerking tussen uw organisatie en Verstegen is goed, prettig en constructief verlopen. De controle kon binnen uw bestuurlijke planning worden afgerond.

B. Corona

Ook 2022 stond voor GGD West-Brabant voor een groot deel in het teken van beheersen van het coronavirus. Het coronavirus heeft wederom een stevige wissel gekend op uw organisatie en de organisaties waarmee u samenwerkt.

De corona-epidemie heeft het belang van goed werkende GGD'en bevestigd en heeft aangetoond hoe belangrijk de rol en het werk van de GGD is.

De extra maatregelen die GGD West-Brabant moest treffen en aanvullende taken die naast het "gewone" werk moesten worden uitgevoerd, liepen in 2022 door, evenals de uitvoeringskosten hiervoor. Daarnaast kent GGD West-Brabant gederfde en wegvallende inkomsten. GGD West-Brabant heeft voor 2022 inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen sprake is van meerkosten en minderkosten. De coronakosten heeft GGD West-Brabant berekend op circa € 35 miljoen.

Het Rijk compenseert GGD'en voor de extra corona-gerelateerde kosten. De extra kosten bedragen over 2022 € 35.496.000. Het is uw verwachting dat de compensatie over 2022 volledig dekkend zal zijn, net zoals dit over boekjaar 2021 gold. Het is goed om te benoemen dat de afrekening over boekjaar 2021 nog niet definitief is vastgesteld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. GGD West-Brabant heeft voor 2021 en 2022 voorschotdeclaraties ingediend. Het in de jaarstukken 2022 opgenomen overzicht van de coronakosten wordt, net als 2021, als einddeclaratie ingediend.

De impact van het coronavirus voor de GGD West-Brabant is hiermee in 2021 en ook in 2022 groot. Voor een deel loopt dit door in 2023. **In de jaarrekening 2022 heeft u de gevolgen van de uitbraak van de pandemie toereikend toegelicht, evenals de financiële impact van corona voor GGD West-Brabant.**

C. Interne Beheersing

Vanuit onze controleopdracht hebben wij de kwaliteit beoordeeld van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van GGD West-Brabant. Wij vinden dat er binnen GGD West-Brabant – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – **geen sprake is van belangrijke tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen** rond de financiële verslaglegging.

D. Weerstandsvermogen

Op basis van uw huidige inzichten blijkt dat een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van circa € 2,6 miljoen (2021 € 2,9 miljoen) noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële risico's weerstand te bieden. De belangrijkste risico's betreffen de frictiekosten als gevolg van mogelijke afschaling activiteiten, ziekteverzuim van personeel en het huurdersrisico van de Doornboslaan. Voor deze risico's is per balansdatum een weerstandsvermogen beschikbaar van € 2,8 miljoen (2021: € 2,5 miljoen).

Gezien het risicoprofiel van GGD West-Brabant adviseren wij u de ontwikkeling van de risico's en de ontwikkeling van de reserves die aangewezen zijn als dekking van de risico's tussentijds en nauwlettend te blijven volgen.

E. Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) in werking getreden, deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De nieuwe wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en bevat kaders en verplichtingen voor bestuursorganen omtrent de openbaarmaking van publieke informatie. Zo is nu onder meer een inspanningsverplichting opgenomen om informatie over beleid actief openbaar te maken en is de afhandelingstermijn voor Woo-verzoeken (voorheen Wob-verzoeken) aangescherpt.

De commissie BBV heeft op 27 september 2022 een artikel gepubliceerd waarin zij de openbaarheidsparaagraaf benoemen als verplichting die reeds geldt voor de jaarstukken 2022. De openbaarheidsparaagraaf Woo dient in de begroting en jaarstukken te worden opgenomen via een afzonderlijke paraagraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Bij de eerstvolgende wijziging zal het BBV hierop worden aangepast.

Uw organisatie heeft nog geen invulling gegeven aan deze wet in de begroting en jaarstukken. Wij adviseren om in de komende begrotings- en jaarrekeningcycli de openbaarheidsparaagraaf Woo op te nemen in de stukken.

F. Corona compensatie

GGD West-Brabant heeft de meerkosten en minderinkomsten als gevolg van corona bepaald en gedocumenteerd, uitgaande onder meer van de Verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten COVID-19 VR-VWS d.d. 11 november 2022 van het Ministerie van VWS. GGD West-Brabant heeft de richtlijnen voor corona-compensatie één-op- één in

acht genomen en zo goed mogelijk geïnterpreteerd. Voor de minderkosten heeft u op basis van diepgaande analyses van de baten en lasten over 2022, de begroting 2022 en de gewijzigde begroting 2022 in kaart gebracht in hoeverre er sprake is van aantoonbare minderkosten als gevolg van COVID-19. Met ingang van 2022 is het niet meer toegestaan om minderopbrengsten te verrekenen. De meerkosten worden gedeclareerd bij VWS. **De financiële impact op het resultaat in de jaarrekening is nihil.**

G. Rechtmatigheidsverantwoording

In onze managementletter 2022 hebben wij u geïnformeerd over de rechtmatigheidsverantwoording die met ingang van verslagjaar 2023 in ingetreden. **GGD West-Brabant acteert hierop actief en treft voorbereidingen.** Wij verwijzen gemakshalve naar onze tussentijdse bevindingen en de acties die wij geformuleerd hebben voor de korte termijn. Wij trekken hierin samen met u op in de verdere voorbereidingen en de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording.

H. Regulier EU aanbestedingen

GGD West-Brabant ziet voorafgaand aan aanbestedingen strak toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding strikt worden nageleefd. Tijdens onze controle en de gesprekken met uw organisatie hierover hebben wij vastgesteld dat dit bewustzijn aanwezig is en dat wij deze aandacht terugzien in uw organisatie op meerdere momenten in het jaar. **In 2022 zijn er geen onrechtmatig aanbestede opdrachten geweest.**

I. Dwingende spoed

GGD West-Brabant kon vanzelfsprekend in meerdere gevallen geen reguliere of verkorte (Europese) aanbesteding in acht nemen. De Europese Commissie (brief van 1 april 2020) en het Ministerie van VWS (brief van 27 oktober 2020) geven handreikingen voor (Europese) aanbestedingen in de situatie van dwingende spoed. GGD West-Brabant heeft aanvullend hierop en samen met GGD West-Brabant extern schriftelijk juridisch advies ingewonnen om de toepasbaarheid van dwingende spoed in 2022 te laten toetsen en te laten bevestigen dat terecht een beroep is gedaan op de regeling (zeer) dwingende spoed binnen de Europese aanbestedingsregels. Op grond van het hiervoor gestelde onderschrijft GGD West-Brabant haar standpunt dat in 2022 terecht een beroep is gedaan op (zeer) dwingende spoed en dat de opdrachten in het kader van het bestrijden van het coronavirus in 2022 rechtmatig zijn aanbesteed. **Wij sluiten ons aan bij deze standpunten.**

3) Voorstel resultaatsbestemming 2022

In lijn met het op 8 februari 2023 genomen besluit door het algemeen bestuur stellen wij voor om het positieve resultaat 2022, te weten €437.000, toe te voegen aan de algemene reserve ter dekking van inflatie op de overige kosten als gevolg van de macro economische omstandigheden 2023-2024.

Beslispunt(en) We vragen het algemeen bestuur:

1. Kennis te nemen van bovenstaande samenvatting en de bevindingen vanuit het accountantsverslag en de concept jaarstukken 2022;
2. In te stemmen met het voorstel tot resultaatbestemming 2022 conform het reeds in de vergadering van 8 februari 2023 genomen besluit.

Eerdere besluiten AB februari 2023 macro economische omstandigheden 2023-2024

Besluit Het algemeen bestuur heeft:

1. Kennisgenomen van bovenstaande samenvatting en de bevindingen vanuit het accountantsverslag en de concept jaarstukken 2022;
2. Ingestemd met het voorstel tot resultaatbestemming 2022.

De voorzitter,

de secretaris,

M. Witte

S. Baan

Bijlage(n) 1. Concept accountantsverslag 2022
2. Concept Jaarstukken 2022

VERSTEGEN

accountants en adviseurs

Solide en waardevol

2022

Accountantsverslag 2022

*Concept 14 maart 2023 voor
feitelijke afstemming bevindingen*

West-Brabant

Aan het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling GGD West-Brabant
Postbus 3024
5003 DA TILBURG

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Dordrecht, 14 maart 2023

Ref.: 303/ED/WdV/MG

Geachte bestuur,

Overeenkomstig uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 van Gemeenschappelijke Regeling GGD West-Brabant (verder genoemd: GGD West-Brabant) gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op €672.000. Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van GGD West-Brabant om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

De door ons gecontroleerde jaarrekening geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2022 van € 6.704.000 (2021: € 6.017.000) en een voordelig resultaat over 2022 van € 437.000 na mutaties in de reserves (voordelig resultaat 2021: € 133.000 na mutaties in de reserves).

Wij geven bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring af, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid en een goedkeurend oordeel ten aanzien van rechtmatigheid.

Het bestuur heeft ons kenbaar gemaakt dat de jaarrekening 2022 met versie XX is vastgesteld door het dagelijks bestuur en dat de jaarrekening ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Wij hebben onze controle in maart 2023 afgerond en hebben onze bevindingen met uw organisatie gedeeld en besproken en vervolgens op 30 maart jl. nader toegelicht aan uw bestuur.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van GGD West-Brabant en van de risico's in de bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om het nader toe te lichten.

Hoogachtend,

W.P. de Vries RA

CONCEPT

INHOUDSOPGAVE

1. Onze belangrijkste boodschappen aan GGD West-Brabant.....	5
2. Vermogen, resultaat en continuïteit	7
2.1. Analyse vermogen en resultaat en resultaatontwikkeling.....	7
2.2. Financiële positie en continuïteit.....	8
2.3. Interne beheersing.....	8
2.4. Weerstandsvermogen.....	8
3. Jaarverslag	9
3.1. Wet open overheid	9
4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2022	10
4.1. Corona-compensatie.....	10
4.2. WNT-verantwoording	11
4.3. Het verloop van onze controlewerkzaamheden	11
4.4. Rechtmatigheidsverantwoording	12
4.5. Normenkader en toetsingskader	12
4.6. EU-aanbesteding.....	12
4.7. Onzekerheid prestatielevering Meerkosten Corona	13
4.8. IT-beheersing GGD West-Brabant	13
4.9. Verwerking van geconstateerde afwijkingen	14
5. Overige onderwerpen	14
5.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing	14
5.2. Onafhankelijkheid.....	15
6. Slot.....	16

1. Onze belangrijkste boodschappen aan GGD West-Brabant

Corona

Ook 2022 stond voor GGD West-Brabant voor een groot deel in het teken van beheersen van het coronavirus. Het coronavirus heeft wederom een stevige wissel gekend op uw organisatie en de organisaties waarmee u samenwerkt.

De corona-epidemie heeft het belang van goed werkende GGD'en bevestigd en heeft aangetoond hoe belangrijk de rol en het werk van de GGD is.

De extra maatregelen die GGD West-Brabant moest treffen en aanvullende taken die naast het "gewone" werk moesten worden uitgevoerd, liepen in 2022 door, evenals de uitvoeringskosten hiervoor. Daarnaast kent GGD West-Brabant gederfde en wegvallende inkomsten. GGD West-Brabant heeft voor 2022 inzichtelijk gemaakt op welke onderdelen sprake is van meerkosten en minderkosten. De coronakosten heeft GGD West-Brabant berekend op circa € 35 miljoen.

Het Rijk compenseert GGD'en voor de extra corona-gerelateerde kosten. De extra kosten bedragen over 2022 € 35.496.000. Het is uw verwachting dat de compensatie over 2022 volledig dekkend zal zijn, net zoals dit over boekjaar 2021 gold. Het is goed om te benoemen dat de afrekening over boekjaar 2021 nog niet definitief is vastgesteld door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. GGD West-Brabant heeft voor 2021 en 2022 voorschotdeclaraties ingediend. Het in de jaarstukken 2022 opgenomen overzicht van de coronakosten wordt, net als 2021, als einddeclaratie ingediend.

De impact van het coronavirus voor de GGD West-Brabant is hiermee in 2021 en ook in 2022 groot. Voor een deel loopt dit door in 2023. In de jaarrekening 2022 heeft u de gevolgen van de uitbraak van de pandemie toereikend toegelicht, evenals de financiële impact van corona voor GGD West-Brabant.

Meerkosten en minderkosten Corona

GGD West-Brabant heeft de meerkosten en minderinkomsten als gevolg van corona bepaald en gedocumenteerd, uitgaande onder meer van de Verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten COVID-19 VR-VWS d.d. 11 november 2022 van het Ministerie van VWS. GGD West-Brabant heeft de richtlijnen voor corona-compensatie één-op- één in acht genomen en zo goed mogelijk geïnterpreteerd. Voor de minderkosten heeft u op basis van diepgaande analyses van de baten en lasten over 2022, de begroting 2022 en de gewijzigde begroting 2022 in kaart gebracht in hoeverre er sprake is van aantoonbare minderkosten als gevolg van COVID-19. Met ingang van 2022 is het niet meer toegestaan om minderopbrengsten te verrekenen. De meerkosten worden gedeclareerd bij VWS. De financiële impact op het resultaat in de jaarrekening is nihil.

Opdrachtbevestiging

In onze opdrachtbevestiging van 3 oktober 2022 hebben wij de tussen de GGD West-Brabant en Verstegen accountants en adviseurs met elkaar gemaakte afspraken ten aanzien van het controleren van de jaarrekening 2022 bevestigd. Wij verwijzen naar deze schriftelijke opdrachtbevestiging.

Materialiteit

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 672.000. De berekening hebben wij verricht conform het Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO), gebaseerd op 1% van de totale werkelijke lasten over 2022 plus de toevoegingen aan de reserves.

Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Goedkeurende verklaring getrouwheid en rechtmatigheid

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2022 van GGD West-Brabant afgerond. Wij geven bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende controleverklaring af voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. De jaarrekening is vastgesteld door het dagelijks bestuur op XX. Het is de verwachting dat de jaarrekening wordt goedgekeurd door het algemeen bestuur op XX.

Normenkader

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT.

Wij baseren onze controleopdracht op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in Besluit Accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en op de door het bestuur vastgestelde controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening. Vanwege de coronacrisis is aanvullende externe wet- en regelgeving beschikbaar gesteld evenals landelijke afspraken en instructies. Dit is onder meer de Verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten Covid-19, de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2022, de Nieuwsbrief IBI 113 en brieven van de Europese Commissie over (zeer) dwingende spoed binnen de Europese aanbestedingsregels.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is uitgewerkt in de geactualiseerde Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is onrechtmatig, echter niet in alle gevallen heeft dit gevolgen voor de strekking van de controleverklaring. De accountant heeft de verantwoordelijkheid om kostenoverschrijdingen, waarvan de directie moet aangeven dat het bestuur deze nog dient te autoriseren, op te nemen in het verslag van bevindingen.

In totaal heeft GGD West-Brabant volgens de gewijzigde begroting 2022 € 97,4 miljoen aan lasten begroot (primitieve begroting 2022 € 31,7 miljoen) tegenover € 66,9 miljoen aan werkelijke lasten (2021: € 94,3 miljoen). Aan baten heeft GGD West-Brabant over 2022 een bedrag geraamd van € 97,4 miljoen volgens de gewijzigde begroting (primitieve begroting € 31,6 miljoen), tegenover gerealiseerde baten van € 67,5 miljoen (2021: € 94,6 miljoen). Dit betekent een onderrealisatie van de lasten en baten.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordelen wij de lastenoverschrijdingen per programma. GGD West-Brabant kent één programma's. Wij verwijzen naar uw inhoudelijke analyse van de overschrijdingen in de jaarrekening in hoofdstuk 6.2, waarin een analyse is opgenomen van de begrotingsrechtmatigheid. GGD West-Brabant concludeert dat er geen geconstateerde kostenoverschrijdingen zijn welke als onrechtmatig worden aangemerkt die volgens de Kadernota Rechtmatigheid meewegen in ons oordeel ten aanzien van rechtmatigheid.

Europese aanbesteding

Onderdeel van de controle is een toets op de juiste naleving van (externe) Europese aanbestedingsregels. Door uw organisatie is vastgesteld dat er geen opdrachten zijn die onrechtmatig zijn aanbesteed. Wij hebben in onze controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels geen materiele afwijkingen geconstateerd.

GGD West-Brabant kon vanzelfsprekend in meerdere gevallen geen reguliere of verkorte (Europese) aanbesteding in acht nemen. De Europese Commissie (brief van 1 april 2020) en het Ministerie van VWS (brief van 27 oktober 2020) geven handreikingen voor (Europese) aanbestedingen in de situatie van dwingende spoed. GGD West-Brabant heeft aanvullend hierop en samen met GGD West-Brabant extern schriftelijk juridisch advies ingewonnen om de toepasbaarheid van dwingende spoed in 2022 te laten toetsen en te laten bevestigen dat terecht een beroep is gedaan op de regeling (zeer) dwingende spoed binnen de Europese aanbestedingsregels. Op grond van het hiervoor gestelde onderschrijft GGD West-Brabant haar standpunt dat in 2022 terecht een beroep is gedaan op (zeer) dwingende spoed en dat de opdrachten in het kader van het bestrijden van het coronavirus in 2022 rechtmatig zijn aanbesteed. Wij sluiten ons aan bij deze standpunten.

Verloop van de controle

6 februari zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De concept jaarrekening was financieel gereed voor onze controle. De dossiervorming als basis voor onze controle was toereikend op het moment van start van onze controle en is aangevuld naar aanleiding van onze vragen.

De jaarrekening heeft door uw organisatie hoge prioriteit gekregen en de jaarrekeningcontrole heeft u goed voorbereid. De samenwerking tussen uw organisatie en Verstegen is wederom goed, prettig en constructief verlopen. De controle kon mede hierdoor binnen uw bestuurlijke planning worden afgerond.

2. Vermogen, resultaat en continuïteit

2.1. Analyse vermogen en resultaat en resultaatontwikkeling

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor GGD West-Brabant het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties vinden plaats op basis van besluitvorming door het bestuur.

De jaarrekening 2022 van GGD West-Brabant is opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde model.

De door ons gecontroleerde jaarrekening geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2022 van 6,7 miljoen (2021: € 6,0 miljoen) en een voordelig resultaat over 2022 van € 437.000 na mutaties in de reserves (voordelig resultaat 2021: € 133.000 na mutaties in de reserves).

De analyse van het resultaat 2022 ten opzichte van de begroting 2022 is toereikend toegelicht per programma in het jaarverslag en in hoofdstuk 6 in de jaarrekening.

De corona-gerelateerde baten en lasten worden toereikend toegelicht in de jaarstukken. Bijzonderheden rond deze compensatie komen ook in hoofdstuk 1.2 en hoofdstuk 5.3 nader aan de orde.

2.2. Financiële positie en continuïteit

Uitgangspunt bij de begroting van GGD West-Brabant is dat de begroting ten minste sluitend is. In de (gewijzigde) begroting 2022 is nihil een resultaat opgenomen. De jaarrekening 2022 is opgesteld volgens de continuïteitsveronderstelling. De omvang van het eigen vermogen is in 2022 toegenomen met een bedrag van € 687.000. Dit wordt voornamelijk verklaard door het resultaat 2022.

2.3. Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Wij hebben onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing opgenomen in onze managementletter 2022 van 13 december 2022. Onze managementletter hebben wij toegelicht aan uw organisatie.

Vanuit onze controleopdracht hebben wij de kwaliteit beoordeeld van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van GGD West-Brabant. Wij vinden dat er binnen GGD West-Brabant – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van belangrijke tekortkomingen in de interne beheersingsmaatregelen rond de financiële verslaglegging.

2.4. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van GGD West-Brabant heeft de aandacht van management en bestuur. Risicomanagement vindt onder andere plaats in de vorm van een risicotabel, waarin de risico's in beeld worden gebracht en periodiek worden gemonitord. In de jaarstukken 2022 is een uitgebreide risicotabel opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wij hebben vernomen dat de uitgebreide matrix periodiek wordt afgestemd met het bestuur om grip te houden op de (ontwikkeling van de) risico's.

Op basis van uw huidige inzichten blijkt dat een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van circa € 2,6 miljoen (2021 € 2,9 miljoen) noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële risico's weerstand te bieden. De belangrijkste risico's betreffen de frictiekosten als gevolg van mogelijke afschaling activiteiten, ziekteverzuim van personeel en het huurdersrisico van de Doornboslaan. Voor deze risico's is per balansdatum een weerstandsvermogen beschikbaar van € 2,8 miljoen (2021: € 2,5 miljoen).

Gezien het risicoprofiel van GGD West-Brabant adviseren wij u de ontwikkeling van de risico's en de ontwikkeling van de reserves die aangewezen zijn als dekking van de risico's tussentijds en nauwlettend te blijven volgen.

3. Jaarverslag

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de analyse (hoofdstuk 1);
- achtergrondinformatie (hoofdstuk 2);
- de paragrafen;
- bijlagen (achter de jaarrekening).

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuursverslag mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het bestuursverslag 2022 van GGD West-Brabant de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

3.1. Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) in werking getreden, deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De nieuwe wet is bedoeld om de overheid transparanter te maken en bevat kaders en verplichtingen voor bestuursorganen omtrent de openbaarmaking van publieke informatie. Zo is nu onder meer een inspanningsverplichting opgenomen om informatie over beleid actief openbaar te maken en is de afhandelingstermijn voor Woo-verzoeken (voorheen Wob-verzoeken) aangescherpt.

In artikel 3.5 van de Woo is de openbaarheidsparagraaf opgenomen. In de openbaarheidsparagraaf is bepaald dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht dient te besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo. In de jaarstukken dient vervolgens verslag te worden gedaan van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens uit de begroting.

De commissie BBV heeft op 27 september 2022 een artikel gepubliceerd waarin zij de openbaarheidsparagraaf benoemen als verplichting die reeds geldt voor de jaarstukken 2022. De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarstukken te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Bij de eerstvolgende wijziging zal het BBV hierop worden aangepast.

Uw organisatie heeft nog geen invulling gegeven aan deze wet in de begroting en jaarstukken. Wij adviseren om in de komende begrotings- en jaarrekeningcycli de openbaarheidsparagraaf Woo op te nemen in de stukken.

4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2022

4.1. Corona-compensatie

Eerder in dit verslag schetsten wij de impact van de uitbraak van het coronavirus op de organisatie. GGD West-Brabant heeft de meer- en minderkosten als gevolg van corona bepaald en gedocumenteerd, uitgaande onder meer van de Verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten COVID-19 VR-VWS d.d. 11 november 2022 van het Ministerie van VWS.

GGD West-Brabant heeft deze richtlijnen voor corona-compensatie één-op- één in acht genomen en zo goed mogelijk geïnterpreteerd. Voor de meer- en minderkosten heeft u op basis van diepgaande analyses van de baten en lasten over 2022, de begroting 2022 en de gewijzigde begroting 2022 in kaart gebracht in hoeverre er sprake is van aantoonbare minderkosten als gevolg van COVID-19. Met ingang van 2022 is het niet meer toegestaan om minderopbrengsten te verrekenen.

Wij constateren dat GGD West-Brabant hier zorgvuldig mee om is gegaan en dat het bestuur geraadpleegd en geïnformeerd is als keuzes moesten worden gemaakt.

De totaal verantwoorde meerkosten voor GGD West-Brabant om aan de aan haar toegewezen taken in het kader van COVID-19 te kunnen voldoen bedraagt €35,5 miljoen. Hierin is niet begrepen een bedrag van € 37.000 die GGD West-Brabant gemaakt heeft met betrekking tot de bestrijding van de apenpokken. Deze kosten worden eveneens gedeclareerd bij het Ministerie van VWS.

De verantwoorde meerkosten over 2022 zijn administratief separaat verantwoord in de administratie van de GGD West-Brabant. De juistheid en rechtmatigheid van de verantwoorde meerkosten hebben wij gecontroleerd door middel van het gebruik van steekproeven.

De GGD West-Brabant heeft voor 2022 voorschotdeclaraties ingediend. Het in de jaarstukken 2022 opgenomen overzicht van de coronakosten wordt als einddeclaratie ingediend. Het ministerie stelt de definitieve compensatie vast in boekjaar 2023. U heeft dit toereikend toegelicht in de jaarrekening.

4.2. WNT-verantwoording

4.2.1. Controlebevindingen en aanbevelingen

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2022 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde [Regeling controleprotocol WNT 2022](#). Daarbij zijn door ons geen afwijkingen of bijzonderheden geconstateerd.

4.2.2. Beperingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben de toepassing van de WNT door de GGD West-Brabant gecontroleerd overeenkomstig de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Daarbij hebben wij ons gebaseerd op de in de jaarrekening verantwoorde gegevens en bedragen en de daaraan ten grondslag liggende administratieve bescheiden. Het kan zijn dat bepaalde (kosten)vergoedingen niet door de GGD West-Brabant en/of door ons zijn geïdentificeerd. Deze vergoedingen zouden dan al dan niet terecht buiten de WNT-verantwoording kunnen zijn gebleven en buiten de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden.

Als de WNT-verantwoording niet strookt met uw beeld van de werkelijkheid of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons per omgaande te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

Het controleprotocol WNT heeft niet tot doel om vast te stellen of de bezoldiging overeenkomt met de afspraken die hierover zijn gemaakt. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken.

4.3. Het verloop van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de tussen de GGD West-Brabant en Verstegen opgestelde opdrachtbevestiging met datum 3 oktober 2022. Ter ondersteuning daarvan zijn vooraf risicoanalyses opgesteld, werkafspraken gemaakt en tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Met betrekking tot het controleproces constateren wij het volgende:

- In de interne beheersingsmaatregelen van GGD West-Brabant is geen sprake van belangrijke onvoorziene tekortkomingen.
- De concept-jaarrekening was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole op 6 februari jl. gereed en van goed niveau.
- De dossiervorming als basis voor onze controle was toereikend op het moment van start van onze controle. Vragen en opmerkingen die wij hadden zijn goed en tijdig beantwoord.
- De wederzijdse afspraken over planning en afronding zijn gehaald.

Wij zijn, rekening houdend met het vorenstaande, van mening dat onze gerealiseerde tijdsbesteding en de door ons gerealiseerde controlewerkzaamheden voldoende zijn voor een kwalitatief toereikende uitvoering van onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende controle- en overige standaarden (COS).

4.4. Rechtmatigheidsverantwoording

In onze managementletter 2022 hebben wij u geïnformeerd over de rechtmatigheidsverantwoording die met ingang van verslagjaar 2023 in ingetreden. GGD West-Brabant acteert hierop actief en treft voorbereidingen. Wij verwijzen gemakshalve naar onze tussentijdse bevindingen en de acties die wij geformuleerd hebben voor de korte termijn. Wij trekken hierin samen met u op in de verdere voorbereidingen en de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording.

4.5. Normenkader en toetsingskader

Het dagelijks bestuur heeft het Controleprotocol voor het jaar 2021 voor de accountantscontrole vastgesteld op 13 januari 2021, waarna het ter kennisgeving is verstuurd aan het algemeen bestuur. Bij dit controleprotocol is als bijlage het Normenkader opgenomen. Het bestuur heeft besloten om dit controleprotocol een looptijd te geven van 2 controlejaren, dus ook voor 2022. Dit omdat vanaf het controlejaar 2023 de rechtmatigheidsverantwoording zal worden afgegeven door het dagelijks bestuur.

Wij adviseren u om samen met het dagelijks bestuur een toetsingskader op te stellen waarmee GGD West-Brabant inzichtelijk kan maken aan welke voorwaarden voldaan moet worden. Het is vervolgens belangrijk dat de GGD West-Brabant vervolgens zichtbaar intern toetst of wordt voldaan aan de bepalingen uit de relevante interne en externe wet- en regelgeving uit het normenkader, bijvoorbeeld via werkprogramma's voor de betreffende processen of in checklists. Op deze wijze kan GGD West-Brabant zelf en tijdig zichtbaar maken dat/of aan alle relevante (financiële) bepalingen van de externe wet- en regelgeving uit het normenkader wordt voldaan en welke voorwaarden bijvoorbeeld (nog) niet. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar onze managementletter van 13 december 2022.

4.6. EU-aanbesteding

4.6.1. *Reguliere (Europese) aanbesteding*

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van GGD West-Brabant zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. GGD West-Brabant controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Als onderdeel van de (rechtmatigheids)controle is dit tevens een belangrijke controle door de accountant.

GGD West-Brabant ziet voorafgaand aan aanbestedingen strak toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding strikt worden nageleefd. Tijdens onze controle en de gesprekken met uw organisatie hierover hebben wij vastgesteld dat dit bewustzijn aanwezig is en dat wij deze aandacht terugzien in uw organisatie op meerdere momenten in het jaar. In 2022 zijn er geen onrechtmatig aanbestede opdrachten geweest.

4.7. Onzekerheid prestatielevering Meerkosten Corona

PM. De voorbereiding door GGD West-Brabant/ de controle door Verstegen is op dit onderdeel nog onderhanden. Mogelijk komt hier een onzekerheid. De onzekerheid is op dit moment nog niet te bepalen. Verwachting is vooralsnog wel dat de afwijking binnen de goedkeuringstolerantie past.

4.8. IT-beheersing GGD West-Brabant

De betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking is een terugkerend onderwerp bij onze controlewerkzaamheden en de rapportage van onze bevindingen. Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en -beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

In onze managementletter van 13 december 2022 hebben wij uitgebreid gerapporteerd over de IT-beheersing, waaronder ook de naleving van De Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO). In onze managementletter noemden wij een aantal trends in IT en spiegelden wij de IT-ontwikkelingen binnen GGD West-Brabant aan deze trends. Voor onze bevindingen verwijzen wij hiernaar.

Vanuit de door ons uitgevoerde werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening hebben wij geen significante tekortkomingen, risico's of aandachtspunten geconstateerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

4.8.1. Mogelijkheid IT audit

In onze managementletter van 13 december 2022 hebben wij vermeld inzicht te hebben verkregen in ICT-landschap van de GGD West-Brabant. Wij hebben deze eerste beoordeling mede uitgevoerd aan de hand van interviews, beoordeling van documentatie en het beoordelen van de kernapplicaties van de organisatie (ADP, Inconto, Exact, Sharepoint, Vaccinatieregister).

Op basis van deze beoordeling zien wij mogelijkheden om te trachten tot het steunen op het systeem en de onderliggende interne beheersingsomgeving met name voor het proces inkopen en de digitale factuurverwerking (Inconto) en de financiële administratie (Exact). Wij zien toegevoegde waarde voor de GGD West-Brabant gezien het steeds groter wordende belang van de automatiseringsomgeving van GGD West-Brabant voor haar administratieve organisatie en interne beheersing.

Bij onze aanpak zullen wij relevante beleidstukken, procedures en systeeminstellingen inspecteren om te bepalen of bijvoorbeeld de autorisatie-controls in opzet, bestaan en werking voldoende zijn gewaarborgd. Wij gaan graag met u in gesprek of u een dergelijke IT-audit wenst en zo ja, met welke 'scope' u dit wenst. Hierbij lichten wij graag ons plan en de verwachte kosten toe.

4.9. Verwerking van geconstateerde afwijkingen

Tijdens de jaarrekeningcontrole zijn naar aanleiding van onze controle geen materiële correcties doorgevoerd.

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden resteren verder geen ongecorrigeerde fouten en onzekerheden. Er hebben naar aanleiding van onze controle correcties plaatsgevonden in de jaarstukken, dit betroffen cijfermatige correcties en tekstuele aanpassingen, zoals aanpassingen met betrekking tot presentatievereisten van het BBV.

Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2022 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

De afwijkingen inzake rechtmatigheid kunnen niet worden gecorrigeerd zoals toegelicht in 4.6 van dit accountantsverslag. Onderstaande tabel geeft daarvan een samenvatting. Getrouwheidsbevindingen werken ook door in de bevindingen voor rechtmatigheid.

<i>Betreft</i>	<i>Fout (rechtmatigheid)</i>	<i>Fout (getrouwheid)</i>	<i>Onzekerheid</i>
<i>Prestatielevering meerkosten</i>	€ PM	€ PM	€ PM
TOTAAL	€ PM	€ PM	€ PM

Het totaal van de geconstateerde fouten op het gebied van rechtmatigheid blijft binnen de wettelijke goedkeuringstolerantie. Hierdoor is de strekking van de controleverklaring 2022 goedkeurend voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

5. Overige onderwerpen

5.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening. Tegelijkertijd kan van ons niet verwacht worden dat elke in die context relevante overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van de GGD West-Brabant.

Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

GGD West-Brabant heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor aanzienlijk teruggebracht. Wij adviseren hierbij nog wel om als onderdeel van het risicomanagementsysteem periodiek een separate risicoanalyse op deze thema's uit te voeren en daarbij te evalueren of er voldoende beheersingsmaatregelen zijn getroffen. Wij verwijzen hiervoor naar onze bevindingen die wij in onze managementletter hebben gerapporteerd.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Ingevolge onze beroepsregels, in het bijzonder hoofdstuk 240 van de Controle- en Overige Standaarden, dient de accountant bij de controle van de jaarrekening een aantal specifiek genoemde procedures uit te voeren, gericht op het risico van fraude. Bij onze controle van de jaarrekening 2022 hebben wij geen aanwijzingen van fraude verkregen die wij op grond van deze regels aan u zouden moeten melden. In onze gesprekken met de organisatie is bevestigd dat er geen fraude heeft plaatsgevonden en ook geen vermoeden is van fraude.

5.2. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van GGD West-Brabant op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2022 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende advisering en de controle van subsidieverantwoordingen op verzoek van subsidieverstrekkers en financiers

Tot slot bevestigen wij dat geen sprake is van een langdurige betrokkenheid (zeven jaar of meer) van één van de teamleden bij de controleopdracht voor de GGD West-Brabant.

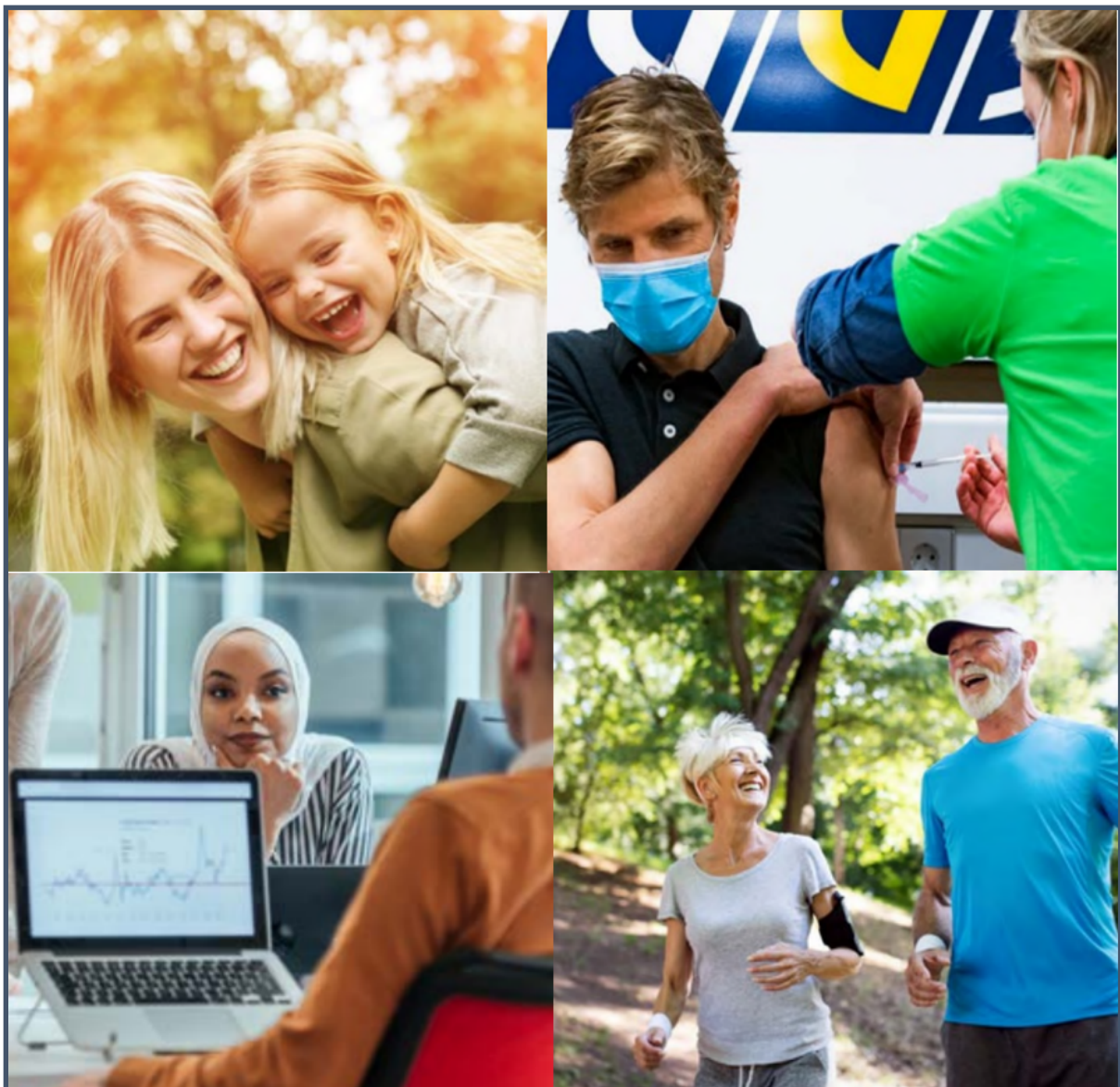
6. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

CONCEPT

JAARSTUKKEN 2022

GGD WEST-BRABANT

VOORWOORD

Na de bestuurswisseling in de eerste helft van 2022 zijn we met ons nieuwe bestuur, ketenpartners, inwoners en collega's begonnen aan een nieuwe toekomstvisie, waarin we ditmaal doorkijken tot het jaar 2033. Deze toekomstvisie 'Wij maken gezond gewoon' werken we komend jaar uit in het eerste beleidsplan 2023-2026. Naast de bestuurswissel als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022, door haar vertrek als burgemeester van Etten-Leur, ook het laatste jaar waarin Miranda de Vries de bestuursvoorzitter was van onze GGD. We bedankten haar voor haar tomeloze inzet en energie als onze voorzitter. Zij stond pal voor onze organisatie en onze regio in een hele hectische (corona)periode!

De Publieke Gezondheid staat in het teken van het verkleinen van gezondheidsverschillen tussen mensen. De coronacrisis heeft echter vooral kwetsbare groepen in onze samenleving getroffen en heeft daarmee juist de gezondheidsverschillen vergroot. Zo is de fysieke gezondheid van kwetsbare ouderen en de mentale gezondheid van vooral jongeren en jongvolwassenen onder druk komen te staan. In 2022 heeft GGD West-Brabant nog steeds een grote rol gehad in de bestrijding van het coronavirus. Het wordt nu steeds stiller op onze gecombineerde test- en vaccinatielocaties en bij het team voor bron- en contactonderzoek. Ook het aantal locaties neemt steeds verder af. Waar we eind 2022 op vijf locaties bezoekers testten en/of vaccineerden, doen we dit vanaf 2023 nog op ongeveer twee locaties. Daarnaast hebben we bijgedragen om de impact van corona op de samenleving te verminderen en hebben we alle reguliere taken weer volledig opgepakt. Dat was een hele klus, waaraan alle GGD-medewerkers een bijdrage hebben geleverd. De flexibiliteit van de organisatie is ook in 2022 groot gebleken.

In 2022 kregen we als samenleving en daardoor als GGD te maken met nieuwe uitdagingen. De oorlog in Oekraïne leidde tot een toestroom van vluchtelingen uit dat land naar Nederland. De gemeenten in West-Brabant boden hiervoor noodopvang aan en dit bracht extra taken voor de GGD met zich mee. Screenings van kinderen en de vaccinatie van kinderen en volwassenen, waar de vaccinatiegraad nog niet gelijk was aan die van Nederland, kwamen erbij. Ook voerden we de technisch hygiënische inspecties uit van de opvanglocaties in onze regio. Daarnaast zagen we in mei van 2022 ook uitbraken van Monkeypox, waarbij de angst op de loer lag dat dit eenzelfde uitbraakgolf als Corona kon worden. Dit bleef ons gelukkig bespaard en de brandhaarden bleven binnen de perken. Ook kregen we de vele vacatures moeilijk ingevuld door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Met name is dit een zorgelijke situatie voor het vakgebied van de Forensische Geneeskunde. Een en ander laat wel zien hoeveel externe factoren van invloed zijn op ons werk en op de publieke gezondheid en veiligheid. We moeten ons continu bewust blijven van de kwetsbaarheid van onze samenleving en investeren in de GGD als crisisorganisatie. Mede hiervoor startten we eind 2022 het innovatietraject GGD Next Level.

Op het gebied van informatiebeveiliging en privacy is 2022 een enerverend jaar geweest, waarin we onze informatieveiligheid verder hebben doorontwikkeld. Door de datadiefstal en het daaropvolgende onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens in 2021 is nog duidelijker geworden dat de beveiliging van onze data en informatie essentieel is. Voor onze dienstverlening zijn we steeds afhankelijker van de beschikbaarheid van systemen en de betrouwbaarheid van informatie. In samenwerking met onze partners treffen we, waar nodig, extra beveiligingsmaatregelen en trainen we onze collega's in het veilig werken in een digitale omgeving.

We zijn er trots op dat we ook in 2022 als GGD West-Brabant hebben laten zien dat we een robuuste, doch flexibele organisatie zijn, die er staat als de samenleving haar nodig heeft. Hiervoor bedanken wij al onze medewerkers en (keten)partners. Hun inzet, flexibiliteit, bevlogenheid en loyaliteit hebben ervoor gezorgd dat we terug kunnen kijken op een jaar waarin we het hoofd hebben geboden aan de coronacrisis, maar ook de reguliere organisatie weer op orde hebben gekregen met resultaten die er toe doen.

We blijven ons de komende jaren inzetten voor een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant!

Marian Witte, bestuursvoorzitter GGD West Brabant
Sebastian Baan, directeur Publieke Gezondheid

Inhoud

JAARVERSLAG.....	6
1. JAARVERSLAG: DE ANALYSE.....	7
1.1 Inhoudelijke analyse.....	7
1.2 Financiële analyse	10
2. ACHTERGRONDINFORMATIE	13
2.1. Resultaat per ambitie	13
2.1.1. Verdere stappen zetten voor een gezonde en veilige leefomgeving.....	13
2.1.2. Preventie verbreden en verdiepen	14
2.1.3. Gezondheidskansen voor iedereen: het kan nóg gelijkjer.....	18
2.1.4. Naar moderne, eigentijdse dienstverlening met de klant als kompas.....	23
2.2. Indicatoren	24
2.2.1. Programma Infectieziektebestrijding	24
2.2.2. Programma Jeugdgezondheidszorg	27
2.2.3. Programma Lokaal gezondheidsbeleid	28
2.2.4. Programma Gezonde en Veilige leefomgeving	30
2.2.5. Programma Kwetsbare groepen.....	33
2.3. Beleidsindicatoren.....	36
PARAGRAFEN	37
1. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	38
1.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's	38
1.2 Kengetallen	39
1.3 Beschikbare weerstandscapaciteit	39
1.4 Benodigde weerstandscapaciteit – op basis van de risico-inventarisatie	39
2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	41
2.1 Onderhoud Pand	41
2.2 Onderhoudscontracten	41
3. PARAGRAAF FINANCIERING	42
3.1 Liquiditeitsbeheer	42
3.2 Kasgeldlimiet.....	42
3.3 Renterisico vaste schulden (zie bijlage 3: Staat van langlopende leningen).....	42
3.4. Vermogensstructuur en financiering (GGD)	43

3.5. Rentetoerekening	44
4. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	45
4.1 Het Service Centrum	45
4.2 Huisvesting en duurzaamheid	45
4.3 Inkoop	46
4.4 Informatiebeheer	47
4.5 Gegevensbescherming met informatiebeveiliging	48
4.6 Organisatie en medewerkers	49
5. PARAGRAAF SAMENWERKINGSVERBANDEN	51
5.1 Het Service Centrum (HSC)	51
5.2 Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid	51
5.3 GHOR Midden- en West-Brabant	51
JAARREKENING 2022	52
1. Grondslagen	53
2. Balans per 31 december 2022	55
3. Toelichting op de balans per 31 december 2022	56
4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa	62
5. Overzicht baten en lasten 2022 GGD West-Brabant	63
5.1. Overzicht baten en lasten	63
5.2. Exploitatie overzicht 2022	64
5.3. Tabel meerkosten COVID-19	64
6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 2022	66
6.1. Baten	66
6.2. Lasten	67
6.3 Incidentele baten en lasten	69
6.4 Taakveldenoverzicht	69
6.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	70
7. Gebeurtenissen na balansdatum	72
Bijlagen	73
1.1 Staat van vaste activa	74
1.2 Staat van voorzieningen	75
1.3 Staat van Reserves	76
1.4 Staat van langlopende leningen	77

1.5 Kostenverdeelstaat – het service centrum	78
1.6 Jaarverslag Kwaliteit	79

JAARVERSLAG

1. JAARVERSLAG: DE ANALYSE

Dit jaarverslag brengt inhoudelijk en financieel in beeld hoe de GGD West-Brabant ervoor staat en welke resultaten we hebben geboekt op onze doelen uit de beleidsbegroting 2022. In dit hoofdstuk vindt u een beknopte analyse en wordt stilgestaan bij de organisatieontwikkeling en het personeel. In hoofdstuk 2 ziet u in een oogopslag de stand van zaken voor wat betreft de indicatoren die we in de Beleidsbegroting 2022 hebben opgenomen. Tot slot gaan we in hoofdstuk 3 verder in op de financiën en de financiële impact die corona nog steeds heeft op onze organisatie.

1.1 Inhoudelijke analyse

Naast onze reguliere activiteiten vonden in 2022 nog steeds werkzaamheden plaats in de aanpak van corona. Daarnaast kregen we als GGD een rol in de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers uit andere landen. In mei 2022 werd in Nederland het Monkeypox virus geconstateerd en kregen we als GGD de opdracht vanuit VWS om het virus in West-Brabant op te sporen, te monitoren en te bestrijden. We merken dat onze inzet in corona in combinatie met het reguliere werk, dat ook gewoon doorgaat, én vervolgens ook de extra werkzaamheden voor de vluchtelingen en het Monkeypox virus hun tol eisen van onze medewerkers. Door het vele online en op afstand werken in de afgelopen jaren, blijkt dat er grote behoefte is aan meer onderlinge verbinding binnen en tussen de teams. Maar ook tussen de teams en het managementteam, dat deels is vernieuwd door de komst van Sebastiaan Baan als directeur eind 2021 en het vertrek van een aantal sectormanagers begin 2022. Onze medewerkers verdienen onze extra aandacht en een stabiele, veilige en toekomstbestendige werkomgeving! Daarom is medio 2022 de doorontwikkeling van onze organisatie 'Samen vooruit' in gang gezet.

Aanpak corona

Het jaar 2022 startte met een gigantische stijging in de vraag naar coronavaccinaties. Hierdoor is in de maanden voorafgaand aan de booster vaccinatiecampagne, die startte in november 2021, flink opgeschaald in personeel. In het voorjaar van 2022 waren naar schatting 1.200 (nieuwe) medewerkers actief in de bestrijding van de coronapandemie in West-Brabant. Naast werkzaamheden als vaccineren, waren de medewerkers ook actief bij het testen en bron- en contactonderzoek. Medio maart 2022 heeft de GGD voor de tweede keer afscheid genomen van een aanzienlijk deel van deze tijdelijke krachten. De structuur van het coronaprogramma en het programmateam bleven op hoofdlijnen ongewijzigd. Het RIVM heeft aangegeven dat bron- en contactonderzoek voor corona in de huidige vorm niet langer medisch noodzakelijk is, daarom is besloten tot een afschaling van het team bron- en contactonderzoek. In welke vorm en mate onderzoek voor corona nodig blijft, wordt de komende tijd landelijk uitgewerkt. In september startte een nieuwe herhaalvaccinatiecampagne waarvoor het weer nodig was (kleinschalig) op te schalen in personeel. Daarom is in juli en augustus gestart met de werving van medewerkers uit het zogenoemde netwerk van (oud) corona medewerkers, die zonder extra inwerkperiode snel aan de slag kunnen gaan. Na deze vaccinatiecampagne werd opnieuw afscheid genomen van deze tijdelijke krachten. Naar verwachting krijgt de integratie van de overige corona activiteiten in de reguliere GGD-zorg in 2023 meer vorm.

Regionaal vaccinatie-expertisecentrum

De eerste ideeën voor een regionaal vaccinatie-expertisecentrum zijn in ontwikkeling. We zijn als GGD West-Brabant hierin landelijk koploper. We verkennen de optie om ook de coronavaccinaties hierin onder te brengen en een spreiding over het gehele jaar te realiseren. Dit is echter wel afhankelijk van het vaccinatiebeleid voor Covid19. Waarschijnlijk zullen in onze regio twee vaccinatiecentra worden ingericht, waar diverse soorten vaccinaties worden gegeven. We proberen het proces zoveel mogelijk te optimaliseren, bijvoorbeeld ook door meer vaccinaties tegelijk te geven. We denken daarnaast ook na over de no-show door een betere bereikbaarheid voor kwetsbare groepen. We zullen naast de 'vaste' vaccinatielocaties ook andere varianten organiseren. We hebben hiermee in 2022 een start gemaakt en hopen dit in 2024 te hebben gerealiseerd.

Opvang ontheemden Oekraïne

Op 24 februari 2022 is door het oorlogsgeweld in Oekraïne een grote stroom van ontheemden ontstaan, ook naar Nederland. De GGD West-Brabant is vanaf het begin betrokken geweest bij de opvang van de

ontheemden. Wij ondersteunen de gemeenten onder andere bij de medische intakes, inspectie van de opvanglocaties en het zien van Oekraïense kinderen binnen de jeugdgezondheidszorg.

Voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne zijn voor de GGD twee financieringsstromen relevant:

- Het bekostigingsbesluit opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's van het Ministerie van Veiligheid en Justitie;
- De regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport die voorziet op de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD-en en andere organisaties.

Het bekostigingsbesluit opvang ontheemden Oekraïne met het Ministerie van V&J verloopt via een declaratie van de werkelijke meerkosten bij de Veiligheidsregio. In augustus heeft de GGD West-Brabant een declaratie ingediend voor onze (deels verwachte) inzet in de periode van maart 2022 tot en met december 2022.

De andere regeling verloopt via de deelnemende gemeenten en gaat specifiek over de Jeugdgezondheidszorg. In de decembercirculaire 2022 heeft er communicatie plaats gevonden over omvang van de bijdrage per gemeente. De bijdrage die door het Rijk aan het gemeentefonds is toegevoegd biedt onvoldoende duidelijkheid over omvang en toerekening van kosten aan uitvoerende organisaties. Hierdoor is ervoor gekozen om deze kosten vanuit de GGD niet door te rekenen aan de deelnemende gemeenten in West-Brabant.

Uitbraak Monkeypox virus

In mei 2022 kwamen de eerste berichten over een uitbraak van het Monkeypox virus in Nederland. Ook in onze regio waren er mensen besmet met deze A-infectieziekte. VWS gaf de GGD-en de opdracht om dit virus op te sporen, te monitoren en hoogrisico contacten van besmette mensen te vaccineren. Na een paar maanden kwam het preventief vaccineren van de doelgroep als taak erbij. Deze werkzaamheden zijn in onze GGD onder regie van de teams Infectieziekten en Seksuele Gezondheid in samenwerking met een aantal coronacollega's uitgevoerd. Onze inzet hierin wordt via de Veiligheidsregio bekostigd door VWS. Tot op heden lijken de meer negatievere scenario's van deze ziekte in Nederland gelukkig niet werkelijkheid te worden.

Uitvoering regulier werk

We blijven in ons werk gebruik maken van de opbrengsten van digitale contacten en nieuwe aanpak die we de afgelopen jaren tijdens de coronacrisis hebben ontwikkeld, bijvoorbeeld het actief benaderen van scholen en kwetsbare gezinnen. We richten ons, versterkt door de impact van corona, op de mentale weerbaarheid van, met name, de jongeren, en het belang van een gezonde leefstijl. Onze strategische agenda is nog steeds een goede basis met een enkele accentverschuiving. We willen graag nóg meer investeren in gelijke gezondheidskansen voor iedereen en hiermee bijdragen aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant.

'Samen Vooruit' – doorontwikkeling organisatie

In de coronaperiode hebben we te weinig tijd gehad om elkaar als collega's te ontmoeten. Gelukkig kan dat nu weer en willen we samen met alle medewerkers de stap vooruit zetten richting de toekomst. In juni hebben we daarvoor een aantal interne bijeenkomsten gehad en de opbrengsten hieruit worden in de doorontwikkeling meegenomen. We doen dit aan de hand van een aantal onderwerpen: ontwikkeling zelforganisatie en invoering van managers voor de teams, gedragsnormen en kernwaarden bepalen, die nodig zijn om onze doelen te behalen, instelling van zorginhoudelijke overleggen en de samenwerking met GGD Hart voor Brabant verstevigen. Dit alles willen we simpel, eenvoudig en duidelijk doen. Onder andere willen we de functie van manager teams (budgetneutraal) formaliseren om als MT meer strategisch te kunnen werken en de teams meer aandacht te kunnen geven. Hiervoor is in juli advies gevraagd aan de Ondernemingsraad. Zij hebben recent hierop positief geadviseerd. Ons streven is om in het eerste kwartaal van 2023 de ontwikkeldoelen van onze organisatie te hebben behaald en geborgd. We houden het dagelijks bestuur de komende maanden op de hoogte van de voortgang van dit proces.

Van Wob naar Woo

Met ingang van 1 mei 2022 is de nieuwe Wet open overheid (Woo) van kracht en vervangt daarmee de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Net als gemeenten is de GGD een bestuursorgaan waarop de Woo

betrekking heeft. Dit zorgt ervoor dat de GGD verschillende informatieverzoeken heeft ontvangen en afgehandeld. Daarnaast wordt er gewerkt aan een toegankelijke manier van openbaren van de documenten, zoals in de Woo wordt gevraagd.

In de eerste maanden na de wetwijziging is gebleken dat dit leidt tot meer werk voor de GGD. Aan de ene kant doordat er meer informatieverzoeken bij de GGD zelf zijn binnengekomen. En aan de andere kant door de toename van verzoeken voor zienswijzen van bestuursorganen die informatieverzoeken ontvangen. In 2022 ontving de GGD tot nu toe vijf informatieverzoeken, waarvan er uiteindelijk twee weer werden ingetrokken door de verzoeker. Het betreft een informatieverzoek over de datadiefstal in relatie tot de coronasystemen en twee informatieverzoeken over Monkeypox, testcapaciteit en vaccineren.

Wetwijziging Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Een tweede wetwijziging die van invloed is op de GGD is de wijziging van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022. De nieuwe wet biedt nieuwe mogelijkheden voor het betrekken van gemeenteraden en inwoners en sluit daarmee aan op de wens van de GGD. In onze regio Midden en West-Brabant overleggen wij als GR'en al enige tijd over de wijze waarop we de nieuwe regels kunnen volgen en zijn we met een afvaardiging van de colleges en griffies hierover in gesprek. We willen samen komen tot heldere kaders, die in de basis voor alle GR'en in onze regio gelijkloend zijn. Deze kaders vormen de basis voor de wijziging van de GR GGD West-Brabant, welke voor 1 juli 2024 aangepast moet zijn. In dit proces is een viertal uitgangspunten geformuleerd: versterking eigenaarschap bestuurder; uniformiteit versus verscheidenheid; vergroten inhoudelijke betrokkenheid gemeenteraden en afstemming van de P&C-cyclus.

Informatiehuishouding in Control

Door de (landelijke) corona-datalekken en de toename van het hybride werken, werd de noodzaak om onze informatiehuishouding onder controle te krijgen groter. Hiervoor is het Programma 'Informatiehuishouding in Control' in het leven geroepen. Het programma bestaat uit vier projecten. We bundelen hierbij de krachten met GGD Hart voor Brabant, GGD Noord- en Oost-Gelderland, RAV Brabant Midden-West-Noord en Hèt Service Centrum. Het programma heeft inmiddels twee projecten succesvol afgerond. Hierbij is informatie veiliggesteld vanuit de netwerkschijven en vanuit de Corona programma's. Daarmee zijn de voorwaarden geschapt: Iedereen werkt volledig vanuit de MS365 omgeving.

Alle collega's worden binnenkort meegenomen in de lopende twee projecten, maar dit vraagt gelukkig niet veel tijd. Er wordt nieuw beleid geformuleerd met betrekking tot digitaal samenwerken binnen Microsoft 365. Onderdeel van de uitwerking van dit beleid is een Microsoft365 minimale digitale vaardigheidstrainer. Daarnaast wordt in oktober/november op alle SharePoint sites de nieuwe archiveringsoplossing ingericht.

In de jaarstukken 2021 hebben wij gemeld dat er een claim is ingediend bij het Ministerie van VWS als gevolg van een datadiefstal in 2020 bij GGD'en/GGD GHOR Nederland. Gedupeerden kunnen onder voorwaarden een vergoeding ontvangen van het Rijk. De claim en de mogelijke schadevergoeding raakt de GGD West-Brabant niet en heeft geen impact op het vermogen en resultaat van de GGD.

Informatiebeveiliging (NEN7510)

Een gezamenlijk programma is gestart voor GGD Hart voor Brabant, GGD West-Brabant en GGD Noord en Oost-Gelderland. De informatiebeveiligingsnorm voor de zorg wordt geïmplementeerd met als doel eind 2023 klaar te zijn voor de externe certificeringsaudit. Het projectplan en de projectbegroting zijn door de stuurgroep goedgekeurd en de projectorganisatie is ingericht. In videoboodschappen is het belang van informatiebeveiliging en privacy door DPG'en benadrukt. Gestart wordt met online trainingen om het bewustzijn met betrekking tot informatieveiligheid bij alle medewerkers te vergroten. Interne auditgesprekken zijn gevoerd met proceseigenaren en materiedeskundigen op basis waarvan beheersmaatregelen worden ingevoerd of verbeterd. Een begin is gemaakt met het inrichten van een managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS), waarin relevante documenten en registraties worden opgenomen.

Met ons nieuwe bestuur naar een Toekomstvisie 2023-2033

De huidige toekomstvisie 'Agenda voor de toekomst' reikt tot en met 2022. Dit geeft u, als nieuw bestuur van de GGD, en ons ruim baan om te werken aan een nieuwe toekomstvisie gebaseerd op de

kernboodschappen van het bestuurlijke overdrachtsdocument GGD West-Brabant en aangevuld met de wensen van inwoners en partners, met draagvlak uit gemeenten en gedragen door GGD-ers.

Wat is ons gezond geluid van de toekomst? De nieuwe toekomstvisie stellen we op in een tijd, gekenmerkt door uitdagingen op het gebied van wonen, economie en klimaat die invloed hebben op onze gezondheid. Grote uitdagingen die vragen om een duidelijke visie op de Publieke Gezondheid in onze regio en de rol hierin van de GGD. Grote maatschappelijke uitdagingen vragen om oplossingen die beleidstermijnen waarschijnlijk overschrijden en een lange adem vragen. Daarom gaan we uit van een horizon van tenminste 10 jaar. Maatschappelijke uitdagingen en de kansen voor gezondheid zijn niet gebonden aan regiogrenzen, daarom bundelen we onze krachten met die van GGD Hart voor Brabant. Daarmee kunnen we kennis en middelen bundelen en de reeds bestaande samenwerking benutten en versterken met een gezamenlijke aanpak en uitgangspunten. We kunnen elkaars uitdagingen helpen onderzoeken, elkaars talenten beter benutten en samen sterker staan dan alleen. Hierbij blijven we lokaal herkenbaar en hebben we aandacht voor lokale en (sub)regionale accentverschillen.

Medio 2022 zijn we gestart met het inrichten van het proces rondom de toekomstvisie. Gezien de reeds grote belasting op onze organisatie en de korte doorlooptijd begeleidt bureau STORMPUNT ons in dit traject. Het bestuur is een belangrijke regisseur in het traject en alle bestuurlijke momenten hebben we benut als stap in dit proces. Onze gezamenlijke (concept) toekomstvisie 'wij maken gezond gewoon' is op 1 december door het bestuur vastgesteld en aan de gemeenteraden aangeboden voor zienswijze. Deze visie is het vertrekpunt om te komen tot een meerjarig beleidsplan 2023-2026, alsmede voor de beleidsbegroting per jaar.

Analyses van de voortgang op de diverse GGD-ambities en detailinformatie bij deze ambities vindt u in hoofdstuk 2.

2. Financiële analyse

Voor deze analyse wordt gekeken naar de financiële effecten van de GGD-taken in 2022. Er is een onderscheid gemaakt in voor de financiële impact op GGD taken, de rechtmatigheid en de financiële risico's als gevolg van de corona crisis.

Financiële impact GGD-taken

Voor 2022 is er een resultaat van 437k (positief) gerealiseerd.

Het resultaat van 2022 is een verzameling van een aantal voordelige (V) als negatieve (N) ontwikkelingen uit de exploitatiebegroting 2022.

Wij zien net als in voorgaande jaren helaas een negatieve trend rondom onze formatie en bezetting. Het invullen van vacatures blijft een enorme uitdaging. Met name bij een aantal specialistische vacatures zoals artsen en verpleegkundigen. Dit resulteert financieel in een positieve resultaat binnen de exploitatie. Een tweede grote component met een voordelige effect op onze exploitatie is het gevolg van onderbesteding op een aantal out of pocket budgetten o.a. als gevolg van Covid. In Q1 en Q2 van 2022 zijn hierdoor minder opleidingen gevolgd en ook minder dienstreizen. Ten derde zijn we terughoudend geweest in vervangingsinvesteringen. Naast economische afschrijvingen kijken wij nauwlettend ook naar technische afschrijvingen van onze (roerende/onroerende)activa. Wel zijn dit incidentele voordelige resultaten aangezien we hier te maken hebben met uitgestelde investeringen.

Naast ontwikkelingen met een voordelige financiële effect zijn er ook uiteraard nadelige ontwikkelingen geweest in 2022. Belangrijkste ontwikkeling hierbij was met name het negatieve resultaat op onze (markt)taak Reizigers. Zoals verwacht is de realisatie op opbrengsten achtergebleven op de begroting 2022. Echter hadden wij rekening gehouden met hogere verliezen. Doordat beperkingen voor reizen in 2022 in Q1 snel ingetrokken werden (wereldwijd) heeft dit product zich sneller hersteld richting voor covid periode dan verwacht. Het resultaat over 2022 is circa 10-15% achtergebleven op de begroting. Voor komende jaren blijven wij deze ontwikkeling in de gaten houden.

Financiële impact corona

In 2022 hebben we voor een totaal bedrag van €35,6 miljoen aan voorschotten ingediend bij VWS ter compensatie van de meerkosten. De daadwerkelijk gemaakte kosten komen uit op €35,5 miljoen waardoor een kleine terugbetaling zal plaatsvinden. Vanaf 2021 worden de laboratoriumkosten met betrekking tot de PCR-testen direct bij VWS in rekening gebracht en declareert de GGD de laboratoriumkosten van de door zorginstellingen afgenomen PCR-testen bij personeelsleden en de door huisartsen afgenomen PCR-testen bij het RIVM. De financiële impact van Corona op de GGD West Brabant heeft geen invloed op de gemeentelijke bijdrage. De financiële impact wordt door RIVM (laboratoriumkosten) en VWS (meerkosten) gecompenseerd. In tegenstelling tot voorgaande jaren is, op basis van de verantwoordingsinstructies 2022 meerkosten COVID-19, de tabel met meerkosten opgenomen onder de jaarrekening. Deze kunt u vinden in paragraaf 5.3.

Corona Next Step

De uitvoering van alle coronataken vallen in 2022 ook onder het programma Corona Next Step. De vaccinatiegraad lag in het 1e en 4e kwartaal het hoogst wat te danken is aan de landelijke boostercampagne in het voorjaar en de herhaalvaccinatiecampagne in het najaar. In het eerste kwartaal van 2022 lag het aantal positief afgenomen testen het hoogst. Dit had te maken met de omikronvariant. Deze variant maakte inwoners minder ziek maar is besmettelijker als een van zijn voorgangers. Tijdens opschaling is er volop ingezet op het werven en aantrekken van personeel. Hierin maken we gebruik van personen die al eerder zijn ingezet tijdens de drukke periodes.

Binnen de regio West-Brabant zijn er in het jaar 2022 523.127 vaccinaties gezet en zijn er 283.505 testen afgenomen. In 2022 hebben we op 4 locaties testen afgenomen en op 8 verschillende locaties zijn er inwoners gevaccineerd.

Tabel vaccineren:

Kwartaal (2022)	Aantal gezette vaccinaties
1e kwartaal	238.512
2e kwartaal	86.173
3e kwartaal	52.537
4e kwartaal	145.905

Tabel testen:

Kwartaal (2022)	Aantal afgenomen testen
1e kwartaal	253.882
2e kwartaal	15.183
3e kwartaal	9.204
4e kwartaal	5.238

Meerkosten apenpokken

Conform de verantwoordingsinstructie 2022 meerkosten Apenpokken is hieronder de tabel met meerkosten 2022 opgenomen ter verantwoording aan het ministerie van VWS.

Kostensoort Apenpokken	Meerkosten 2022
Kosten voor BCO, monsternamen, vaccinatie	€ 135.776
Laboratoriumkosten	
Overhead	€ 1.096
Totaal meerkosten 2022	€ 136.872

Vanuit het VWS is gevraagd om de infrastructuur en personeel van het programma Corona Next Step in te zetten waar dat mogelijk is. De financiering die hiervoor geldt wordt ondergebracht bij de zogenoemde

meerkosten regeling van corona. In 2022 hebben wij voor €138.782 uitgegeven aan meerkosten t.b.v.de bestrijding tegen apenpokken. De kosten voor BCO, monsternamen en vaccineren bedragen totaal €135.776. Het restant bedrag van €1.096 zijn overheadkosten.

Opvang ontheemden Oekraïne

Op 24 februari 2022 is door het oorlogsgeweld in Oekraïne een grote stroom van ontheemden ontstaan, ook naar Nederland. GGD West-Brabant is vanaf het begin af aan betrokken geweest bij de opvang van de ontheemden. GGD West-Brabant ondersteunt de gemeenten onder andere bij de medische intakes, inspectie van de locaties en het zien van Oekraïense kinderen binnen de jeugdgezondheidszorg. De piek qua inzet lag in de eerste maanden na het ontstaan van het oorlogsgeweld, gedurende de periode richting het einde van het jaar is de inzet van de GGD West-Brabant afgenomen.

Voor de opvang ontheemden Oekraïne zijn er voor de GGD-en tweetal financieringsstromen relevant:

- Het bekostigingsbesluit opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's van het Ministerie van Veiligheid en Justitie;
- De regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport die voorziet op de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg door GGD-en en andere organisaties.

Het bekostigingsbesluit opvang ontheemden Oekraïne met het Ministerie van V&J verloopt via declaratie van werkelijke meerkosten bij de onderhavige Veiligheidsregio van iedere GGD. In augustus heeft de GGD West-Brabant een voorschot declaratie ingediend bij de VR Midden- en West Brabant voor een periode van maart 2022 tot en met december 2022. Tijdens de jaarrekening is een definitieve declaratie ingediend middels een factuur bij de VR Midden- en West Brabant, zie hieronder een overzicht van de gedeclareerde kosten:

Kostensoort	Gerealiseerde Kosten
Meerkosten coördinerende GGD West-Brabant (voorzien van bijlage)	
Regie	€ -
Coördinatie van spreiding van ontheemden	
<i>Tolken</i>	€ 20.230
<i>Uitvoering medische intake</i>	€ 163.093
Communicatie	
<i>Informatieverstrekking ontheemden</i>	€ 1.354
Zorgkosten	
<i>Inspecties THZ</i>	€ 32.297
Materiële uitgaven	
<i>Programmateam</i>	€ 79.080
Totale kosten 2022	€ 296.053

De andere regeling verloopt via de deelnemende gemeenten en gaat specifiek over JGZ. Binnen de deelnemende gemeenten van GGD West-Brabant zijn 527 kinderen gezien voor minimaal één contactmoment met een medewerker JGZ. In de decembercirculaire 2022 heeft er communicatie plaats gevonden over omvang bijdrage per gemeente. De bijdrage die door het Rijk aan het gemeentefonds is toegevoegd biedt onvoldoende duidelijkheid over omvang en toerekening van kosten aan uitvoerende organisaties. Hierdoor is ervoor gekozen om deze kosten vanuit de GGD niet door te schuiven aan alle deelnemende gemeenten in West-Brabant.

3. ACHTERGRONDINFORMATIE

In lijn met onze ambities uit de 'Agenda van de Toekomst' en de Bestuursagenda 2018-2022 is de beleidsbegroting van de GGD West-Brabant voor 2022 opgebouwd rondom 4 ambities, te weten:

1. Verdere stappen zetten voor een gezonde en veilige leefomgeving;
2. Preventie verbreden en verdiepen;
3. Gezondheidskansen voor iedereen: het kan nóg gelijkjer;
4. Naar moderne, eigentijdse dienstverlening met de klant als kompas.

Deze ambities zijn uitgewerkt in verschillende doelen. Alle teams van de GGD zijn in 2021 begonnen met bijzondere aandacht voor het waarmaken van deze ambities en doelen. Onderstaand geven we de voortgang en verwachting weer op de afzonderlijke doelen:

- ✓ We hebben het doel voor 2022 behaald;
- ✗ We hebben het doel voor 2022 niet behaald.

2.1. Resultaat per ambitie

2.1.1. Verdere stappen zetten voor een gezonde en veilige leefomgeving

Ondanks het verdere uitstel van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari naar 1 juli 2023 hebben alle gemeenten in West-Brabant in 2022 hard gewerkt aan het formuleren van een omgevingsvisie en de uitwerking hiervan in plannen, vaak via 'Omgevingstafels'. De GGD is betrokken bij deze ontwikkelingen, hoewel bij de ene gemeente meer dan bij de andere. Samen met GGD Hart voor Brabant en GGD Brabant-Zuidoost adviseert onze GGD vanuit het team GMV (Gezondheid, Milieu en Veiligheid) over een gezonde leefomgeving en omgevingsveiligheid. In 2022 hebben we, samen met de andere twee Brabantse GGD-en, een kwaliteitsimpuls gegeven aan deze advisering. Een ondersteunend instrument hierbij is [de Brabantse Omgevings Scan \(BROS\)](#). Daarnaast is de wegwijzer advisering Omgevingsvisie en Omgevingsplan als prototype opgeleverd. De definitieve implementatie vindt plaats in 2023. In 2022 is er tevens een businesscase Omgevingswet uitgewerkt door de Brabantse GGD'en, die in onze kadernota en beleidsbegroting 2024 wordt verwerkt. We hebben ons er hard voor gemaakt om gezondheid een plek te geven in het klimaatbeleid, het hitteplan en de omgevingsvisies en omgevingsplannen in onze regio. We onderzoeken het draagvlak naar regionale aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord in opdracht van ons bestuur. Tot slot is de samenwerking met de Provincie op het thema Leefomgeving geïntensiveerd. We hebben gezamenlijk nagedacht hoe we de ambitie 'drie gezonde levensjaren erbij voor elke Brabander in 2030' uit het Provinciale beleidskader Gezondheid 2021-2030 kunnen bereiken.

Het team Technische Hygiëne Zorg (THZ) zet zich met haar inspecties in voor een veilige en gezonde omgeving voor kinderen in de kinderopvang. In 2022 zijn alle voorzieningen die op grond van de wet geïnspecteerd moesten worden, geïnspecteerd. Het aantal reïsvaccinaties blijft helaas als gevolg van de coronacrisis in 2022 nog steeds achter ten opzichte van de jaren voor 2020.

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>a. De coronacrisis heeft nóg duidelijker gemaakt dat naast een gezonde leefstijl ook een gezonde leefomgeving van invloed is op onze weerbaarheid tegen infectieziekten. We vergroten daarom onze kennis over het effect van omgevingsfactoren, zoals luchtkwaliteit in relatie tot kwetsbaren, op infectieziekten (zoals Q-koorts en Covid-19).</p>	<p>✓</p>	<p>Bij ernstige ziekte en overlijden aan COVID-19 vaccinaties blijkt er een duidelijke relatie tussen gevaccineerd (minimaal de basisserie) en ongevaccineerd. In bepaalde woongebieden (wijken) is de vaccinatiegraad lager en daar deden we extra inspanningen. Dit heeft niet specifiek met ecologische factoren te maken maar meer met socio-culturele factoren. Bij legionella kijken we naar ecologische factoren.</p>
<p>b. We zijn als GGD een betrouwbare en robuuste crisisorganisatie en dat willen we in de toekomst blijven. We benutten de ervaringen uit de coronacrisis om onze aanpak te optimaliseren en te werken aan een integrale aanpak van crisisbeheersing, waar juist de artsen, verpleegkundigen en doktersassistenten van JGZ zorgen voor een ‘witte kolom’ met grote omvang.</p>	<p>✓</p>	<p>We hebben analyses over effecten van de coronacrisis gerepliceerd. Daarnaast hebben we extra gezondheidsmonitors bij jongeren, (jong-) volwassenen en ouderen naar de gevolgen van de coronacrisis uitgevoerd. Ook is onderzoek gedaan naar de gevolgen van de coronacrisis op meldkamer-meldingen en hierover is een artikel gepubliceerd. De corona-vaccinatiedata zijn succesvol verrijkt met CBS-microdata binnen het project Populatieverschillen in Covid-19 vaccinatiedata. We hebben onze ervaringen en geleerde lessen vanuit de coronacrisis ingezet tijdens de uitbraak van Monkeypox.</p>
<p>c. Per 2022 is de Omgevingswet van kracht. Bij de implementatie hiervan pakt de GGD haar rol als adviseur, pleitbezorger, informatieverschaffer en sparringpartner richting de gemeenten. Dat geldt ook als het gaat om omgevingstafels en omgevingsvergunningen. We voorzien de gemeenten van standaardadviezen die zij zelf kunnen gebruiken en bieden maatwerkadvies daar waar we echt het verschil kunnen maken. We nemen hierbij de kernwaarden voor een gezonde leefomgeving als uitgangspunt.</p>	<p>✓</p>	<p>De Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. De ambitie van de GGD WB reikt echter verder dan de Omgevingswet. In 2022 is in het Brabantbrede programma “gezonde leefomgeving” volop ingezet op gezonde leefomgeving als randvoorwaarde en interventie voor het maken van gezonde keuzes. Door het geven van integrale adviezen aan gemeenten over de omgevingsvisie en over onderwerpen als veehouderij, energietransitie, woningbouw, hitte, etc. De Brabantse GGD’ en hebben voor de gemeenten een businesscase opgesteld inzake advisering Omgevingswet.</p>

2.1.2. Preventie verbreden en verdiepen

Er is veel gezondheidswinst te halen door eerder bij te sturen op de risico's. Collectieve, robuuste en langdurig volgehouden maatregelen hebben het meeste effect op onze gezondheid. Tot in de jaren 50 van de twintigste eeuw rookte ruim 90% van de volwassen mannen. Nu is dat minder dan 20% Het kan dus.

Vier jaar geleden sloten 70 partijen samen het Nationale Preventie-akkoord, en ook lokaal werden preventie-akkoorden afgesloten. In West-Brabant heeft bijna elke gemeente nu een lokaal preventieakkoord, vaak gekoppeld met het lokale sportakkoord. Onze GGD participeert in deze lokale akkoorden.

Maar met de concrete activiteiten en projecten in die akkoorden worden de doelen van een gezondere leefstijl nog niet voldoende behaald. Voor preventie is een integrale aanpak cruciaal, waarbij verschillende partijen uit de domeinen van preventie, zorg en welzijn samenwerken. En waarbij we vanuit verschillende beleidsdomeinen werken aan gezondheid (health with all policies). Want we kunnen gezondheidsproblemen niet alleen vanuit gezondheid oplossen. Niet alleen wandelgroepen voor mensen met diabetes, maar ook minder fastfoodaanbieders. Niet alleen stoppen met roken cursussen, maar ook minder verkooppunten van tabak.

Op steeds meer plekken in West-Brabant wordt er (sub-)regionaal samengewerkt aan preventie. De GGD heeft een actieve rol in deze netwerken. Daarbij brengen we de goede en transparante informatie, over de gezondheidssituatie in onze gemeenten, wijken en dorpen. En informatie over wat we weten dat effectief is in gezondheidsbevordering.

Aan het begin van het jaar hebben de 16 West-Brabantse gemeenten de samenwerkingsagenda 'Samenwerken aan preventie en positieve gezondheid in West-Brabant' vastgesteld. Gemeenten, Zorgverzekeraars, Zorgkantoor en de GGD werken in deze regionale agenda samen om meer impact te maken met preventie. De projectleider voor deze samenwerking is in dienst van de GGD.

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>a. Werken aan preventie doen we ook in het kader van het Nationaal Preventieakkoord 'Een gezonder Nederland'. Het preventieakkoord zet in op de leefstijlthema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Met een gezonde leefstijl ben je minder vatbaar voor ziektes, zoals corona. Daarnaast zijn mensen door de coronacrisis minder gezond gaan leven. Dat tijd willen we keren. Met een gezamenlijke aanpak in de regio kunnen we meer impact realiseren. We ondersteunen onze gemeenten bij de uitvoering van de regionale of lokale Sport- en preventieakkoorden. Samen met gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars geven we daar via lokale en regionale coalities uitvoering aan.</p>	<p>✓</p>	<p>In 2022 waren we bij 14 gemeenten betrokken bij het lokale preventieakkoord, waarvan in 9 gemeenten bij de uitvoering en in 5 gemeenten bij de voorbereiding. In alle gemeenten zijn we actief in netwerken waar het gaat over gezonde leefstijl en adviseren hierin op de thema's van het nationaal preventieakkoord.</p> <p>Regionaal reikten we de Rookvrije Generatie awards uit en brachten 30 dagen gezonder en goedkoop gezonde voeding onder de aandacht.</p> <p>Daarnaast zijn projectleider geworden in twee regionale preventiesamenwerkingen. Het preventieproject van het transmurale netwerk Westwest en de 'regionale samenwerking preventie en positieve gezondheid'. Dit is een samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars.</p> <p>Bovendien is de GGD gevraagd als lid van het coördinatieteam van Grip op Kwetsbaarheid, de samenwerking tussen gemeenten en ketenpartners in West-Brabant West</p> <p>We leverden in 2022 de nieuwe kindmonitor en een Regiobeeld dagbesteding dementie: Oosterhout en Altena/Zundert en Etten-Leur zijn op.</p> <p>Verder hebben we dit jaar ingespeeld op de nieuwe ontwikkelingen van het IZA en het GALA door het inrichten van een scrumteam. In 2023 gaan we hiermee verder. Landelijk hebben we ons er met succes hard voor gemaakt dat het bredere thema vitaal ouder worden wordt opgepakt in het GALA, i.p.v. alleen valpreventie.</p>

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>b. De aandacht voor mentale gezondheid is na de coronacrisis toegenomen voor zowel jong als oud. De crisis heeft geleid tot meer burn-outklachten, eenzaamheid, depressiviteit en slaapproblemen. Naast aandacht voor de lichamelijke gezondheid zijn er extra maatregelen nodig voor de geestelijke gezondheid. Het Nationaal Preventieakkoord is daarom verbreed met een aanpak voor een mentaal gezond Nederland. In aansluiting hierop hebben we oog voor het mentaal welbevinden van jeugd en (jong)volwassenen vanaf 18 jaar. Ook blijven we inzetten op Gezond ouder worden, waarbij de focus ligt op eenzaamheid en preventie van dementie. We hanteren positieve gezondheid als uitgangspunt bij onze adviezen en interventies.</p>	<p>✓</p>	<p>We organiseerden in november een Brabant brede netwerkbijeenkomst ‘Suïcidepreventie naar een keten van integrale samenwerking’. De bijeenkomst was een eerste manifestatie van een nauwere samenwerking tussen GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant, GGZ Breburg en 113 Zelfmoordpreventie rond het thema mentale gezondheid.</p> <p>Samen met stagiaires van St Joost en de Fontys-opleiding Trend Research en Concept Creation ontwikkelden we een toolkit voor HBO-studenten die zicht richt op de bewustwording en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid onder studenten.</p> <p>RSV Breda e.o., GGZ Breburg en GGD West-Brabant werken samen met gemeenten Breda, Etten-Leur en Oosterhout aan de doorontwikkeling van de integrale (3G) aanpak Mentale gezondheid op VO-scholen.</p> <p>In 14 gemeenten besteedden we aandacht aan mentale gezondheid en veerkracht bij volwassenen en ouderen. Zuidwest TV en KBO Roosendaal zenden een wekelijks infotainment programma voor senioren uit waaraan GGD een bijdrage levert. Onze gecertificeerde trainers positieve gezondheid gaven dit jaar 6 trainingen en 22 workshops positieve gezondheid.</p> <p>De campagne ‘We zijn zelf het medicijn’ over preventie van dementie is geëvalueerd en de positieve resultaten van die evaluatie zijn gedeeld met regionale en landelijke samenwerkingspartners.</p> <p>In de gemeente Rucphen is met subsidie van VWS een succesvol valpreventieproject georganiseerd waarin naast voorlichting over vitaliteit en vallen vooral is ingezet op</p>

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
		<p>betere (keten)samenwerking tussen de professionals in de gemeente. De resultaten van deze pilot zullen worden gebruikt voor de landelijke ketenaanpak valpreventie</p> <p>De interventie 'Tijd van je leven' voor mentale gezondheid van ouderen is geëvalueerd en opgeleverd aan ZonMw. Daarnaast zijn er vervolgstappen gezet richting verspreiding, implementatie en structurele borging van het concept en is er een subsidieaanvraag gedaan voor de erkenning van de interventie.</p>
<p>c. We gaan vanuit het Rijksvaccinatieprogramma een HPV inhaalcampagne uitvoeren voor alle 18- tot 26-jarige meisjes en jongens. Deze vaccinatie beschermt tegen het humaan papillomavirus (HPV). Dit virus kan kanker veroorzaken aan de baarmoederhals. HPV kan ook andere vormen van kanker veroorzaken, zoals hoofd- en halskanker en kanker van de anus en schaamstreek. Het inhaalprogramma gebruiken we om voor deze, voor de GGD, nieuwe doelgroep de samenwerking met andere disciplines te versterken en nieuwe allianties aan te gaan. We denken hierbij aan mentale gezondheid, maar ook aan seksuele gezondheid.</p>	<p>✓</p>	<p>Alle jongeren die in aanmerking kwamen voor HPV vaccinatie zijn uitgenodigd. De opkomst ligt rond de 60% met uitzondering van Almkerk waar het opkomstpercentage voor HPV zoals verwacht lager ligt en rond de 42% bedraagt.</p> <p>Voor angstige kinderen is er een snelle route ingericht naar het medisch loket. Dit zorgt voor meer rust in het proces en voor de angstige kinderen zelf.</p> <p>De landelijke besluitvorming wat betreft vaccinatie van spijtoptanten is gereed. Het is duidelijk dat JGZ niet het uitvoerend programma is. Binnen onze GGD is de verbinding gelegd met het team Infectieziekte bestrijding op dit onderwerp. De HPV 18+-vaccinatie is door VWS uitgesteld naar 2023</p>

2.1.3. Gezondheidskansen voor iedereen: het kan nóg gelijkjer

Om te werken aan gelijke gezondheidskansen is een integrale systeemaanpak nodig met betrokkenheid van alle partners. Vanuit onze GGD-visie op gelijke gezondheidskansen zoeken we domein overstijgend naar mogelijkheden (o.a. armoede, wonen), beginnen we zo vroeg mogelijk (kansrijke start coalities, met interventies als voorzorg en nu niet zwanger), en leren we samen mét inwoners.

Rondom inwonerbetrokkenheid brengen we (wetenschappelijke) informatie bijeen over de betekenis van inwonerbetrokkenheid in de publieke gezondheid (incl. goede voorbeelden uit binnen- en buitenland en voorbeelden uit andere beleidsterreinen). Wat zijn succesvolle elementen? Welke keuzes zijn er nodig om te komen tot een lange termijn aanpak en een structurele borging van inwonerbetrokkenheid?

We onderzoeken wat 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' concreet voor onze GGD-werkzaamheden betekent.

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>a. Vanaf 2020 hebben we de community-aanpak ontwikkeld: we zijn dichtbij aanwezig waar kinderen en ouders zijn om kwetsbare kinderen vroegtijdig te kunnen signaleren en zo nodig te ondersteunen. Deze aanpak willen we in 2022 doorzetten en verder verstevigen. Dit doen we door naast het intensieve contact met scholen en kinderopvang ook andere samenwerkingspartners te betrekken in de community-aanpak.</p>	<p>✓</p>	<p>Nieuwe partners in onze community aanpak zijn o.a. verloskundigen en kraamzorgorganisaties.</p> <p>Deze samenwerking is van belang voor het uitvoeren van het prenataal huisbezoek dat sinds 1 juli 2022 door de JGZ wordt uitgevoerd. In alle JGZ-teams is hiervoor formatie beschikbaar en de klantroute en toolbox voor ketenpartners zijn gereed en verspreid.</p> <p>Ondersteuning community-aanpak JGZ met infokaarten vaccinatiegraad per gemeente. De inzet van wijk GGD'ers is in twee pilots (gemeente Woensdrecht en Steenbergen) gemonitord en geëvalueerd onder stakeholders. Rapportage volgt in 2023. Literatuurstudie en rapportage 'Kennisbooster inwonersbetrokkenheid' in samenwerking met team beleid opgeleverd.</p>

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>b. Door ons uitgevoerde onderzoeken naar ziekteverzuim in het primair onderwijs laten zien dat een goed gesprek tussen school en leerling bij ziekmeldingen op basisscholen tot gevolg heeft dat kinderen sneller opgemerkt worden en passende hulp krijgen. Dat heeft direct effect op de gelijke gezondheidskansen van kinderen. We verwachten dat kinderen op latere leeftijd veel baat zullen hebben bij een vroegtijdige aanpak. Daarom willen we naast M@ZL VO en MBO ook een regionale uitrol van M@ZL PO realiseren. Mogelijk dat hiervoor landelijke financiering beschikbaar komt via het Deltaplan Jeugd.</p>	<p>x</p>	<p>Er is vanuit meerdere gemeenten, scholen en samenwerkingsverbanden belangstelling voor inzet op M@ZL PO. De beschikbare artsformatie is hierbij een knelpunt. Door slimme inzet van beschikbare formatie in de JGZ werken we hier aan een oplossing. Per gemeente wordt steeds gekeken wat al wél mogelijk is.</p> <p>Onderzoek</p> <p>Aanpak verward gedrag bij hoogcomplexe problematiek wordt geëvalueerd. Dit loopt door in 2023. De West-Brabantse pilot voor de landelijke actie-agenda recreatieparken 2.0 is binnen een integraal GGD team succesvol uitgevoerd.</p>

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>c. Als gevolg van de te verwachten grotere sociaaleconomische gezondheidsverschillen willen we extra aandacht geven aan laaggeletterden, arbeidsmigranten en andere mensen met een niet-Nederlandse achtergrond. Samen met gemeenten zoeken we actief mensen op, die het moeilijk vinden om een hulpvraag te stellen, en ondersteunen we hen op weg naar een beter en gezonder leven. Ook onze aanpak op campings en vakantieparken zetten we voort.</p>	<p>✓</p>	<p>We nemen deel aan Breda eenvoudig ('Huh'), oriënteren ons op een voor aanpak arbeidsmigranten met GGD Hart voor Brabant en zijn bezig met de doorontwikkeling van de aanpak vakantieparken en inzet van de wijk-GGD-er in verschillende gemeenten.</p> <p>In vijf gemeenten hebben we een bijdrage geleverd aan fijnmazig vaccineren voor moeilijk te bereiken doelgroepen t.b.v. corona. We hebben ingezet op het verspreiden van eenvoudige voorlichtingsmaterialen over goedkoop gezonde voeding in de 'week van het geld'. Alle voedselbanken in ons werkgebied hebben hieraan meegewerkt.</p> <p>Daarnaast hebben we ingezet op het verkennen van de wijkaanpak Stoppen met roken, de aanpak Kind Naar Gezonder Gewicht, en de aanpak overgewicht voor volwassenen, allen gericht op de lage SES doelgroep.</p> <p>In samenwerking met GGD Hart voor Brabant wordt gewerkt aan het vergroten van gezondheidsvaardigheden van arbeidsmigranten. Hiervoor zijn innovatiemiddelen voor een impuls toegekend vanuit GGD Hart voor Brabant. De inzet richt zich op toegang tot informatie en ondersteuning (op dit moment wordt rol GGD in Brabants migratie informatie punt verkend), toegang tot zorg en het versterken van de dialoog arbeidsmigrant- gemeenten/stakeholders over de (mogelijke) rol in sociaal domein.</p>

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>d. We streven in 2022 naar een regionale dekking van ons programma Nu Niet Zwanger. Een ongewenste geboorte vergroot de gezondheidsongelijkheid voor het kind en de ouders en brengt hoge maatschappelijke kosten mee. Kwetsbare inwoners zijn gebaat bij een open gesprek over hun kinderwens om hiermee de toekomstkansen voor hen en het kind te vergroten. In 2021 gaan we hierover in gesprek met onze regio. Bij een positief besluit leggen we in 2022 via een begrotingswijziging een regionale aanpak voor aan de West-Brabantse gemeenten.</p>	<p>✓</p>	<p>Sinds augustus 2021 is programma Nu Niet Zwanger actief in de hele regio. Er wordt momenteel gewerkt aan de implementatie bij ketenpartners. In alle gemeenten zijn inmiddels casussen aangemeld bij de aandachtsfunctionarissen of inhoudelijk coördinatoren.</p> <p>De meeste JGZ-professionals van de GGD hebben minimaal de e-learningmodule hiervoor gevolgd.</p> <p>De verwachting is dat het programma eind 2022 wordt geborgd in het basispakket.</p>
<p>e. Uitvoering DUUP, voorheen RUPS: per 2021 is de Regeling uitstapprogramma's prostituees (RUPS) overgegaan in de Decentralisatie-uitkering uitstapprogramma's voor prostituees (DUUP) met Tilburg als centrumgemeente voor Midden- en West-Brabant en Zeeland. De uitstapprogramma's worden niet langer gesubsidieerd door het Rijk, maar structureel gefinancierd. Dit kan gevolgen hebben voor de financiële bijdrage van de gemeenten hieraan vanuit de Gemeenschappelijke Regeling. Op basis van de evaluatie van RUPS 2020 vindt in maart 2021 bestuurlijke besluitvorming plaats over de (meerjarige) voortzetting van DUUP in onze regio vanaf 2022 en over de wijze waarop dit gebeurt. Indien nodig, leggen we dit met een begrotingswijziging in 2022 voor aan de West-Brabantse gemeenten.</p>	<p>✓</p>	<p>Er zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten voor 2022 met de twee uitvoeringpartners.</p> <p>De uitvoering verloopt conform de afspraken die we maakten. Wel wordt er een terugloop gezien in aanmeldingen. Het zicht op kwetsbare prostituees lijkt (gedeeltelijk) afgenomen (o.a. ook vanuit de GGD team seksuele gezondheid) mogelijk door toedoen Corona. We zetten daarom waar nodig in op veldwerk.</p> <p>Er zijn extra middelen beschikbaar gesteld door het Rijk voor 2022.</p> <p>We zijn inhoudelijk in gesprek over interpretatie van de inzet: prostitutie maatschappelijk werk, ondersteuning bij het uitstappen.</p>

2.1.4. Naar moderne, eigentijdse dienstverlening met de klant als kompas

We leveren na de coronacrisis structureel 'Zorg op afstand'; digitaal waar kan, fysiek waar moet. Het nut en de noodzaak van het datagedreven werken heeft zich bewezen. We hebben inmiddels meerdere dashboards en rapportages ten behoeve van stuurinformatie ontwikkeld vanuit ons Datawarehouse. In samenwerking met de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant zijn voorspellende modellen op data Meldkamer/ Veiligheidsregio doorontwikkeld. Het DataLab is mede ontwikkeld en vernieuwende informatieproducten op data uit Datawarehouse zijn geleverd.

De professionalisering van onze dienstverlening heeft verder gestalte gekregen met

Start GGD Next Step

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>a. Onze bereikbaarheid laten we meer aansluiten op moderne communicatievormen. Door meer gebruik te maken van data krijgen we een beter inzicht in onze klanten en werken we toe naar een omnichannel strategie. Die leidt er onder meer toe dat onze klanten, zoals ouders, kunnen kiezen voor digitale of fysieke contactmomenten. De JGZ zet in op een goede, laagdrempelige toegang tot hulp en advies door landelijk goed bereikbaar te zijn via telefoon en mail en ondersteunt ouders door middel van de groeigids-app, die 24/7 te raadplegen is. Ook zorgen we dat onze digitale en telefonische bereikbaarheid beter aansluit bij de wens van de klant. We maken een digitaal platform, waarmee onze klanten meer eigen inzicht krijgen en makkelijker en sneller ondersteuning krijgen wanneer dit nodig of gewenst is. Ook willen we enkele eHealth initiatieven, bijvoorbeeld vanuit Seksuele Gezondheid, implementeren.</p>	✓	<p>Quick wins, naar verwachting afgerond in Q1-2023:</p> <ul style="list-style-type: none">• Afspraken maken via MKIB (Ouderportaal)• Afspraken verzetten via MKIB (Ouderportaal)• Bredere inzet en promotie communicatiekanalen• Voorspellend datamodel No Show & anders plannen

Wat wilden we bereiken in 2022?	Status	Toelichting
<p>b. We geven een vervolg aan de in 2021 uitgewerkte data-strategie: het versterken van datagedreven publieke gezondheid. Via onze dashboards kunnen we trends signaleren en betere voorspellingen doen over gezondheid en het te verwachten zorggebruik (inclusief de kosten), bijvoorbeeld in de jeugdzorg. Op deze manier kunnen we adequate beleids- en stuurinformatie genereren.</p>	x	<p>Vanuit ons DataLab is in 2022 zijn een aantal data-projecten opgeleverd, zoals o.a. het in kaart brengen van achtergrondkenmerken van (on)gevaccineerden, het voorspellen van depressie onder kinderen, en geografische kaarten met immuunstatus COVID-19.</p> <p>Daarnaast is er een toekomstvisie en strategie gemaakt op datagedreven werken binnen de GGD.</p>
<p>c. De coronacrisis heeft nogmaals duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om de privacy van onze klanten goed te waarborgen. De toenemende digitalisering en automatisering vragen van GGD'en een veilige en verantwoorde manier van harmonisatie van systemen en werkprocessen om data eenvoudig te kunnen uitwisselen en de kwaliteit van monitoring te verbeteren. Op basis van de landelijke ontwikkelingen passen we onze bedrijfsvoering hierop aan.</p>	x	<p>We hebben in 2022 en plan van aanpak ontwikkeld ikv de informatieveiligheid. Dit wordt in 2023 geïmplementeerd.</p>

2.2. Indicatoren

2.2.1. Programma Infectieziektebestrijding

Team IZB

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aard en aantal meldingen en signalen, met toelichting	1500	1500 +	

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Toelichting op ondernomen activiteiten op het gebied van antibioticaresistentie, veranderende maatschappij, zoönosen en afnemende vaccinatiegraad		De focus ligt op achterstallig onderhoud, integratie Corona en verstevigen netwerken kwetsbaren proactief en relevante ketenpartners	
Toelichting op samenwerking met relevante partijen		Door onderbezetting en een jong team is dit (focus op proactieve netwerk- en regiefunctie) onvoldoende opgepakt. Met de belangrijkste ketenpartners verloopt de samenwerking constructief	
Waardering door netwerkpartners (o.a. zorginstellingen) op basis van ervaringen	>7.5	In 2022 is geen klanttevredenheid getoetst.	

Team Seksuele Gezondheid

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal cliënten SOA	4.500	3.701	
Aantal geconstateerde SOA's (bij een cliënt kunnen verschillende SOA's worden gevonden)	1.200	967	Vindpercentage: 26,1
Toelichting op werkwijze om SOA's te voorkomen, op te sporen en te behandelen, (werkwijze en aandachtspunten)			We draaien weer op 100% de spreekuren, bieden thuishosten aan en geven de mogelijkheid aan hiv+ MSM om tijdens hun bezoek op de hiv-poli en soa test via de GGD te doen
Toelichting op samenwerking met relevante andere partijen, , (werkwijze en aandachtspunten)			verleggen met relevante interne en externe ketenpartners lopen.

Team TBC

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal uitgevoerde verrichtingen voor opsporing en behandeling van TBC	2.750	3.627	
Aantal opgespoorde actieve (ziek) en latente (drager, maar nog niet ziek) TBC-infecties	25 actieve en 50 latente infecties	22 actieve en 27 latente	

2.2.2. Programma Jeugdgezondheidszorg

Indicator	Begroting 2022			Realisatie 2022			Opmerkingen
Bereik	Kinderen te bereiken (jaar)			Kinderen te bereiken (jaar)			
0 t/m 6 maanden	2.650						
7 t/m 12 maanden	2.650						
1 tot 4 jaar	8.250						
4 tot 12 jaar	13.650						
12 tot 18 jaar	9.000						
18+	-						
Mate van kwetsbaarheid*	ETM 1	ETM 2 of hoger	ETM 3 of hoger	ETM 1	ETM 2 of hoger	ETM 3 of hoger	60% van de kinderen heeft een ETM 1 score. We zien een toename in ETM 1 kinderen. Dit komt omdat we veel focus leggen binnen de teams op het goed 'scoren' van kinderen. 34% van de kinderen heeft een ETM 2 score. 6% van de kinderen heeft een ETM 3 score. In de huidige rapporten is alleen onderscheid in de leeftijd per ETM score zichtbaar voor ETM 3.
TOTAAL	38%	46%	3%				
0-6 maanden	55%	28%	2%				
7 t/m 12 maanden	53%	27%	3%				
1 tot 4 jaar	17%	15%	3%				
4 tot 12 jaar	10%	7%	4%				
12 tot 18 jaar	-	-	-				
Verwijzingspercentage	<i>Intern</i>		<i>Extern</i>	<i>Intern</i>		<i>Extern</i>	<i>Fysiek intern: dit is minder dan voorgaande jaren. Een reden hiervoor kan zijn, dat er minder capaciteit beschikbaar is en er dus meteen extern wordt doorverwezen. We zien ook dat onze artsen van de gemeenten meer ruimte krijgen om direct door te verwijzen. Psychosociaal intern: 'Dit percentage ligt in lijn met het voorgaande jaar.'</i>
Fysiek	56%		35%	17%		39%	
Onbekend	-		-	-		-	
Psychosociaal	24%		6%	18%		20%	
Lokale vaccinatiegraad (incl. RVP)							
Volledig 2 jaar	92,0%			94%			
Volledig 5 jaar DKTP	93,4%			82%			
Volledig 10 jaar DKTP	91,8%			81%			
Volledig 10 jaar BMR	92,5%			81%			
HPV 14 jaar	51,5%			56%			
MACWY	90,1%			68%			

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Toelichting op deelname in overlegstructuren in het kader van Lokaal Verbinden	(werkwijze en aandachtspunten)		Conform afspraken worden kaders lokaal verbinden besproken met gemeenten en daar waar nodig aangepast
Toelichting op ervaringen met samenwerkingspartners in het kader van Lokaal Verbinden (bijv. scholen en/of wijkteams)	(werkwijze en aandachtspunten)		Er wordt veel tijd besteed aan contact met de scholen en focus ligt nu op samenwerkingspartners t.a.v. het prenataal huisbezoek (verloskundigen, gynaecologen) en het netwerk rondom nu niet zwanger. Daarnaast lopen er een aantal pilots waarin we intensief samenwerken met scholen, GGZ en samenwerkingsverbanden om hulp voor jongeren beter te organiseren en zo meer preventief te werken en kwetsbare jongeren beter in beeld te krijgen
Waardering door cliënten op basis van ervaringen	≥7,5	Gemiddeld 8,5	Op de meeste locaties is gestart met de PPP methode, waarbij laagdrempelig klantwaardering wordt gemeten. We zien dat we op de locaties waar nu gemeten wordt gemiddeld 8,5 scoren.

2.2.3. Programma Lokaal gezondheidsbeleid

Team Onderzoek

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aard en aantal kennisproducten/ rapportages over onderzoek, met toelichting	-	55	
Werkwijze en aandachtspunten			
Beoordeling van bruikbaarheid van alle geleverde kennisproducten/ rapportages over publieke gezondheid	>7,5	9	Waar bekend. Niet alle opdrachtgevers hebben een cijfer gegeven maar zij gaven aan dat ze (zeer) tevreden zijn. Bij niet alle projecten zijn evaluaties uitgevoerd, maar we horen wel terug dat de resultaten gebruikt worden en naar tevredenheid zijn.
Beoordeling van bruikbaarheid van alle geleverde kennisproducten/ rapportages over publieke gezondheid	>7,5	9	

Team Beleid

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Toelichting op aard en vorm van gegeven beleidsadvisering	De versterkte inzet op strategische advisering over belangrijke thema's in de publieke gezondheid, heeft bijgedragen aan meer slagkracht		
Toelichting op deelname in gezondheidsgerelateerde themanetwerken	We sluiten lokaal aan bij diverse netwerken, waaronder ikv lokale preventie akkoorden en omgevingsvisies/plannen. Door de strategische focus is er een gerichtere deelname aan regionale (waar nodig nog lokale) netwerken.		
Toelichting op werken vanuit 'positieve gezondheid'	Positieve gezondheid is de basis van waaruit we werken. Dit gedachtegoed is het uitgangspunt in onze mondelinge en schriftelijke beleidsadvisering aan gemeenten en in het netwerk met onze partners.		
Beoordeling door gemeenten van samenwerking met lokale beleidsadviseurs (proactiviteit, snelheid, bereikbaarheid, nakomen van afspraken, vraagverheldering, kwaliteit, zichtbaarheid)	Dit is niet geïnventariseerd in 2022.		
Beoordeling door gemeenten van bruikbaarheid van beleidsadvisering	Dit is niet geïnventariseerd in 2022.		
Waardering door netwerkpartners op basis van ervaringen	Deze waardering blijkt uit de contacten die we hebben met de netwerkpartners.		

2.2.4. Programma Gezonde en Veilige leefomgeving

Team Preventie & Gezondheid

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Percentage gemeenten waarin inzet adviseur preventie en gezondheid conform maatwerkafspraken is uitgevoerd, met toelichting	100%	85%	Inzet adviseurs P&G is in vrijwel alle gemeenten uitgevoerd conform afspraak. In aantal gemeenten hebben we te maken gehad met wisselingen van ambtenaren waardoor een aantal zaken tijdelijk stil lagen.
Aard en aantal themanetwerk(en) waaraan werd deelgenomen	35	74	In deze netwerken werken we samen met partners in sociaal domein, eerste lijn en tweede lijn. De meeste netwerken komen periodiek samen.
Toelichting op samenwerking met gemeenten	De meeste ambtenaren VGZ zijn tevreden over de samenwerking met de adviseur P&G.		
Toelichting op werken vanuit 'positieve gezondheid'	Onze gecertificeerde trainers hebben dit jaar 6 trainingen Positieve Gezondheid gegeven en 22 workshops. Ook zijn gemeenten geadviseerd en oriënterende gesprekken met nieuwe opdrachtgevers gevoerd.		
Samenwerking met gezondheidsbevorderaars (proactiviteit, snelheid, bereikbaarheid, nakomen van afspraken, vraagverheldering)	In de meeste gemeenten is de ambtenaar VGZ tevreden over de inzet van de adviseur P&G. In 4 gemeenten weten we dit nog niet i.v.m. ambtelijke personele wisselingen.		
De waardering door netwerkpartners op basis van ervaringen	We werken met veel verschillende partners naar tevredenheid samen, veelal binnen netwerken.		

Team Toezicht & THZ

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal risicogestuurde inspecties (incl. herinspecties) kinderopvang A) aantal j.o.en vt plus aantal ovr en onr; B) aantal uren n.o. en i.o.; C) aantal vgo jaarlijks en ovr;	600		
Totaal aantal te inspecteren instellingen kinderopvang	993	KDV + BSO + GOB: JO (incl. VE) 626 (6843u) ; OVR 45 (1054u); ONR 42 (513u); Gastouderopvang: JO 37 (1554u); OVR 146 (728u); IO 17 (91u) B) NO/IO/Herstel 131 (561u)	
Prostitutiebedrijven	11		Conform begroting vanwege vergunningplicht
Wmo-instellingen	20 Voorzieningen; 10 cliënten. Calamiteiten zijn niet opgenomen in de begroting.	0 cliënten bezocht, doordat prioriteit is gegeven aan de realisatie van de proactieve onderzoeken. Er is 1 calamiteit gemeld en onderzocht. Er zijn 20	
Tattoo- en piercingbedrijven	T&P: 80 Evenementen: 10	T&P: 83 1 evenement	

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Schepen	60	14 + 17 (uit marap 2)	
Toelichting op ondernomen activiteiten rondom de inventarisatie van THZ-risico's	Dit is niet geïnventariseerd in 2022		
De waardering door netwerkpartners op basis van ervaringen	Dit is niet geïnventariseerd in 2022		

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal binnengekomen vragen aan en klachten bij GMV	197	142	Wij hebben geen invloed op aantallen gestelde vragen van burgers. het KCC vangt veel vragen af. De vragen gaan over allerlei milieufactoren, zowel wat betreft binnen- als buitenmilieu.
Aantal gevraagde beleidsadviezen aan GMV	20	16 beleidsadviezen en 10 werkgroepen	4 adviezen rondom vergunningaanvragen intensieve veehouderij, daarnaast o.a. advisering rondom omgevingsvisies, bestemmingsplannen
Aantal gevraagde adviezen bij acute (milieu-) incidenten	5	8	
Toelichting op de samenwerking met relevante andere partijen	GMV neemt deel in 10 werkgroepen. Deze werkgroepen betreffen veelal werkgroepen in het kader van de Omgevingswet (omgevingstafels). Er vindt daarnaast samenwerking plaats met omgevingsdiensten, RIVM, provincie, waterschappen, veiligheidsregio en adviesbureaus		
De waardering door netwerkpartners op basis van ervaringen	Dit is niet geïnventariseerd in 2022		

2.2.5. Programma Kwetsbare groepen

Team Openbare geestelijke gezondheidszorg

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal cliënten van team OGGZ	1.300	1.403	253 reguliere meldingen uit 2021 liepen door in 2022. Daarnaast zijn er 1040 nieuwe meldingen binnen gekomen. Tevens zijn er 94 nieuwe casussen voor de dak en thuislozen aangemaakt en 16 uit 2021 die doorliepen in 2022
Aantal mensen door team OGGZ en Meldpunt zorg & overlast doorverwezen naar bemoeizorg, MASS en reguliere zorg	900	1.099	
Aantal intakes (algemene gezondheidsscreenings) bij dak- en thuislozen	150	57	Het totaal aantal intakes is afgenomen. Mede doordat een aantal cliënten in het verleden al eerder gezien is waarbij geen nieuwe bijzonderheden zijn. Daarnaast is er in Breda een verbouwing van de opvang geweest waardoor tijdelijk geen intakes hebben plaatsgevonden. Ook was er in Bergen op Zoom een verminderde capaciteit van de opvang wegens corona en was er sprake van een wachtlijst en beperkte doorstroom.
Aantal consulten voor dak- en thuislozen	100	72	
Toelichting op deelname in overlegstructuren	We hebben 181 keer deelgenomen aan overlegstructuren.		
De waardering door cliënten op basis van ervaringen	Geen klantwaardering verder uitgevoerd. Cliënten werken niet mee aan dit proces.		

Team Forensische geneeskunde

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aantal lijkschouwingen incl. euthanasie (forensische adviezen aan Officier van Justitie bij niet-natuurlijk overlijden)	650	870	
Aantal lijkschouwingen bij euthanasie (forensische adviezen aan Officier van Justitie bij euthanasie)	275	378	
Toelichting op samenwerking met externe partijen			
De waardering door samenwerkingspartners op basis van ervaringen	Niet geïnventariseerd in 2022.		

PSHi en PSHOR

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
Aard en aantal incidenten met dreigende maatschappelijke onrust die door de GGD zijn ondersteund	23	27	Het aantal meldingen ligt beduidend hoger dan de prognose. Het aantal meldingen is het hoogste sinds 2016. Onduidelijk is waarom er een toename te zien is.
Aantal malen dat een PSHi-coördinatieteam bijeen is geroepen	10	5	Bij een groot deel van de meldingen was een advies vanuit de PSH afdoende en was het bijeenroepen van een PSHi coördinatieteam niet nodig.
Toelichting op de inzet bij incidenten met dreigende maatschappelijke onrust	De meeste PSH inzet en -advies vond plaats op de thema's zeden, overlijden/suicide en moord.		
De waardering door samenwerkingspartners in PSHi-coördinatieteams op basis van ervaringen	Ondanks dat er na een coördinatieteam het verzoek uitgedaan wordt een digitale vragenlijst in te vullen, wordt deze niet ingevuld. Op basis van deze vragenlijst is helaas geen waardering aan te geven.		

Indicator	Begroting 2022	Realisatie 2022	Opmerkingen
			<p>Echter bij het afsluiten van een coördinatieteam PSHi wordt altijd gevraagd of men tevreden is met de wijze waarop deze casus is aangepakt door de GGD. De betrokken partijen geven aan zeer tevreden te zijn met de wijze waarop de GGD haar inzet heeft gedaan.</p>

2.3. Beleidsindicatoren

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Realisatie
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,339
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,346
3	0. Bestuur en ondersteuning	Aparaatkosten	kosten per inwoner	€ 11,80
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	62,27%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	8,76%

PARAGRAFEN

1. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEEHERSING

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en / of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook praktische ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen en indien nodig voor de toekomst een aangepast beleid in de eerstvolgende begroting te formuleren.

1.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

Wij definiëren een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. De beschikbare weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- B. Alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit vormt de benodigde weerstandscapaciteit.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's, wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Dit cijfer is tezamen met andere vermogenskengetallen opgenomen in de tabel van paragraaf 1.2. De beschikbare weerstandscapaciteit staat in paragraaf 1.3. De benodigde weerstandscapaciteit is het uitvloeisel van de risicokwantificering en deze staat in paragraaf 1.4. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het algemeen bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.

Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen of in de maximale omvang. Daarom wordt gebruik gemaakt van de kans op optreden van een risico en de financiële gevolgen zoals die per risico zijn aangegeven. De kans dat een risico zich voordoet is onderverdeeld in de onderstaande verdeling;

Nihil	0%
Zeer Laag	10%
Laag	30%
Middel	50%
Hoog	70%
Zeer Hoog	90%
Zeker	100%

1.2 Kengetallen

In het kader van de vernieuwing van het BBV is een uniforme basis set financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor de GGD WB zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen,
- Weerstandsvermogen: beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de verwachte risico's

Kengetallen	2022	2021
Netto schuldquote	2%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	2%	2%
Solvabiliteitsratio	35%	20%
Weerstandsvermogen	105%	85%

1.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

Stand reserves	2022	2021
Algemene reserve GGD WB	1.899.625	1.626.842
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000	2.000
Bestemmingsreserve risico plustaken GGD WB	852.251	852.251
Totaal reserves t.b.v. weerstandsvermogen	2.753.876	2.481.093

Het algemeen bestuur stelde normen vast voor de Reserves. Bij een stand buiten deze grenswaarden neemt het algemeen bestuur een besluit bij de resultaatsbestemming.

1.4 Benodigde weerstandscapaciteit – op basis van de risico-inventarisatie

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van de GGD. Dit profiel geeft het totaal van risico's met een substantiële impact die gedekt moet kunnen worden met de beschikbare weerstandscapaciteit. De kwantificering van de risico's op basis van een kans- en impact-inschatting vindt plaats via een zogenaamde risico-inventarisatie, die jaarlijks wordt opgesteld.

De risico's binnen de GGD WB worden op verschillende wijze geïdentificeerd. Risico's en kansen zijn een vast onderdeel van de Planning en control cyclus binnen de GGD WB. De teams rapporteren op vaste momenten over de voortgang van doelen en ambities alsmede ook de risico's en kansen. Daarnaast heeft het MT samen met adviseurs een omgevingsanalyse en risicomangement sessie gedaan, met het oog op het identificeren van strategische en externe risico's. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, dan wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken.

Het maximale totale risico heeft een omvang van 8.650k. We maken een kansberekening van de mogelijke uitkomsten dat één of meerdere risico's zich voordoen. Uit deze kansberekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van 2.624K. Gezien de huidige stand van de beschikbare weerstandscapaciteit is het dekkingspercentage 105%.

In samenwerking met andere GGD'en is tevens een risico-matrix opgesteld voor de invloed van COVID-19. Deze risico's hebben op dit moment niet (allemaal) direct een financieel gevolg door de vergoeding vanuit het rijk die er tegenover staan. We zullen deze risico's echter wel meenemen in de evaluatie en richting de toekomst.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico (x € 1.000)	Verwacht risico (x € 1000) 2021	Verwacht risico (x € 1000) 2022	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.000	300	300	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiële richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen. Gemeente Breda is bezig met een aanbesteding van JGZ. JGZ kan volledig overgaan naar Jong JGZ, echter kan ook het JGZ-deel overkomen naar GGD WB.	nvt
	Onvoldoende uitvoering van basistaken door met name onvoldoende formatie en opgeleed personeel.		30%	1.000	0	300	Kwetsbaarheid rondom een aantal specialistische functies zoals (fragiele) functie artsen (onvoldoende capaciteit / beperkte beschikbaarheid op de markt om bereikbaarheidsdiensten te kunnen draaien of zelfs spreekuren afzeggen), naast imago schade ondervinden we financiële hinder door het inhuren van duurdere personeel t.o.v. vast personeel.	normale verantwoordelijkheid van teams en management.
	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken		30%	1.000	300	300	Dit zijn de aanvullende opdrachten (die niet via basispakket lopen). Het staat de gemeente vrij of ze extra diensten wil afnemen bij GGD. Gezien de financiële uitdagingen van de gemeenten heeft de GGD aangeboden aan deze specifieke gemeenten om de mogelijkheden tot bezuinigingen te zoeken in relatie tot de plustaken. Kans wordt groter dat gemeente hier gebruik van gaan maken. Uitdaging wordt groter in sociaal domein en kan effect hebben op financieel plustaken.	meer werken met flexcontracten of alternatieve opbrengsten zoeken. Daarnaast door samenwerkingsovereenkomsten af te spreken kunnen we ruim jaar van te voren ervoor zorgen dat frictie minder een groot knelpunt wordt.
	Friciekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4.		30%	250	75	75	Kans dat gemeentelijke bijdrage zou stoppen is zeer laag. Risico is wel aannemelijk dat er een bezuinigingsmaatregel wordt opgelegd. We hebben 5% aangenomen (dit is een bedrag van 1ML), kans hiervoor is ingezet op Laag omdat een aantal gemeenten een bezuiniging hebben opgenomen in hun financiële richtlijnen voor gemeenschappelijke regelingen. Dit zal met name vanaf 2022 en 2023 gaan spelen.	nvt
	Friciekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten.		5%	580	29	29	Huisartsenpilot, bijdrage GGD WB (250k), Team onderzoek 330. Kans verlaagd naar 5%	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel
	Reizigerszorg		50%	300	424	150	Kans ingeschat als 50% dat inkomsten van reizigerszorg met 30% terug zullen lopen als gevolg van minder afname van producten bij reizigerszorg. Dit heeft te maken met veranderingen in vergoedingen van zorgverzekeraars en de blijvende verwachte gevolgen van de coronacrisis en wereldwijde invloeden. Minder kosten voor aanschaf vaccins is rekening mee gehouden in de berekening.	
Bestemmingsreserve frictiekosten				-163		Bestemmingsreserve frictie kosten wordt in mindering gebracht van de verwachte frictiekosten uit de risico analyse.		
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen (huisartsenpilot, GMV, cultuur subsidie)	Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap besteede middelen. Ook voor participerende partners.	10%	485	49	49	Huisartsen pilot bijdrage GGD WB opgenomen 250k, GMV realisatie 1.25 mln. (eigen bijdrage GMV 235k).	
	Betalen vennootschapsbelasting overheidsbedrijven	Voor het (netto) rendabele gedeelte van de markt taken is de GGD VPB-plichtig	100%	0	0	0	VPB moet betaald worden als er op bepaalde activiteiten winst wordt behaald. Dit is geen risico maar een verplichting. Er is een voorziening voor opgenomen in de balans.	geen actie nodig
Primaire taken	Gezamenlijke dossiervoering Kidos met 3 organisaties kan niet meer onder huidige privacy regels.	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Analyse is inmiddels uitgevoerd. Jong JGZ heeft enkel een raadpleegfunctie voor historie. TWB en GGD kunnen nog steeds gebruik maken van Kidos, echter ieder enkel gegevens raadplegen vanuit eigen entiteit.	90%	200	180	180	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Bedrag is nog niet bekend en is ingeschat op 200k. Ontvlechting heeft plaats gevonden. zie Kolom D.	Rol bestuur: bestuurlijke afspraken zijn gemaakt.
	Tariefafval op de uitvoering JGZ door GGD	De uitvoering van het nieuwe basispakket in JGZ voor die gemeenten waar de GGD deze verzorgt van 0-18, gaat gepaard met een efficiency afspraak, die door de integrale uitvoering moet worden gerealiseerd.	0%	400	0	0	Normaal bedrijfsvoeringsrisico	verantwoordelijkheid van teams en management.
	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casusstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet bereikend is.	10%	500	50	50	Risico ligt bij de 16 gemeente en niet bij GGD zelf.	nvt
	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	10%	150	45	15	Iedere GGD maakt obv de landelijke kostprijsberekeningen individuele afspraken met de politie	
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheids risico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlensersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek	10%	500	50	50	aanbesteding 250+250k	geen actie nodig
	Toenemende compliance eisen (AVG)	Maximale boete bij niet voldoen aan AVG eisen.	30%	700	210	210	AVG 2% van de omzet (verhoogd naar 30% gezien ervaringen en stijgende activiteiten covid-19) Kans is aangepast naar laag. De investeringen van afgelopen jaren resulteert in een lager risico. Er zijn geen signalen dat de GGD komende jaren nog financieel zal moeten bijbetalen. HSC heeft inmiddels een reële begroting t.o.v. de taken die uitgevoerd worden.	AVG plan van aanpak strak uitvoeren
	Hoger kosteniveau HSC; GGD West Brabant heeft invloed op kosteniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners.	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	5%	300	15	15		Via controllersoverleg en stuurgroep strategische samenwerking invloed op beleid HSC
	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuïteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen in zeer afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stroomuitval o.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccinaties.	5%	147	7	7	10% vd loonkosten van 1 dag en 65k voorraad op 3 locaties	Geen actie, veelal externe oorzaken
	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg	90%	600	540	540	Huurcontract is 10jaar. opzeggen huurcontract VR kan pas na 5 jaar. 5 jaar geen huuropbrengst :782.487. Boete 195.000. Daadwerkelijk huurdersrisico 587.487. Huur is opgezegd per 2023, waardoor dit risico nu zeer reë is.	Huurder heeft daadwerkelijk opgezegd, wordt nu gezocht naar nieuwe huurder
	Hoofdkantoor kosten			PM	PM	PM	2026 reservering huisvesting leeg. Per 2025 moet er structureel ewebwikt zijn.	acti vervroegd door gesprekken met provincie. Per 2025 moet er structurele dekking zijn voor hoofdkantoor
	Oninbaarheid debiteuren		100%	32	0	0	bedrag 0 omdat er een voorziening dubieuze debiteuren is gevormd	voorziening dubieuze debiteuren
Mobiliteit personeel		70%	506	354	354	1,5% van aantal FTE (150k per FTE)	te voorzien als het concreet wordt	
TOTAAL				8.650	2.465	2.624		

2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

2.1 Onderhoud Pand

Om in onze werkzaamheden de vereiste kwaliteit te leveren, moeten we over adequate huisvesting beschikken en is het van belang dat de waarde van onze gebouwen op peil blijft. Die waarde hangt mede samen met de aantrekkelijkheid van zowel de gebouwen zelf als hun omgeving. Voor de hoofdvestiging, en -indien van toepassing- ook voor de nevenlocaties, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen.

De meerjaren onderhoudsplanning is weer geactualiseerd voor de periode 2023-2042. In de Doornboslaan is vervolg gegeven aan het vervangen van de verlichting door LED en is opdracht gegeven voor de vervanging van de camera installatie. Vanwege levertijden en personeelstekort bij de installateur zal uitvoering pas in 2023 kunnen plaatsvinden. Op de locatie Terheijden zijn schilderwerkzaamheden verricht. De locatie Prinsenbeek heeft een upgrade gehad, de indeling is bouwkundig aangepast, schilderwerk is uitgevoerd, vloerbedekking is vervangen, raamdecoratie is vervangen en de ventilatie en koeling zijn aangepast.

2.2 Onderhoudscontracten

Voor overige kapitaalgoederen zoals multifunctionals, vaccinkoelkasten e.d. zijn ook onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. In het geval van lease of huur wordt het onderhoud in de betreffende contracten meegenomen.

3. PARAGRAAF FINANCIERING

3.1 Liquiditeitsbeheer

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdrage en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd. In de begroting 2022 is ervan uitgegaan, dat de mutatie werkkapitaal nihil is. De bankstand ultimo 2022 is € 80.000 daarnaast staat eind 2022 €7.274.162 op schatkistbankieren.

3.2 Kasgeldlimiet

De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de jaarbegroting 2022 (€97.752.000) wat resulteert in een bedrag van €8.016.000. GGD West-Brabant blijft ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet.

(bedragen x 1.000)

	2022			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1 Vlottende schuld	1 7968 2 15805 3 21320	4 10275 5 12181 6 16939	7 11495 8 7206 9 7144	10 8893 11 11160 12 6076
2 Vlottende middelen	1 10636 2 8994 3 12316	4 9156 5 8001 6 9351	7 10702 8 8822 9 7914	10 7457 11 6182 12 9542
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	1 -2.668 2 6.811 3 9.004	4 1.119 5 4.180 6 7.588	7 793 8 -1.616 9 -770	10 1.436 11 4.978 12 -3.466
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	4.382	4.296	-531	983
5 kasgeldlimiet	8.016	8.016	8.016	8.016
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)	3.633	3.720	8.547	7.033
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)				
7 Begrotingstotaal	97.752			
8 Percentage regeling	8,2%			
9 kasgeldlimiet	8.016			

3.3 Renterisico vaste schulden (zie bijlage 3: Staat van langlopende leningen)

Ter financiering van de nieuwe huisvesting zijn in 2007 de volgende leningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inbouw van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor de periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant schuld € 1.625.000 na 30 jaar).

OMSCHRIJVING	LENING NUMMER	INGANGS DATUM	LOOP TIJD	RENTE	HOOFD SOM
BNG Lening	401022214	16-10-2006	Tot 01-07-2028	4,20%	2.000.000
BNG Lening	401022215	02-07-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.500.000
		01-10-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.000.000
TOTALE LENINGEN IVM HUISVESTING					8.500.000

De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal 2022 (wet Fido).

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2022	Begroot 2022
Renterisico		
1 Renteherzieningen op leningen o/g	-	-
2 Betaalde aflossingen	263	263
3 Renterisico (1+2)	263	263
4 Rente-risiconorm	19.550	19.550
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	19.287	19.287
5b Overschrijding rente-risiconorm (3 > 4)	nvt	nvt
Renterisiconorm		
4a Begrotingstotaal		97.752
4b Percentage regeling		20%
4 Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)		19.550

3.4. Vermogensstructuur en financiering (GGD)

De GGD West-Brabant streeft ernaar om de vaste activa te financieren met lang beschikbaar vermogen. Ultimo 2022 worden de vaste activa ad € 8,6 miljoen als volgt gefinancierd.

(in duizenden euro's)

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021	Vershil
Materiele vaste Activa	8.583	8.874	-291
Financiering			
Eigen vermogen	6.704	6.017	687
Voorzieningen	519	1.150	-631
Langlopende Schulden	4.825	5.088	-263
Financiering lange termijn	12.048	12.255	-207

3.5. Rentetoerekening

De rentekosten dienen te worden toegerekend aan de taakvelden. De rente heeft volledig betrekking op de aanschaf van het pand te Breda. Derhalve zijn de rentekosten volledig toegerekend aan het taakveld overhead. Het renteresultaat is nihil, zie onderstaand schema.

<u>Renteschema</u>	
a. De externe rentelasten over de korte en lange termijn financiering	€ 212.899
b. de externe rentebaten (idem)	€ -
Saldo Rente lasten en rentebaten	€ 212.899
	€
c1. De rente die aan de grondexploitatie MOET worden doorberekend	-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend	€ -
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend	€ 212.899
Aan taak velden toe te rekenen externe rente	€ 212.899
d1. Rente over eigen vermogen	€ -
d2. Rente over voorzieningen	€ -
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 212.899
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	
f. Rente resultaat op het taakveld Treasury	€ -

4. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

4.1 Het Service Centrum

Het Servicecentrum (HSC) is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en de GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het samen uitvoeren van ondersteunende diensten, zoals financiën, automatisering en personeelszaken. Deze samenwerking is geregeld in een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening'; er gelden daarmee vaste verdeelsleutels voor het kostenaandeel voor GGD West-Brabant. HSC wordt aangestuurd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regeling. De GGD Hart voor Brabant is penvoerder en heeft voor HSC een aparte administratie ingericht. De financiën van HSC zijn daarmee onderdeel van de jaarrekening van de GGD Hart voor Brabant. In de jaarrekening van GGD West-Brabant worden de personeelskosten van HSC verantwoord onder 'personeelskosten' (medewerkers met een arbeidscontract bij GGD WB) en alle overige kosten onder 'materiele kosten'.

4.2 Huisvesting en duurzaamheid

Huisvesting

Voor de uitwerking van de huisvestingsvisie is een plan van aanpak opgesteld en een projectorganisatie opgezet. De Kick-off heeft plaatsgevonden en de planning is om in Q2 2023 tot besluitvorming te komen.

Actuele huisvesting onderwerpen in 2022:

- Herhuisvesting locatie Made in de St. Bernardus kerk te Made, omdat contract op huidige locatie aan het Vierendeel niet verder verlengd kon worden en ingebruikname Bernarduskerk eind 2023 is voorzien, zijn er enkele tijdelijke maatregelen getroffen;
- Herhuisvesting locatie Halsteren en Bergen op Zoom in Scheldedok te Bergen op Zoom, ingebruikname is eind 2023 voorzien;
- Herhuisvesting locatie Oudenbosch in een zorgcentrum te Oudenbosch is per 1 oktober 2022 gerealiseerd;
- Herhuisvesting locatie Hoeven in Dorpshuis Hoeven (voormalige kerk), verdere afstemming met de gemeente Halderberge
- Herhuisvesting locatie Chaam in Kind Centrum Chaam
- Herhuisvesting locatie Almkerk in MFA Almkerk
- Herhuisvesting Geertruidenberg, omdat de locatie in Raamsdonksveer niet meer voldoet zal het consultatiebureau worden gehuisvest in Geertruidenberg aan de Walgang 95. Realisatie in Q2 2023.

Ventilatie op locaties

In 2021 is er door Innax installatieadviseurs onderzoek gedaan om overzicht en duidelijkheid te krijgen over de ventilatiesituatie per locatie. Daarnaast is er aanvullend gevraagd onderzoek te doen naar de aanwezige warmtekachten bij vijf locaties. Hieruit is naar voren gekomen dat 9 locaties niet voldoen aan de eisen.

Van die 9 locaties zijn er 5 waar een traject loopt voor herhuisvesting, hier zal niet verder geïnvesteerd worden. De 4 locaties waar we blijven zullen worden aangepast. Op één locatie heeft al uitvoering plaatsgevonden, twee locaties is opdracht voor gegeven en zal realisatie plaatsvinden in 2023. En voor één locatie zijn we in overleg met de Vereniging van Eigenaren.

Meubilair

Op vier decentrale locaties is het oude meubilair vervangen door nieuw meubilair. De GGD streeft er naar om op alle locaties zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden te creëren. Het voorzien in meubilair dat voldoet aan de ARBO-eisen is daar een onderdeel van. Op de Doornboslaan zijn 20 werkplekken vervangen door zit/sta werkplekken en op de 1e en 2e etage zijn de bureaustoelen vervangen.

Hybride werken

Om het hybride werken goed te kunnen ondersteunen zijn er voor diverse vergaderruimtes extra audiovisuele middelen aangeschaft.

In Juli 2022 is het project “Zo werken wij” gestart. Een gezamenlijke aanpak van GGD West-Brabant (WB) als de GGD Hart voor Brabant (HvB). Doelstelling: Alle medewerkers van GGD WB en HvB (inclusief HSC en GHOR Brabant MWN) werken vanaf medio 2023 ‘hybride’. Dit doen ze in een gezonde en veilige werkomgeving waarin ze klantgericht (samen)werken met voldoende flexibiliteit, balans en plezier. Medewerkers werken samen en weten elkaar te vinden in deze (crisis)organisatie. Medewerkers voelen zich voldoende gefaciliteerd en ondersteund om hun werkomgeving en faciliteiten passend af te stemmen op de eigen werkzaamheden en op de activiteiten passend bij het team zodat er efficiënt samen gewerkt kan worden. (concreter uitgewerkt in op te leveren resultaten).

Het project Zo Werken Wij heeft een doorlooptijd tot en met Q2 2023. In Q3 2023 borging in de lijn.

4.3 Inkoop

De beheersing op rechtmatigheid is in 2022 evenals in 2021, een behoorlijke uitdaging. De Coronacrisis die in maart 2020 toesloeg heeft ook GGD West-Brabant nog steeds in de greep. Doordat we in 2020 en 2021 projectmatig te werk zijn gegaan en er in 2021 aanbestedingen voor Corona gerelateerde opdrachten zijn gedaan voor de jaren 2022 en verder, was een goede basis neergezet om in control te blijven op alle uitgaven, geldstromen vanuit RIVM en inkopen.

Door de crisissituatie en doordat de benodigde middelen en mensen schaars zijn, heeft de organisatie een beroep moeten doen op de uitzonderingsregels in de aanbestedingswetgeving. Doorlopend vanuit 2020 wordt door de organisatie gebruik gemaakt van de mogelijkheid van artikel 2.32 lid 1 sub C van de Aanbestedingswet 2012 door zich te beroepen op dwingende spoed voor de eerste helft van 2022 en derhalve met geselecteerde ondernemers een contract/prijsafspraken aan te gaan volgens de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking.

Ook voor de eerste helft van 2022 is er sprake van dwingende spoed aangevuld met een overbruggingsperiode. We zijn in 2021 een aanbestedingstraject gestart op inhuur medewerkers voor het totale coronaproces. In overleg met alle partijen is afgesproken dat de contracten tot 1 juli 2022 door mogen lopen bij de “oude” leveranciers i.v.m. opschalingen. Tegelijkertijd hebben we juridisch advies ontvangen en zijn hierover in gesprek gegaan met de accountant.

We waren genooddaakt om in de jaren 2020 en 2021 alternatieve koers te varen rondom inkopen (dwingende spoed) maar tegelijkertijd zijn wij doorgeslagen om maatregelen te treffen die ons duurzaam ondersteunen om aan de eisen van rechtmatigheid te voldoen. Een aantal voorbeelden van deze genomen maatregelen zijn o.a.: verder blijven afbouwen van onrechtmatigheden uit het verleden, verdere doorontwikkeling van verplichtingenadministratie, verbetering van contractmanagement proces, leveranciersbeoordeling en vooral stuurinformatie op onrechtmatigheid door het ontwikkelen van dashboards voor inkopen.

Duurzaamheid

We stuurden op duurzaamheid, ook steeds meer bij aanbestedingen. Bij lopende aanbestedingen keken we naar eventuele extra eisen rondom duurzaamheid. Zo zijn eisen gesteld aan de duurzaamheid van de hardware en (verbruiks)materialen van sanitaire artikelen, zoals milieuvriendelijke productie, Ecolabel, FSC recycled keurmerk, 100% gerecycled materiaal en 100% biologisch afbreekbaar materiaal. Daarnaast is bij de aanbesteding voor sanitaire artikelen gegund op de thema's circulaire economie en milieu; opdrachtnemer plant 70 bomen waardoor de CO2 uitstoot voor het gebruik van zeep en het hygiënepapier 100% wordt gecompenseerd. We hebben ook gekozen voor mobiliteitsbegeleiding waarbij sprake is van duurzame tewerkstelling van medewerkers, hebben we ervoor gekozen om ingeleend personeel zoveel mogelijk dezelfde secundaire arbeidsvoorwaarden te bieden als eigen medewerkers, hebben we energiezuinige vaccinkoelkasten met ledverlichting aangeschaft en hebben we gekozen voor een duurzaam en biologisch assortiment in de bedrijfscatering (incl. gouden label gezonde schoolkantine). Bij de bedrijfscatering zijn tevens eisen gesteld aan zo min mogelijk milieubelastende verpakkingsmaterialen en milieuvriendelijke (schoonmaak)materialen en is gegund op duurzaamheid (o.a. tegengaan voedselverspilling, goed werkgeverschap, keurmerken, etc.). Ook is in 2022 de vervanging naar ledverlichting voortgezet.

4.4 Informatiebeheer

Volgens de Archiefwet 1995 moet de GGD zijn informatiebeheer goed inrichten. Het doel is informatie zo te beheren dat het duurzaam toegankelijk is, de bedrijfsvoering wordt ondersteund en de risico's beheerst zijn. Eén keer in de twee jaar vindt er een toetsing plaats door de toezichthouder (stadsarchivaris gemeente Breda of gemeente 's-Hertogenbosch).

De aanpak van het verbeteren van de informatiehuis-houding, door de uitvoering van het "Programma informatiehuishouding in control" in 2022, is een grote stap gezet naar een digitaal informatie- en archiefbeheer dat op orde en in control is.

De afgelopen drie jaar zijn er grote stappen gezet om het archief- en informatiebeheer op orde te brengen en te houden zowel in papieren als in digitale vorm. Voor de papieren archieven geldt dat de laatste werkzaamheden worden uitgevoerd eind 2022 en 2023. De papieren archieven worden dan overgedragen aan de betrokken archiefinstellingen (Stadsarchief 's-Hertogenbosch en Stadsarchief Breda). Voor de digitale informatie is het "Programma informatiehuishouding in control" opgestart.

Het "Programma informatiehuishouding in control" bestaat uit 4 projecten: Veilig opslaan, delen en archiveren in relevante applicaties door iedere medewerker, Slim (o)verhuizen van netwerkschijven naar M365 applicaties, Veiligstellen hotspot Corona informatie en bestanden, Herstarten archiveringsproces. Het programma vormt dus de basis voor het op orde brengen en houden van het archief- en informatiebeheer, de awareness voor het informatiebeheer en het kwaliteitsmanagement op dit gebied.

Het programma en de daaruit voortkomende actiepunten vormen de basis om de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer continue te borgen. Hierdoor worden de mogelijke risico's en tekortkomingen in het archief- en informatiebeheer zoveel mogelijk beperkt. De GGD Hart voor Brabant, GGD West-Brabant en de Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord kunnen hierdoor op een zorgvuldige wijze bewijs en verantwoordingen afleggen en voldoen aan de eisen die gesteld worden vanuit De Archiefwet en de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

4.5 Gegevensbescherming met informatiebeveiliging

Net zoals in 2021 heeft de GGD ook in 2022 voor grote uitdagingen gestaan op het gebied van beheren en verwerken van persoonsgegevens. Bij haar taakuitvoering worden grote hoeveelheden persoonsgegevens verwerkt in relatief nieuwe applicaties en door bijkomende taken is dit exponentieel gegroeid. Men kan wel stellen dat de rol van GGD enigszins is veranderd.

De GGD loopt het risico dat vertrouwelijke informatie bewust of onbewust in verkeerde handen terecht komt. De organisatie is daarnaast voor haar bedrijfsvoering steeds afhankelijker van geautomatiseerde systemen en de hierin aanwezige informatie. Door de toenemende mate van digitalisering en de wijze waarop de gegevens worden verwerkt, is het steeds belangrijker voor de GGD geworden om op het gebied van gegevensbescherming krachten te bundelen, zowel intern als met andere GGD'en.

Bestuur en management hebben onderkend dat er structureel meer aandacht moet uitgaan naar de beveiliging van informatie en de bescherming van (bijzondere) persoonsgegevens. Middelen zijn beschikbaar gesteld en een programma is gestart om eind 2023 aantoonbaar te voldoen aan de NEN 7510, de norm voor informatiebeveiliging in de zorg. In het Programma NEN 7510 wordt intensief samengewerkt met GGD Hart voor Brabant, GGD Noord- en Oost-Gelderland en Het Servicecentrum.

Belangrijke resultaten die in 2022 op het gebied van informatiebeveiliging en privacy in 2022 behaald zijn:

- Inrichting managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS), waarin relevante documenten en registraties worden ondergebracht.
- Vastgesteld en vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welke aspecten van informatiebeveiliging.
- Informatiebeveiligingsbeleid opgesteld en afgestemd op dienstverleningsafspraken met Het Servicecentrum.
- Een risico- en verbeterregister ingericht en diverse overlegstructuren opgezet op het gebied van risicomangement, inclusief classificatie van gebruikte informatiesystemen.
- Aanpak voor periodieke interne audits opgezet en uitgebreide interne audit uitgevoerd, waarbij door het interviewen van proceseigenaren en materiedeskundigen een helder beeld is gevormd van ontbrekende maatregelen en status van NEN 7510.
- Gestart met herziening van bestaande en het opstellen van ontbrekende procesbeschrijvingen en werkinstructies.
- Evaluatie en optimalisatie van processen rond instroom, doorstroom en uitstroom van personeel, inclusief toekennen en intrekken van autorisaties.
- Communicatieplan opgesteld en herkenbare uitingen ontworpen gericht op het meekrijgen van de organisatie ten aanzien van informatieveilig werken.
- E-learning oplossing geselecteerd inclusief toetsing voor het vergroten van kennis en bewustzijn op het gebied van informatiebeveiliging en privacy bij nieuwe en bestaande medewerkers.
- Jaarlijkse penetratietest op technische infrastructuur en phishingtest uitgevoerd onder regie van het Servicecentrum.
- Uniforme incident response procedure vastgesteld voor GGD'en en Het Servicecentrum inclusief benodigde registraties.
- Doordat de maatschappij de weg naar de GGD steeds beter weet te vinden en burgers een beroep doen op hun rechten, zijn processen en procedures m.b.t. inzageverzoeken, datalek meldingen en nieuwe verwerkingen geoptimaliseerd.
- Synergie door kennisdeling door afstemming en versterken samenwerking met GGD'en in de regio (en aansluiting AVG-compliance op Programma NEN 7510.
- Diverse verwerkersovereenkomsten en data-uitwisselingsovereenkomsten afgesloten.
- Diverse gegevensbeschermingseffectbeoordelingen (DPIA's) opgesteld.
- Tools ontwikkeld voor snellere afhandeling en meer transparantie in beoordeling/adviezen (risicobeoordeling, Pre-DPIA, DPIA).

4.6 Organisatie en medewerkers

Aantal medewerkers	Waarde
Regulier proces	
• In dienst	332
○ FTE	304,5
○ Deeltijd	71%
• Inhuur	86
• Stagiaires	54
Corona	
• Inhuur	1.579
• Stagiaires	2
Totaal	2.023

De werkzaamheden in het kader van Corona hebben in 2022 geleid tot een forse opschaling van de personele inzet.

FTE	Realisatie 2021	Realisatie 2022
Infectieziektebestrijding	31,49	43,59
Jeugd en Gezin (4-18)	79,02	105,51
Lokaal Gezondheidsbeleid (Beleid en Onderzoek)	19,66	26,68
Gezonde en Veilige Leefomgeving (Preventie en THZ)	19,42	26,81
Kwetsbare Groepen (+GROP)	8,33	10,07
Ondersteunende afdelingen	46,64	55,29
MT	4,00	4,33
Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid	8,11	14,85
GHOR Midden en West-Brabant	7,98	10,37
Het Servicecentrum	6,06	7,00
Totaal formatie GGD West-Brabant	230,71	304,5

4.6.1 Ziekteverzuim

Ziekteverzuim	2022	2021	Norm
Gemiddeld verzuim	7,19%	5,5%	4,30%
Waarvan langdurig ziek (>43 dagen)	80,67%	82%	-
Meldingsfrequentie	1,03	0,66	1
Gemiddelde verzuimduur	29,89	22,94 dagen	-

Het gemiddeld verzuim in 2022 is 7,19%. Dit is een stijging ten opzichte van 2021, en hoger dan de doelstelling. Dit wordt mede verklaard door verzuim als gevolg van coronaklachten en langdurig verzuim.

De verzuimduur is gestegen ten opzichte van 2021 terwijl de percentages nagenoeg gelijk zijn gebleven. Dit betekent dat binnen de groep van langdurig zieken weinig medewerkers hersteld zijn. De meldingsfrequentie is daarnaast ook gestegen.

5. PARAGRAAF SAMENWERKINGSVERBANDEN

De GGD WB heeft geen verbonden partijen. In deze paragraaf lichten wij onze samenwerkingsverbanden toe.

5.1 Het Service Centrum (HSC)

Het Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten; zie verder de paragraaf Bedrijfsvoering.

Op basis van de overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' komt in 2022 25,45% van de totale kosten HSC voor rekening van GGD West-Brabant. Dit komt overeen met € 2,1 miljoen. De kostenverdeelstaat van het HSC is opgenomen onder bijlage 1.5 van deze jaarrekening.

5.2 Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid

Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de GGD'en in Brabant hun krachten op gebied van gezondheid, milieu & veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu & veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid. De vestigingsplaats is Breda.

De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoners. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder van dit samenwerkingsverband. De aansturing van het bureau GMV wordt gedaan door de DPG van de GGD West-Brabant. De volledige baten en lasten van dit samenwerkingsverband zijn onderdeel van deze jaarstukken. Het resultaat van de activiteiten van het bureau GMV wordt bij de resultaatsverdeling verrekend met een specifieke bestemmingsreserve op de balans van de GGD West-Brabant.

5.3 GHOR Midden- en West-Brabant

De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de GGD West-Brabant hebben vanaf 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst Kosten voor gemene rekening, met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen.

De DPG West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR taken in Midden en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekostigt grotendeels de GHOR taken. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant. Daarmee is dit samenwerkingsverband onderdeel van deze jaarstukken.

JAARREKENING 2022

1. Grondslagen

Inleiding

We maken de jaarrekening op basis van de voorschriften van het BBV. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend worden.

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, rekenen we sommige personele lasten echter toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt, bijvoorbeeld bij componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening of nemen we op andere wijze een verplichting op. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar.

Bij (eenmalige) effecten waaruit formele verplichtingen voortvloeien (bijvoorbeeld bij reorganisaties) moet wel een verplichting opgenomen worden.

Cijfers in de verschillende tabellen die opgenomen zijn in de jaarrekening zijn in duizenden euro's weergegeven.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Investeringsbijdragen van derden worden afgeschreven op het saldo van de betreffende investering. Slijtende investeringen krijgen vanaf het moment van ingebruikneming een lineaire afschrijving in de verwachte gebruiksduur, waarbij we rekening houden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2022. De afschrijvingstermijnen in jaren:

- grond en terreinen	geen
- bedrijfsgebouwen	50
- inbouw en semipermanente opstal	20
- verbouwingen en bedrijfsgebouwen	10
- bedrijfsauto's	5
- medische inventaris	10
- telefonie en communicatie	5
- inventaris	10
- technische installaties in bedrijfsgebouwen	10
- automatiseringsapparatuur	3
- kantoorautomatisering en netwerkkapparatuur	3
- applicatieprogrammatuur	4

Vlottende activa

Vorraden

We waarderen producten en goederen tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als die lager is dan de kostprijs. Dat doet zich vooral voor als voorraden incourant worden.

Vorderingen en overlopende activa

We waarderen de vorderingen tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht, die we bepalen op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa nemen we op tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen waarderen we op het nominale bedrag van de verplichting of het voorzienbare verlies. De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin we rekening houden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die in het jaarverslag vindt u het beleid hiervoor.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verplichte paragrafen BBV

In het onderstaande overzicht is weergegeven waar de verplichte paragrafen van de BBV terug te vinden zijn in de Jaarstukken 2022 van de GGD West-Brabant.

a: lokale heffingen	niet van toepassing
b: weerstandsvermogen en risicobeheersing	zie paragraaf 1
c: onderhoud kapitaalgoederen	zie paragraaf 2
d: financiering	zie paragraaf 3
e: bedrijfsvoering	zie paragraaf 4
f: verbonden partijen	zie paragraaf 5
g: grondbeleid	niet van toepassing

2. Balans per 31 december 2022

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2021</u>	
	€	€	€	€
A c t i v a				
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		8.583		8.874
Vlottende Activa				
Voorraden	50		188	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	9.074		15.355	
Liquide middelen	82		82	
Overlopende activa	<u>616</u>		<u>912</u>	
		9.822		16.537
Totaal activa		<u>18.405</u>		<u>25.411</u>
P a s s i v a				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	1.900		1.627	
Bestemmingsreserves	4.367		4.257	
Gerealiseerd Resultaat	<u>437</u>		<u>133</u>	
		6.704		6.017
Voorzieningen		519		1.150
Langlopende Schulden		4.825		5.088
Vlottende Passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.693		5.630	
Overlopende Passiva	<u>1.664</u>		<u>7.525</u>	
		6.357		13.155
Totaal Passiva		<u>18.405</u>		<u>25.411</u>

3. Toelichting op de balans per 31 december 2022

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	1.204	1.204
Bedrijfsgebouwen	6.661	7.003
Inventarissen	590	586
Vervoermiddelen	14	23
Overige materiële vaste activa	114	58
Totaal	8.583	8.874

In het onderstaande overzicht is het investeringskrediet (na begrotingswijziging) weergegeven.

	Beleids- begroting	Begrotings- wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2022	Verschil
Bouwkosten/verbouwingen	250	0	250	0	250
Bedrijfsauto's	10	0	10	0	10
Inventarissen	300	0	300	101	199
Telefooninstallatie	0	0	0	0	0
Aparatuur/programmatuur	200	0	200	38	162
Medische inventaris	10	0	10	41	-31
Totaal	770	0	770	179	591

In het overzicht hieronder staat het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut:

	Boekwaarde 31-12-2021	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	1.204	0	0	0	1.204
Bedrijfsgebouwen	7.003	0	0	342	6.661
Inventarissen	586	101	0	97	590
Bedrijfsauto's	23	0	0	9	14
Overige materiële vaste activa	58	78	0	23	114
Totaal	8.874	179	0	471	8.583

De GGD West Brabant kent enkel materiële vaste activa met economisch nut. Ze hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. In bijlage 1: "staat van Vaste Activa" is een detail overzicht van de materiële vaste activa opgenomen. De activa ten behoeve van uitvoering taken GHOR Midden West Brabant zijn onderdeel van dit overzicht.

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden betreft enkel handelsgoederen. Dit betreffen vaccins op voorraad:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Handelsgoederen	50	188
Totaal	50	188

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De specificatie van in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder is

	Nominale waarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	1.598	0	1.598	446
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	7.274	0	7.274	10.642
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	26	0	26	0
Overige vorderingen	184	6	178	4.267
Totaal	9.081	6	9.074	15.355

De vorderingen op openbare lichamen betreffen het aandeel in het debiteurensaldo bij rijk, provincie en gemeenten. Het debiteurensaldo op niet openbare lichamen staat onder Overige vorderingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rente typische looptijd <1 jaar

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 99.193	€ 87.403	€ 96.338	€ 85.082
Drempelbedrag	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 900.807	€ 912.597	€ 903.662	€ 914.918
Overschrijding van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -

Het is toegestaan een bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Het drempelbedrag is gelijk aan 2,00% met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Als de begroting groter is dan € 500 miljoen dan is het drempelbedrag € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van de begroting dat de € 500 miljoen overschrijdt. Het drempelbedrag is altijd minimaal € 1 miljoen.

Het drempelbedrag bedraagt € 1.000.000. Het minimale bedrag van het drempelbedrag. Gemiddeld heeft er per kwartaal geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Kassaldi	2	3
Banksaldi	80	80
Totaal	82	82

Onder de liquide middelen zijn geen deposito's begrepen en zijn direct opneembaar.

In de boekwaarde per 31 december 2022 zijn de banksaldi ten behoeve van uitvoering van de taken Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid, GHOR Midden West Brabant meegenomen.

Tevens is in de boekwaarde per 31 december 2022 de banksaldi van personeelsvereniging Pheniks opgenomen. Dit betreffen nevenrekeningen van de hoofdrekening van GGD West Brabant, waardoor deze opgenomen zijn in de jaarrekening 2022. Hier tegenover staan rekening-courant verhoudingen.

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt te onderscheiden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	616	912
Totaal	616	912

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene risico reserve	1.900	1.627
Bestemmingsreserves	4.367	4.257
Gerealiseerd resultaat	437	133
Totaal	6.704	6.017

Het verloop in 2022 staat in dit overzicht per reserve:

	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat bestemming 2021	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene risico reserve	1627	133	139	0	1.900
Bestemmingsreserve Risico Plustaken	852	0	0	0	852
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2	0	0	0	2
Bestemmingsreserve Uitbraak infectieziekten	583	0	0	0	583
Bestemmingsreserve Fricatiekosten	163	0	0	0	163
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.177	0	150	-157	2.170
Bestemmingsreserve Monitors	116	0	17	0	133
Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	164	0	0	0	164
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	200	0	100	0	300
Totaal	5.884	133	406	-157	6.267

Algemene risico reserve

De GGD West Brabant moet een financiële buffer hebben in de vorm van een algemene risico reserve om niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen en (voorzien) risico's die zich materialiseren.

De geplande onttrekking voor de financiering van de uitgave Kidos voor een bedrag van 456K heeft in eerdere jaren plaatsgevonden. Vanaf 2019 wordt er jaarlijks 139K teruggestort in de algemene reserve om dit bedrag weer aan te vullen.

Bestemmingsreserve Risico plustaken

De reserve is gevormd om dekking te bieden voor financiële tegenvallers in de exploitatie van de plustaken.

Bestemmingsreserve JGZ 0-4

De gemeenten willen een stabiele bijdrage betalen voor de gemeentelijke producten voor de 0 – 4 jarige jeugdgezondheidszorg. Deze bestemmingsreserve dient om schommelingen aan de kostenkant over de jaren heen te kunnen opvangen

Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten

Het doen van een reservering voor het opvangen van kosten t.b.v. de voorbereiding op en de uitvoering van acties bij het uitbreken van middelgrote infectieziekten explosies.

Bestemmingsreserve Fricatiekosten

Bestemmingsreserve ter dekking van de frictiekosten als gevolg van bezuinigingen.

Bestemmingsreserve Huisvesting

Deze bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van de hogere huisvestingskosten na verhuizing naar het pand aan de Doornboslaan en voor het geplande groot onderhoud of vervangingsinvesteringen voor kapitaalgoederen.

Bestemmingsreserve monitors

De structurele toevoeging aan de reserve ter dekking van de uitvoering van de geplande monitors, waar de lasten van de monitors door de tijd heen worden gespreid.

Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening

Bestemmingsreserve om de kosten die samenhangen met moderne dienstverlening te kunnen financieren.

Bestemmingsreserve Innovatieve Infectiebestrijding

Bestemmingsreserve gevormd door schenkingen aan de GGD in 2021 door verschillende donateurs ter bevordering van Publieke Gezondheid vanuit innovatieve projecten. In 2022 is hier wederom sprake van.

Resultaat 2021

Resultaat 2021 € 133K is conform resultaatbestemming toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	417	28	-33	-384	28
Voorziening verlofsaldi	0	129	0	0	129
Van derden verkregen middel die specifiek besteed moeten worden	733	27	-259	-138	363
Totaal	1.150	183	-292	-522	519

Voorziening bijzondere personeelsproblemen GGD

Voorziening ter dekking van wachtgeldregelingen voortvloeiend uit in het verleden aangegane verplichtingen voor voormalig personeel.

Hierbij maken we per regeling een inschatting van de toekomstige kosten. Jaarlijks wordt de voorziening op het juiste dekkingsniveau gebracht.

Voorziening verlofsaldi

In onze cao staat dat medewerkers vanaf 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen.

Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

Deze voorziening bestaat uit een voorziening t.b.v. Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid. De deelnemende partners in deze voorziening zijn GGD Hart voor Brabant, GGD Brabant Zuid Oost en GGD West Brabant.

De voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde 31-12-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid	733	13	-259	-138	349
Voorziening reizigersplatform	0	14	0	0	14
Totaal	733	27	-259	-138	363

Een gespecificeerd overzicht van de voorzieningen is opgenomen in bijlage 1.2: "Staat van Voorzieningen"

Langlopende schulden

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021	Rentelasten 2022
Schuld aan binnenlandse banken	5.088	5.350	
Aflossing in boekjaar	263	263	
Totaal	4.825	5.088	213

Er zijn geen zekerheden verstrekt. Bijlage 3 "Staat van Langlopende Schulden" geeft een gespecificeerd overzicht per lening. De aflossing voor de jaarschijf 2022 bedraagt € 262.500. De rentelast in 2022 bedraagt € 212.899.

Flottende passiva

Onder de flottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.693	5.630
Overlopende passiva	1.664	7.525
Totaal	6.357	13.155

De Netto-flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar worden als volgt gespecificeerd:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Crediteuren	3.019	3.871
Loonheffing en sociale premies	1.537	1.515
RC verhoudingen met niet financiële instellingen	59	160
Omzetbelasting	65	79
Overig	11	4
Totaal	4.693	5.630

R/C verhoudingen met niet financiële instellingen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
PV Phenix	59	50
GGD Hart voor Brabant	-27	110
Totaal	33	160

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt weer te geven:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.506	7.462
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	99	16
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	59	46
Totaal	1.664	7.525

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bevatten onder andere de afrekening met de Veiligheidsregio MWB in het kader van GHOR MWB en overige verplichtingen zoals reguliere te betalen inkoop

Het verloop van de vooruit ontvangen subsidies

	1-1-2022	Toevoegingen	Bestedingen	31-12-2022
Valpreventie Ruchpen	-15	45	13	18
Subtotaal subsidies van het Rijk	-15	45	13	18
Thematafel opgroeien 2020	-7	7	0	0
Thematafel opgroeien 2021	114	-115	6	-7
Thematafel opgroeien 2022	0	118	84	35
Tijd van je leven	-16	18	1	0
ZonMW Tijd van je leven 2022-2023	0	20	0	20
DUUP	0	162	261	-98
Grote broer, Grote zus	15	57	29	43
Landelijke aanpak vakantieparken	0	64	46	18
Corona gezondheidsmonitor Jeugd	-11	11	0	0
Academische werkplaats jeugd Noord-Brabant	5	0	5	0
Subtotaal subsidies van overige Nederlandse overheidslichamen	100	343	431	12
Totaal	85	388	443	29

4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa

Huurverplichtingen

Door de GGD zijn langlopende financiële verplichtingen aangegaan inzake:

- Huurkosten voor een jaarbedrag (2023) van € 581.325 en een totaalbedrag (totale verplichting vanaf 1 januari 2023) van € 1.553.688.

5. Overzicht baten en lasten 2022 GGD West-Brabant

5.1. Overzicht baten en lasten

Hieronder is het overzicht baten en lasten in duizenden euro's weergegeven

	Begroting 2022 na wijzigingen	Realisatie 2022	Verschil	Realisatie 2021
Baten	95.852	65.759	-30.093	92.782
Lasten	89.445	55.537	-33.908	-84.144
Saldo van baten en lasten	6.407	10.222	3.815	8.638
Overhead	6.500	9.536	3.036	-8.338
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Totaal saldo van baten en lasten	-93	686	779	300
Toevoeging/onttrekking aan reserves	93	-249	-342	-167
Gerealiseerd resultaat	0	437	437	133

5.2. Exploitatie overzicht 2022

(in duizenden euro's)

	Realisatie	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
	2022	2022	2022	2021
	€	€		€
Baten				
Inkomstenoverdrachten Rijk	35.918	0	65.078	65.821
Bijdrage deelnemende gemeenten	20.711	19.920	20.805	19.684
Overige bijdrage gemeenten	162	0	0	0
Opbrengsten uit Tarieven	1.591	1.825	1.825	919
Overige Opbrengsten	8.994	9.656	9.408	8.090
Vrijval Voorzieningen	171	0	0	74
Toegerekende rente	0	235	235	0
Totale Baten	67.547	31.636	97.352	94.588
Lasten				
Salarissen en Sociale Lasten	18.719	19.093	19.569	19.364
Personeel Derden	30.890	1.188	57.030	44.339
Overige Personeelskosten	1.113	1.048	1.048	1.090
Kapitaallasten	471	632	632	761
Toevoeging Voorzieningen	183	139	139	676
Overige Bedrijfskosten	13.737	7.354	16.751	26.290
Materiele kosten Hét Service Centrum	1.538	2.040	2.040	1.544
Rentelasten	210	235	235	224
Totale Lasten	66.861	31.730	97.445	94.288
GEREALISEERD TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	686	-93	-93	300
Toevoeging Reserves	-406	-307	-307	-507
Onttrekking Algemene reserve	0	0	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve Monitors	0	0	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve JGZ 0-4	0	0	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	0	150	150	136
Onttrekking bestemmingsreserve Huisvesting	157	250	250	204
	-249	93	93	-167
GEREALISEERD RESULTAAT	437	0	0	133

5.3. Tabel meerkosten COVID-19

Conform de verantwoordingsinstructie 2022 meerkosten GGD COVID-19 is hieronder de tabel met meerkosten 2022 opgenomen ter verantwoording aan het ministerie van VWS.

Blok 1 Totaal Bron en contactonderzoek	€ 13.112.147
BCO regulier	€ 13.112.147
BCO grootschalig risicogericht testen	-
Blok 2 Totaal Bemonstering	€ 6.278.699
Bemonstering regulier	€ 6.278.699
Bemonstering grootschalig risicogericht testen	-
Blok 3 Totaal Covid-19 Vaccinatie	€ 12.554.019
Vaccinatie	€ 12.554.019
Blok 4 Totaal Overige Meerkosten:	€ 3.551.485

Infectieziektenbestrijding (IZB)	-
Tuberculosebestrijding (TBC)	-
Medische Milieukunde (MMK)	-
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	-
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	-
Reizigerszorg	-
Gezondheidsbevordering (GB)	-
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	-
Jeugdgezondheidszorg (JGD), incl. Rijksvaccinatie	-
Openbare GGD / Sociaal medische advisering	-
Veilig Thuis	-
Forensische Zorg (For)	-
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	-
Overig	€ 645.831
Ondersteuning	€ 2.905.654
Totaal meerkosten 2022	€ 35.496.350
Ontvangen voorschot meerkosten 2022	€ 35.621.972
Nog te ontvangen meerkosten 2022	€ -125.622

Coronabestrijding

In 2022 is de opdracht vanuit het VWS voor de coronabestrijding onverminderd doorgegaan. De extra kosten die worden gemaakt voor de bestrijding van corona vallen in 2022 dan ook volledig onder de zogenoemde meerkostenregeling van het VWS. Op 19 september zijn we vanuit de landelijke vaccinatiestrategie gestart met de zogeheten boostercampagne. Per 1 september zijn we gestopt met de steekproeven bij de dienst BCO. De overige taken en de paraatheid bij de dienst BCO is wel intact gebleven.

6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 2022

Belangrijke verschillen, tussen de realisatie en de begroting na wijziging, krijgen een toelichting. Zoals reeds eerder vermeld zijn de lasten en baten van Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid en GHOR Midden West Brabant een onderdeel van de jaarrekeningcijfers 2022 GGD West Brabant.

6.1. Baten

De baten van GGD hebben zich in 2022 ten opzichte van de raming na wijziging als volgt ontwikkeld:

(in duizenden euro's)

	Begroting 2022 na wijzigingen	Realisatie begrotings- jaar	Verschil	Realisatie voorgaand jaar
Bijdrage deelnemende gemeenten	20.805	20.711	-94	19.684
Overige bijdrage gemeenten	0	162	162	0
Inkomstenoverdrachten Rijk	65.078	35.918	-29.160	65.821
Opbrengsten uit Tarieven	1.825	1.591	-234	919
Overige Opbrengsten	9.408	8.994	-414	8.090
Vrijval Voorzieningen	0	171	171	74
Rentebaten	235	0	-235	0
Totaal	97.352	67.547	-29.804	94.588

Bijdrage deelnemende gemeenten en overige bijdrage gemeenten

In de begroting is de subsidie DUUP opgenomen onder de bijdrage deelnemende gemeenten maar in de realisatie is deze verwerkt onder de overige bijdrage gemeenten. Dit gaat om een bedrag van €120k. Overige posities zijn gefactureerd conform begroting.

Inkomstenoverdrachten Rijk

Er is een begrotingswijziging verwerkt waarin een inschatting is gemaakt van de te verwachten COVID-19 uitgaven voor 2022. Gedurende het jaar is gebleken dat zowel de baten als uitgaven achterbleven waardoor een groot voordeel is behaald. Dit was op voorhand lastig in te schatten omdat we er vanuit gingen dat 2022 een vergelijkbaar grimmig scenario zou laten zien als 2021.

Wij hebben de meerkosten en minderinkomsten als gevolg van corona bepaald en gedocumenteerd, uitgaande onder meer van de Verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten COVID-19 GGD VWS en het AEF (Andersson Elffers Felix) rapport 'Meerkosten voor GGD'en ten gevolge van Corona' d.d. 5 augustus 2020. De richtlijnen voor corona-compensatie hebben we een-op-een in acht genomen. Voor de minderkosten is op basis van diepgaande analyses van de baten en lasten over 2022, de begroting 2022 en de gewijzigde begroting 2022 in kaart gebracht in hoeverre er sprake is van aantoonbare kosten als gevolg van Covid-19. De GGD heeft kosten verantwoord bij de VWS-declaratie. Het Ministerie heeft de ingediende voorschotdeclaraties betaald. Het in de jaarstukken opgenomen overzicht van de Coronakosten wordt als einddeclaratie ingediend. Bij deze einddeclaratie wordt de goedgekeurde jaarrekening inclusief de controleverklaring toegevoegd waarna de voorschotten door het Ministerie worden afgerekend.

Opbrengsten uit tarieven

De lagere opbrengsten uit tarieven is voor een aanzienlijke deel toe te schrijven aan het product reizigers. Het achterblijven van opbrengsten is het directe gevolg van coronacrisis. Vanaf Q2-2022 is reizigers steeds meer gaan herstellen. Tegenover lagere opbrengsten staan ook lagere kosten, omdat er ook minder vaccinatiesstoffen ingekocht zijn.

Overige Opbrengsten

Het resultaat op overige opbrengsten is een verzameling van een aantal ontwikkelingen. Belangrijkste oorzaak van onderbesteding op overige opbrengsten is het achterblijven van opbrengsten op de GHOR. Dit heeft een budget neutrale effect aangezien er ook lagere salariskosten en overige bedrijfskosten hiertegenover staan. Daarnaast zien wij dat de opbrengsten op plusproducten en projecten zijn uitgevoerd als gevolg van corona.

Vrijval voorzieningen

Effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen. Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

Rentebaten

De feitelijk betaald rente is verwerkt in de jaarrekening waardoor de baat in de beleidsbegroting is vervallen.

6.2. Lasten

De ontwikkeling van de lasten van GGD is in 2022 ten opzichte van de raming na wijziging zijn:

(in duizenden euro's)

	Begroting 2022 na wijzigingen	Realisatie begrotings- jaar	Verschil	Realisatie voorgaand jaar
Salarissen en Sociale Lasten	19.569	18.719	-850	19.364
Personeel Derden	57.030	30.890	-26.140	44.339
Overige Personeelskosten	1.048	1.113	65	1.090
Kapitaallasten	632	471	-161	761
Toevoeging Voorzieningen	139	183	44	676
Overige Bedrijfskosten	16.751	13.737	-3.014	26.290
Kosten Hét Service Centrum	2.040	1.538	-502	1.544
Rentelasten	235	210	-25	224
Totaal	97.445	66.861	-30.583	94.288

Salarissen en Sociale Lasten

Het voordeel op de salarissen en sociale lasten is met name ontstaan door niet ingevulde vacatureruimte en doordat een deel van de kosten van het servicecentrum op deze categorie zijn geboekt (compenserend effect). Per saldo hierdoor het voordeel van €850k.

Personeel derden

Ten opzichte van 2021 en de begroting is er een forse stijging te zien in de inhuur van personeel. Dit is een direct gevolg van de inhuur van extra personeel voor de coronacrisis. Deze extra inhuur was ook onderdeel van de begrotingswijziging in 2022 en is in de realisatie lager uitgevallen dan tijdens opstellen van de begrotingswijziging gedacht.

Kapitaallasten

Kapitaallasten van GGD WB zijn lager dan de kapitaallasten van afgelopen jaar en de begroting. Door de coronacrisis zijn geplande reguliere investeringen uitgesteld, waardoor ook de kapitaallasten lager zijn. Dit is echter een tijdelijk effect omdat de investeringen op een later moment nog wel plaats zullen gaan vinden.

Toevoeging voorzieningen

Effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen. Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

Overige Bedrijfskosten

De afwijking in overige bedrijfskosten heeft een aantal oorzaken. In de reguliere taken van de GGD WB zitten de volgende oorzaken:

- Lagere kosten GHOR MWB: (budgetneutraal want ook lagere opbrengsten)
- Verhoging van overige bedrijfskosten middels BGW in verband met COVID-19.
- Lagere kosten vaccinstoffen voor reizigers.

Kosten het service centrum (HSC)

De kosten van het service centrum worden gesplitst geboekt. Salariskosten van medewerkers in dienst van GGD WB worden binnen salariskosten geboekt. Overige kosten worden verantwoord op de materiële kosten van het service centrum. De totale kosten van het HSC waren in 2022 voor GGD WB 2,1 miljoen. Voor een specificatie van de kosten is de bijlage met de kostenverdeelstaat van het HSC in bijlage 1.5.

Meerkosten apenpokken/COVID-19

De meerkosten voor COVID-19 komen uit op een terug te betalen bedrag van €126k. Voor de meerkosten apenpokken hebben we te maken met een nog te ont vangen bedrag van €136k. De verdere toelichting is opgenomen conform de verantwoordingsinstructies.

Aanbesteding volgens (zeer) dwingende spoed

De GGD West-Brabant heeft de grootste opdrachten in het kader van het bestrijden van het coronavirus Europees aanbesteed, waardoor er rechtmatige contracten tot stand zijn gekomen met ingang van 2022. Desondanks bleek eind 2021/begin 2022 wederom de grilligheid en onvoorspelbaarheid van de pandemie. Eind 2021 kregen de GGD'en in Nederland van het Ministerie van VWS onder meer de opdracht om een (versnelde) boostercampagne te starten. Tegelijkertijd kwam de plotselinge en onverwachte opkomst van de Omikron-variant met een explosieve toename van het aantal besmettingen. Daarnaast kregen GGD-en in Nederland van het Ministerie van VWS wederom opdracht om te starten met de herhaalprik-campagne in het najaar van 2022.

Omdat GGD West-Brabant geen reguliere of verkorte (Europese) aanbesteding in acht kon nemen, hebben wij in lijn met de brief van de Europese Commissie van 1 april 2020 en de brief van het Ministerie van VWS van 27 oktober 2020, een beroep gedaan op de regeling (zeer) dwingende spoed binnen de Europese aanbestedingsregels voor het eerste halfjaar van 2022. Voor de rechtmatige toepassing van (zeer) dwingende spoed hebben wij aanvullend juridisch advies ingewonnen dat het ingenomen standpunt van GGD West-Brabant onderschrijft. Een juridisch advies geeft aan dat de (versnelde) boostercampagne in combinatie met de noodzaak van versnelling en opschaling van de boostervaccinaties maakt dat, bijna twee jaar na de start van de pandemie, toch en wederom sprake is van een onvoorziene omstandigheid en van een geval van dwingende spoed. De lasten waarvoor een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsbepaling van dwingende spoed zijn in 2022 in omvang aanzienlijk beperkter ten opzichte van voorgaande jaren.

Uit het juridisch advies blijkt ook dat het rechtmatig is om gebruik te maken van een overbruggingstermijn en tijdelijk "oude" contracten van inhuur medewerkers door te laten lopen, tot omzetting is geregeld. Tevens is er juridisch advies waaruit blijkt dat het disproportioneel en niet doelmatig is om de inrichting van de test- en vaccinatielocaties aan te besteden, terwijl het beleid door de Rijksoverheid met betrekking tot de aard en omvang van de locaties nog niet is bepaald.

Wij zijn van mening dat er in 2022 terecht een beroep is gedaan op (zeer) dwingende spoed en dat de opdrachten in het kader van het bestrijden van het coronavirus in 2022 rechtmatig zijn aanbesteed.

Begrotingsrechtmatigheid

Conform kadernota rechtmatigheid zijn overschrijdingen van de begroting die worden gecompenseerd door direct te relateren opbrengsten niet aangemerkt als financiële onrechtmatigheid voor de verklaring. Bij kostenoverschrijdingen stelt de GGD West Brabant het algemeen bestuur daarvan in kennis via de bestuursrapportage.

De activiteiten van GGD WB vinden plaats binnen 1 programma, hier hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden.

6.3 Incidentele baten en lasten

Realisatie 2022		
	Baten	Lasten
Nagekomen opbrengsten/kosten	50	0
Mutaties in reserves	157	406
Inkomensoverdrachten Rijk	35.918	0
Desinvesteringen	0	0
Totaal	36.125	406

6.4 Taakveldenoverzicht

(in duizenden euro's)

	Begroting 2022 (na wijziging)			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	1.500	8.000	-6.500	1.788	11.324	-9.536
0.10 Mutaties reserves	307	400	-93	157	406	-249
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	437	-437
0 Bestuur en ondersteuning	1.807	8.400	-6.593	1.945	12.167	-10.222
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.400	2.400	0	2.141	2.141	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	300	180	120	340	146	193
1 Veiligheid	2.700	2.580	120	2.481	2.288	193
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	800	700	100	1.199	752	447
6.5 Arbeidsparticipatie	50	50	0	58	95	-37
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	45	45	0	32	44	-12
6 Sociaal domein	895	795	100	1.289	890	398
7.1 Volksgezondheid	92.350	85.977	6.373	61.989	52.359	9.630
7 Volksgezondheid en milieu	92.350	85.977	6.373	61.989	52.359	9.630
Totaal	97.752	97.752	0	67.704	67.704	0

6.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op GGD West-Brabant van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2022 voor GGD West-Brabant is € 216.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens voor de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2022		
bedragen x €1	S. Baan	
Funcctiegegevens	Directeur Publieke Gezondheid	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	100%	
Dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	146.329	
Beloningen betaalbaar op termijn	22.316	
<i>Subtotaal</i>	<i>168.645</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	Niet van toepassing	
Bezoldiging	168.645	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Niet van toepassing	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	Niet van toepassing	
Gegevens 2021		
bedragen x €1	S. Baan	A. van der Zijden
Funcctiegegevens	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Publieke Gezondheid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-10 t/m 31-12	01-01 t/m 30-07

Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	100%	100%
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	31.638	103.064
Beloningen betaalbaar op termijn	5.491	13.691
<i>Subtotaal</i>	<i>37.130</i>	<i>116.755</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	52.679	156.321
Bezoldiging	37.130	156.321

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Gegevens 2022	
Naam topfunctionaris	Functie
Mevrouw M. de Vries	Voorzitter DB/AB
De heer C. Piena	Lid DB/AB
De heer A. van Drunen	Lid DB/AB
De heer J. Vissers	Lid DB/AB
De heer T. Zopfi	Lid DB/AB
De heer T. Braspenning**	Lid DB/AB
Mevrouw M. de Bie**	Lid DB/AB
De heer E. Schoneveld**	Lid DB/AB
De heer T. Theunis**	Lid DB/AB
Mevrouw J. van Loon*	Lid AB
De heer S. Sheikkarriem	Lid AB
Mevrouw J. van der Laak*	Lid AB
De heer J. van Aken*	Lid AB
De heer B. Adank*	Lid AB
De heer R. Verwijmeren*	Lid AB
Mevrouw A. van Rooij*	Lid AB
Mevrouw S. Malfait*	Lid AB
Mevrouw P. Joosten*	Lid AB
De heer R. van Ginderen*	Lid AB
Mevrouw L. Matthijssen*	Lid AB
Mevrouw E. Prent*	Lid AB
De heer L. van der Beek	Lid AB
De heer N. Sommen**	Lid AB
De heer F. Vrolijk**	Lid AB
De heer A. de Jongh**	Lid AB
De heer T. Melisse**	Lid AB
Mevrouw K. Koenraad**	Lid AB
Mevrouw S. Breedveld-de Ruiters**	Lid AB
De heer K. Krook**	Lid AB
De heer A. Hareijgers**	Lid AB

* in 2022 onderdeel geworden van het bestuur GGD West-Brabant

** in 2022 uitgetreden uit het bestuur GGD West-Brabant

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In 2022 is er geen sprake van een uitkering wegens beëindiging dienstverband van een topfunctionaris.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

In 2022 zijn er geen overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die verwerkt moeten worden in de jaarrekening.

Bijlagen

- 1.1. Staat van vaste activa
- 1.2. Staat van voorzieningen
- 1.3. Staat van reserves
- 1.4. Staat van langlopende leningen
- 1.5. Kostenverdeelstaat – het service centrum
- 1.6. Jaarverslag kwaliteit

1.1 Staat van vaste activa

Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven		Aanschaf waarde begin 2022	Investerings 2022	Desinvesteringen 2022	Aanschaf waarde einde 2022	Aantal jaren afschrijving	Cumulatieve afschrijvingen begin 2022	Afschrijvings kosten 2022	Vrijval afschrijvingen 2022	Boekwaarde begin 2022	Boekwaarde einde 2022
Gronen en terreinen											
2100	Gronen en terreinen	1.204.165	0	0	1.204.165	n.v.t.	0	0	0	1.204.165	1.204.165
TOTAAL :		1.204.165	0	0	1.204.165		0	0	0	1.204.165	1.204.165
Bedrijfsgebouwen											
2200	Gebouwen	11.455.606	0	0	11.455.606	50 jr	4.452.632	342.017	0	7.002.974	6.660.957
2300	Bedrijfsinstallaties/ Installaties gebouwen	137.205	0	0	137.205	10 jr	137.067	138	0	138	0
TOTAAL :		11.592.811	0	0	11.592.811		4.589.699	342.155	0	7.003.112	6.660.957
Vervoermiddelen											
2400	Bedrijfsauto	109.903	0	14.835	95.068	5 jr	86.803	8.942	14.835	23.100	14.158
TOTAAL :		109.903	0	14.835	95.068		86.803	8.942	14.835	23.100	14.158
Inventarissen											
2500	Inventaris	1.891.089	100.956	0	1.992.044	10 jr	1.305.292	96.962	0	585.796	589.790
2510	Medische inventaris	0	0	0	0	10 jr	0	0	0	0	0
2520	Kantoorinventaris	0	0	0	0	10 jr	0	0	0	0	0
TOTAAL :		1.891.089	100.956	0	1.992.044		1.305.292	96.962	0	585.796	589.790
Overige materiële vaste activa											
2530	Ghor-materiaal	59.415	0	0	59.415	5 jr	59.415	0	0	0	0
2540	Telefonie/communicatie app.	304.816	0	0	304.816	5 jr	304.816	0	0	0	0
2560	Instrumentarium	194.380	40.784	0	235.164	10 jr	137.859	11.746	0	56.522	85.559
2580	C-2000 randapparatuur	112.971	0	0	112.971	5 jr	112.971	0	0	0	0
2600	Automatisering (hardware)	1.157.080	37.539	0	1.194.619	3 / 4 jr	1.155.882	10.761	0	1.198	27.976
2650	Automatisering (software)	824.176	0	0	824.176	3 / 4 jr	824.176	0	0	0	0
TOTAAL :		2.652.839	78.323	0	2.731.162		2.595.119	22.508	0	57.719	113.535
TOTAAL		17.450.807	179.279	14.835	17.615.251		8.576.914	470.567	14.835	8.873.893	8.582.605

1.2 Staat van voorzieningen

	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR	VRIJVAL	AANWENDING TLV EXPLOITATIE	DOTATIE	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR
	01.01.2022	IN 2022	IN 2022	IN 2022	31.12.2022
VOORZIENINGEN					
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	416.601	-32.675	-383.925	27.525	27.526
Voorziening verlofsaldi	0			128.560	128.560
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv GMV	732.982	-259.262	-138.112	13.379	348.987
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv reizigersplatform	0	0	0	14.000	14.000
TOTAAL VOORZIENINGEN	1.149.583	-291.937	-522.037	183.463	519.073

1.3 Staat van Reserves

	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 01.01.2022	RESULTAAT BESTEMMING OVER 2021	Onttrekking t.g.v. EXPLOITATIE	Dotatie t.l.v. EXPLOITATIE	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR Begroting 31.12.2022
RESERVES					
Algemene reserve GGD WB	1.626.842	133.783		139.000	1.899.625
Bestemmingsreserve risico plustaken GGD WB	852.251				852.251
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000				2.000
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten GGD WB	582.856				582.856
Bestemmingsreserve huisvesting GGD WB	2.177.079		-157.402	150.000	2.169.677
Bestemmingsreserve frictiekosten GGD WB	162.877				162.877
Bestemmingsreserve monitors GGD WB	115.919			17.500	133.419
Bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	164.336				164.336
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	200.000			100.000	300.000
<i>SUBTOTAAL RESERVES</i>	<i>5.884.160</i>	<i>133.783</i>	<i>-157.402</i>	<i>406.500</i>	<i>6.267.041</i>
Resultaat GGD WB	133.783	-133.783		436.767	436.767
TOTAAL RESERVES	6.017.943	-0	-157.402	843.267	6.703.808

1.4 Staat van langlopende leningen

OMSCHRIJVING	LENING NUMMER	INGANGS DATUM	LOOPTIJD	RENTE %	HOOFDSOM	AFLOSSINGEN T/M 2021	SALDO AAN HET BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 2022	OPGENOMEN OF VERSTREKTE LENINGEN 2022	AFLOSSINGEN 2022	RENTE 2022	SALDO AAN HET EINDE VAN HET DIENSTJAAR 2022
Opgenomen leningen :											
BNG	40.102214	16-10-2006	Tot 1-7-2028	4,20%	2.000.000	1.300.000	700.000	-	100.000	27.300	600.000
BNG	40.102215	02-07-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.500.000	2.112.500	1.387.500	-	162.500	185.599	1.225.000
BNG	40.102215	01-10-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.000.000	0	3.000.000	-	-	-	3.000.000
TOTAAL OPGENOMEN LENINGEN					8.500.000	3.412.500	5.087.500	0	262.500	212.899	4.825.000

1.5 Kostenverdeelstaat – het service centrum

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Bedrijfslasten			
Salarissen en Sociale Lasten	4.192.224	4.718.218	4.001.393
Salariskosten overig	214.227	20.000	148.070
Personeel derden	262.231	56.800	774.421
Overige personeelskosten	195.181	206.629	291.315
Kapitaallasten	-	4.500	-
Huisvestingskosten	2.130	-	3.328
Bedrijfskosten	2.694.368	2.676.754	2.539.225
Toevoeging voorzieningen	73.166	-	62.500
Kosten verbonden partijen	504.403	479.549	506.013
Som der bedrijfslasten	8.137.931	8.162.450	8.326.266
Vrijval voorzieningen	-	-	-
Te verdelen kosten	8.137.931	8.162.450	8.326.266
GGD Hart voor Brabant	3.788.995-	3.813.768-	3.893.443-
GGD West-Brabant	2.071.502-	2.083.945-	2.142.287-
RAV Brabant Midden-West-Noord	1.572.048-	1.574.646-	1.584.035-
GGD Noord- en Oost-Gelderland	705.386-	690.091-	706.501-
Resultaat	-	-	-

In het aandeel voor GGD West-Brabant zit € 533.200 aan salariskosten . Het overige deel is verwerkt onder Materiele kosten HSC.

1.6 Jaarverslag Kwaliteit

Continu verbeteren en innoveren zijn onderdeel van onze manier van werken en hebben daarmee een belangrijke plaats in het bevorderen van onze kwaliteit. We zijn continu in beweging en willen daarin blijven aansluiten bij onze klanten, maatschappij en relevante wetgeving. Een aantal processen die hierin input leveren en bijdragen lichten we toe.

Klachten

Dit jaar was wederom een bijzonder jaar, dat behoeft geen extra toelichting. Op het gebied van klachten nam covid een centrale positie in. Waar klachten in voorgaande jaren verspreid over de verschillende teams binnen de GGD voorkwamen, stonden dit jaar de covid gerelateerde klachten nog steeds centraal. We merken wel dat deze trend afneemt. Nagenoeg alle klachten zijn ruim binnen de gestelde termijnen behandeld en naar tevredenheid afgerond. Er heeft geen doorverwijzing naar de geschillencommissie hoeven plaatsvinden. De meeste klachten hebben betrekking op privacy of bejegening. Op peildatum 31 oktober 2022 zijn er 160 klachten ingediend. Het afgelopen jaar is er geïnvesteerd in het omgaan met een klacht, wat er toe geleid heeft dat de drempel om klachten te bespreken in de teams onderling en binnen de organisatie verlaagd is. Dit zorgt er voor dat de niet alleen de klacht verholpen wordt, maar ook het lerend effect vergroot wordt. Er hebben binnen onze organisatie concrete verbetermaatregelen plaatsgevonden om de inhoud van de klachten breed aan te pakken.

Meldingen van (bijna) incidenten

Om te leren van eigen (bijna) medische incidenten/ fouten hanteren wij een interne meldingsprocedure. Als er een (bijna) incident gemeld wordt, doen wij gestructureerd onderzoek middels de Prisma light methodiek naar oorzaken en nemen zo nodig maatregelen om deze incidenten in het vervolg te voorkomen. In 2022 werden in totaal 115 (bijna) incidenten gemeld. Dit betreft een toename t.o.v. vorig jaar. Ook in 2022 hebben we grootschalig gevaccineerd en getest m.b.t. COVID-19. Er is veel variatie in meldingen, maar de meeste incidenten betreffen vaccinatiefouten met betrekking tot Corona-vaccinaties en het Rijksvaccinatieprogramma voor jeugdigen. Dit is verklaarbaar gezien vaccineren de medische handeling is die het meeste wordt uitgevoerd. Begin maart vond een omvangrijk incident plaats op een vaccinatie locatie Corona. Alle cliënten die met Moderna zijn gevaccineerd op desbetreffende dag hebben onvoldoende vaccin toegediend gekregen. Zij zijn allen opgeroepen voor een extra vaccinatie. Dit incident is uitgebreid onderzocht middels Prisma light methodiek. Meerdere verbeteringen zijn doorgevoerd. De Inspectie voor gezondheidszorg en Jeugd was op de hoogte gesteld van dit incident. De verbetercyclus bij vaccineren covid is zeer goed ingericht, waardoor we snel kunnen leren van (bijna)incidenten. Dit verlaagt onze risico's, het maakt ons tegelijkertijd wendbaar en een lerende organisatie.

Externe audit CIIO

Jaarlijks laten we ons kwaliteitssysteem extern toetsen aan een geaccrediteerde kwaliteitsnorm. In 2020 zijn we op zoek gegaan naar een norm die meer aansluit bij onze organisatiecultuur, meer recht doet aan de bedoeling van onze organisatie en ook meer ruimte biedt voor eigen professionaliteit. In 2019 hebben we daarnaast onze visie op kwaliteit herschreven, waarin het klant-denken nog meer centraal staat. We hebben daartoe de weloverwogen keuze gemaakt om een overstap te maken van de HKZ-norm naar de ISO-norm. We zijn daarin ook van certificeringsbureau overgestapt van Lloyds naar CIIO, waarbij ook de GHOR is toegevoegd aan onze certificering. Dit voorjaar hebben we wederom een externe audit gehad, waarin onze covid afdeling ook een rol had. We hebben opnieuw ons ISO-certificaat mogen verlengen. Het overall beeld werd bevestigd dat het kwaliteitsdenken steeds meer verankerd raakt in ons DNA. Onze medewerkers en organisatie werden beschreven als passievol, flexibel, warm en goed voorbereid. Eerdere kanttekening die vorig jaar genoemd werden zijn naar tevredenheid opgelost. Er is 1 nieuwe een kanttekening geplaatst in het coronaproces, waarin we onze verbetercyclus al opgezet hebben.

Klantbeleving

We voeren klantbelevingsonderzoeken periodiek uit. Daarnaast voeren we deze ook gericht uit om zicht te krijgen op ervaringen in getroffen verbeterpunten.

Dit jaar zijn de teams verdeeld in kwaliteitsclusters per klantteam. Dit heeft geholpen in zicht krijgen op wie de klant is. We hebben geïnvesteerd in het krijgen van grip, overzicht en uniformiteit binnen de KBO en

contacten met samenwerkingspartners. Het is onderwerp van gesprek in de teamoverleggen en wordt sinds kort ook procesmatig met meerdere afdelingen ondersteund (onderzoek-communicatie-kwaliteit), voor zowel JGZ als 'AGZ'. Voor proces corona was dit al het geval en deze effectieve samenwerking is dus doorgetrokken naar regulier.

De PPP-methode is binnen de JGZ specifiek geïmplementeerd, en zit nu in de borgingsfase. In deze borging worden aanpassingen in: effectiviteit door vergelijkbaarheid binnen JGZ en efficiëntie door uniformiteit binnen GGD meegenomen.